STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 10556

TANAKH

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

חומֶש

ויקרא
במדבר
דברים

אידיש פון

יהואָש

פאַרלאַג
„תּנך"
ניו־יאָרק
1926

Copyright 1926
by
S. BLOOMGARDEN
אַלע רעכט פֿאַרבאַהאַלטן

זעצעריי פֿון דער
„דזשואיש פּאַבליקעישן סאָסייעטי“
הויפּטזעצער:
מ. אַלפּעראָוויטש.

ויקרא

וַיִּקְרָא

בראַנדאָפּפער	א	1
שפּייזאָפּפער	ב	1
פרידאָפּפער	ג	1
זינדאָפּפער	ד	1
שולדאָפּפער	ה	1
דינים וועגן קרבנות	ו	1
אַיינווייאונג פון אַהרנען און זיינע זין	ח	1
אַהרן איז מקריב די ערשטע קרבנות	ט	1
נָדָב און אַביהואס זינד און שטראָף	י	1
דינים פאַר די כּהנים	י	8
לעבעדיקע זאַכן וואָס זיינען ריין, און וואָס זיינען אומריין	יא	1
דינים וועגן אַ געווינערין	יב	1
דינים וועגן צָרַעַת פון אַ מענטשן אָדער פון זאַכן	יג	1
רייניקונג פון אַ מצורע	יד	1
צָרַעַת אין ווענט פון הייזער	יד	33
פליסונגען	טו	1
די קרבנות אום יָום כִּפּור	טז	1
דער אָרט ווו צו שלאַכטן שלאַכטאָפּפער	יז	1
וועגן בלוט און וועגן געפאַלענע אָדער פאַרצוקטע	יז	10
וועגן בלוטפאַרוואַנטשאַפט, וועגן מולך־דינסט, און אַנדערע אומווערדיקייטן	יח	1
פאַרשיידענע דינים	יט	1
שטראָפגעזעצן	כ	1
דינים פאַר די כּהנים	כא	1

ווער עס מעג עסן פון די הייליקע גאָבן	כב	1
קרבנות מוזן זיין אָן אַ פעלער	כב	17
די יָום־טובים	כג	1
די מנוֹרה און דאָס הייליקע ברויט פון אָנגעזיכט (לֶחֶם הַפָּנִים)	כד	1
שטראָף פאַר לעסטערן גאָט, און פאַר מאָרד אָדער שעדיקונג	כד	10
שמיטה און יוֹבל	כה	1
קעגן אָפּגעטער און זײַלשטיינער. שבת און דאָס הייליקטום	כו	1
ברכות און קללות (די תּוֹכֵחָה)	כו	3
וועגן געהייליקטע זאַכן און וועגן מַעֲשֵׂר	כז	1

סֶדרות פֿון וַיִקְרָא

וַיִקְרָא (האָט גערופֿן)	א	1
צַו (באַפֿעל)	ו	1
שְׁמִינִי (דער אַכטער)	ט	1
תַזְרִיעַ (וועט ברענגען זאָמען=געלעגן ווערן)	יב	1
מְצוֹרָע	יד	1
אַחֲרֵי מוֹת (נאָך דעם טויט)	טז	1
קְדוֹשִׁים (הייליקע)	יט	1
אֱמוֹר (זאָג)	כא	1
בְּהַר (אויפֿן באַרג)	כה	1
בְּחֻקוֹתַי (אין מיינע געזעצן)	כו	3

וַיִּקְרָא

א 1און גאָט האָט גערופֿן צו משהן, און האָט צו אים גערעדט
פֿון אוהל־מועד, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו די קינדער פֿון
ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַז עמיצער פֿון אײַך װעט
ברענגען אַ קרבן צו גאָט, זאָלט איר פֿון פֿי, פֿון רינדער אָדער
פֿון שאָף, ברענגען אײַער קרבן.
3אויב אַ בראַנדאָפּפֿער איז זײַן קרבן, פֿון רינדער, זאָל ער
אים ברענגען אַ זָכר אָן אַ פֿעלער; צום אײַנגאַנג פֿון אוהל־מועד
זאָל ער אים ברענגען, כּדי ער זאָל באַװיליקט װערן פֿאַר גאָט.
4און ער זאָל אָנלענען זײַן האַנט אויפֿן קאָפּ פֿון בראַנדאָפּפֿער,
און עס װעט באַװיליקט װערן פֿון אים, מכפּר צו זײַן אויף אים.
5און ער זאָל שעכטן דאָס יונגע רינד פֿאַר גאָט, און די קינדער
פֿון אַהרן, די כּהנים, זאָלן גענענען דאָס בלוט, און שפּרענגען
דאָס בלוט רונד אַרום אויף דעם מזבח װאָס בײַם אײַנגאַנג פֿון
אוהל־מועד. 6און ער זאָל אָפּשינדן דאָס בראַנדאָפּפֿער, און
עס צעשנײַדן אויף זײַנע שטיקער. 7און די קינדער פֿון אַהרן
דעם כּהן זאָלן אַרויפֿטאָן פֿײַער אויפֿן מזבח, און אָנלייגן האָלץ
אויפֿן פֿײַער. 8און די קינדער פֿון אַהרן, די כּהנים, זאָלן אויס־
לייגן די שטיקער, דעם קאָפּ, און דאָס פֿעטס, אויף דעם האָלץ
װאָס איבער דעם פֿײַער װאָס אויפֿן מזבח. 9און זײַנע
אינגעװייד און זײַנע קני זאָל ער אָפּשװענקען אין װאַסער, און
דער כּהן זאָל אַלצדינג דעמפֿן אויפֿן מזבח פֿאַר אַ בראַנד־
אָפּפֿער, אַ פֿײַעראָפּפֿער פֿאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט.
10און אויב זײַן קרבן איז פֿון קלײנפֿי, פֿון שעפּסן אָדער פֿון

ציגן, פאַר אַ בראַנדאָפּפּער, זאָל ער אים ברענגען אַ זָכר אָן אַ
פעלער. 11און ער זאָל אים שעכטן ביי דער צפון־זייט פון מזבח
פאַר גאָט, און די קינדער פון אַהרן, די כּהנים, זאָלן שפּרענגען
זיין בלוט אויפן מזבח רונד אַרום. 12און ער זאָל אים צעשניידן
אויף זיינע שטיקער; און דער כּהן זאָל זיי אויסלייגן מיטן קאָפּ
און מיטן פעטס אויף דעם האָלץ וואָס איבער דעם פייער
וואָס אויפן מזבח. 13און די אינגעווייד און די קני זאָל ער
אָפּשווענקען אין וואַסער; און דער כּהן זאָל אַלצדינג גענענען,
און דעמפן אויפן מזבח. אַ בראַנדאָפּפּער איז דאָס, אַ פייער־
אָפּפּער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט.
14און אויב אַ בראַנדאָפּפּער פון עופות איז זיין קרבן צו
גאָט, זאָל ער ברענגען זיין קרבן פון טורטלטויבן אָדער פון יונגע
טויבן. 15און דער כּהן זאָל אים גענענען צום מזבח, און אָפּ־
קנייפּן זיין קאָפּ, און דעמפן אויפן מזבח; און זיין בלוט זאָל אויס־
געקוועטשט ווערן אויף דער וואַנט פון מזבח. 16און ער זאָל
אַראָפּנעמען זיין וואָליע מיט אירע פעדערן, און זי אַוועקוואַרפן
לעבן מזבח אין מזרח־זייט, אין אָרט פון דער אַש. 17און ער
זאָל אים אויפרייסן פאַר זיינע פליגלען, אָבער ניט פאַנאַנדער־
שיידן; און דער כּהן זאָל אים דעמפן אויפן מזבח, אויף דעם
האָלץ וואָס איבערן פייער. אַ בראַנדאָפּפּער איז דאָס, אַ
פייעראָפּפּער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט.
ב 1און אַז עמיצער וועט ברענגען אַ שפּייזאָפּפּער צו גאָט, זאָל
זיין קרבן זיין פון זעמלמעל, און ער זאָל אַרויפגיסן אויף
אים אייל, און אַרויפטאָן אויף אים ווייַרויך. 2און ער זאָל עס
ברענגען צו די קינדער פון אַהרן, די כּהנים; און ער זאָל אָנהויפּן
דערפון זיין פולן הויפן—פון זיין זעמלמעל, און פון זיין אייל,
מיט זיין גאַנצן ווייַרויך, און דער כּהן זאָל דעמפן זיין דערמאָנונג־*
אויפן מזבח, אַ פייעראָפּפּער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט.

* פון דעם טייל וואָס איז פאַר אַ דערמאָנונג צו גאָט, אָדער, פון דעם שמעקעדיקן טייל.

[3]און דאָס איבעריקע פון דעם שפּייזאָפּפער איז פאַר אַהרֹנען און פאַר זיינע קינדער; אַ הייליקסטע הייליקייט פון די פייער־אָפּפער פון גאָט.

[4]און אַז דו וועסט ברענגען אַ שפּייזאָפּפער געבאַקן אין אַן אויוון, זאָל עס זיין פון זעמלמעל, אומגעזייערטע חלות פאַר־מישט מיט אייל, אָדער אומגעזייערטע קוכנס באַשמירט מיט אייל.

[5]און אויב אַ שפּייזאָפּפער אויף אַ באַקפאַן איז דיין קרבן, זאָל עס זיין פון זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, אומגעזייערט. [6]זאָלסט עס צעבראָקן אין בראָקן, און אַרויפגיסן דערויף אייל; אַ שפּייזאָפּפער איז דאָס.

[7]און אויב אַ שפּייזאָפּפער אין אַ בראָטפאַן איז דיין קרבן, זאָל עס געמאַכט ווערן פון זעמלמעל מיט אייל.

[8]און זאָלסט ברענגען דאָס שפּייזאָפּפער וואָס ווערט געמאַכט פון דידאָזיקע, צו גאָט; און מע זאָל עס דערלאַנגען צום כֹּהן, און ער זאָל עס גענענען צום מזבח. [9]און דער כֹּהן זאָל אַראָפּהייבן פון דעם שפּייזאָפּפער זיין דערמאָנונג, און דעמפן אויפן מזבח—אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. [10]און דאָס איבעריקע פון דעם שפּייזאָפּפער איז פאַר אַהרֹנען און פאַר זיינע קינדער; אַ הייליקסטע הייליקייט פון די פייעראָפּפער פון גאָט. [11]קיין שפּייזאָפּפער וואָס איר וועט ברענגען צו גאָט, זאָל ניט געמאַכט ווערן פון חמץ, וואָרום פון קיין זויערטייג און קיין האָניק טאָרט איר ניט דעמפן אַ פייעראָפּפער צו גאָט. [12]פאַר אַ גאָב פון ערשטפּרוכט מעגט איר זיי ברענגען צו גאָט, אָבער אויפן מזבח טאָרן זיי ניט אַרויפקומען פאַר אַ געשמאַקן ריח. [13]און דיין איטלאַך שפּייז־אָפּפער זאָלסטו מיט זאַלץ באַזאַלצן, און זאָלסט ניט אויסלאָזן

פון דיין שפּייזאָפּפער דאָס זאַלץ פון דיין גאָטס בונד; מיט
דיין איטלאַכן קרבן זאָלסטו מקריב זיין זאַלץ.

14 און אויב דו וועסט ברענגען אַ שפּייזאָפּפער פון ערשט־
צייטיקע צו גאָט, זאָלסטו ברענגען זאַנגען געברענט אין פייער,
גריץ פון פרישע קערנער, פאַר דעם שפּייזאָפּפער פון דיינע
ערשטצייטיקע. 15 און זאָלסט אַרויפגיסן אויף אים אייל, און
אַרויפטאָן אויף אים ווייררויך; אַ שפּייזאָפּפער איז דאָס. 16 און
דער כהן זאָל דעמפן זיין דערמאָנונג, פון זיין גריץ, און פון זיין
אייל, מיט זיין גאַנצן ווייררויך, אַ פייעראָפּפער צו גאָט.

ג 1 און אויב אַ פרידאָפּפער איז זיין קרבן, אויב ער ברענגט
פון רינדער, סיי אַ זכר, סיי אַ נקבה, זאָל ער אָן אַ פעלער
אים ברענגען פאַר גאָט. 2 און ער זאָל אָנלענען זיין האַנט אויפן
קאָפּ פון זיין קרבן, און אים שעכטן ביים אַיינגאַנג פון אוהל־
מועד, און די קינדער פון אַהרן, די כהנים, זאָלן שפּרענגען
דאָס בלוט אויפן מזבח רונד אַרום. 3 און ער זאָל גענענען פון
דעם פרידאָפּפער, אַ פייעראָפּפער צו גאָט, דאָס פעטס וואָס
דעקט צו די אינגעווייד, און דאָס גאַנצע פעטס וואָס אויף די
אינגעווייד, 4 און ביידע נירן, און דאָס פעטס וואָס אויף זיי, וואָס
ביי די פלאַנקען, און דאָס רויטפלייש איבערן לעבער—ביי די
נירן זאָל ער עס אַראָפּנעמען. 5 און די קינדער פון אַהרן זאָלן
עס דעמפן אויפן מזבח איבער דעם בראַנדאָפּפער וואָס אויפן
האָלץ וואָס איבערן פייער, אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן
ריח צו גאָט.

6 און אויב פון קליינפי איז זיין קרבן פאַר אַ פרידאָפּפער
צו גאָט, אַ זכר אָדער אַ נקבה, זאָל ער אָן אַ פעלער אים
ברענגען. 7 אויב אַ שעפּס ברענגט ער פאַר זיין קרבן, זאָל ער
אים גענענען פאַר גאָט. 8 און ער זאָל אָנלענען זיין האַנט אויפן
קאָפּ פון זיין קרבן, און אים שעכטן פאַרן אוהל־מועד; און די

קינדער פון אַהרן זאָלן שפּרענגען זיין בלוט אויפן מזבח רונד
אַרום. 9און ער זאָל גענענען פון דעם פרידאָפּפער, אַ פייער־
אָפּפער צו גאָט, זיין פעטס, דעם גאַנצן וויידל–לעבן דעם רוקנ־
ביין זאָל ער אים אַראָפּנעמען–און דאָס פעטס וואָס דעקט צו
די אינגעווייד, און דאָס גאַנצע פעטס וואָס אויף די אינגעווייד,
10און ביידע נירן, און דאָס פעטס וואָס אויף זיי, וואָס ביי די
פלאַנקען, און דאָס רויטפלייש איבערן לעבער–ביי די נירן
זאָל ער עס אַראָפּנעמען. 11און דער כּהן זאָל עס דעמפּן
אויפן מזבח, אַ שפּייז פון פייעראָפּפער צו גאָט.
12און אויב אַ ציג איז זיין קרבן, זאָל ער אים גענענען פאַר
גאָט. 13און ער זאָל אָנלענען זיין האַנט אויף זיין קאָפּ, און אים
שעכטן פאַרן אוהל־מועד; און די קינדער פון אַהרן זאָלן
שפּרענגען זיין בלוט אויפן מזבח רונד אַרום. 14און ער זאָל
גענענען דערפון זיין קרבן, אַ פייעראָפּפער צו גאָט: דאָס פעטס
וואָס דעקט צו די אינגעווייד, און דאָס גאַנצע פעטס וואָס אויף
די אינגעווייד, 15און ביידע נירן, און דאָס פעטס וואָס אויף זיי,
וואָס ביי די פלאַנקען, און דאָס רויטפלייש איבערן לעבער–
ביי די נירן זאָל ער עס אַראָפּנעמען. 16און דער כּהן זאָל עס
דעמפּן אויפן מזבח–אַ שפּייז פון פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן
ריח; דאָס גאַנצע פעטס צו גאָט. 17אַן אייביק געזעץ אויף
אייערע דור־דורות אין אַלע אייערע וווינערטער: קיין חלב
און קיין בלוט זאָלט איר ניט עסן.

ד 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו די
קינדער פון ישראל, אַזוי צו זאָגן:
אַז עמיצער וועט זינדיקן דורך אַ פאַרזע אין וואָסערע עס
איז פאַרבאָטזאַכן פון גאָט וואָס טאָרן ניט געטאָן ווערן, און ער
וועט טאָן איינע פון זיי, 3איז, אויב דאָס וועט זינדיקן דער
געזאַלבטער כּהן, צו דער פאַרשולדיקונג פון פאָלק, זאָל ער

מקריב זיין פאַר זיין זינד וואָס ער האָט געזינדיקט, אַ יונגן אָקס
אָן אַ פעלער צו גאָט פאַר אַ זינדאָפּפער. [4]און ער זאָל ברענגען
דעם אָקס צום אײַנגאַנג פון אוהל־מועד פאַר גאָט, און זאָל
אָנלענען זיין האַנט אויפן קאָפּ פון דעם אָקס, און שעכטן דעם
אָקס פאַר גאָט. [5]און דער געזאַלבטער כּהן זאָל נעמען פון
דעם בלוט פון אָקס, און זאָל עס ברענגען צום אוהל־מועד. [6]און
דער כּהן זאָל אײַנטונקען זיין פינגער אין דעם בלוט, און
שפּריצן פון דעם בלוט זיבן מאָל פאַר גאָט, פאַר דעם פּרוֹכֶת
פון הייליקטום. [7]און דער כּהן זאָל אַרויפטאָן פון דעם בלוט
אויף די הערנער פון דעם מזבח פאַר ווײרויך פון שמעקעדיקע
געווירצן וואָס פאַר גאָט אין אוהל־מועד, און דאָס גאַנצע
בלוט פון אָקס זאָל ער אויסגיסן אָן גרונט פון דעם מזבח פאַר
בראַנדאָפּפער וואָס ביים אײַנגאַנג פון אוהל־מועד. [8]און דאָס
גאַנצע פעטס פון דעם אָקס פון זינדאָפּפער זאָל ער פון אים
אַראָפּנעמען: דאָס פעטס וואָס דעקט צו די אינגעווייד, און
דאָס גאַנצע פעטס וואָס אויף די אינגעווייד, [9]און ביידע נירן,
און דאָס פעטס וואָס אויף זיי, וואָס ביי די פלאַנקען, און דאָס
רויטפלייש איבערן לעבער—ביי די נירן זאָל ער עס אַראָפּ־
נעמען, [10]אַזוי ווי עס ווערט אַראָפּגענומען פון דעם אָקס פון פריד־
אָפּפער; און דער כּהן זאָל עס דעמפן אויפן מזבח פאַר בראַנד־
אָפּפער. [11]און דאָס פעל פון דעם אָקס, און דאָס גאַנצע פלייש
זיינס, מיט זיין קאָפּ, און מיט זיינע קני, און זיינע אינגעווייד, און
זיין מיסט—[12]דעם גאַנצן אָקס זאָל ער אַרויסטראָגן אויסן לאַגער
אין אַ ריינעם אָרט, ווו מע שיט אויס די אַש, און אים פאַרברענען
אויף האָלץ אין פייער; ווו מע שיט אויס די אַש זאָל ער פאַר־
ברענט ווערן.

[13]און אויב די גאַנצע עדה פון ישׂראל וועט פאַרזען, ווייל
אַ זאַך וועט זיין פאַרהוילן פון די אויגן פון קהל, און זיי וועלן

טאָן איינע פון אַלע פאַרבאָטזאַכן פון גאָט וואָס טאָרן ניט גע־
טאָן ווערן, און וועלן זיך פאַרשולדיקן, [14]און זיי וועט באַוווּסט
ווערן די זינד וואָס זיי האָבן זיך דערמיט פאַרזינדיקט, זאָל
קהל ברענגען אַ יונגן אָקס פאַר אַ זינדאָפּפער, און זיי זאָלן אים
צוברענגען פאַרן אוהל־מוֹעד. [15]און די עלטסטע פון דער עדה
זאָלן אָנלענען זייערע הענט אויפן קאָפּ פון אָקס פאַר גאָט, און
מע זאָל שעכטן דעם אָקס פאַר גאָט. [16]און דער געזאַלבטער
כּהן זאָל ברענגען פון דעם בלוט פון אָקס צום אוהל־מוֹעד.
[17]און דער כּהן זאָל אײַנטונקען זיין פינגער אין דעם בלוט, און
שפּריצן זיבן מאָל פאַר גאָט, פאָרנט פון פָּרוֹכֶת. [18]און ער
זאָל אַרויפטאָן פון דעם בלוט אויף די הערנער פון דעם מזבח
וואָס פאַר גאָט, וואָס אין אוהל־מוֹעד, און דאָס גאַנצע בלוט
זאָל ער אויסגיסן אָן גרונט פון דעם מזבח פאַר בראַנדאָפּפער
וואָס בײַם אײַנגאַנג פון אוהל־מוֹעד. [19]און דאָס גאַנצע פעטס
זיינס זאָל ער אַראָפּנעמען פון אים, און דעמפּן אויפן מזבח.
[20]און ער זאָל טאָן מיט דעם אָקס, אַזוי ווי ער האָט געטאָן מיט
דעם אָקס פון זינדאָפּפער; גענוי אַזוי זאָל ער טאָן מיט אים;
און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף זיי, און זיי וועט פאַרגעבן
ווערן. [21]און ער זאָל אַרויסטראָגן דעם אָקס אויסן לאַגער, און
אים פאַרברענען, אַזוי ווי ער האָט פאַרברענט דעם פריערדיקן
אָקס; אַ זינדאָפּפער פאַר קהל איז דאָס.

[22]אַז אַ פירשט וועט זינדיקן, און וועט טאָן דורך אַ פאַרזע
איינע פון אַלע פאַרבאָטזאַכן פון גאָט זיין האַר וואָס טאָרן ניט
געטאָן ווערן, און וועט זיך פאַרשולדיקן; [23]אויב אים ווערט
באַוווּסט זיין זינד וואָס ער האָט זיך דערין פאַרזינדיקט, זאָל
ער ברענגען פאַר זיין קרבן אַ ציגנבאָק, אַ זָכר אָן אַ פעלער.
[24]און ער זאָל אָנלענען זיין האַנט אויפן קאָפּ פון באָק, און אים
שעכטן אין דעם אָרט וווּ מע שעכט דאָס בראַנדאָפּפער פאַר

גאָט; אַ זינדאָפּפּער איז דאָס. 25און דער כּהן זאָל נעמען פֿון
דעם בלוט פֿון זינדאָפּפּער מיט זיין פֿינגער, און אַרויפֿטאָן
אויף די הערנער פֿון דעם מזבח פֿאַר בראַנדאָפּפּער; און דאָס
[איבעריקע] בלוט זיינס זאָל ער אויסגיסן אָן גרונט פֿון דעם
מזבח פֿאַר בראַנדאָפּפּער. 26און דאָס גאַנצע פֿעטס זיינס זאָל
ער דעמפֿן אויפֿן מזבח, אַזוי ווי דאָס פֿעטס פֿון דעם פֿריד־
אָפּפּער; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים פֿון וועגן זיין
זינד, און אים וועט פֿאַרגעבן ווערן.

27און אויב אַן איינצלנער מענטש פֿון דעם פֿאָלק פֿון לאַנד
וועט זינדיקן דורך אַ פֿאַרזע, מיט וואָס ער וועט טאָן איינע פֿון
די פֿאַרבאָטזאַכן פֿון גאָט וואָס טאָרן ניט געטאָן ווערן, און וועט
זיך פֿאַרשולדיקן; 28אויב מע מאַכט אים וויסן זיין זינד וואָס ער
האָט געזינדיקט, זאָל ער ברענגען פֿאַר זיין קרבן אַ ציג אָן אַ
פֿעלער, אַ זי, פֿאַר דער זינד וואָס ער האָט געזינדיקט. 29און ער
זאָל אָנלענען זיין האַנט אויפֿן קאָפּ פֿון דעם זינדאָפּפּער, און
שעכטן דאָס זינדאָפּפּער אין דעם אָרט פֿון דעם בראַנד־
אָפּפּער. 30און דער כּהן זאָל נעמען פֿון זיין בלוט מיט זיין
פֿינגער, און אַרויפֿטאָן אויף די הערנער פֿון דעם מזבח פֿאַר
בראַנדאָפּפּער, און דאָס גאַנצע בלוט זיינס זאָל ער אויסגיסן
אָן גרונט פֿון מזבח. 31און דאָס גאַנצע פֿעטס זיינס זאָל ער
אַראָפּנעמען, אַזוי ווי דאָס פֿעטס ווערט אַראָפּגענומען פֿון דעם
פֿרידאָפּפּער; און דער כּהן זאָל עס דעמפֿן אויפֿן מזבח פֿאַר
אַ געשמאַקן ריח צו גאָט; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים,
און אים וועט פֿאַרגעבן ווערן.

32און אויב אַ שעפּס וועט ער ברענגען זיין קרבן פֿאַר אַ זינד־
אָפּפּער, זאָל ער ברענגען אַ זי אָן אַ פֿעלער. 33און ער זאָל
אָנלענען זיין האַנט אויפֿן קאָפּ פֿון זינדאָפּפּער, און זאָל עס
שעכטן פֿאַר אַ זינדאָפּפּער, אין דעם אָרט וווּ מע שעכט דאָס

בראַנדאָפּפּער. 34 און דער כּהן זאָל נעמען פון דעם בלוט פון
זינדאָפּפּער מיט זיין פינגער, און אַרויפטאָן אויף די הערנער
פון דעם מזבח פאַר בראַנדאָפּפּער, און דאָס גאַנצע בלוט זיינס
זאָל ער אויסגיסן אָן גרונט פון מזבח. 35 און דאָס גאַנצע פעטס
זיינס זאָל ער אַראָפּנעמען, אַזוי ווי דאָס פעטס פון שעפּס
ווערט אַראָפּגענומען פון דעם פרידאָפּפּער; און דער כּהן זאָל
עס דעמפן אויפן מזבח, אויף די פייעראָפּפּער פון גאָט; און
דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים פון וועגן זיין זינד וואָס ער
האָט געזינדיקט, און אים וועט פאַרגעבן ווערן.
ה 1 און אַז עמיצער וועט זינדיקן מיט וואָס ער וועט הערן
דעם קול פון באַשווערונג, ווען ער איז אַן עדות, סיי ער
האָט געזען, סיי ער ווייס עפּעס–אויב ער וועט ניט אויסזאָגן,
און טראָגן אויף זיך אַ זינד; 2 אָדער אז עמיצער וועט זיך אָנרירן
אָן עפּעס אַן אומריינער זאַך, סיי אָן דער נבֵלה פון אַן אומ־
ריינער חיה, סיי אָן דער נבֵלה פון אַן אומריינער בהמה, סיי
אָן דער נבֵלה פון אַן אומריינעם שרץ, און עס וועט זיין פאַר־
הוילן פון אים אַז ער איז אומריין, און ער וועט זיך פאַרשולדיקן;
3 אָדער אַז ער וועט זיך אָנרירן אָן דער אומריינקייט פון אַ
מענטשן, וואָס נאָר זיין אומריינקייט איז וואָס ער איז אומריין
דערמיט, און עס וועט זיין פאַרהוילן פון אים; און ער וועט זיך
דערוויסן אַז ער האָט זיך פאַרשולדיקט; 4 אָדער אַז עמיצער
וועט שווערן דורך אַרויסרעדן מיט די ליפּן צום גוטן אָדער
צום שלעכטן, וואָס נאָר אַ מענטש וועט אַרויסרעדן מיט אַ
שבועה, און עס וועט זיין פאַרהוילן פון אים; און ער וועט זיך
דערוויסן אַז ער איז שולדיק אין איינער פון דידאָזיקע זאַכן;
5 איז, אַז ער פאַרשולדיקט זיך אין איינער פון דידאָזיקע זאַכן,
זאָל ער זיך מתוודה זיין אויף וואָס ער האָט געזינדיקט. 6 און
ער זאָל ברענגען זיין שולדאָפּפּער צו גאָט פאַר זיין זינד וואָס

ער האָט געזינדיקט, אַ זי פון קליינפי, אַ שעפּס אָדער אַ ציג,
פאַר אַ זינדאָפּפער; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים פון
וועגן זיין זינד.
[7]און אויב זיין האַנט פאַרמאָגט ניט גענוג אויף אַ לאָם, זאָל ער
ברענגען פאַר זיין שולדאָפּפער פאַר וואָס ער האָט געזינדיקט,
צוויי טורטלטויבן, אָדער צוויי יונגע טויבן, צו גאָט: איינע פאַר
אַ זינדאָפּפער און איינע פאַר אַ בראַנדאָפּפער. [8]און ער זאָל
זיי ברענגען צום כּהן; און ער זאָל מקריב זיין די וואָס פאַר אַ
זינדאָפּפער צוערשט, און אָפּקנייפּן איר קאָפּ ביי איר געניק,
אָבער ניט פאַנאַנדערשיידן. [9]און ער זאָל שפּריצן פון דעם
בלוט פון זינדאָפּפער אויף דער וואַנט פון מזבח, און דער
רעשט פון דעם בלוט זאָל אויסגעקוועטשט ווערן אָן גרונט פון
מזבח; אַ זינדאָפּפער איז דאָס. [10]און די צווייטע זאָל ער מאַכן
פאַר אַ בראַנדאָפּפער אַזוי ווי דער דין; און דער כּהן זאָל
מכפּר זיין אויף אים פון וועגן זיין זינד וואָס ער האָט געזינדיקט,
און אים וועט פאַרגעבן ווערן.
[11]און אויב זיין האַנט פאַרמאָגט ניט אויף צוויי טורטלטויבן,
אָדער אויף צוויי יונגע טויבן, זאָל ער ברענגען פאַר זיין קרבן
פאַר וואָס ער האָט געזינדיקט, אַ צענטל אֵיפָה זעמלמעל פאַר
אַ זינדאָפּפער; ער זאָל ניט אַרויפטאָן אויף אים אייל, און
ניט אַרויפלייגן אויף אים ווייררויך, וואָרום אַ זינדאָפּפער איז
דאָס. [12]און ער זאָל עס ברענגען צום כּהן, און דער כּהן זאָל
אָנהויפּן פון אים זיין פולן הויפּן–זיין דערמאָנונג–און דעמפּן
אויפן מזבח, אויף די פייעראָפּפער פון גאָט; אַ זינדאָפּפער
איז דאָס. [13]און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים פאַר זיין
זינד וואָס ער האָט געזינדיקט אין איינער פון די דאָזיקע זאַכן,
און אים וועט פאַרגעבן ווערן. און עס זאָל געהערן צום כּהן
אַזוי ווי אַ שפּייזאָפּפער.

[14]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [15]אַז עמיצער
וועט פעלשן אַ פעלשונג, און וועט זינדיקן דורך אַ פאַרזע
אַקעגן די הייליקייטן פון גאָט, זאָל ער ברענגען זיין שולד־
אָפּפער צו גאָט: אַ ווידער פון די שאָף, אָן אַ פעלער, לויט דיין
אָפּשאַצונג אין זילבער־שקלים, אויפן הייליקן שקל, פאַר אַ
שולדאָפּפער. [16]און וואָס ער האָט פאַרשולדיקט קעגן דער
הייליקייט זאָל ער אָפּצאָלן, און צולעגן דערצו אַ פינפטל דער־
פון, און דאָס געבן צום כהן; און דער כהן זאָל מכפר זיין אויף
אים מיט דעם ווידער פון שולדאָפּפער, און אים וועט פאַר־
געבן ווערן.

[17]און אויב עמיצער וועט זינדיקן, און וועט טאָן איינע פון
אַלע פאַרבאָטזאַכן פון גאָט וואָס טאָרן ניט געטאָן ווערן, ווייל
ער האָט ניט געוווּסט, און ער וועט זיך פאַרשולדיקן און טראָגן
אויף זיך אַ זינד, [18]זאָל ער ברענגען אַ ווידער פון די שאָף, אָן
אַ פעלער, לויט דיין אָפּשאַצונג, פאַר אַ שולדאָפּפער, צום
כהן; און דער כהן זאָל מכפר זיין אויף אים, פאַר דעם פאַרזע
וואָס ער האָט פאַרזען, ווייל ער האָט ניט געוווּסט, און אים
וועט פאַרגעבן ווערן. [19]אַ שולדאָפּפער איז דאָס; פאַר־
שולדיקן האָט ער זיך פאַרשולדיקט קעגן גאָט.

[20]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [21]אַז
עמיצער וועט זינדיקן, און וועט פעלשן אַ פעלשונג אָן גאָט, און
וועט פאַרלייקענען זיין חבר אַן איינלאָג, אָדער אַ משכון, אָדער
אַ גזלה, אָדער ער וועט קריוודען זיין חבר; [22]אָדער ער האָט
געפונען פאַרלאָרנס און פאַרלייקנט עס, און שווערט פאַלש—
אין איינער פון די אַלע זאַכן וואָס אַ מענטש באַגייט דערמיט
אַ זינד; [23]איז, אַז ער האָט אַזוי געזינדיקט און זיך פאַרשולדיקט,
זאָל ער אומקערן די גזלה וואָס ער האָט געגזלט, אָדער
די קריוודע וואָס ער האָט געקריוודעט, אָדער דעם איינלאָג

וואָס איז אײַנגעלייגט געוואָרן בײַ אים, אָדער דאָס פֿאַר־
לאָרענע וואָס ער האָט געפֿונען, [24]אָדער וואָס נאָר ער האָט
געשוואָרן דערויף פֿאַלש; און ער זאָל באַצאָלן דעם קרן
דערפֿון, און אַ פֿינפֿטל דערפֿון צולייגן דערצו; צו דעם וועמען
עס געהערט זאָל ער עס אָפּגעבן אין דעם טאָג וואָס ער שפּירט
זיך שולדיק. [25]און ער זאָל ברענגען זײַן שולדאָפּפֿער צו גאָט:
אַ ווידער פֿון די שאָף, אָן אַ פֿעלער, לויט דײַן אָפּשאַצונג, פֿאַר
אַ שולדאָפּפֿער צום כּהן. [26]און דער כּהן זאָל מכפּר זײַן אויף
אים פֿאַר גאָט, און אים וועט פֿאַרגעבן ווערן וואָס נאָר פֿון
אַלעם דעם ער האָט געטאָן זיך צו פֿאַרשולדיקן דערמיט.

צו

ו [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]באַפֿעל
אַהרנען און זײַנע זין, אַזוי צו זאָגן:
דאָס איז דער דין פֿון דעם בראַנדאָפּפֿער[א]: דאָס איז דאָס
וואָס גייט אַרויף[א] אויפֿן בראַנד אויפֿן מזבח אויף אַ גאַנצע נאַכט
ביז אין דער פֿרי; און דאָס פֿייער פֿון מזבח זאָל געהאַלטן ווערן
אין ברענען דערויף. [3]און דער כּהן זאָל אָנטאָן זײַן לײַנען
קלייד, און לײַנענע הויזן זאָל ער אָנטאָן אויף זײַן לײַב; און ער
זאָל אַראָפּנעמען די אַש אויף וואָס דאָס פֿייער האָט פֿאַרצערט
דאָס בראַנדאָפּפֿער אויפֿן מזבח, און ער זאָל עס אַהינ־
טאָן לעבן מזבח. [4]און ער זאָל אויסטאָן זײַנע קליידער, און
אָנטאָן אַנדערע קליידער, און אַרויסטראָגן די אַש אויסן
לאַגער אין אַ ריינעם אָרט. [5]און דאָס פֿייער אויפֿן מזבח זאָל
געהאַלטן ווערן אין ברענען דערויף, עס זאָל ניט פֿאַרלאָשן
ווערן. און דער כּהן זאָל אָנצינדן דערויף האָלץ פֿרימאָרגן

[א] הָעֹלָה

אין פרימאָרגן; און ער זאָל אויסלייגן דערויף דאָס בראַנד־
אָפּפער, און דעמפן דערויף דאָס פעטס פון די פרידאָפּפער.
6 אַ פייער זאָל תמיד געהאַלטן ווערן אין ברענען אויפן מזבח;
עס זאָל ניט פאַרלאָשן ווערן.
7 און דאָס איז דער דין פון דעם שפּייזאָפּפער: די קינדער
פון אַהרן זאָלן עס גענענען פאַר גאָט פאָרנט פון מזבח. 8 און
ער זאָל אַראָפּנעמען דערפון מיט זיין הויפן: פון דעם זעמל־
מעל פון דעם שפּייזאָפּפער, און פון זיין אייל, און דעם גאַנצן
וויירויך וואָס אויפן שפּייזאָפּפער; און ער זאָל דעמפן זיין
דערמאָנונג אויפן מזבח פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. 9 און
דאָס איבעריקע פון אים זאָלן עסן אַהרן און זיינע זין;
אומגעזייערט זאָל עס געגעסן ווערן, אין אַ הייליקן אָרט; אין
הויף פון אוהל־מועד זאָלן זיי עס עסן. 10 עס זאָל ניט געבאַקט
ווערן געזייערט. פאַר זייער חלק האָב איך דאָס זיי געגעבן
פון מיינע פייעראָפּפער; אַ הייליקסטע הייליקייט איז דאָס,
אַזוי ווי דאָס זינדאָפּפער, און אַזוי ווי דאָס שולדאָפּפער.
11 יעטוועדער מאַנספּאַרשוין צווישן די קינדער פון אַהרן מעג
עס עסן; אַן אייביק רעכט אויף אייערע דור־דורות פון די
פייעראָפּפער פון גאָט; אַלץ וואָס וועט זיך אָנרירן אָן דעם
זאָל ווערן הייליק.
12 און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 13 דאָס איז
דער קרבן פון אַהרנען און זיינע זין, וואָס זיי זאָלן מקריב זיין צו
גאָט אין דעם טאָג וואָס ער ווערט געזאַלבט: אַ צענטל איפה
זעמלמעל פאַר אַ שפּייזאָפּפער תמיד, אַ העלפט דערפון אין
דער פרי, און אַ העלפט דערפון אין אָוונט. 14 אויף אַ באַקפּאַן,
מיט אייל, זאָל עס געמאַכט ווערן; גוט דורכגעשלאָגן זאָלסטו
עס ברענגען; אַ געבאַקט שפּייזאָפּפער אין בראָקן זאָלסטו
עס מקריב זיין פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. 15 און דער כהן
וואָס איז דער געזאַלבטער אויף זיין אָרט פון צווישן זיינע זין,

זאָל עס מאַכן; אַן אייביק געזעץ; אין גאַנצן צו גאָט זאָל עס
געדעמפּט ווערן. 16און יעטוועדער שפּייזאָפּפער פון אַ כהן
זאָל אין גאַנצן פאַרברענט ווערן; עס זאָל ניט געגעסן ווערן.
17און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 18רעד צו
אַהרנען און צו זיינע זין, אַזוי צו זאָגן:
דאָס איז דער דין פון דעם זינדאָפּפער: אין דעם אָרט ווו
דאָס בראַנדאָפּפער ווערט געשאָכטן, זאָל געשאָכטן ווערן דאָס
זינדאָפּפער פאַר גאָט; אַ הייליקסטע הייליקייט איז דאָס.
19דער כהן וואָס ברענגט עס אויף פאַר אַ זינדאָפּפער זאָל עס
עסן; אין אַ הייליקן אָרט זאָל עס געגעסן ווערן, אין הויף פון
אוהל־מועד. 20אַלץ וואָס וועט זיך אָנרירן אָן זיין פלייש, זאָל
ווערן הייליק; און אויב עס וועט אַרויפשפּריצן פון זיין בלוט
אויף אַ בגד, זאָלסטו דאָס אויף וואָס עס וועט אַרויפשפּריצן,
וואַשן אין אַ הייליקן אָרט. 21און די ליימענע כלי וואָס עס ווערט
געקאָכט ווערן דערין, זאָל צעבראָכן ווערן; און אויב עס ווערט
געקאָכט אין אַ קופּערנער כלי, זאָל זי אויסגעשייערט ווערן, און
אויסגעשווענקט ווערן מיט וואַסער. 22יעטוועדער מאַנספּאַרשוין
צווישן די כהנים מעג דאָס עסן; אַ הייליקסטע הייליקייט
איז דאָס. 23אָבער קיין זינדאָפּפער, וואָס פון זיין בלוט ווערט
געבראַכט אין אוהל־מועד כדי מכפּר צו זיין אין הייליקטום,
זאָל ניט געגעסן ווערן; אין פייער זאָל עס פאַרברענט ווערן.
ז 1און דאָס איז דער דין פון דעם שולדאָפּפער: אַ הייליקסטע
הייליקייט איז דאָס. 2אין דעם אָרט ווו מע שעכט דאָס
בראַנדאָפּפער, זאָל מען שעכטן דאָס שולדאָפּפער; און זיין
בלוט זאָל מען שפּרענגען אויפן מזבח רונד אַרום. 3און דאָס
גאַנצע פעטס זיינס זאָל מען מקריב זיין פון אים, דעם ווײדל,
און דאָס פעטס וואָס דעקט צו די אינגעווייד, 4און ביידע נירן,
און דאָס פעטס וואָס אויף זיי, וואָס ביי די פלאַנקען, און דאָס

רויטפלייש איבערן לעבער—ביי די נירן זאָל מען עס אַראָפּ־
נעמען. 5און דער כּהן זאָל עס דעמפן אויפן מזבח, אַ פייער־
אָפּפער צו גאָט; אַ שולדאָפּפער איז דאָס. 6יעטוועדער מאַנס־
פּאַרשוין צווישן די כּהנים מעג עס עסן; אין אַ הייליקן אָרט זאָל
עס געגעסן ווערן; אַ הייליקסטע הייליקייט איז דאָס. 7ווי דאָס
זינדאָפּפער אַזוי דאָס שולדאָפּפער, איין דין פאַר זיי; דער
כּהן וואָס איז דערמיט מכפּר, צו אים זאָל עס געהערן. 8און
דער כּהן וואָס איז מקריב עמיצנס אַ בראַנדאָפּפער, זאָל
דאָס פעל פון דעם בראַנדאָפּפער וואָס ער האָט מקריב געווען,
געהערן צו אים, צום כּהן. 9און איטלאַך שפּייזאָפּפער וואָס
ווערט געבאַקן אין אויוון, און איטלאַכס וואָס ווערט געמאַכט
אין אַ בראָטפּאַן, אָדער אויף אַ באַקפּאַן, זאָל געהערן צו אים,
צו דעם כּהן וואָס איז דאָס מקריב. 10און איטלאַך שפּייזאָפּפער
פאַרמישט מיט אייל, אָדער טרוקן, זאָל געהערן צו אַלע
קינדער פון אהרן, צו איינעם אַזוי ווי צום אַנדערן.

11און דאָס איז דער דין פון דעם פרידאָפּפער וואָס עמיצער
ברענגט צו גאָט: 12אויב ער ברענגט עס פאַר אַ דאַנקגעבונג,
זאָל ער ברענגען מיט דעם דאַנקאָפּפער אומגעזייערטע חלות
פאַרמישט מיט אייל, און אומגעזייערטע קוכנס באַשמירט
מיט אייל, און זעמלמעל גוט דורכגעשלאָגן, חלות פאַרמישט
מיט אייל. 13אין איינעם מיט חלות פון געזייערטן ברויט
זאָל ער ברענגען זיין אָפּפערגאָב ביי זיין פרידאָפּפער פון
דאַנק. 14און ער זאָל דערפון ברענגען איינס פון איטלאַכער
אָפּפערגאָב אַן אָפּשיידונג צו גאָט; צו דעם כּהן וואָס שפּרענגט
דאָס בלוט פון דעם פרידאָפּפער, צו אים זאָל עס געהערן.
15און דאָס פלייש פון זיין פרידאָפּפער פון דאַנק מוז געגעסן
ווערן אין דעם טאָג פון זיין קרבן; ער זאָל ניט איבערלאָזן דער־
פון ביז אין דער פרי. 16אויב אָבער דאָס שלאַכטאָפּפער פון

זיין קרבן איז אַ נדר, אָדער אַ פרייוויליקע גאָב, זאָל עס געגעסן
ווערן אין דעם טאָג וואָס ער איז מקריב זיין שלאַכטאָפּפער;
און אויך אויף מאָרגן מעג וואָס בלייבט דערפון געגעסן
ווערן. [17]אָבער וואָס בלייבט פון דעם פלייש פון דעם שלאַכט־
אָפּפער אויפן דריטן טאָג זאָל אין פייער פאַרברענט ווערן.
[18]און אויב געגעסן ווערט געגעסן ווערן פון דעם פלייש פון זיין
פרידאָפּפער אויפן דריטן טאָג, ווערט עס ניט באַוויליקט ווערן;
עס ווערט ניט גערעכנט ווערן דעם וואָס איז דאָס מקריב; אַן
אומווערדיקייט ווערט עס זיין, און דער מענטש וואָס עסט דערפון
ווערט טראָגן זיין זינד. [19]און דאָס פלייש וואָס ווערט זיך אָנרירן
אָן עפּעס אומריינס, זאָל ניט געגעסן ווערן; אין פייער זאָל עס
פאַרברענט ווערן. אָבער אַזוי דאָס פלייש—מעג איטלאַכער
וואָס איז ריין, עסן דאָס פלייש. [20]און דער מענטש וואָס ווערט עסן
פלייש פון אַ פרידאָפּפער וואָס צו גאָט, מיט זיין אומריינקייט
אויף אים, יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון איר פאָלק.
[21]און אַז עמיצער ווערט זיך אָנרירן אָן עפּעס אומריינס, אָן דער
אומריינקייט פון אַ מענטשן, אָדער אָן אַן אומריינער בהמה,
אָדער אָן וואָסער עס איז אומריינעם שרץ, און ער ווערט עסן
פון דעם פלייש פון אַ פרידאָפּפער וואָס צו גאָט, זאָל יענע זעל
פאַרשניטן ווערן פון איר פאָלק.
[22]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [23]רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:
קיין חלב פון אַן אָקס, אָדער אַ שעפּס, אָדער אַ ציג, זאָלט
איר ניט עסן. [24]און חלב פון אַ געפאַלענער, און חלב פון אַ
פאַרצוקטער, מעג פאַרטאָן ווערן אויף אַלערליי אַרבעט;
אָבער עסן זאָלט איר עס ניט עסן. [25]וואָרום איטלאַכער וואָס
עסט חלב פון אַ בהמה וואָס מע איז מקריב פון איר אַ פייער־
אָפּפער צו גאָט, זאָל דער מענטש וואָס עסט עס, פאַרשניטן

ווערן פון זיין פאָלק. [26]און קיין בלוט זאָלט איר ניט עסן אין
אַלע אײַערע וווינערטער, סיי פון אַן עוף, סיי פון אַ בהמה.
[27]איטלאַכער מענטש וואָס וועט עסן וואָסער עס איז בלוט,
יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון איר פאָלק.

[28]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [29]רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:

דער וואָס איז מקריב זיין פרידאָפּפער צו גאָט, ער זאָל
ברענגען זיין קרבן צו גאָט פון זיין פרידאָפּפער. [30]זיינע הענט
זאָלן ברענגען די פייעראָפּפער פון גאָט; דאָס פעטס מיט דער
ברוסט זאָל ער ברענגען; די ברוסט, כּדי זי אויפצוהייבן אַן
אויפהייבונג צו גאָט. [31]און דער כּהן זאָל דעמפן דאָס פעטס
אויפן מזבח, און די ברוסט זאָל געהערן צו אַהרנען און צו זיי־
נע קינדער. [32]און דעם רעכטן שענקל זאָלט איר געבן אַן אָפּ־
שיידונג צום כּהן פון אײַערע פרידאָפּפער. [33]דער פון די
קינדער פון אַהרן וואָס איז מקריב דאָס בלוט פון דעם פריד־
אָפּפער און דאָס פעטס, צו אים זאָל געהערן דער רעכטער
שענקל פאַר אַ חלק. [34]וואָרום די ברוסט פון אויפהייבונג און
דעם שענקל פון אָפּשיידונג האָב איך גענומען פון די קינדער
פון ישׂראל, פון זייערע פרידאָפּפער, און האָב זיי געגעבן צו
אַהרן דעם כּהן און צו זיינע קינדער, פאַר אַן אייביקן רעכט,
פון די קינדער פון ישׂראל.

[35]דאָס איז דער טייל פון אַהרנען, און דער טייל פון זיינע
קינדער, פון די פייעראָפּפער פון גאָט, אין דעם טאָג וואָס מע
האָט זיי געמאַכט גענענען צו זיין כּהנים צו גאָט; [36]וואָס גאָט האָט
באַפוילן זיי צו געבן פון די קינדער פון ישׂראל, אין דעם טאָג
וואָס מע האָט זיי געזאַלבט; אַן אייביק רעכט אויף זייערע דור־
דורות.

37דאָס איז דער דין פאַרן בראַנדאָפּפער, פאַרן שפּייז־
אָפּפער, און פאַרן ווינדאָפּפער, און פאַרן שולדאָפּפער, און פאַרן
קרבן פון דערפילונג*, און פאַרן פרידאָפּפער; 38וואָס גאָט האָט
באַפוילן משהן אויפן באַרג סיני, אין דעם טאָג וואָס ער האָט
באַפוילן די קינדער פון ישראל מקריב צו זיין זייערע קרבנות
צו גאָט, אין מדבר סיני.

ח 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2נעם אַהרנען
און זיינע זין מיט אים, און די קליידער, און דאָס אייל פון
זאַלבונג, און דעם אָקס פון זינדאָפּפער, און די צוויי ווידערס,
און דעם קאָרב אומגעזייערטן ברויט; 3און די גאַנצע עדה זאַמל
איין צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד.
4האָט משה געטאָן אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן; און די
עדה האָט זיך אײַנגעזאַמלט צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד. 5און
משה האָט געזאָגט צו דער עדה: דאָס איז די זאַך וואָס גאָט האָט
באַפוילן צו טאָן. 6און משה האָט געמאַכט גענענען אַהרנען און
זיינע זין, און ער האָט זיי געוואַשן מיט וואַסער. 7און ער האָט
אַרויפגעטאָן אויף אים דאָס העמדל, און אים אַרומגעגורט מיטן
גאַרטל, און אים אָנגעקליידט דעם מאַנטל, און אַרויפגעטאָן
אויף אים דעם אֵפוד, און אים אַרומגעגורט מיט דעם אַרומ־
באַנד פון אֵפוד, און אים אָנגעבונדן דעם אֵפוד דערמיט. 8און
ער האָט אָנגעטאָן אויף אים דעם חושן, און אַרויפגעטאָן אויפן
חושן די אורים־ותומים. 9און ער האָט אים אָנגעטאָן די הויב
אויפן קאָפּ, און אַרויפגעטאָן אויף דער הויב, אויף דער
פאָדערזייט, דאָס גילדערנע שטערנבלעך, די הייליקע
קרוין, אַזוי ווי גאָט האָט משהן באַפוילן. 10און משה האָט
גענומען דאָס אייל פון זאַלבונג, און האָט געזאַלבט דעם משכן
און אַלץ וואָס אין אים, און האָט זיי געהייליקט. 11און ער האָט
געשפּריצט דערפון אויפן מזבח זיבן מאָל; און ער האָט

* ד׳ ה׳ אײַנווייאונג, זע שמות כט׳

געזאַלבט דעם מזבח, און אַלע זײנע כּלים, און דעם האַנטפאַס
און זײַן געשטעל, זײ צו הײליקן. [12]און ער האָט אַרויפגעגאָסן
פון דעם אײל פון זאַלבונג אויף אַהרנס קאָפּ, און האָט אים
געזאַלבט, אים צו הײליקן. [13]און משה האָט געמאַכט גענענען
אַהרנס זין, און האָט זײ אָנגעטאָן העמדלאַך, און זײ אָנגעגורט
גאַרטלען, און זײ אָנגעבונדן היטלען, אַזוי װי גאָט האָט משהן
באַפױלן. [14]און ער האָט געמאַכט גענענען דעם אָקס פון זינד־
אָפּפער, און אַהרן און זײנע זין האָבן אָנגעלענט זײערע הענט
אויפן קאָפּ פון דעם אָקס פון זינדאָפּפער. [15]און מע האָט אים
געשאָכטן; און משה האָט גענומען דאָס בלוט, און האָט אַרויפ־
געטאָן מיט זײַן פינגער אויף די הערנער פון מזבח רונד אַרום,
און גערײניקט דעם מזבח, און דאָס [איבעריקע] בלוט האָט ער
אויסגעגאָסן אָן גרונט פון מזבח, און אים געהײליקט, כּדי מכפּר
צו זײַן אויף אים. [16]און ער האָט גענומען דאָס גאַנצע פעטס
װאָס אויף די אינגעװײד, און דאָס רױטפּלײש פון לעבער, און
בײדע נירן און זײער פעטס, און משה האָט עס געדעמפּט אויפן
מזבח. [17]און דעם אָקס מיט זײַן פעל, און זײַן פלײש, און זײַן
מיסט, האָט מען פאַרברענט אין פײער אויסן לאַגער, אַזוי װי
גאָט האָט משהן באַפױלן. [18]און ער האָט געמאַכט גענענען
דעם װידער פון בראַנדאָפּפער, און אַהרן און זײנע זין האָבן
אָנגעלענט זײערע הענט אויפן קאָפּ פון דעם װידער. [19]און
מע האָט אים געשאָכטן, און משה האָט געשפּרענגט דאָס בלוט
אויפן מזבח רונד אַרום. [20]און דעם װידער האָט מען צעשניטן
אויף זײנע שטיקער, און משה האָט געדעמפּט דעם קאָפּ און
די שטיקער און דאָס פעטס. [21]און די אינגעװײד און די קני
האָט מען אָפּגעשװענקט מיט װאַסער, און משה האָט געדעמפּט
דעם גאַנצן װידער אויפן מזבח; אַ בראַנדאָפּפער איז דאָס
געװען, פאַר אַ געשמאַקן ריח, אַ פײַעראָפּפער איז דאָס געװען

צו גאָט, אַזוי ווי גאָט האָט משהן באַפוילן. 22און ער האָט
געמאַכט גענענען דעם צווייטן ווידער, דעם ווידער פון דער־
פילונג, און אַהרן און זיינע זין האָבן אָנגעלענט זייערע הענט אויפן
קאָפּ פון דעם ווידער. 23און מע האָט אים געשאָכטן, און משה
האָט גענומען פון זיין בלוט, און אַרויפגעטאָן אויף אַהרנס
רעכטן אויערלעפּל, און אויפן דוימען פון זיין רעכטער האַנט,
און אויפן דוימען פון זיין רעכטן פוס. 24און מע האָט געמאַכט
גענענען אַהרנס זין, און משה האָט אַרויפגעטאָן פון דעם בלוט
אויף זייער רעכטן אויערלעפּל, און אויפן דוימען פון זייער
רעכטער האַנט, און אויפן דוימען פון זייער רעכטן פוס; און משה
האָט געשפּרענגט דאָס בלוט אויפן מזבח רונד אַרום. 25און ער
האָט גענומען דאָס פעטס, און דעם וויידל, און דאָס גאַנצע
פעטס וואָס אויף די אינגעווייד, און דאָס רויטפּלייש פון לע־
בער, און ביידע נירן און זייער פעטס, און דעם רעכטן שענקל.
26און פון דעם קאָרב אומגעזייערטן ברויט וואָס פאַר גאָט, האָט
ער גענומען איין אומגעזייערטע חלה, און איין חלה ברויט אויף
אייל, און איין קוכן, און האָט אַרויפגעטאָן אויפן פעטס, און אויפן
רעכטן שענקל. 27און ער האָט אַרויפגעלייגט אַלצדינג אויף די
הענט פון אַהרנען, און אויף די הענט פון זיינע זין, און האָט זיי
אויפגעהויבן אַן אויפהייבונג פאַר גאָט. 28און משה האָט עס צו־
גענומען פון זייערע הענט, און געדעמפּט אויפן מזבח איבערן
בראַנדאָפּפער; אַ דערפילונג זיינען זיי געווען, פאַר אַ געשמאַקן
ריח; אַ פייעראָפּפער איז דאָס געווען צו גאָט. 29און משה האָט
גענומען די ברוסט, און האָט זי אויפגעהויבן אַן אויפהייבונג
פאַר גאָט; דאָס איז געווען משהן צום חלק פון דעם ווידער פון
דערפילונג, אַזוי ווי גאָט האָט משהן באַפוילן. 30און משה האָט
גענומען פון דעם אייל פון זאַלבונג, און פון דעם בלוט וואָס
אויפן מזבח, און האָט געשפּריצט אויף אַהרנען, אויף זיינע

קליידער, און אויף זיינע זין און אויף זיינע זינס קליידער מיט
אים, און געהייליקט אַהרֹנען, זיינע קליידער, און זיינע זין און
זיינע זינס קליידער מיט אים. [31]און משה האָט געזאָגט צו
אַהרֹנען און צו זיינע זין: קאָכט דאָס פלייש ביים אײַנגאַנג פון
אוהל־מועד, און דאָרטן זאָלט איר עס עסן, מיט דעם ברויט
וואָס אין דעם קאָרב פון דערפילונג, לויט ווי איך האָב באַ־
פוילן, אַזוי צו זאָגן: אַהרן און זיינע זין זאָלן עס עסן. [32]און וואָס
בלייבט פון דעם פלייש און פון דעם ברויט, זאָלט איר אין
פייער פאַרברענען. [33]און פון דעם אײַנגאַנג פון אוהל־מועד זאָלט
איר ניט אַרויסגיין זיבן טעג, ביז דעם טאָג וואָס די טעג פון אײַער
דערפילונג ווערן פול; וואָרום זיבן טעג וועט מען דערפילן
אײַער האַנט. [34]אַזוי ווי מע האָט געטאָן היינטיקן טאָג, האָט
גאָט באַפוילן צו טאָן, כּדי מכפּר צו זיין אויף אײַך. [35]און אין
דעם אײַנגאַנג פון אוהל־מועד זאָלט איר בלייבן טאָג און נאַכט
זיבן טעג, און היטן די היטונג פון גאָט, כּדי איר זאָלט ניט
שטאַרבן; וואָרום אַזוי בין איך באַפוילן געוואָרן.
[36]און אַהרן און זיינע זין האָבן געטאָן אַלע זאַכן וואָס גאָט
האָט באַפוילן דורך משהן.

שְׁמִינִי

ט [1]און עס איז געווען אויפן אַכטן טאָג, האָט משה גערופן
אַהרֹנען, און זיינע זין, און די עלטסטע פון ישׂראל. [2]און ער
האָט געזאָגט צו אַהרֹנען: נעם דיר אַ קאַלב, אַ יונג רינד, פאַר
אַ זינדאָפּפער, און אַ ווידער פאַר אַ בראַנדאָפּפער, אָן אַ פע־
לער, און זיי מקריב פאַר גאָט. [3]און צו די קינדער פון ישׂראל
זאָלסטו רעדן, אַזוי צו זאָגן: נעמט אַ ציגנבאָק פאַר אַ זינד־
אָפּפער; און אַ קאַלב און אַ שעפּס, יאָריקע אָן אַ פעלער, פאַר
בראַנדאָפּפער; [4]און אַן אָקס און אַ ווידער פאַר פרידאָפּפער,

צו שלאַכטן פאַר גאָט; און אַ שפּייזאָפּפער פאַרמישט מיט אייל;
וואָרום היינט טוט זיך גאָט באַווייזן צו אייך.
5האָבן זיי געבראַכט וואָס משה האָט באַפוילן פאַרן אוהל־
מועד, און די גאַנצע עדה האָט גענענט, און זיך געשטעלט פאַר
גאָט. 6און משה האָט געזאָגט: דאָס איז די זאַך וואָס גאָט האָט
באַפוילן איר זאָלט טאָן, כדי די פּראַכט פון גאָט זאָל זיך
באַווייזן צו אייך. 7און משה האָט געזאָגט צו אַהרֹנען: גענען צום
מזבח, און מאַך דיין זינדאָפּפער און דיין בראַנדאָפּפער, און
זיי מכפּר אויף זיך און אויפן פאָלק; און מאַך דעם קרבן פון
פאָלק, און זיי מכפּר אויף זיי, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן.
8האָט אַהרן גענענט צום מזבח, און האָט געשאָכטן דאָס
קאַלב פון זינדאָפּפער וואָס פאַר אים. 9און די זין פון אַהרֹנען
האָבן גענענט צו אים דאָס בלוט, און ער האָט איינגעטונקט זיין
פינגער אין דעם בלוט, און אַרויפגעטאָן אויף די הערנער פון
מזבח, און דאָס [איבעריקע] בלוט האָט ער אויסגעגאָסן אָן
גרונט פון מזבח. 10און דאָס פעטס, און די נירן, און דאָס רויט־
פלייש פון לעבער, פון דעם זינדאָפּפער, האָט ער געדעמפט
אויפן מזבח, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן. 11און דאָס
פלייש און דאָס פעל האָט מען פאַרברענט אין פייער אויסן
לאַגער. 12און ער האָט געשאָכטן דאָס בראַנדאָפּפער, און די
זין פון אַהרֹנען האָבן אים דערלאַנגט דאָס בלוט, און ער האָט
עס געשפּרענגט אויפן מזבח רונד אַרום. 13און זיי האָבן אים
דערלאַנגט דאָס בראַנדאָפּפער אין זיינע שטיקער, און דעם
קאָפּ, און ער האָט עס געדעמפט אויפן מזבח. 14און ער
האָט אָפּגעשווענקט די אינגעווייד און די קני, און געדעמפט
איבער דעם בראַנדאָפּפער אויפן מזבח. 15און ער האָט געמאַכט
גענענען דעם קרבן פון פאָלק; און ער האָט גענומען דעם באָק
פון זינדאָפּפער וואָס פאַרן פאָלק, און האָט אים געשאָכטן,

און אים אויפגעבראַכט פאַר אַ זינדאָפּפער אַזוי ווי דאָס ערשטע.
16און ער האָט געמאַכט גענענען דאָס בראַנדאָפּפער, און
האָט עס געמאַכט אַזוי ווי דער דין. 17און ער האָט געמאַכט
גענענען דאָס שפּײזאָפּפער, און האָט אָנגעפילט זיין האַנט דער־
פון, און געדעמפט אויפן מזבח, אַחוץ דעם בראַנדאָפּפער פון
אין דער פרי. 18און ער האָט געשאָכטן דעם אָקס און דעם
ווידער, דאָס פרידאָפּפער וואָס פאַרן פאָלק; און די זין פון
אַהרנען האָבן אים דערלאַנגט דאָס בלוט, און ער האָט עס
געשפּרענגט אויפן מזבח רונד אַרום. 19און דאָס פעטס פון
דעם אָקס און פון דעם ווידער, דעם ווײדל, און דאָס וואָס
דעקט צו [די אינגעווייד], און די נירן, און דאָס רויטפּלייש פון
לעבער—20דאָס פעטס האָבן זיי אַרויפגעטאָן אויף די ברוסטן,
און ער האָט געדעמפט דאָס פעטס אויפן מזבח. 21און די
ברוסטן און דעם רעכטן שענקל האָט אַהרן אויפגעהויבן אַן
אויפהייבונג פאַר גאָט, אַזוי ווי משה האָט באַפוילן. 22און
אַהרן האָט אויפגעהויבן זיינע הענט צום פאָלק, און האָט זיי
געבענטשט; און ער האָט אַראָפּגענידערט פון מאַכן דאָס זינד־
אָפּפער און דאָס בראַנדאָפּפער און דאָס פרידאָפּפער. 23און
משה און אַהרן זיינען אַריינגעגאַנגען אין אוהל־מועד, און
זיינען אַרויסגעגאַנגען און האָבן געבענטשט דאָס פאָלק; און די
פּראַכט פון גאָט האָט זיך באַוויזן צום גאַנצן פאָלק. 24און אַ
פייער איז אַרויסגעגאַנגען פון פאַר גאָט, און האָט פאַרצערט
אויפן מזבח דאָס בראַנדאָפּפער און דאָס פעטס. און דאָס
גאַנצע פאָלק האָט געזען, און זיי האָבן אויסגעשריען, און
זיינען געפאַלן אויף זייער פּנים.

י 1און די זין פון אַהרנען, נָדָב און אַביהוא, האָבן גענומען
איטלאַכער זיין פייערפאַן, און האָבן אַריינגעלייגט דערין
פייער, און אַרויפגעטאָן דערויף ווייראיך, און געבראַכט פאַר

גאָט פרעמד פייער, וואָס ער האָט זיי ניט באַפוילן. 2איז אַרויס
אַ פייער פון פאַר גאָט, און האָט זיי פאַרצערט, און זיי זיינען
געשטאָרבן פאַר גאָט. 3און משה האָט געזאָגט צו אַהרנען: דאָס
איז וואָס גאָט האָט גערעדט, אַזוי צו זאָגן:

דורך מיינע נאָנטע וועל איך געהייליקט ווערן,
און פאַרן גאַנצן פאָלק וועל איך געערליכט ווערן.

און אַהרן האָט געשוויגן. 4און משה האָט גערופן מישָאֵל
און אֶלצָפָן, די זין פון עוזיאֵל, אַהרנס פעטער, און האָט צו זיי
געזאָגט: גענענט, טראָגט אַרויס אייערע ברידער פון פאַר דעם
הייליקטום אויסן לאַגער. 5האָבן זיי גענענט, און האָבן זיי
אַרויסגעטראָגן אין זייערע העמדלאַך אויסן לאַגער, אַזוי ווי
משה האָט גערעדט.

6און משה האָט געזאָגט צו אַהרנען, און צו אֶלעָזרן און צו
איתָמָרן, זיינע זין: אייערע קעפ זאָלט איר ניט לאָזן פאַרוואַקסן,
און אייערע קליידער זאָלט איר ניט איינרייסן, כדי איר זאָלט
ניט שטאַרבן, און אויף דער גאַנצער עדה וועט ער צערענען;
נאָר אייערע ברידער, דאָס גאַנצע הויז פון ישׂראל, זאָלן
באַוויינען די פאַרברענונג וואָס גאָט האָט פאַרברענט. 7און פון
איינגאַנג פון אוהל־מועד זאָלט איר ניט אַרויסגיין, כדי איר זאָלט
ניט שטאַרבן; וואָרום דאָס אייל פון גאָטס זאַלבונג איז אויף אייך.
און זיי האָבן געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פון משהן.

8און גאָט האָט גערעדט צו אַהרנען, אַזוי צו זאָגן: 9ווייַן און
שטאַרק געטראַנק זאָלסטו ניט טרינקען, דו און דיינע זין מיט
דיר, ווען איר גייט אַריין אין אוהל־מועד, כדי איר זאָלט ניט
שטאַרבן; אַן אייביק געזעץ אויף אייערע דור־דורות; 10כדי
איר זאָלט אָפּשיידן צווישן הייליקן און אומהייליקן, און צווישן
אומריינעם און ריינעם; 11און לערנען די קינדער פון ישׂראל
אַלע געזעצן וואָס גאָט האָט זיי געהייסן דורך משהן.

12און משה האָט גערעדט צו אַהרנען, און צו אֶלעָזָרן און
צו איתָמָרן, זײַנע געבליבענע זין: נעמט דאָס שפּײַזאָפּפער וואָס
בלײַבט פון די פײַעראָפּפער פון גאָט, און עסט עס אומ־
געזײַערט לעבן מזבח; וואָרום אַ הײליקסטע הײליקײט איז דאָס.
13און איר זאָלט עס עסן אין אַ הײליקן אָרט, ווײַל דײַן רעכט און
דײַנע קינדערס רעכט איז דאָס פון די פײַעראָפּפער פון גאָט;
וואָרום אַזוי בין איך באַפוילן געוואָרן. 14און די ברוסט פון
אויפהײבונג און דעם שענקל פון אָפּשײדונג זאָלט איר עסן אין
אַ רײנעם אָרט, דו, און דײַנע זין און דײַנע טעכטער מיט דיר;
וואָרום ווי דײַן רעכט און דײַנע קינדערס רעכט זײַנען זײ
געגעבן געוואָרן פון די פרידאָפּפער פון די קינדער פון ישׂראל.
15דעם שענקל פון אָפּשײדונג און די ברוסט פון אויפהײבונג
זאָלן זײ ברענגען מיט די פײַעראָפּפער פון פעטס, כּדי זײ אויפ־
צוהײבן אַן אויפהײבונג פאַר גאָט; און עס זאָל געהערן צו דיר,
און צו דײַנע קינדער מיט דיר, פאַר אַן אײביקן רעכט, אַזוי
ווי גאָט האָט באַפוילן.
16און משה האָט נאָכפרעגן זיך נאָכגעפרעגט וועגן דעם
באָק פון זינדאָפּפער, ערשט ער איז פאַרברענט געוואָרן.
האָט ער געצערנט אויף אֶלעָזָרן און אויף איתָמָרן, אַהרנס
געבליבענע זין, אַזוי צו זאָגן: 17פאַר וואָס האָט איר ניט געגעסן
דאָס זינדאָפּפער אין הײליקן אָרט? וואָרום אַ הײליקסטע
הײליקײט איז דאָס, און ער האָט דאָס אײַך געגעבן, כּדי צו
נעמען אויף זיך די זינד פון דער עדה, מכפּר צו זײַן אויף זײ פאַר
גאָט. 18זײַן בלוט איז דאָך ניט געבראַכט געוואָרן אינעווײניק אין
הײליקטום; עסן האָט איר עס געזאָלט עסן אין הײליקטום,
אַזוי ווי איך האָב באַפוילן.
19האָט אַהרן גערעדט צו משהן: אָט האָבן זײ הײַנט
געבראַכט זײער זינדאָפּפער און זײער בראַנדאָפּפער פאַר

גאָט, און מיר האָט אַזוי וואָס געטראָפן, און אַז איך וואָלט
געגעסן דאָס זינדאָפּפער היינט, וואָלט עס דען וווילגעפעלן
אין די אויגן פון גאָט? [20]און משה האָט צוגעהערט, און עס
איז וווילגעפעלן אין זיינע אויגן.

יא [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרנען, זיי אַזוי
צו זאָגן: [2]רעדט צו די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:
דאָס זיינען די לעבעדיקע זאַכן וואָס איר מעגט עסן פון
אַלע בהמות וואָס אויף דער ערד. [3]איטלאַכע וואָס איז
באַקלויט מיט קלויען, און די קלויען זיינען ביי איר צעשפּאָלטן,
וואָס איז מַעֲלֵה־גֵרָה צווישן בהמות, זי מעגט איר עסן. [4]אָבער
דידאָזיקע טאָרט איר ניט עסן פון די וואָס זיינען מַעֲלֵה־גֵרָה,
און פון די וואָס זיינען באַקלויט מיט קלויען: דעם קעמל,
ווייל מַעֲלֵה־גֵרָה איז ער, אָבער מיט קלויען איז ער ניט
באַקלויט; ער איז אומריין פאַר אייך. [5]און דעם קיניגל, ווייל
מַעֲלֵה־גֵרָה איז ער, אָבער מיט קלויען איז ער ניט באַקלויט;
ער איז אומריין פאַר אייך. [6]און דעם האָז, ווייל מַעֲלֵה־גֵרָה
איז ער, אָבער מיט קלויען איז ער ניט באַקלויט; ער איז אומ־
ריין פאַר אייך. [7]און דעם חזיר, ווייל באַקלויט מיט קלויען
איז ער, און די קלויען זיינען ביי אים צעשפּאָלטן, אָבער ער
איז ניט מַעֲלֵה־גֵרָה; ער איז אומריין פאַר אייך. [8]פון זייער
פלייש טאָרט איר ניט עסן, און אָן זייער נבֿלה טאָרט איר זיך
ניט אָנרירן; אומריין זיינען זיי פאַר אייך.
[9]דידאָזיקע מעגט איר עסן פון אַלץ וואָס אין וואַסער: אַלץ
וואָס האָט פלוספעדערן און שופּן אין וואַסער, אין די ימען און
אין די טייכן, זיי מעגט איר עסן. [10]און אַלץ וואָס האָט ניט פלוס־
פעדערן און שופּן, אין די ימען און אין די טייכן, פון אַלע
ווידמענונגען פון וואַסער, און פון אַלע לעבעדיקע באַשעפעניש
וואָס אין וואַסער, זיי זיינען אַן אומווערדיקייט פאַר אייך. [11]און

אַן אומווערדיקייט זאָלן זיי אַייך זיין; פֿון זייער פֿלייש זאָלט איר
ניט עסן, און זייער נבֿלה זאָלט איר פֿאַראומווערדיקן. 12אַלץ
וואָס האָט ניט קיין פֿלוספֿעדערן און שופּן אין וואַסער, דאָס
איז אַן אומווערדיקייט פֿאַר אַייך.

13און דידאָזיקע זאָלט איר פֿאַראומווערדיקן פֿון פֿויגלען;
זיי טאָרן ניט געגעסן ווערן; אַן אומווערדיגקייט זיינען זיי: דעם
אָדלער, און דעם ביינברעכער, און דעם שוואַרצאָדלער; 14און
די ווײ, און דעם פֿאַלקפֿויגל לויט זיינע מינים; 15יעטוועדער
ראָב לויט זיינע מינים; 16און דעם שטרויספֿויגל, און דעם נאַכט־
שפּאַרבער, און דעם ים־פֿויגל, און דעם שפּאַרבער לויט זיינע
מינים; 17און די אייל, און דעם פֿישפֿרעסער, און די שטאָקאַייל;
18און דעם אוהו, און דעם פּעליקאַן, און דעם גייער; 19און
דעם שטאָרך, דעם בושל לויט זיינע מינים, און דעם אויערהאָן,
און די פֿלעדערמויז.

20און יעטוועדער געפֿליגלטע ווידמענונג וואָס גייט אויף
פֿיר, זי איז אַן אומווערדיקייט פֿאַר אַייך. 21אָבער דאָס מעגט
איר עסן פֿון אַלע געפֿליגלטע ווידמענונגען וואָס גייען אויף פֿיר:
דאָס וואָס האָט געלענקען איבער זיינע פֿיס, צו שפּרינגען מיט
זיי אויף דער ערד. 22דידאָזיקע פֿון זיי מעגט איר עסן: דעם
היישעריק לויט זיינע מינים, און דעם גראָזפֿרעסער לויט זיינע
מינים, און דעם שפּרינגהיישעריק לויט זיינע מינים, און
דעם גריל לויט זיינע מינים. 23אָבער יעטוועדער [אַנדערע]
געפֿליגלטע ווידמענונג וואָס האָט פֿיר פֿיס, זי איז אַן אומ־
ווערדיקייט פֿאַר אַייך.

24און פֿון דידאָזיקע וועט איר ווערן אומריין; איטלאַכער
וואָס רירט זיך אָן אָן זייער נבֿלה, זאָל זיין אומריין ביזן אָוונט.
25און איטלאַכער וואָס טראָגט עפּעס פֿון זייער נבֿלה, זאָל וואַשן
זיינע קליידער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. 26איטלאַכע בהמה

וואָס איז באַקלויט מיט קלויען, אָבער דורכגעשפּאָלטן זײנען
זײ ניט דורכגעשפּאָלטן בײ איר, אָדער זי איז ניט מַעֲלֵה־גֵרָה,
זײ זײנען אומרײן פֿאַר אײַך; איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן זײ
אָן, זאָל ווערן אומרײן. 27און אַלע וואָס גײען אויף זײערע
לאַפּעס, צווישן אַלע חיות וואָס גײען אויף פיר, זײ זײנען אומרײן
פֿאַר אײַך; איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן אָן זײער נבֵלה, זאָל
זײַן אומרײן ביזן אָוונט. 28און דער וואָס טראָגט זײער נבֵלה,
זאָל וואַשן זײַנע קלײדער, און זײַן אומרײן ביזן אָוונט; אומרײן
זײנען זײ פֿאַר אײַך.

29און דאָס איז וואָס איז אומרײן פֿאַר אײַך צווישן די שרצים
וואָס קריכן אויף דער ערד: דאָס װיזעלע, און די מויז, און די
שילדקרעט לויט אירע מינים; 30און די גראָבמויז, און דער
לאַנדקראָקאָדיל, און דער עקדעש, און דער זאַמדעקדעש, און
דער כאַמעלעאָן. 31דאָס זײנען די וואָס זײנען אומרײן פֿאַר
אײַך צווישן אַלע שרצים; איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן זײ אָן
ווען זײ זײנען טויט, זאָל זײַן אומרײן ביזן אָוונט. 32און אַלץ
וואָס עפּעס פֿון זײ וועט פֿאַלן דערויף ווען זײ זײנען טויט, זאָל
ווערן אומרײן, סײ וואָסער עס איז הילצערנע כּלי, אָדער אַ
בגד, אָדער אַ פעל, אָדער אַ זאַק, איטלאַכע כּלי וואָס דערמיט
ווערט געטאָן אַרבעט, זאָל אַרײַנגעטאָן ווערן אין וואַסער, און
זײַן אומרײן ביזן אָוונט, און ווערן רײן. 33און איטלאַכע לײמענע
כּלי וואָס אין איר וועט אַרײַנפֿאַלן עפּעס פֿון זײ, זאָל אַלץ
וואָס אין איר ווערן אומרײן, און זי זאָלט איר צעברעכן.
34איטלאַך עסנוואַרג [דעריך] וואָס ווערט געגעסן, וואָס דערויף
איז געקומען וואַסער, זאָל ווערן אומרײן; און יעטוועדער
געטראַנק וואָס ווערט געטרונקען אין אַלע אַזעלכע כּלים, זאָל
ווערן אומרײן. 35און אַלץ וואָס עפּעס פֿון זײער נבֵלה וועט
פֿאַלן דערויף, זאָל ווערן אומרײן; אויב אַ באַקאויוון אָדער אַ

קאָכאויוון, זאָל עס צעבראָכן ווערן; אומריין זיינען זיי, און
אומריין זאָלן זיי אַייך זיין. 36 אָבער אַ קוואַל אָדער אַ גרוב ווו
וואַסער איז איינגעזאַמלט, זאָל בלייבן ריין; נאָר דער וואָס
רירט זיך אָן אָן זייער נבֵלה, זאָל ווערן אומריין. 37 און אויב
פון זייער נבֵלה וועט פאַלן אויף וואַסער עס איז זאָמען פון
זריעה וואָס ווערט געזייט, איז ער ריין. 38 אויב אָבער אויפן
זאָמען איז אַרויפגעטאָן געוואָרן וואַסער, און עפּעס פון זייער
נבֵלה וועט פאַלן דערויף, איז ער אומריין פאַר אַייך.
39 און אַז איינע פון די בהמות וואָס זיינען פאַר אַייך צום עסן
וועט אַוועקפאַלן, זאָל דער וואָס רירט זיך אָן אָן איר נבֵלה, זיין
אומריין ביזן אָוונט. 40 און דער וואָס עסט פון איר נבֵלה, זאָל
וואַשן זיינע קליידער, און זיין אומריין ביזן אָוונט; און דער וואָס
טראָגט איר נבֵלה, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיין אומריין
ביזן אָוונט. 41 און יעטוועדער שרץ וואָס קריכט אויף דער
ערד, איז אַן אומווערדיקייט; ער זאָל ניט געגעסן ווערן. 42 אַלץ
וואָס גייט אויפן בויך, און אַלץ וואָס גייט אויף פיר, און אַלץ
וואָס איז פילפיסיק, אַלע שרצים וואָס קריכן אויף דער ערד,
זיי זאָלט איר ניט עסן, וואָרום אַן אומווערדיקייט זיינען זיי.
43 איר זאָלט ניט פאַראומווערדיקן אַייער זעל מיט קיין שרץ
וואָס קריכט, און איר זאָלט זיך ניט פאַראומרייניקן מיט זיי,
און ווערן אומריין דורך זיי. 44 וואָרום איך בין יהוה אַייער
גאָט, און איר זאָלט זיך הייליקן און זיין הייליק, וואָרום איך
בין הייליק; און איר זאָלט ניט פאַראומרייניקן אַייער זעל מיט
קיין שרץ וואָס ווידמענט זיך אויף דער ערד. 45 וואָרום איך
בין יהוה וואָס האָט אַייך אויפגעבראַכט פון לאַנד מִצרַיִם, אַייך
צו זיין צום גאָט; דרום זאָלט איר זיין הייליק, ווייל איך בין
הייליק.
46 דאָס איז דער דין פון בהמות, און פויגלען, און יעטוועדער

לעבעדיקער באַשעפעניש וואָסווידמענט זיך אין וואַסער, און וועגן יעטוועדער באַשעפעניש וואָס קריכט אויף דער ערד, [47]כּדי אָפּצושיידן צווישן אומריינעם און ריינעם, און צווישן דער לעבעדיקער זאַך וואָס מעג געגעסן ווערן, און דער לעבעדיקער זאַך וואָס טאָר ניט געגעסן ווערן.

תַזְרִיעַ

יב [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]רעד צו די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:

אַ פרוי אַז זי וועט געלעגן ווערן, און געבערען אַ אינגל, זאָל זי זיין אומריין זיבן טעג; אַזוי ווי די טעג פון דער אָפּזונדערונג אין איר קראַנקשאַפט זאָל זי זיין אומריין. [3]און אויפן אַכטן טאָג זאָל געמלט ווערן דאָס פלייש פון זיין פאָרהויט. [4]און דרייסיק טעג מיט דריי טעג זאָל זי בלייבן אין דעם בלוט פון ריייניקונג; אָן קיין הייליקער זאַך זאָל זי זיך ניט אָנרירן, און אין הייליקטום זאָל זי ניט קומען, ביז די טעג פון איר ריייניקונג ווערן פול. [5]אויב אָבער זי וועט געבערן אַ מיידל, זאָל זי זיין אומריין צוויי וואָכן, אַזוי ווי אין איר אָפּזונדערונג, און זעכציק טעג מיט זעקס טעג זאָל זי בלייבן אין דעם בלוט פון ריייניקונג. [6]און אַז די טעג פון איר ריייניקונג ווערן פול, ביי אַ אינגל אָדער ביי אַ מיידל, זאָל זי ברענגען אַ יאָריקן שעפּס פאַר אַ בראַנדאָפּפער, און אַ יונגע טויב, אָדער אַ טורטלטויב, פאַר אַ זינדאָפּפער, צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד, צום כּהן. [7]און ער זאָל עס מקריב זיין פאַר גאָט, און מכפּר זיין אויף איר, און זי וועט ווערן ריין פון איר בלוטקוואַל.

דאָס איז דער דין פון אַ קינפּעטאָרן, ביי אַ אינגל אָדער ביי אַ מיידל. [8]און אויב איר האַנט פאַרמאָגט ניט גענוג אויף אַ לאַם, זאָל זי נעמען צוויי טורטלטויבן, אָדער צוויי יונגע טויבן,

אײנע פּאַר אַ בראַנדאָפּפער, און אײנע פּאַר אַ זינדאָפּפער; און
דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף איר, און זי וועט ווערן ריין.

יג [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרנען, אַזוי צו
זאָגן:
[2]אַ מענטש, אַז אויף דער הויט פון זיין לייב וועט זיין אַ
געשווילאַכץ, אָדער אַ גרינד, אָדער אַ פלעק, און וועט ווערן
אויף דער הויט פון זיין לייב ווי אַן אויסשלאָג פון צרעת, זאָל
ער געבראַכט ווערן צו אַהרן דעם כּהן, אָדער צו אײנעם פון
זײנע קינדער די כּהנים. [3]און דער כּהן זאָל באַקוקן דעם אויס־
שלאָג אויף דער הויט פון לייב, און אויב די האָר אויפן אויס־
שלאָג איז געוואָרן ווייס, און דאָס אויסזען פון דעם אויסשלאָג
איז טיפער פון דער הויט, איז דאָס די פּלאָג פון צרעת; און
אַז דער כּהן וועט אים זען, זאָל ער אים מאַכן פאַר אומריין.
[4]אויב אָבער דאָס איז אַ ווייסער פלעק אויף דער הויט פון זיין
לייב, און זיין אויסזען איז ניט טיפער פון דער הויט, און די
האָר אויף אים איז ניט געוואָרן ווייס, זאָל דער כּהן אײַנ־
שליסן דעם וואָס האָט דעם אויסשלאָג אויף זיבן טעג. [5]און אַז
דער כּהן וועט אים באַקוקן אויפן זיבעטן טאָג, ערשט דער
אויסשלאָג איז געבליבן ביי זיין אויסזען, דער אויסשלאָג האָט
זיך ניט פאַרשפּרייט אויף דער הויט, זאָל אים דער כּהן אײַנ־
שליסן אַ צווייט מאָל אויף זיבן טעג. [6]און אַז דער כּהן וועט
אים באַקוקן אויפן זיבעטן טאָג אַ צווייט מאָל, ערשט דער אויס־
שלאָג איז מאַט, און דער אויסשלאָג האָט זיך ניט פאַרשפּרייט
אויף דער הויט, זאָל אים דער כּהן מאַכן פאַר ריין; אַ גרינד
איז דאָס; און ער זאָל וואַשן זײנע קליידער, און זיין ריין. [7]אויב
אָבער שפּרייטן וועט זיך פאַרשפּרייטן דער גרינד אויף דער
הויט נאָכדעם ווי ער האָט זיך געוויזן צום כּהן פאַר זיין רייניקונג,
זאָל ער זיך ווייזן צום כּהן אַ צווייט מאָל. [8]און אַז דער כּהן

וועט זען, ערשט דער גרינד האָט זיך פאַרשפּרייט אויף דער
הויט, זאָל דער כּהן אים מאַכן פאַר אומריין; צרעת איז דאָס.
[9]אַז די פּלאָג פון צרעת וועט זיין אויף אַ מענטשן, זאָל ער
געבראַכט ווערן צום כּהן. [10]און אַז דער כּהן וועט זען, ערשט
אַ ווייסע געשווילאַכץ איז אויף דער הויט, און זי האָט פאַר־
קערט די האָר אין ווייס, און אַן אָנוווקס פון ווילדפלייש איז
אויף דער געשווילאַכץ, [11]איז דאָס אַן אַלטע צרעת אויף דער
הויט פון זיין לייב, און דער כּהן זאָל אים מאַכן פאַר אומריין;
ער דאַרף אים ניט איינשליסן, וואָרום ער איז אומריין. [12]און
אויב אויסברעכן וועט אויסברעכן די צרעת אויף דער הויט,
און די צרעת וועט באַדעקן די גאַנצע הויט פון דעם וואָס האָט
דעם אויסשלאָג פון קאָפּ ביז די פיס, ווו נאָר די אויגן פון כּהן
ניבן אַ קוק, [13]איז, אַז דער כּהן וועט זען, ערשט די צרעת האָט
באַדעקט זיין גאַנצן לייב, זאָל ער מאַכן דעם וואָס האָט דעם
אויסשלאָג פאַר ריין; ער איז אין גאַנצן געוואָרן ווייס, איז ער
ריין. [14]אָבער דעם טאָג וואָס עס באַווייזט זיך אויף אים ווילד־
פלייש, זאָל ער ווערן אומריין. [15]און אַז דער כּהן וועט זען
דאָס ווילדפלייש, זאָל ער אים מאַכן פאַר אומריין; ווילדפלייש
דאָס איז אומריין; צרעת איז דאָס. [16]אויב אָבער דאָס ווילד־
פלייש וועט ווידער ווערן ווייס, זאָל ער קומען צום כּהן. [17]און
אַז דער כּהן וועט אים באַקוקן, ערשט דער אויסשלאָג איז גע־
וואָרן ווייס, זאָל דער כּהן מאַכן דעם וואָס האָט דעם אויס־
שלאָג, פאַר ריין; ער איז ריין.

[18]און אַ לייב, אַז ביי אים אויף זיין הויט וועט זיין אַן אויסשיט,
און ער וועט פאַרהיילט ווערן, [19]און אויף דעם אָרט פון דעם
אויסשיט וועט ווערן אַ ווייסע געשווילאַכץ, אָדער אַ רויטלאַך
ווייסער פלעק, זאָל ער באַוויזן ווערן צום כּהן. [20]און אַז דער
כּהן וועט זען, ערשט דאָס אויסזען דערפון איז נידעריקער

פון דער הויט, און די האָר דערויף איז געוואָרן ווייס, זאָל דער כּהן אים מאַכן פאַר אומריין; די פּלאָג פון צרעת איז דאָס, וואָס האָט אויסגעבראָכן אויף דעם אויסשיט. [21]און אַז דער כּהן וועט עס באַקוקן, ערשט ווייסע האָר איז דערויף ניטאָ, און עס איז ניט נידעריקער פון דער הויט, און עס איז מאַט, זאָל אים דער כּהן איינשליסן אויף זיבן טעג. [22]אויב אָבער שפּרייטן וועט עס זיך פאַרשפּרייטן אויף דער הויט, זאָל דער כּהן אים מאַכן פאַר אומריין; די פּלאָג איז דאָס. [23]און אויב דער פלעק שטייט אויף זיין אָרט, ער האָט זיך ניט פאַר־שפּרייט, איז דאָס דער צייכן פון דעם אויסשיט, און דער כּהן זאָל אים מאַכן פאַר ריין.

[24]אָדער אַ לייב, אַז אויף זיין הויט וועט זיין אַ ברען פון פייער, און דער אָנוווקס פון דעם ברען וועט ווערן אַ רויטלאַך ווייסער אָדער אַ ווייסער פלעק, [25]און דער כּהן וועט עס באַקוקן, ערשט די האָר אויף דעם פלעק איז געוואָרן ווייס, און דאָס אויסזען דערפון איז טיפער פון דער הויט, איז דאָס אַ צרעת וואָס האָט אויסגעבראָכן אויפן ברען, און דער כּהן זאָל אים מאַכן פאַר אומריין; די פּלאָג פון צרעת איז דאָס. [26]אויב אָבער דער כּהן וועט עס באַקוקן, ערשט ווייסע האָר איז אויפן פלעק ניטאָ, און עס איז ניט נידעריקער פון דער הויט, און עס איז מאַט, זאָל אים דער כּהן איינשליסן אויף זיבן טעג. [27]און דער כּהן זאָל אים באַקוקן אויפן זיבעטן טאָג; אויב שפּרייטן האָט עס זיך פאַרשפּרייט אויף דער הויט, זאָל אים דער כּהן מאַכן פאַר אומריין; די פּלאָג פון צרעת איז דאָס. [28]אויב אָבער דער פלעק שטייט אויף זיין אָרט, עס האָט זיך ניט פאַרשפּרייט אויף דער הויט, און עס איז מאַט, איז דאָס אַ געשווילאַכץ פון דעם ברען, און דער כּהן זאָל אים מאַכן פאַר ריין; וואָרום דער צייכן פון דעם ברען איז דאָס.

29און אַ מאַן אָדער אַ פֿרוי, אַז בײַ זײ װעט זײַן אַן אויסשלאָג
אויפֿן קאָפּ אָדער אין באָרד, 30און דער כֹּהן װעט באַקוקן דעם
אויסשלאָג, ערשט דאָס אויסזען דערפֿון איז טיפֿער פֿון דער
הויט, און דערויף איז געלע דינע האָר, זאָל דער כֹּהן אים
מאַכן פֿאַר אומרײן; שלעכטע קרעץ איז דאָס, צרעת פֿון קאָפּ
אָדער פֿון באָרד איז דאָס. 31און אַז דער כֹּהן װעט באַקוקן
דעם אויסשלאָג פֿון די שלעכטע קרעץ, ערשט זײַן אויסזען איז
ניט טיפֿער פֿון דער הויט, און שװאַרצע האָר איז דערויף ניטאָ,
זאָל דער כֹּהן אײַנשליסן דעם װאָס האָט דעם אויסשלאָג פֿון
די שלעכטע קרעץ, אויף זיבן טעג. 32און אַז דער כֹּהן װעט
באַקוקן דעם אויסשלאָג אויפֿן זיבעטן טאָג, ערשט די שלעכטע
קרעץ האָבן זיך ניט פֿאַרשפּרײט, און געלע האָר איז דערויף
ניטאָ, און דאָס אויסזען פֿון די שלעכטע קרעץ איז ניט טיפֿער
פֿון דער הויט, 33זאָל ער זיך אָפּגאָלן, און די שלעכטע קרעץ
זאָל ער ניט אָפּגאָלן; און דער כֹּהן זאָל אײַנשליסן דעם װאָס
האָט די שלעכטע קרעץ אַ צװײט מאָל אויף זיבן טעג. 34און
אַז דער כֹּהן װעט באַקוקן די שלעכטע קרעץ אויפֿן זיבעטן
טאָג, ערשט די שלעכטע קרעץ האָבן זיך ניט פֿאַרשפּרײט אויף
דער הויט, און זײער אויסזען איז ניט טיפֿער פֿון דער הויט,
זאָל אים דער כֹּהן מאַכן פֿאַר רײן; און ער זאָל װאַשן
זײַנע קלײדער, און זײַן רײן. 35אויב אָבער שפּרײטן װעלן
זיך פֿאַרשפּרײטן די שלעכטע קרעץ אויף דער הויט נאָך זײַן
רײניקונג, 36און דער כֹּהן װעט אים באַקוקן, ערשט די שלעכטע
קרעץ האָבן זיך פֿאַרשפּרײט אויף דער הויט, דאַרף דער כֹּהן
ניט זוכן קײן געלע האָר: ער איז אומרײן. 37אויב אָבער די
שלעכטע קרעץ זײַנען געבליבן בײַ זײער אויסזען, און שװאַרצע
האָר איז אויסגעװאַקסן דערויף, זײַנען די שלעכטע קרעץ
פֿאַרהײלט; ער איז רײן, און דער כֹּהן זאָל אים מאַכן פֿאַר רײן.

38און אַ מאַן אָדער אַ פרוי, אַז אויף דער הויט פון זייער לייב וועלן זיין פלעקן, ווייסע פלעקן, 39און דער כהן וועט אַ קוק טאָן, ערשט די פלעקן אויף דער הויט פון זייער לייב זיינען מאַט ווייס, איז דאָס אַ לישאַי וואָס האָט אויסגעבראָכן אויף דער הויט; ער איז ריין.

40און אַ מאַן, אַז זיין קאָפּ וועט אויסקריכן, האָט ער אַ פּליך; ער איז ריין. 41און אויב זיין קאָפּ וועט אויסקריכן צו דער זייט פון זיין פּנים, האָט ער אַ פאָדערפּליך; ער איז ריין. 42אויב אָבער אויף דעם הינטערפּליך אָדער אויף דעם פאָדערפּליך וועט זיין אַ רויטלאַך ווייסער אויסשלאָג, איז דאָס אַ צרעת וואָס ברעכט אויס אויף זיין פאָדערפּליך אָדער אויף זיין הינטערפּליך. 43און אַז דער כהן וועט אים באַקוקן, ערשט די געשווילאַכץ פון דעם אויסשלאָג איז רויטלאַך ווייס אויף זיין הינטערפּליך אָדער אויף זיין פאָדערפּליך, אַזוי ווי דאָס אויס־זען פון צרעת אויף דער הויט פון לייב, 44איז ער אַ מאַן אַ מצורע; אומריין איז ער; פאַר אומריין זאָל אים מאַכן דער כהן; ער האָט די פּלאָג אויף זיין קאָפּ.

45און דער מצורע וואָס די פּלאָג איז אויף אים, זיינע קליידער זאָלן זיין צעריסן, און זיין קאָפּ זאָל זיין פאַרוואַקסן, און זיין אויבערשטע ליפּ זאָל ער פאַרדעקן, און „טמא! טמא!" זאָל ער אויסרופן. 46אַלע טעג וואָס די פּלאָג איז אויף אים, זאָל ער זיין אומריין; אומריין איז ער; אַליין זאָל ער זיצן, אויסן לאַגער זאָל זיין זיין וווינונג.

47און אַז די פּלאָג פון צרעת וועט זיין אין אַ בגד, אין אַ וואָלענעם בגד, אָדער אין אַ פלאַקסענעם בגד, 48אָדער אין גרונטוועב, אָדער אין דורכוואַרף, פון פלאַקס, צי פון וואָל, אָדער אין אַ פעל, אָדער אין וואָסער עס איז אַרבעט פון פעל; 49און דער אויסשלאָג וועט זיין גרינלאַך אָדער רויטלאַך אין דעם

בגד, אָדער אין דעם פעל, אָדער אין דעם גרונטוועב, אָדער אין
דעם דורכוואַרף, אָדער אין וואָסער עס איז זאַך פון פעל, איז
דאָס די פּלאָג פון צרעת, און עס זאָל באַוויזן ווערן צום כּהן.
[50]און אַז דער כּהן וועט באַקוקן דעם אויסשלאָג, זאָל ער אײַנ־
שליסן דאָס וואָס האָט דעם אויסשלאָג, אויף זיבן טעג. [51]און
אַז ער וועט זען דעם אויסשלאָג אויפן זיבעטן טאָג, אַז דער
אויסשלאָג האָט זיך פאַרשפּרייט אין דעם בגד, אָדער אין דעם
גרונטוועב, אָדער אין דעם דורכוואַרף, אָדער אין דעם פעל—
וואָס נאָר פאַר אַן אַרבעט עס איז געמאַכט פון פעל—איז דער
אויסשלאָג אַן עסיקע צרעת; אומריין איז ער. [52]און מע זאָל פאַר־
ברענען דעם בגד, אָדער דעם גרונטוועב, אָדער דעם דורכוואַרף,
פון וואָל צי פון פלאַקס, אָדער וואָס נאָר פאַר אַ זאַך פון פעל
וואָס דער אויסשלאָג וועט זיין דערין; וואָרום אַן עסיקע צרעת
איז דאָס; אין פייער מוז עס פאַרברענט ווערן. [53]אויב אָבער דער
כּהן וועט זען, ערשט דער אויסשלאָג האָט זיך ניט פאַרשפּרייט
אין דעם בגד, אָדער אין דעם גרונטוועב, אָדער אין דעם דורכ־
וואַרף, אָדער אין וואָסער עס איז זאַך פון פעל, [54]זאָל דער
כּהן הייסן מע זאָל וואַשן דאָס וואָס דער אויסשלאָג איז דערין,
און ער זאָל עס אײַנשליסן אַ צווייט מאָל אויף זיבן טעג. [55]און
אַז דער כּהן וועט זען, נאָכדעם ווי מע האָט געוואַשן דעם אויס־
שלאָג, ערשט דער אויסשלאָג האָט ניט געביטן זיין אָנבליק,
הגם דער אויסשלאָג האָט זיך ניט פאַרשפּרייט, איז דאָס אומ־
ריין; אין פייער זאָלסטו עס פאַרברענען. אַן אויסעסונג איז
דאָס, סיי דאָס איז אויף דער לינקער זייט, סיי אויף דער
רעכטער. [56]און אויב דער כּהן וועט זען, ערשט דער אויס־
שלאָג איז געוואָרן מאַט נאָכדעם ווי מע האָט אים געוואַשן,
זאָל ער אים אַראָפּרייסן פון דעם בגד, אָדער פון דעם פעל,
אָדער פון דעם גרונטוועב, אָדער פון דעם דורכוואַרף. [57]און

אויבּ ער וועט זיך ווידער באַווייזן אין דעם בּגד, אָדער אין דעם
גרונטוועבּ, אָדער אין דעם דורכוואַרף, אָדער אין וואַסער עס
איז זאַך פון פעל–בּרעכט דאָס אויס; זאָלסטו אין פייער
פאַרבּרענען דאָס וואָס דער אויסשלאָג איז דערין. 58און דער
בּגד, אָדער דער גרונטוועבּ, אָדער דער דורכוואַרף, אָדער
וואַסער עס איז זאַך פון פעל, וואָס דו וועסט וואַשן און דער
אויסשלאָג וועט זיך אָפּטאָן דערפון, זאָל געוואַשן ווערן אַ
צווייט מאָל, און זיין ריין.
59דאָס איז דער דין פון דער פּלאָג פון צרעת אין אַ בּגד
פון וואָל אָדער פלאַקס, אָדער אין גרונטוועבּ, אָדער אין דורכ־
וואַרף, אָדער אין וואַסער עס איז זאַך פון פעל, דאָס צו מאַכן
פאַר ריין, אָדער דאָס צו מאַכן פאַר אומריין.

מְצוֹרָע

יד 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן:
2דאָס זאָל זיין דער דין פון מצורע אין טאָג פון זיין
ריייניקונג: ער זאָל געבּראַכט ווערן צום כּהן. 3און דער כּהן
זאָל אַרויסגיין אויסן לאַגער, און אַז דער כּהן וועט זען, ערשט
די פּלאָג פון צרעת איז פאַרהיילט אויפן מצורע, 4זאָל דער
כּהן הייסן מע זאָל נעמען פאַר דעם וואָס רייניקט זיך צוויי
לעבּעדיקע ריינע פויגלען, און צעדערהאָלץ, און ווערמילרויט,
און אֵזוֹב־גראָז. 5און דער כּהן זאָל הייסן מע זאָל שעכטן איין
פויגל אין אַ ליימענער כּלי איבּער לעבּעדיקע וואַסער. 6דעם
לעבּעדיקן פויגל, אים זאָל ער נעמען, און דאָס צעדערהאָלץ,
און דאָס ווערמילרויט, און דאָס אֵזוֹב־גראָז, און איינטונקען זיי
און דעם לעבּעדיקן פויגל אין דעם בּלוט פון דעם פויגל וואָס
איז געשאָכטן געוואָרן איבּערן לעבּעדיקן וואַסער. 7און ער זאָל
שפּריצן אויף דעם וואָס רייניקט זיך פון דער צרעת, זיבּן מאָל,

און אים מאַכן ריין; און ער זאָל אַוועקלאָזן דעם לעבעדיקן
פויגל אויפן פרייען פעלד. 8 און דער וואָס רייניקט זיך, זאָל
וואַשן זיינע קליידער, און אָפּגאָלן זיינע גאַנצע האָר, און זיך
באָדן אין וואַסער, און ווערן ריין; און דערנאָך מעג ער אַריינ־
קומען אין לאַגער, אָבער ער זאָל זיצן דרויסן פון זיין געצעלט
זיבן טעג. 9 און עס זאָל זיין אויפן זיבעטן טאָג, זאָל ער אָפּ־
גאָלן זיינע גאַנצע האָר, זיין קאָפּ, און זיין באָרד, און די ברעמען
פון זיינע אויגן—זיינע גאַנצע האָר זאָל ער אָפּגאָלן; און ער זאָל
וואַשן זיינע קליידער, און באָדן זיין לייב אין וואַסער, און זיין
ריין. 10 און אויפן אַכטן טאָג זאָל ער נעמען צוויי שעפּסן אָן אַ
פעלער, און איין שאָף אַ יאָריקע אָן אַ פעלער, און דריי צענטל
זעמלמעל פאַר אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט אייל, און איין
לאָג אייל. 11 און דער כהן וואָס רייניקט, זאָל אַוועקשטעלן דעם
מאַן וואָס רייניקט זיך, און זיי, פאַר גאָט, ביים איינגאַנג פון אוהל־
מועד. 12 און דער כהן זאָל נעמען איין שעפּס און אים ברענגען
פאַר אַ שולדאָפּפער מיט דעם לאָג אייל, און ער זאָל זיי
אויפהייבן אַן אויפהייבונג פאַר גאָט. 13 און ער זאָל שעכטן
דעם שעפּס אין דעם אָרט ווו מע שעכט דאָס זינדאָפּפער און
דאָס בראַנדאָפּפער, אין אַ הייליקן אָרט; וואָרום אַזוי ווי דאָס
זינדאָפּפער איז דאָס שולדאָפּפער פאַרן כהן; אַ הייליקסטע
הייליקייט איז דאָס. 14 און דער כהן זאָל נעמען פון דעם בלוט
פון שולדאָפּפער, און דער כהן זאָל אַרויפטאָן אויפן רעכטן
אויערלעפּל פון דעם וואָס רייניקט זיך, און אויפן דוימען פון
זיין רעכטער האַנט, און אויפן דוימען פון זיין רעכטן פוס.
15 און דער כהן זאָל נעמען פון דעם לאָג אייל, און אַרויפגיסן
אויף דער לינקער האַנטפלעך פון כהן. 16 און דער כהן זאָל
אײַנטונקען זיין רעכטן פינגער אין דעם אייל וואָס אויף זיין
לינקער האַנטפלעך, און שפּריצן פון דעם אייל מיט זיין פינגער

זיבן מאָל פאַר גאָט. 17און פון דעם רעשט אייל וואָס אויף זיין
האַנטפלעך זאָל דער כּהן אַרויפטאָן אויפן רעכטן אויערלעפל
פון דעם וואָס רייניקט זיך, און אויפן דוימען פון זיין רעכטער
האַנט, און אויפן דוימען פון זיין רעכטן פוס, איבערן בלוט פון
שולדאָפפער. 18און וואָס בלייבט איבער פון דעם אייל וואָס
אויף דעם כּהנס האַנטפלעך, זאָל ער אַרויפטאָן אויפן קאָפ פון
דעם וואָס רייניקט זיך; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים
פאַר גאָט. 19און דער כּהן זאָל מאַכן דאָס זינדאָפפער, און
מכפּר זיין אויף דעם וואָס רייניקט זיך פון זיין אומרייניקייט;
און דערנאָך זאָל ער שעכטן דאָס בראַנדאָפפער. 20און דער
כּהן זאָל אויפברענגען דאָס בראַנדאָפפער און דאָס שפייז־
אָפפער אויפן מזבח; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים,
און ער וועט זיין ריין.

21און אויב ער איז אָרעם, און זיין האַנט פאַרמאָגט ניט, זאָל
ער נעמען איין שעפס, אַ שולדאָפפער, פאַר אַן אויפהייבונג,
מכפּר צו זיין אויף אים, און איין צענטל זעמלמעל פאַרמישט מיט
אייל, פאַר אַ שפייזאָפפער, און אַ לוג אייל; 22און צוויי טורטל־
טויבן, אָדער צוויי יונגע טויבן, לויט ווי זיין האַנט פאַרמאָגט;
און איינע זאָל זיין אַ זינדאָפפער, און איינע אַ בראַנדאָפפער.
23און ער זאָל זיי ברענגען אויפן אַכטן טאָג פון זיין רייניקונג צום
כּהן, צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד, פאַר גאָט. 24און דער כּהן
זאָל נעמען דעם שעפס פון שולדאָפפער, און דעם לוג אייל,
און דער כּהן זאָל זיי אויפהייבן אַן אויפהייבונג פאַר גאָט. 25און
ער זאָל שעכטן דעם שעפס פון שולדאָפפער; און דער כּהן
זאָל נעמען פון דעם בלוט פון שולדאָפפער, און אַרויפטאָן
אויפן רעכטן אויערלעפל פון דעם וואָס רייניקט זיך, און אויפן
דוימען פון זיין רעכטער האַנט, און אויפן דוימען פון זיין רעכטן
פוס. 26און פון דעם אייל זאָל דער כּהן אַרויפגיסן אויף דער

לינקער האַנטפּלעך פון כּהן. [27]און דער כּהן זאָל שפּריצן מיט זיין רעכטן פינגער פון דעם אייל וואָס אויף זיין לינקער האַנטפּלעך, זיבן מאָל פאַר גאָט. [28]און דער כּהן זאָל אַרויפּטאָן פון דעם אייל וואָס אויף זיין האַנטפּלעך אויפן רעכטן אויערלעפּל פון דעם וואָס רייניקט זיך, און אויפן דוימען פון זיין רעכטער האַנט, און אויפן דוימען פון זיין רעכטן פוס, אין דעם אָרט פון דעם בלוט פון שולדאָפּפער. [29]און וואָס בלייבט איבער פון דעם אייל וואָס אויף דעם כּהנס האַנטפּלעך, זאָל ער אַרויפטאָן אויפן קאָפּ פון דעם וואָס רייניקט זיך, מכפּר צו זיין אויף אים פאַר גאָט. [30]און ער זאָל מאַכן איינע פון די טורטלטויבן, אָדער פון די יונגע טויבן—פון וואָס זיין האַנט פאַרמאָגט; [31]אַזוי ווי זיין האַנט פאַרמאָגט—איינע פאַר אַ זינדאָפּפער, און איינע פאַר אַ בראַנדאָפּפער, מיט דעם שפּייזאָפּפער; און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף דעם וואָס רייניקט זיך פאַר גאָט.

[32]דאָס איז דער דין פון דעם וואָס אויף אים איז די פּלאָג פון צרעת, וואָס זיין האַנט פאַרמאָגט ניט ביי זיין רייניקונג.

[33]און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרֹנען, אַזוי צו זאָגן:

[34]אַז איר וועט קומען אין לאַנד כּנַען וואָס איך גיב אייך צום אייגנטום, און איך וועל ברענגען אַ פּלאָג פון צרעת אין אַ הויז פון דעם לאַנד פון אייער אייגנטום, [35]זאָל קומען דער וואָס דאָס הויז געהערט צו אים, און ער זאָל דערציילן דעם כּהן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי אַן אויסשלאָג ווייזט מיר אויס אין הויז. [36]און דער כּהן זאָל הייסן מע זאָל אויסראַמען דאָס הויז איידער דער כּהן וועט קומען באַקוקן דעם אויסשלאָג, כּדי אַלץ וואָס אין הויז זאָל ניט ווערן אומריין; און דערנאָך זאָל דער כּהן קומען באַקוקן דאָס הויז. [37]און אַז ער וועט באַקוקן דעם אויסשלאָג,

ערשט דער אויסשלאָג אויף די ווענט פון הויז איז גרינלאַכע
און רויטלאַכע גריבלאַך, און זייער אויסזען איז נידעריקער
פון דער וואַנט, [38]זאָל דער כּהן אַרויסגיין פון הויז אין אײַנגאַנג
פון הויז, און פאַרשליסן דאָס הויז אויף זיבן טעג. [39]און דער
כּהן זאָל צוריקקומען אויפן זיבעטן טאָג, און אַז ער וועט
זען, ערשט דער אויסשלאָג האָט זיך פאַרשפרייט אויף די ווענט
פון הויז, [40]זאָל דער כּהן הייסן מע זאָל אַרויסנעמען די שטיי-
נער וואָס אויף זיי איז דער אויסשלאָג, און מע זאָל זיי אַוועק-
וואַרפן אויסן שטאָט אין אַן אומריינעם אָרט. [41]און דאָס הויז
זאָל ער לאָזן אַרומהאַקן פון אינעווייניק רונד אַרום, און די
ליים וואָס מע האַקט אויס, זאָל מען אויסשיטן אויסן שטאָט
אין אַן אומריינעם אָרט. [42]און מע זאָל נעמען אַנדערע שטיינער,
און אַריינשטעלן אויף דעם אָרט פון יענע שטיינער, און מע
זאָל נעמען אַנדערע ליים, און פאַרקלעפן דאָס הויז. [43]און
אויב דער אויסשלאָג וועט ווידער אויסברעכן אין הויז נאָכ-
דעם ווי מע האָט אַרויסגענומען די שטיינער, און נאָכן אַרומ-
האַקן דאָס הויז, און נאָכן פאַרקלעפן, [44]און דער כּהן וועט
קומען און זען, ערשט דער אויסשלאָג האָט זיך פאַרשפרייט אין
הויז, איז דאָס אַן עסיקע צרעת אין הויז; אומריין איז דאָס.
[45]און מע זאָל צעברעכן דאָס הויז, זיינע שטיינער, און זיין האָלץ,
און די גאַנצע ליים פון הויז, און אַרויסטראָגן אויסן שטאָט אין אַן
אומריינעם אָרט. [46]און דער וואָס קומט אַריין אין הויז אַלע טעג
וואָס מע האַלט עס אָפגעשלאָסן, זאָל זיין אומריין ביזן אָוונט.
[47]און דער וואָס ליגט אין דעם הויז, זאָל וואַשן זיינע קליידער; און
דער וואָס עסט אין דעם הויז, זאָל וואַשן זיינע קליידער. [48]און
אויב קומען וועט קומען דער כּהן און וועט זען, ערשט דער
אויסשלאָג האָט זיך ניט פאַרשפרייט אין הויז נאָכן פאַרקלעפן
דאָס הויז, זאָל דער כּהן מאַכן דאָס הויז פאַר ריין, וואָרום

דער אויסשלאָג האָט זיך פאַרהיילט. 49און ער זאָל נעמען
אויף צו רייניקן דאָס הויז, צוויי פויגלען, און צעדערהאָלץ, און
ווערמילרויט, און אֵזוב־גראָז. 50און ער זאָל שעכטן איין פויגל
אין אַ ליימענער כלי איבער לעבעדיקע וואַסער. 51און ער
זאָל נעמען דאָס צעדערהאָלץ, און דאָס אֵזוב־גראָז, און דאָס
ווערמילרויט, און דעם לעבעדיקן פויגל, און ער זאָל זיי איינ־
טונקען אינעם בלוט פון דעם געשאָכטענעם פויגל, און אינעם
לעבעדיקן וואַסער, און שפריצן אויפן הויז זיבן מאָל. 52און
ער זאָל רייניקן דאָס הויז מיטן בלוט פון דעם פויגל, און מיטן
לעבעדיקן וואַסער, און מיטן לעבעדיקן פויגל, און מיטן
צעדערהאָלץ, און מיטן אֵזוב־גראָז, און מיטן ווערמילרויט. 53און
ער זאָל אַוועקלאָזן דעם לעבעדיקן פויגל אויסן שטאָט אויפן
פרייען פעלד; און ער זאָל מכפר זיין אויפן הויז, און עס וועט
זיין ריין.

54דאָס איז דער דין פאַר יעטוועדער פלאָג פון צרעת, און
פאַר שלעכטע קרעץ, 55און פאַר צרעת פון אַ בגד, און פאַר אַ
הויז, 56און פאַר אַ געשווילאַכץ, און פאַר אַ גרינד, און פאַר אַ
פלעק; 57כדי צו לערנען ווען עס איז אומריין, און ווען עס
איז ריין. דאָס איז דער דין פון צרעת.

טו 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרֹנען, אַזוי
צו זאָגן: 2רעדט צו די קינדער פון ישׂראל, און איר זאָלט
זאָגן צו זיי:

יעטוועדער מאַן, אַז ער וועט זיין פלוסיק פון זיין לייב, איז
זיין פליסונג אומריין. 3און דאָס זאָל זיין זיין אומריינקייט אין
זיין פליסונג: סיי זיין לייב רינט מיט זיין פליסונג, סיי זיין לייב
איז פאַרשטאָפט פון זיין פליסונג, איז דאָס זיין אומריינקייט.
4איטלעך געלעגער וואָס דער פלוסיקער וועט דערויף ליגן, זאָל
זיין אומריין, און איטלעכע זאַך וואָס ער וועט דערויף זיצן, זאָל

זיין אומריין. [5]און אַ מאַן וואָס וועט זיך אָנרירן אָן זיין געלעגער, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [6]און דער וואָס זיצט אויף אַ זאַך וואָס דער פלוסיקער איז דערויף געזעסן, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [7]און דער וואָס רירט זיך אָן אָן דעם לייב פון פלוסיקן, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [8]און אַז דער פלוסיקער וועט אַרויפשפייען אויף אַ ריינעם, זאָל יענער וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [9]און יעטוועדער רייטזאַך וואָס דער פלוסיקער וועט רייטן דערויף, זאָל זיין אומריין. [10]און איטלעכער וואָס רירט זיך אָן אָן וואָס נאָר עס איז געווען אונטער אים, זאָל זיין אומריין ביזן אָוונט; און דער וואָס טראָגט עס, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [11]און איטלעכער וואָס דער פלוסיקער וועט זיך אָן אים אָנרירן, אַוו ער האָט ניט אָפּגעשווענקט זיינע הענט אין וואַסער, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [12]און אַ ליימענע כּלי וואָס דער פלוסיקער וועט זיך אָן איר אָנרירן, זאָל צעבראָכן ווערן; און יעטוועדער הילצערנע כּלי זאָל אָפּגעשווענקט ווערן אין וואַסער.

[13]און אַז דער פלוסיקער וועט ריין ווערן פון זיין פליסונג, זאָל ער זיך ציילן זיבן טעג פון זיין ריין ווערן, און וואַשן זיינע קליידער, און באָדן זיין לייב אין לעבעדיקע וואַסער, און זיין ריין. [14]און אויפן אַכטן טאָג זאָל ער זיך נעמען צוויי טורטל־טויבן, אָדער צוויי יונגע טויבן, און ער זאָל קומען פאַר גאָט צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד, און זיי געבן צום כּהן. [15]און דער כּהן זאָל זיי מאַכן איינע אַ זינדאָפּפער, און איינע אַ

בראַנדאָפּפער, און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף אים פאַר
גאָט פון וועגן זיין פליסונג.

16און אַ מאַן, אַז פון אים וועט אַרויסגיין אַ פלוס פון זאָמען,
זאָל ער באָדן אין וואַסער זיין גאַנצן לייב, און זיין אומריין ביזן
אָוונט. 17און יעטוועדער בגד, און יעטוועדער פעל, וואָס דערויף
וועט זיין פלוס פון זאָמען, זאָל געוואַשן ווערן אין וואַסער,
און זיין אומריין ביזן אָוונט. 18און אַ פרוי, אַז אַ מאַן וועט ליגן
מיט איר אַ ביישלאָף פון זאָמען, זאָלן זיי זיך באָדן אין וואַסער,
און זיין אומריין ביזן אָוונט.

19און אַ פרוי, אַז זי וועט זיין פלוסיק–בלוט וועט זיין איר
פליסונג פון איר לייב–זאָל זי זיבן טעג זיין אין איר אָפּזונדערונג,
און איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן איר אָן, זאָל זיין אומריין
ביזן אָוונט. 20און אַלץ וואָס זי וועט ליגן דערויף אין איר אָפּ־
זונדערונג, זאָל זיין אומריין; און אַלץ וואָס זי וועט זיצן דערויף,
זאָל זיין אומריין. 21און איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן אָן איר
געלעגער, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער,
און זיין אומריין ביזן אָוונט. 22און איטלאַכער וואָס רירט זיך
אָן אָן עפּעס אַ זאַך וואָס זי זיצט דערויף, זאָל וואַשן זיינע
קליידער, און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט.
23אַפילו אויב ער איז אויף דעם געלעגער אָדער אויף דער זאַך
וואָס זי זיצט דערויף, ווען ער רירט זיך אָן דעם אָן, זאָל ער
[נאָר] זיין אומריין ביזן אָוונט. 24און אויב ליגן וועט ליגן מיט
איר אַ מאַן, און איר אומריינקייט וועט זיין אויף אים, זאָל ער
זיין אומריין זיבן טעג, און איטלאַך געלעגער וואָס ער וועט
ליגן דערויף, זאָל זיין אומריין.

25און אַ פרוי, אַז איר בלוטפליסונג וועט פליסן פיל טעג,
ניט אין דער צייט פון איר אָפּזונדערונג, אָדער זי וועט זיין
פלוסיק איבער דער צייט פון איר אָפּזונדערונג, זאָל זי אַלע טעג

פון איר אומריינער פליסונג זיין אַזוי ווי אין די טעג פון איר אָפּ־
זונדערונג; זי איז אומריין. [26]איטלאַך געלעגער וואָס זי וועט
ליגן דערויף אַלע טעג פון איר פליסונג, זאָל איר זיין אַזוי ווי
דאָס געלעגער פון איר אָפּזונדערונג; און איטלאַכע זאַך וואָס
זי וועט זיצן דערויף, זאָל זיין אומריין אַזוי ווי די אומריינקייט
פון איר אָפּזונדערונג. [27]און איטלאַכער וואָס רירט זיך אָן
זיי אָן, זאָל ווערן אומריין; און ער זאָל וואַשן זיינע קליידער,
און זיך באָדן אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. [28]און
אַז זי ווערט ריין פון איר פליסונג, זאָל זי זיך ציילן זיבן טעג,
און דערנאָך זאָל זי זיין ריין. [29]און אויפן אַכטן טאָג זאָל זי זיך
נעמען צוויי טורטלטויבן, אָדער צוויי יונגע טויבן, און זיי ברענגען
צום כּהן, צום אײַנגאַנג פון אוהל־מועד. [30]און דער כּהן זאָל
מאַכן איינע אַ זינדאָפּפער, און איינע אַ בראַנדאָפּפער, און דער
כּהן זאָל מכפּר זיין אויף איר פאַר גאָט פון וועגן איר אומריינער
פליסונג.

[31]און איר זאָלט אָפּשיידן די קינדער פון ישׂראל פון זייער
אומריינקייט, כּדי זיי זאָלן ניט שטאַרבן דורך זייער אומריינקייט,
אַז זיי וועלן פאַראומרייניקן מיין מִשכּן וואָס צווישן זיי.

[32]דאָס איז דער דין פון דעם פלוסיקן, און פון דעם וואָס
פון אים גייט אַרויס אַ פלוס פון זאָמען, צו ווערן אומריין דורך
דעם; [33]און פון דער קראַנקער אין איר אָפּזונדערונג, און פון
דעם וואָס איז פלוסיק מיט אַ פליסונג, סיי אַ מאַנספּאַרשוין,
און סיי אַ פרוי; און פון אַ מאַן וואָס וועט ליגן מיט אַן אומריינער.

אַחֲרֵי מוֹת

טז [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן נאָך דעם טויט פון
אַהרנס צוויי זין, ווען זיי האָבן גענענט פאַר גאָט, און
זיינען געשטאָרבן; [2]און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: רעד צו דיין

ברודער אַהרנען, אַז ער זאָל ניט אַריינגיין צו יעטוועדער
צייט אין הייליקטום אינעווייניק פון פּרוֹכֶת, פאַרן דעק וואָס
איבערן אָרון, כּדי ער זאָל ניט שטאַרבן; וואָרום איך באַווייז
זיך אין וואָלקן איבערן דעק. [3]דערמיט זאָל אַהרן קומען אין
הייליקטום: מיט אַ יונגן אָקס פאַר אַ זינדאָפּפער, און אַ ווידער
פאַר אַ בראַנדאָפּפער. [4]אַ הייליק ליינענע העמדל זאָל ער
אָנטאָן, און ליינענע הויזן זאָלן זיין אויף זיין לייב, און מיט אַ
ליינענעם גאַרטל זאָל ער זיך אַרומגורטן, און מיט אַ ליינענער
הויב זאָל ער זיך באַהויבן; הייליקע קליידער זיינען דאָס,
און ער זאָל באָדן זיין לייב אין וואַסער, און זיי אָנטאָן. [5]און
פון דער עדה פון די קינדער פון ישׂראל זאָל ער נעמען צוויי
ציגנבעק פאַר אַ זינדאָפּפער, און איין ווידער פאַר אַ בראַנד־
אָפּפער. [6]און אַהרן זאָל מאַכן גענענען דעם אָקס פון זינד־
אָפּפער וואָס פאַר אים, און ער זאָל מכפּר זיין אויף זיך און
אויף זיין הויזגעזינט. [7]און ער זאָל נעמען די צוויי בעק, און זיי
אַוועקשטעלן פאַר גאָט ביים אַיינגאַנג פון אוהל־מוֹעד. [8]און
אַהרן זאָל אַרויפטאָן אויף ביידע בעק גוֹרלות, איין גוֹרל פאַר
יהוה, און איין גוֹרל פאַר עֲזאָזל. [9]און אַהרן זאָל מאַכן גענענען
דעם באָק וואָס אויף אים איז אַרויף דער גוֹרל פאַר יהוה,
און אים מאַכן פאַר אַ זינדאָפּפער. [10]און דער באָק וואָס אויף
אים איז אַרויף דער גוֹרל פאַר עֲזאָזל, זאָל אַוועקגעשטעלט
ווערן אַ לעבעדיקער פאַר גאָט, מכפּר צו זיין איבער אים,
אים אַוועקצושיקן צו עֲזאָזל אין מדבּר. [11]און אַהרן זאָל מאַכן
גענענען דעם אָקס פון זינדאָפּפער וואָס פאַר אים, און מכפּר זיין
אויף זיך און אויף זיין הויזגעזינט; און ער זאָל שעכטן דעם אָקס
פון זינדאָפּפער וואָס פאַר אים. [12]און ער זאָל נעמען אַ פולע
פייערפאַן פייערקוילן פון דעם מזבח, פון פאַר גאָט, און זיינע
פולע הויפנס דינעם ווייריך פון שמעקעדיקע געווירצן, און

ברענגען אינעווייניק פון פָּרוֹכֶת. 13און ער זאָל אַרויפטאָן דעם
ווייררויך אויפן פייער פאַר גאָט, און דער וואָלקן פון דעם ווייררויך
זאָל פאַרדעקן דעם דעק וואָס איבערן געזעץ, כדי ער זאָל ניט
שטאַרבן. 14און ער זאָל נעמען פון דעם בלוט פון אָקס, און
שפּריצן מיט זיין פינגער אויפן דעק צו מזרח; און פאַרן דעק
זאָל ער שפּריצן פון דעם בלוט זיבן מאָל מיט זיין פינגער.
15און ער זאָל שעכטן דעם באָק פון זינדאָפּפער וואָס פאַרן
פאָלק, און ברענגען זיין בלוט אינעווייניק פון פָּרוֹכֶת, און טאָן
מיט זיין בלוט אַזוי ווי ער האָט געטאָן מיט דעם בלוט פון אָקס,
און עס שפּריצן אויפן דעק און פאַרן דעק. 16און ער זאָל
מכפּר זיין אויף דעם הייליקטום פון וועגן די אומריינקייטן פון
די קינדער פון ישׂראל, און פון וועגן זייערע פאַרברעכן אין
אַלע זייערע חטאים; און אַזוי זאָל ער טאָן צום אוהל־מוֹעד וואָס
רוט ביי זיי אין מיטן פון זייערע אומריינקייטן. 17און קיין
מענטש זאָל ניט זיין אין אוהל־מוֹעד, ווען ער קומט מכפּר צו
זיין אין הייליקטום, ביז ער גייט אַרויס. און ער זאָל מכפּר
זיין אויף זיך, און אויף זיין הויזגעזינט, און אויף דער גאַנצער
איינזאַמלונג פון ישׂראל. 18און ער זאָל אַרויסגיין צום מזבח וואָס
פאַר גאָט, און מכפּר זיין אויף אים; און ער זאָל נעמען פון דעם
בלוט פון אָקס, און פון דעם בלוט פון באָק, און אַרויפטאָן אויף
די הערנער פון מזבח רונד אַרום. 19און ער זאָל שפּריצן אויף
אים פון דעם בלוט מיט זיין פינגער זיבן מאָל, און אים ריייניקן,
און אים הייליקן פון די אומריינקייטן פון די קינדער פון ישׂראל.
20און אַז ער וועט ענדיקן מכפּר זיין אויפן הייליקטום, און אויפן
אוהל־מוֹעד, און אויפן מזבח, זאָל ער מאַכן גענענען דעם
לעבעדיקן באָק. 21און אַהרן זאָל אָנלענען זיינע ביידע הענט
אויפן קאָפּ פון דעם לעבעדיקן באָק, און זיך מתוודה זיין
איבער אים אויף אַלע זינד פון די קינדער פון ישׂראל, און אויף

אַלע זייערע פֿאַרברעכן אין אַלע זייערע חטאים; און ער זאָל
זיי אַרויפֿטאָן אויפֿן קאָפּ פֿון דעם באָק, און אים אַוועקשיקן
דורך דער האַנט פֿון אַן אומיסטנעם מענטשן אין מדבר. 22 און
דער באָק זאָל אַוועקטראָגן אויף זיך אַלע זייערע זינד אין אַן
אָפּגעשניטענעם לאַנד; און ער זאָל אַוועקלאָזן דעם באָק אין
דער מדבר. 23 און אַהרן זאָל אַרײַנגיין אין אוהל־מועד, און
אויסטאָן די לײַנענע קליידער וואָס ער האָט אָנגעטאָן בײַ זײַן
אַרײַנגיין אין הייליקטום, און ער זאָל זיי דאָרטן לאָזן. 24 און
ער זאָל באָדן זײַן לײַב אין וואַסער אין אַ הייליקן אָרט, און
אָנטאָן זײַנע קליידער, און אַרויסגיין, און מאַכן זײַן בראַנד־
אָפּפֿער און דאָס בראַנדאָפּפֿער פֿון פֿאָלק, און מכפּר זײַן אויף
זיך און אויפֿן פֿאָלק. 25 און דאָס פֿעטס פֿון דעם זינדאָפּפֿער
זאָל ער דעמפֿן אויפֿן מזבח. 26 און דער וואָס באַלייט דעם
באָק צו עזאָזל, זאָל וואַשן זײַנע קליידער, און באָדן זײַן לײַב
אין וואַסער, און דערנאָך מעג ער אַרײַנקומען אין לאַגער.
27 און דעם אָקס פֿון זינדאָפּפֿער, און דעם באָק פֿון זינדאָפּפֿער,
וואָס זייער בלוט איז געבראַכט געוואָרן, מכפּר צו זײַן אין
הייליקטום, זאָל מען אַרויסטראָגן אויסן לאַגער, און פֿאַרברענען
אין פֿײַער זייערע פֿעלן, און זייער פֿלייש, און זייער מיסט.
28 און דער וואָס פֿאַרברענט זיי, זאָל וואַשן זײַנע קליידער, און
באָדן זײַן לײַב אין וואַסער, און דערנאָך מעג ער אַרײַנקומען
אין לאַגער.

29 און דאָס זאָל אײַך זײַן צום אייביקן געזעץ: אין זיבטן
חודש, אין צענטן טאָג פֿון חודש, זאָלט איר פּייניקן אײַער זעל,
און קיין אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן, סײַ דער אײַנגעבאָרענער,
און סײַ דער פֿרעמדער וואָס האַלט זיך אויף צווישן אײַך.
30 וואָרום אין דעמדאָזיקן טאָג וועט מען מכפּר זײַן אויף אײַך,
אײַך צו רייניקן; פֿון אַלע אײַערע זינד וועט איר ריין ווערן פֿאַר

גאָט. 31 אַ שבת פון רואונג איז דאָס פאַר אײַך, און איר זאָלט
פּייניקן אײַער זעל; אַן אייביק געזעץ. 32 און דער כּהן וואָס מע
וועט אים זאַלבן, און וואָס מע וועט דערפילן זיין האַנט צו זיין
אַ כּהן אויף זיין פאָטערס אָרט, זאָל מכפּר זיין; און ער זאָל
אָנטאָן די ליינענע קליידער, די הייליקע קליידער. 33 און ער
זאָל מכפּר זיין אויפן קָדשי־קָדשים, און אויפן אוהל־מועד; אויך
אויפן מזבח זאָל ער מכפּר זיין, און אויף די כּהנים, און אויף
דעם גאַנצן פאָלק פון דער איינזאַמלונג זאָל ער מכפּר זיין.
34 און דאָס זאָל אײַך זיין צום אייביקן געזעץ, מכפּר צו זיין אויף
די קינדער פון ישׂראל פון וועגן אַלע זייערע זינד, איין מאָל
אין יאָר.

און ער האָט געטאָן אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן.

יז 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2 רעד צו
אַהרנען, און צו זיינע זין, און צו אַלע קינדער פון ישׂראל,
און זאָלסט זאָגן צו זיי: דאָס איז די זאַך וואָס גאָט האָט באַפוילן,
אַזוי צו זאָגן:

3 יעטוועדער מאַן פון דעם הויז פון ישׂראל וואָס וועט
שעכטן אַן אָקס, אָדער אַ שעפּס, אָדער אַ ציג, אין לאַגער,
אָדער וואָס וועט שעכטן אויסן לאַגער, 4 און צום איינגאַנג פון
אוהל־מועד האָט ער עס ניט געבראַכט, מקריב צו זיין פאַר
אַ קרבן צו גאָט, פאַרן משכּן פון גאָט, זאָל עס ווי בלוט
גערעכנט ווערן יענעם מאַן; בלוט האָט ער פאַרגאָסן; און יענער
מענטש זאָל פאַרשניטן ווערן פון צווישן זיין פאָלק. 5 כּדי די
קינדער פון ישׂראל זאָלן ברענגען זייערע שלאַכטאָפּפער, וואָס
זיי שלאַכטן אויפן פרייען פעלד—זיי זאָלן זיי ברענגען צו גאָט,
צום איינגאַנג פון אוהל־מועד, צום כּהן, און זיי שלאַכטן פריד־
אָפּפער צו גאָט. 6 און דער כּהן זאָל שפּרענגען דאָס בלוט
אויפן מזבח פון גאָט, ביים איינגאַנג פון אוהל־מועד, און דעמפן

דאָס פעטס פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. [7]און זיי זאָלן מער
ניט שלאַכטן זייערע שלאַכטאָפּפער צו די שדים, וואָס זיי
זיינען פאַרפירט נאָך זיי. אַן אייביק געזעץ זאָל דאָס זיי זיין
אויף זייערע דור־דורות.

[8]און זאָלסט זאָגן צו זיי: יעטוועדער מאַן פון דעם הויז פון
ישׂראל, אָדער פון דעם פרעמדן וואָס וועט זיך אויפהאַלטן
צווישן זיי, וואָס וועט אויפּברענגען אַ בראַנדאָפּפער אָדער אַ
שלאַכטאָפּפער, [9]און צום אוהל־מועד וועט ער עס ניט ברענגען,
דאָס צו מאַכן צו גאָט, יענער מענטש זאָל פאַרשניטן ווערן פון
זיין פאָלק.

[10]און יעטוועדער מאַן פון דעם הויז פון ישׂראל, אָדער
פון דעם פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף צווישן זיי, וואָס וועט
עסן וואָסער עס איז בלוט, וועל איך קערן מיין פּנים קעגן דעם
מענטשן וואָס עסט דאָס בלוט, און איך וועל אים פאַרשניידן
פון צווישן זיין פאָלק. [11]וואָרום דאָס לעבן פון דעם פלייש איז
אין דעם בלוט, און איך האָב עס אייך געגעבן אויפן מזבח
מכפּר צו זיין אויף אייערע נפשות; וואָרום דאָס איז דאָס בלוט
וואָס איז מכפּר, מיט דעם לעבן [וואָס אין אים]. [12]דרום זאָג
איך צו די קינדער פון ישׂראל: קיין נפש פון אייך זאָל ניט עסן
בלוט; אויך דער פרעמדער וואָס האַלט זיך אויף צווישן אייך,
זאָל ניט עסן בלוט.

[13]און יעטוועדער מאַן פון די קינדער פון ישׂראל, אָדער
פון דעם פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף צווישן זיי, וואָס וועט
פאַנגען אַ געפאַנג פון אַ חיה אָדער אַ פויגל וואָס מעג געגעסן
ווערן, זאָל אויסגיסן זיין בלוט, און עס צודעקן מיט ערד.
[14]וואָרום דאָס לעבן פון יעטוועדער פלייש—זיין בלוט דאָס איז
זיין לעבן; דרום זאָג איך צו די קינדער פון ישׂראל: דאָס בלוט פון
קיין פלייש זאָלט איר ניט עסן, וואָרום דאָס לעבן פון יעטוועדער

פלייש דאָס איז זיין בלוט; איטלאַכער וואָס עסט עס, זאָל
פאַרשניטן ווערן. 15און יעטוועדער מענטש וואָס וועט עסן
געפאַלנס אָדער פאַרצוקטס, סיי דער אײַנגעבאָרענער, און סיי
דער פרעמדער, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און באָדן זיין לייב
אין וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט, און ווערן ריין. 16און
אויב ער וועט זיי ניט וואַשן, און זיין לייב ניט באָדן, וועט ער
טראָגן זיין זינד.

יח 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

איך בין יהוה אײַער גאָט. 3אַזוי ווי די מעשׂים פון לאַנד
מִצרַיִם וואָס איר זייט דערין געזעסן, זאָלט איר ניט טאָן; און
אַזוי ווי די מעשׂים פון לאַנד כּנַעַן, וואָס איך ברענג אײַך אַהין,
זאָלט איר ניט טאָן; און אין זייערע חוקים זאָלט איר ניט גיין.
4מיינע געזעצן זאָלט איר טאָן, און מיינע חוקים זאָלט איר היטן
צו גיין אין זיי; איך בין יהוה אײַער גאָט. 5און איר זאָלט היטן
מיינע חוקים און מיינע געזעצן, וואָס אַז אַ מענטש טוט זיי, לעבט
ער דורך זיי: איך בין יהוה.

6איר זאָלט ניט גענענען קיין איינער צו אַ שום לייבאָנטער
זיינער, צו אַנטפּלעקן די שאַנד: איך בין יהוה.

7די שאַנד פון דיין פאָטער, און די שאַנד פון דיין מוטער,
זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן: זי איז דיין מוטער, טאָרסטו ניט
אַנטפּלעקן איר שאַנד.

8די שאַנד פון דיין פאָטערס ווייב זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן;
די שאַנד פון דיין פאָטער איז דאָס.

9די שאַנד פון דיין שוועסטער, דיין פאָטערס טאָכטער,
אָדער דיין מוטערס טאָכטער, געבאָרן אין הויז, אָדער געבאָרן
פון אויסן—זייער שאַנד זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן.

10 די שאַנד פון דיין זונס טאָכטער, אָדער פון דיין טאָכטערס
טאָכטער—ייער שאַנד זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן, וואָרום דיין
שאַנד זיינען זיי.
11 די שאַנד פון דער טאָכטער פון דיין פאָטערס ווייב,
געבאָרן פון דיין פאָטער—זי איז דיין שוועסטער, זאָלסטו ניט
אַנטפּלעקן איר שאַנד.
12 די שאַנד פון דיין פאָטערס שוועסטער זאָלסטו ניט
אַנטפּלעקן; דיין פאָטערס לייבנאָנטע איז זי.
13 די שאַנד פון דיין מוטערס שוועסטער זאָלסטו ניט
אַנטפּלעקן, וואָרום דיין מוטערס לייבנאָנטע איז זי.
14 די שאַנד פון דיין פאָטערס ברודער זאָלסטו ניט
אַנטפּלעקן: צו זיין ווייב זאָלסטו ניט גענענען; דיין מומע איז זי.
15 די שאַנד פון דיין שנור זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן; דיין זונס
ווייב איז זי, טאָרסטו ניט אַנטפּלעקן איר שאַנד.
16 די שאַנד פון דיין ברודערס ווייב זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן;
די שאַנד פון דיין ברודער איז דאָס.
17 די שאַנד פון אַ פרוי מיט איר טאָכטער זאָלסטו ניט
אַנטפּלעקן. איר זונס טאָכטער, אָדער איר טאָכטערס
טאָכטער, זאָלסטו ניט נעמען, צו אַנטפּלעקן איר שאַנד; אירע
לייבנאָנטע זיינען זיי, איז דאָס אַ שענדלאַכקייט.
18 און אַ פרוי צו איר שוועסטער זאָלסטו ניט נעמען צו זיין
אַ מיטווייב, צו אַנטפּלעקן איר שאַנד לעבן יענער ביי איר
לעבן.
19 און צו אַ פרוי אין דער אָפּזונדערונג פון איר אומריינקייט
זאָלסטו ניט גענענען צו אַנטפּלעקן איר שאַנד.
20 און מיט דער ווייב פון דיין חבר זאָלסטו ניט האָבן אַ
ביישלאָף פון זאָמען, זיך צו פאַראומרייניקן מיט איר.
21 און פון דיינע קינדער זאָלסטו ניט געבן אויף מקריב זיין

צו מולֶך, און זאָלסט ניט פאַרשוועכן דעם נאָמען פון דיין גאָט:
איך בין יהוה.
22 און מיט אַ מאַנספּאַרשוין זאָלסטו ניט ליגן אַזוי ווי מע
ליגט מיט אַ פרוי; אַן אומווערדיקייט איז דאָס.
23 און מיט קיין בהמה זאָלסטו ניט ליגן, זיך צו פאַר־
אומרייניקן מיט איר; און אַ פרוי זאָל ניט שטיין פאַר אַ בהמה
צו ליגן מיט איר; אַ פאַרמישונג איז דאָס.
24 איר זאָלט אײַך ניט פאַראומרייניקן מיט אַלע דידאָזיקע,
וואָרום מיט אַלע דידאָזיקע האָבן זיך פאַראומרייניקט די פעל־
קער וואָס איך טרייב אַרויס פון פאַר אײַך. 25 און דאָס לאַנד
איז געוואָרן אומריין, און איך האָב זיך אָפּגערעכנט מיט איר
פאַר אירע זינד, און דאָס לאַנד האָט אַרויסגעשפּיגן אירע
באַוווינער. 26 דרום זאָלט איר היטן מיינע חוקים און מיינע
געזעצן, און איר זאָלט ניט טאָן פון אַלע דידאָזיקע אומ־
ווערדיקייטן, סיי דער איינגעבאָרענער, און סיי דער פרעמדער
וואָס האַלט זיך אויף צווישן אײַך— 27 וואָרום אַלע דידאָזיקע אומ־
ווערדיקייטן האָבן געטאָן די מענטשן פון לאַנד וואָס פאַר אײַך,
און דאָס לאַנד איז געוואָרן אומריין— 28 כדי דאָס לאַנד זאָל
אײַך ניט אויסשפּייען, אַז איר וועט עס פאַראומרייניקן, אַזוי ווי
עס האָט אויסגעשפּיגן דאָס פאָלק וואָס פאַר אײַך. 29 וואָרום
איטלאַכער וואָס וועט טאָן פון אַלע דידאָזיקע אומווערדיקייטן
—די נפשות וואָס טוען עס, זאָלן פאַרשניטן ווערן פון צווישן
זייער פאָלק. 30 און איר זאָלט היטן מיין היטונג, ניט צו טאָן
פון די אומווערדיקע איינפירן וואָס זיינען געטאָן געוואָרן פאַר
אײַך, און איר זאָלט אײַך ניט פאַראומרייניקן מיט זיי: איך בין
יהוה אײַער גאָט.

קְדֹשִׁים

יט 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו דער
גאַנצער עדה פון די קינדער פון ישראל, און זאָלסט זאָגן
צו זיי:
הייליק זאָלט איר זיין, וואָרום איך יהוה אײַער גאָט בין
הייליק. 3איר זאָלט איטלאַכער האָבן אָפּשיי פאַר זיין מוטער
און זיין פאָטער, און מיינע שבתים זאָלט איר היטן: איך בין יהוה
אײַער גאָט.
4איר זאָלט אײַך ניט קערן צו די געצן, און געגאָסענע געטער
זאָלט איר אײַך ניט מאַכן: איך בין יהוה אײַער גאָט.
5און אַז איר וועט שלאַכטן אַ פרידאָפּפער צו גאָט, זאָלט
איר עס שלאַכטן אַז איר זאָלט באַוויליקט ווערן. 6אין דעם
טאָג פון אײַער שלאַכטונג זאָל עס געגעסן ווערן, און אויף
מאָרגן; און וואָס בלייבט איבער ביז אויפן דריטן טאָג, זאָל אין
פייער פאַרברענט ווערן. 7און אויב געגעסן וועט עס געגעסן
ווערן אויפן דריטן טאָג, איז דאָס אַן אומווערדיקייט; עס וועט
ניט באַוויליקט ווערן. 8און דער וואָס עסט דאָס, וועט טראָגן
זיין זינד, וואָרום אַ הייליקייט פון גאָט האָט ער פאַרשוועכט;
און יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון איר פאָלק.
9און אַז איר שניידט דעם שניט פון אײַער לאַנד, זאָלסטו
ניט דערענדיקן שניידן דעם עק פון דיין פעלד, און דעם נאָכ־
קלייב פון דיין שניט זאָלסטו ניט נאָכקלייבן. 10און דיין וויי־
גאָרטן זאָלסטו ניט אַרומקלייבן ריין, און דאָס אַראָפּגעפאַלענע
פון דיין ווייגאָרטן זאָלסטו ניט אויפקלייבן; פאַרן אָרעמאַן
און פאַרן פרעמדן זאָלסטו זיי איבערלאָזן: איך בין יהוה
אײַער גאָט.
11איר זאָלט ניט גנבֿען, און איר זאָלט ניט פאַרלייקענען, און
איר זאָלט ניט זאָגן ליגן איינער דעם אַנדערן. 12און איר זאָלט

ניט שווערן ביי מיין נאָמען צום פאַלשן, און פאַרשוועכן דעם
נאָמען פון דיין גאָט: איך בין יהוה.
13 זאָלסט ניט דריקן דיין חבר, און ניט באַגזלען. זאָלסט
ניט לאָזן איבערנעכטיקן דעם לוין פון אַ געדונגענעם ביי דיר
ביז אין דער פרי. 14 זאָלסט ניט שילטן אַ טויבן, און פאַר אַ
בלינדן זאָלסטו ניט לייגן אַ שטרויכלונג; און זאָלסט מורא האָבן
פאַר דיין גאָט: איך בין יהוה.
15 איר זאָלט ניט טאָן אַן עוולה אין אַ משפט; זאָלסט ניט
שוינען דעם פנים פון אַן אָרעמאַן, און ניט שאַנעווען דעם פנים
פון אַ גרויסן מאַן; מיט גערעכטיקייט זאָלסטו משפטן דיין חבר.
16 זאָלסט ניט אַרומגיין מיט רכילות צווישן דיין פאָלק; זאָלסט
ניט שטיין רואיג ביי דעם בלוט פון דיין חבר: איך בין יהוה.
17 זאָלסט ניט פיינט האָבן דיין ברודער אין דיין האַרצן;
אויסרעדן זאָלסטו אויסרעדן דיין חבר, כדי זאָלסט ניט טראָגן
איבער אים אַ זינד. 18 זאָלסט זיך ניט נוקם זיין, און ניט האַלטן
אַ שנאה אויף די קינדער פון דיין פאָלק; נייערט זאָלסט ליב
האָבן דיין חבר אַזוי ווי זיך אַליין: איך בין יהוה.
19 מיינע געזעצן זאָלט איר היטן. דיין בהמה זאָלסטו ניט
פאָרן געמישט; דיין פעלד זאָלסטו ניט פאַרזייען געמישט; און
אַ בגד פון געמישטן געוואַנט, שעטנז, זאָל ניט אַרויפקומען
אויף דיר.
20 און אַז אַ מאַן וועט ליגן מיט אַ פרוי אַ ביישלאָף פון זאָמען,
און זי איז אַ דינסט וואָס איז באַשטימט פאַר אַ מאַן, אָבער אויס־
געלייזט איז זי ניט אויסגעלייזט געוואָרן, און פריישאַפט איז איר
ניט געגעבן געוואָרן, זאָל זיין אַן אויספאָרשונג; זיי זאָלן ניט
געטייט ווערן, וואָרום זי איז ניט באַפרייט געוואָרן. 21 און ער זאָל
ברענגען זיין שולדאָפפער צו גאָט, צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד;
אַ ווידער פאַר אַ שולדאָפפער. 22 און דער כהן זאָל מכפר זיין

אויף אים מיט דעם ווידער פון שולדאָפּפער פאַר גאָט, וועגן זיין זינד וואָס ער האָט געזינדיקט; און אים וועט פאַרגעבן ווערן פאַר זיין זינד וואָס ער האָט געזינדיקט.

23און אַז איר וועט קומען אין דעם לאַנד, און וועט פלאַנצן אַלערליי עסבוימער, זאָלט איר לאָזן זייער פרוכט אומ־באַשניטן; דריי יאָר זאָל עס אַייך זיין אומבאַשניטן, עס זאָל ניט געגעסן ווערן. 24און אויפן פירטן יאָר זאָל זייער גאַנצע פרוכט זיין הייליק פאַר אַ לויבגעבונג צו גאָט. 25און אויפן פינפטן יאָר מעגט איר עסן זייער פרוכט, כדי אַייך זאָל צוקומען זייער אַיינטראָג: איך בין יהוה אַייער גאָט.

26איר זאָלט ניט עסן מיטן בלוט.
איר זאָלט ניט צויבערן און ניט וואָרזאָגן.

27איר זאָלט ניט אָפּשניידן רונד די ברעגן פון אַייער קאָפּ; און זאָלסט ניט פאַרדאַרבן די ברעגן פון דיין באָרד.

28און אַ שניט נאָך אַ טויטן זאָלט איר ניט מאַכן אויף אַייער לייב, און אַן אויסגעשטאָכן געשריפט זאָלט איר אויף זיך ניט מאַכן: איך בין יהוה.

29זאָלסט ניט פאַרשוועכן דיין טאָכטער זי צו מאַכן פאַר אַ זונה, כדי דאָס לאַנד זאָל ניט אויסגעלאַסן ווערן, און דאָס לאַנד וועט פול ווערן מיט שענדלאַכקייט.

30מיינע שבתים זאָלט איר היטן, און פאַר מיין הייליקטום זאָלט איר האָבן אָפּשיי: איך בין יהוה.

31איר זאָלט אַייך ניט קערן צו גייסטער, און ביי רוחות זאָלט איר ניט פרעגן, זיך צו פאַראומריייניקן מיט זיי: איך בין יהוה אַייער גאָט.

32פאַר אַ גרייז זאָלסטו אויפשטיין, און זאָלסט שאַנעווען דעם פּנים פון אַ זקן, און מורא האָבן פאַר דיין גאָט: איך בין יהוה.

33און אַז ביי דיר וועט זיך אויפהאַלטן אַ פרעמדער אין
איער לאַנד, זאָלסטו אים ניט קריוודען. 34אַזוי ווי אַן איינ־
געבאָרענער פון איך זאָל איך זיין דער פרעמדער וואָס האַלט
זיך אויף ביי איך; און זאָלסט אים ליב האָבן אַזוי ווי זיך אַליין;
וואָרום פרעמדע זייט איר געווען אין לאַנד מצרים: איך בין
יהוה איער גאָט.

35איר זאָלט ניט טאָן אַן עוולה אין אַ משפּט, אין מעסט־
שטאָק, אין וואָג, אָדער אין מאָס. 36אַ ריכטיקע וואָגשאָל,
ריכטיקע וואָגשטיינער, אַ ריכטיקע אֵיפָה, און אַ ריכטיקער הין,
זאָל ביי איך זיין: איך בין יהוה איער גאָט, וואָס האָב איך
אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם. 37און איר זאָלט היטן אַלע
מיינע חוקים, און אַלע מיינע געזעצן, און זיי טאָן: איך בין יהוה.

כ 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2אויך זאָלסטו
זאָגן צו די קינדער פון ישׂראל:

יעטוועדער מאַן פון די קינדער פון ישׂראל, אָדער פון דעם
פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף אין ישׂראל, וואָס וועט געבן
פון זיינע קינדער צו מולך, זאָל טייטן געטייט ווערן; דאָס
פאָלק פון לאַנד זאָל אים פאַרוואַרפן מיט שטיינער. 3און איך
וועל קערן מיין פּנים קעגן יענעם מענטשן, און וועל אים פאַר־
שניידן פון צווישן זיין פאָלק, ווייל ער האָט געגעבן פון זיינע
קינדער צו מולך, כּדי צו פאַראומריינקן מיין הייליקטום,
און צו פאַרשוועכן מיין הייליקן נאָמען. 4און אויב פאַרהוילן
וועט פאַרהוילן דאָס פאָלק פון לאַנד זייערע אויגן פון יענעם
מענטשן, ווען ער גיט פון זיינע קינדער צו מולך, אים ניט צו
טייטן, 5וועל איך קערן מיין פּנים קעגן יענעם מענטשן, און קעגן
זיין משפּחה, און איך וועל אים, און אַלע וואָס זיינען פאַרפירט
נאָך אים צו זיין פאַרפירט נאָך מולך, פאַרשניידן פון צווישן
זייער פאָלק. 6און די זעל וואָס וועט זיך ווענדן צו גייסטער

און צו רוחות, צו זיין פאַרפירט נאָך זיי, וועל איך קערן מיין
פּנים קעגן יענער זעל, און וועל אים פאַרשניידן פון צווישן זיין
פאָלק. [7]און איר זאָלט אײַך הייליקן, און זיין הייליק, וואָרום
איך בין יהוה אײַער גאָט. [8]און איר זאָלט היטן מיינע געזעצן
און זיי טאָן: איך בין יהוה וואָס הייליקט אײַך. [9]וואָרום
יעטוועדער איינער וואָס וועט שילטן זיין פאָטער אָדער זיין
מוטער, זאָל טייטן געטייט ווערן; זיין פאָטער אָדער זיין מוטער
האָט ער געשאָלטן, זיין בלוט אויף אים! [10]און אַ מאַן וואָס
וועט מזנה זיין מיט אַן אשת־איש—אַז ער וועט מזנה זיין מיט זיין
חברס ווייב, זאָל טייטן געטייט ווערן אי דער מאַן, אי די פרוי,
וואָס האָט מזנה געווען. [11]און אַ מאַן, אַז ער וועט ליגן מיט זיין
פאָטערס ווייב, האָט ער די שאַנד פון זיין פאָטער אַנטפּלעקט;
טייטן געטייט ווערן זאָלן זיי ביידע; זייער בלוט אויף זיי!
[12]און אַז אַ מאַן וועט ליגן מיט זיין שנור, זאָלן זיי טייטן געטייט
ווערן ביידע; אַ פאַרמישונג זיינען זיי באַגאַנגען, זייער בלוט
אויף זיי! [13]און אַז אַ מאַן וועט ליגן מיט אַ מאַנספּאַרשוין אַזוי
ווי מע ליגט מיט אַ פרוי, האָבן זיי ביידע אַן אומווערדיקייט
געטאָן; טייטן זאָלן זיי געטייט ווערן; זייער בלוט אויף זיי! [14]און
אַז אַ מאַן וועט נעמען אַ פרוי מיט איר מוטער, איז דאָס אַ
שענדלאַכקייט; אין פייער זאָל מען פאַרברענען אי אים, אי זיי,
כּדי עס זאָל ניט זיין קיין שענדלאַכקייט צווישן אײַך. [15]און
אַ מאַן וואָס וועט ליגן מיט אַ בהמה, זאָל ער טייטן געטייט ווערן,
און די בהמה זאָלט איר הרגען. [16]און אַז אַ פרוי וועט גענענען
צו וואָסער עס איז בהמה צו ליגן מיט איר, זאָלסטו הרגען אי
די פרוי, אי די בהמה; טייטן מוזן זיי געטייט ווערן, זייער בלוט
אויף זיי! [17]און אַז אַ מאַן וועט נעמען זיין שוועסטער, זיין
פאָטערס טאָכטער, אָדער זיין מוטערס טאָכטער, און ער
וועט זען איר שאַנד, און זי וועט זען זיין שאַנד, איז דאָס אַ

שאַנדהאַפטיקייט, און זיי זאָלן פאַרשניטן ווערן פאַר די אויגן פון
די קינדער פון זייער פאָלק; די שאַנד פון זיין שוועסטער האָט
ער אַנטפלעקט, זאָל ער טראָגן זיין זינד. [18]און אַז אַ מאַן וועט
ליגן מיט אַ פרוי אין איר קראַנקשאַפט, און וועט אַנטפלעקן
איר שאַנד–ער האָט אַנטבלייזט איר קוואַל, און זי האָט
אַנטפלעקט דעם קוואַל פון איר בלוט, זאָלן זיי ביידע פאַרשניטן
ווערן פון צווישן זייער פאָלק. [19]און די שאַנד פון דיין מוטערס
שוועסטער, אָדער פון דיין פאָטערס שוועסטער, זאָלסטו ניט
אַנטפלעקן; וואָרום זיין לייבנאָנטע אַנטבלייזט ער; זיי זאָלן
טראָגן זייער זינד. [20]און אַז אַ מאַן וועט ליגן מיט זיין מומען,
האָט ער די שאַנד פון זיין פעטער אַנטפלעקט; זיי זאָלן טראָגן
זייער זינד; אָן קינדער זאָלן זיי שטאַרבן. [21]און אַז אַ מאַן וועט
נעמען זיין ברודערס ווייב, איז דאָס אַן אומריינקייט; די שאַנד
פון זיין ברודער האָט ער אַנטפלעקט; אָן קינדער זאָלן זיי
בלייבן.

[22]און איר זאָלט היטן אַלע מיינע חוקים, און אַלע מיינע
געזעצן, און זיי טאָן, כדי דאָס לאַנד וואָס איך ברענג אייך אַהין,
זיך צו באַזעצן דרינען, זאָל אייך ניט אַרויסשפּייען. [23]און איר
זאָלט ניט גיין אין די אַיינפירן פון דעם פאָלק וואָס איך פאַר־
טרייב פון פאַר אייך; וואָרום דאָס אַלץ האָבן זיי געטאָן, און איך
האָב מיך פאַרעקלט מיט זיי. [24]און איך האָב געזאָגט צו אייך:
איר וועט אַרבן זייער ערד, און איך וועל זי אייך געבן זי צו
אַרבן–אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך און האָניק. איך
בין יהוה אייער גאָט וואָס האָב אייך אָפּגעשיידט פון די אומות.
[25]דרום זאָלט איר אָפּשיידן צווישן דער ריינער בהמה און דער
אומריינער, און צווישן דעם אומריינעם פויגל און דעם ריינעם,
און איר זאָלט ניט פאַראומווערדיקן אייער זעל מיט אַ בהמה,
אָדער מיט אַ פויגל, אָדער מיט וואָס נאָר די ערד ווידמענט,

וואָס איך האָב אָפּגעשיידט צו מאַכן אומריין פאַר אײַך. [26]און
איר זאָלט מיר זיין הייליק, וואָרום איך יהוה בין הייליק, און
איך האָב אײַך אָפּגעשיידט פון די אומות, צו געהערן צו מיר.
[27]און אַ מאַן אָדער אַ פרוי, אַז זיי ווען זיך פאַרנעמען
מיט אַ גייסט אָדער אַ רוח, זאָלן זיי טייטן געטייט ווערן; מיט
שטיינער זאָל מען זיי פאַרוואַרפן; זייער בלוט אויף זיי!

אֱמוֹר

כא [1]און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: רעד צו די כהנים, די
זין פון אַהרנען, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
קיינער זאָל זיך ניט פאַראומרייניקן אָן אַ טויטן צווישן זיין
פאָלק; [2]סיידן אָן זיינעם אַ לייב־קרוב וואָס איז נאָענט צו אים,
אָן זיין מוטער, און אָן זיין פאָטער, און אָן זיין זון, און אָן זיין
טאָכטער, און אָן זיין ברודער; [3]און אָן זיין שוועסטער אַ יונגע
פרוי, וואָס איז נאָענט צו אים, וואָס האָט נאָך ניט געהאַט אַ מאַן—
אָן איר מעג ער זיך פאַראומרייניקן. [4]דער האַר צווישן זיין
פאָלק טאָר זיך ניט פאַראומרייניקן זיך צו פאַרשוועכן. [5]זיי
זאָלן ניט מאַכן אַ פּליך אויף זייער קאָפּ, און די ברעגן פון זייער
באָרד זאָלן זיי ניט אָפּגאָלן, און אויף זייער לייב זאָלן זיי ניט
אַיינשניידן אַן אײַנשניידונג. [6]הייליק זאָלן זיי זיין צו זייער גאָט,
און זיי זאָלן ניט פאַרשוועכן דעם נאָמען פון זייער גאָט,
וואָרום די פייעראָפּפער פון יהוה, די שפּייז פון זייער גאָט, זיינען
זיי מקריב, דרום מוזן זיי זיין הייליק. [7]אַ ווייב אַ זונה אָדער
אַ פאַרשוועכטע זאָלן זיי ניט נעמען, און אַ ווייב געגעט פון איר
מאַן זאָלן זיי ניט נעמען; וואָרום ער איז הייליק צו זיין גאָט.
[8]און זאָלסט אים האַלטן הייליק, וואָרום די שפּייז פון דיין גאָט
איז ער מקריב; הייליק זאָל ער דיר זיין, וואָרום הייליק בין
איך יהוה, וואָס הייליק אײַך.

9 און די טאָכטער פון אַ מאַן אַ כּהן, אַז זי וועט זיך פאַר־
שוועכן מזנה צו זיין, פאַרשוועכט זי איר פאָטער; אין פייער
זאָל זי פאַרברענט ווערן.
10 און דער כּהן וואָס איז דער גרעסטער פון זיינע ברידער,
וואָס אויף זיין קאָפּ איז אַרויפגעגאָסן געוואָרן דאָס אייל פון
זאַלבונג, און מע האָט דערפילט זיין האַנט אָנצוטאָן די קליידער,
זאָל ניט לאָזן פאַרוואַקסן זיין קאָפּ, און ניט איינרייסן זיינע
קליידער; 11 און צו קיין לייב פון אַ מת זאָל ער ניט צוגיין;
אַפילו אָן זיין פאָטער און אָן זיין מוטער זאָל ער זיך ניט
פאַראומרייניקן. 12 און פון הייליקטום זאָל ער ניט אַרויסגיין,
און ניט פאַרשוועכן דאָס הייליקטום פון זיין גאָט, וואָרום די
קרוין פון דעם אייל פון גאָטס זאַלבונג איז אויף אים: איך בין
יהוה. 13 און אַ ווייב אין איר יונגפרוישאַפט זאָל ער נעמען.
14 אַן אַלמנה, אָדער אַ גרושה, אָדער אַ פאַרשוועכטע, אַ זונה,
דידאָזיקע זאָל ער ניט נעמען; נאָר בלויז אַ יונגפרוי פון זיין
פאָלק זאָל ער נעמען פאַר אַ ווייב. 15 און ער זאָל ניט פאַר־
שוועכן זיין זאָמען צווישן זיין פאָלק, וואָרום איך יהוה הייליק
אים.
16 און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 17 רעד צו
אַהרנען, אַזוי צו זאָגן:
איטלאַכער פון דיין זאָמען אויף זייערע דור־דורות, וואָס
אין אים וועט זיין אַ מום, זאָל ניט גענענען מקריב צו זיין די
שפּייז פון זיין גאָט. 18 וואָרום איטלאַכער מאַן וואָס אין אים
איז דאָ אַ מום, טאָר ניט גענענען: אַ מאַן אַ בלינדער, אָדער אַ
הינקעדיקער, אָדער מיט אַן איינגעפאַלענער נאָז, אָדער מיט
איין גליד צו לאַנג, 19 אָדער אַ מאַן וואָס ביי אים וועט זיין צע־
בראָכן אַ פוס, אָדער צעבראָכן אַ האַנט, 20 אָדער אַ הויקער,
אָדער אַ קאַרליק, אָדער מיט אַ בעלם אויף זיין אויג, אָדער מיט

טרוקענע קרעץ, אָדער פייכטע קרעץ, אָדער אַ געבריכטער.
21 איטלאַכער מאַן פון דעם זאָמען פון אַהרן דעם כֹּהן, וואָס
אין אים איז דאָ אַ מום, זאָל ניט גענענען מקריב צו זיין די
פייעראָפּפּער פון גאָט; אַ מום איז דאָ אין אים, טאָר ער ניט
גענענען מקריב צו זיין די שפּייז פון זיין גאָט. 22 די שפּייז פון
זיין גאָט, פון הייליקסטן הייליקן אַזוי ווי פון הייליקן, מעג ער
עסן. 23 אָבער צום פָּרוֹכֶת טאָר ער ניט קומען, און צום מזבח
טאָר ער ניט גענענען, ווייל אַ מום איז דאָ אין אים; און ער זאָל
ניט פאַרשוועכן מיינע הייליקייטן, וואָרום איך יהוה הייליק זיי.
24 און משה האָט דאָס גערעדט צו אַהרֹנען, און צו זיינע
זין, און צו אַלע קינדער פון ישׂראל.

כב 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2 רעד
צו אַהרֹנען און צו זיינע זין, אַז זיי זאָלן זיך האַלטן אָפּ־
געשיידט פון די הייליקע זאַכן פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס
זיי הייליקן צו מיר, און זיי זאָלן ניט פאַרשוועכן מיין הייליקן
נאָמען: איך בין יהוה. 3 זאָג צו זיי:
איטלאַכער מאַן פון אַל אייער זאָמען אויף אייערע דור־
דורות וואָס וועט גענענען צו די הייליקע זאַכן, וואָס די קינדער
פון ישׂראל וועלן הייליקן צו גאָט, מיט זיין אומריינקייט אויף
אים, יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון פאַר מיר: איך בין
יהוה. 4 יעטוועדער מאַן פון דעם זאָמען פון אַהרן וואָס איז
אַ מצורע אָדער אַ פלוסיקער, טאָר פון די הייליקע זאַכן ניט
עסן, ביז ער וועט ריין ווערן. און דער וואָס רירט זיך אָן אָן
עמיצן וואָס איז אומריין פון אַ טויטן; אָדער אַ מאַן וואָס פון אים
וועט אַרויסגיין אַ פלוס פון זאָמען; 5 אָדער אַ מאַן וואָס וועט
זיך אָנרירן אָן וואָסער עס איז שרץ וואָס מע ווערט פון אים
אומריין, אָדער אָן אַ מענטשן וואָס מע ווערט פון אים אומריין,
וואָס נאָר זיין אומריינקייט איז— 6 דער מענטש וואָס וועט זיך

אָנרירן אָן זיי, זאָל זיין אומריין ביזן אָוונט, און ער זאָל ניט עסן פון די הייליקע זאַכן, סיידן ער האָט געבאָדן זיין לייב אין וואַסער. [7]און אַז די זון וועט אונטערגיין, זאָל ער זיין ריין, און דערנאָך מעג ער עסן פון די הייליקע זאַכן, וואָרום דאָס איז זיין ברויט. [8]געפאַלנס און פאַרצוקטס זאָל ער ניט עסן, צו ווערן אומריין דערמיט: איך בין יהוה. [9]און זיי זאָלן היטן מיין היטונג, כּדי זיי זאָלן ניט טראָגן וועגן דעם אַ זינד און שטאַרבן דורך דעם, אַז זיי וועלן עס פאַרשוועכן: איך יהוה הייליק זיי. [10]און קיין פרעמדער טאָר ניט עסן הייליקס; אַ וווינער ביי אַ כּהן, אָדער אַ געדונגענער, טאָר ניט עסן הייליקס. [11]און אַז אַ כּהן וועט קויפן עמיצן אין אַיינקויף פאַר זיין געלט, מעג ער עסן דערפון; און די וואָס זיינען געבאָרן אין זיין הויז, זיי מעגן עסן פון זיין ברויט. [12]און די טאָכטער פון אַ כּהן אַז זי וועט נעמען אַ מאַן אַ פרעמדן, טאָר זי פון דער הייליקער אָפּשיידונג ניט עסן. [13]אָבער די טאָכטער פון אַ כּהן, אַז זי וועט ווערן אַן אַלמנה, אָדער אַ גרושה, און קיין קינדער האָט זי ניט, און זי וועט זיך אומקערן צו איר פאָטערס הויז אַזוי ווי אין איר יוגנט, מעג זי עסן פון איר פאָטערס ברויט; אָבער קיין פרעמדער טאָר דערפון ניט עסן. [14]און אַז עמיצער וועט עסן הייליקס דורך אַ פאַרזע, זאָל ער צולייגן דערצו אַ פינפטל דערפון, און אָפּצאָלן דאָס הייליקע צום כּהן. [15]און זיי זאָלן ניט פאַרשוועכן די הייליקע זאַכן פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס זיי שיידן אָפּ צו גאָט, [16]און זיי מאַכן טראָגן אַ זינד פון פאַרשולדיקונג, אַז זיי וועלן עסן זייערע הייליקע זאַכן; וואָרום איך יהוה הייליק זיי.

[17]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [18]רעד צו אַהרנען און צו זיינע זין, און צו אַלע קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

אַז עמיצער אַ מאַן פון דעם הויז פון ישׂראל, אָדער פון

דעם פרעמדן אין ישׂראל, וועט ברענגען זיין קרבן, פון אַלע
זייערע נדרים, אָדער פון אַלע זייערע פרייוויליקע גאָבן, וואָס
זיי וועלן ברענגען צו גאָט פאַר אַ בראַנדאָפּפער, [19]כּדי איר
זאָלט באַוויליקט ווערן, מוז עס זיין אַ זָכר אָן אַ פעלער, פון
רינדער, פון שעפּסן, אָדער פון ציגן. [20]קיינס וואָס אין אים
איז דאָ אַ מום זאָלט איר ניט ברענגען, וואָרום עס וועט אײַך
ניט זיין צו באַוויליקונג. [21]און אַז אַ מאַן וועט ברענגען אַ פריד־
אָפּפער צו גאָט, לויט אַ קלאָר אַרויסגערעדטן נדר, אָדער
פאַר אַ פרייוויליקער גאָב, פון רינדער, אָדער פון שאָף, מוז
עס זיין ניט געפעלערט, כּדי באַוויליקט צו ווערן; קיין מום זאָל
אין אים ניט זיין. [22]אַ בלינדס, אָדער אַ געשעדיקטס, אָדער
אַ פאַרקריפּלטס, אָדער מיט אַ גוז, אָדער מיט טרוקענע קרעץ,
אָדער פייכטע קרעץ–דידאָזיקע זאָלט איר ניט ברענגען צו
גאָט, און ניט מאַכן פון זיי אַ פייעראָפּפער אויפן מזבח צו גאָט.
[23]און אַן אָקס אָדער אַ לאַם מיט איין גליד צו לאַנג אָדער צו
קורץ, דאָס מעגסטו מאַכן אַ פרייוויליקע גאָב, אָבער פאַר אַ נדר
וועט עס ניט באַוויליקט ווערן. [24]און אַזאַ וואָס זיינע געשלעכט־
גלידער זיינען צעדריקט, אָדער צעהאַקט, אָדער אָנגעריסן,
אָדער אויסגעשניטן, זאָלט איר ניט ברענגען צו גאָט; און איר
זאָלט אין אײַער לאַנד ניט מאַכן אַזוי־וואָס. [25]אַפילו פון דער
האַנט פון אַ פרעמדן זאָלט איר ניט ברענגען די שפּייז פון אײַער
גאָט פון אַלע דידאָזיקע, וואָרום זייער פאַרדאַרבונג איז אין
זיי, אַ מום איז אין זיי; זיי וועלן ניט באַוויליקט ווערן פון אײַך.

[26]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן:
[27]אַ רינד, אָדער אַ שעפּס, אָדער אַ ציג, אַז עס וועט
געבאָרן ווערן, זאָל עס זיבן טעג זיין אונטער זיין מוטער, און פון
אַכטן טאָג אָן און ווייטער וועט עס באַוויליקט ווערן פאַר אַ
קרבן, אַ פייעראָפּפער צו גאָט. [28]און אַ רינד צי אַ שאָף, זאָלט

איר עס ניט שעכטן אין איין טאָג מיט זיין קינד. [29]און אַז איר
וועט שלאַכטן אַ דאַנקאָפּפער צו גאָט, זאָלט איר עס שלאַכטן
אַז איר זאָלט באַוויליקט ווערן. [30]אין דעם אייגענעם טאָג זאָל
עס געגעסן ווערן; איר זאָלט ניט איבערלאָזן דערפון ביז אין
דער פרי: איך בין יהוה. [31]און איר זאָלט היטן מיינע געבאָט
און זיי טאָן: איך בין יהוה. [32]און איר זאָלט ניט פאַרשוועכן
מיין הייליקן נאָמען, כדי איך זאָל זיין געהייליקט צווישן די
קינדער פון ישראל: איך בין יהוה וואָס הייליקט אייך; [33]דער
וואָס האָט אייך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, אייך צו זיין
צום גאָט: איך בין יהוה.

כג [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]רעד צו
די קינדער פון ישראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

די יום־טובים פון גאָט וואָס איר זאָלט זיי אויסרופן פאַר
הייליקע צונויפרופונגען—דאָס זיינען מיינע יום־טובים: [3]זעקס
טעג זאָל געטאָן ווערן אַרבעט, אָבער אויפן זיבעטן טאָג איז
אַ שבת פון רואונג, אַ הייליקע צונויפרופונג; קיין אַרבעט זאָלט
איר ניט טאָן; דאָס איז שבת צו גאָט אין אַלע אייערע וווינערטער.

[4]דאָס זיינען די יום־טובים פון גאָט, די הייליקע צונויפ־
רופונגען, וואָס איר זאָלט זיי אויסרופן אין זייער געשטעלטער
צייט. [5]אין ערשטן חודש, אין פערצנטן טאָג פון חודש, אַקעגן
אָוונט, איז דער קָרבן־פֶּסח צו גאָט. [6]און אויפן פופצנטן טאָג
פון דעמדאָזיקן חודש, איז דער יום־טוב פון מצות צו גאָט; זיבן
טעג זאָלט איר עסן מצות. [7]אין ערשטן טאָג זאָל אַ הייליקע
צונויפרופונג זיין ביי אייך; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט
טאָן. [8]און איר זאָלט ברענגען אַ פייעראָפּפער צו גאָט זיבן
טעג; אויפן זיבעטן טאָג איז אַ הייליקע צונויפרופונג; קיין
דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן.

9און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 10רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז איר וועט קומען אין דעם לאַנד וואָס איך גיב אייך, און
איר וועט שניידן איר שניט, זאָלט איר ברענגען אַ גאַרב פון
אייער ערשטן שניט צום כּהן. 11און ער זאָל אויפהייבן די גאַרב
פאַר גאָט, כּדי איר זאָלט באַוויליקט ווערן; אויף מאָרגן נאָך
דעם רוטאָג* זאָל זי דער כּהן אויפהייבן. 12און איר זאָלט
מאַכן, אין דעם טאָג וואָס איר הייבט אויף די גאַרב, אַ שעפּס אָן
אַ פעלער אַ יאָריקן, פאַר אַ בראַנדאָפּפער צו גאָט; 13און אַ
שפּייזאָפּפער דערצו, צוויי צענטל זעמלמעל פאַרמישט מיט
אייל, אַ פייעראָפּפער צו גאָט פאַר אַ געשמאַקן ריח; און אַ גיס-
אָפּפער דערצו, וויין אַ פערטל הין. 14און ברויט, און גע-
ברענטע קערנער, און פרישע זאַנגען, זאָלט איר ניט עסן ביז
דעמדאָזיקן אייגענעם טאָג, ביז איר ברענגט דעם קרבן פון
אייער גאָט; אַן אייביק געזעץ אויף אייערע דור-דורות אין אַלע
אייערע וווינערטער.

15און איר זאָלט אייך ציילן פון אויף מאָרגן נאָך דעם רו-
טאָג*, פון דעם טאָג וואָס איר ברענגט די גאַרב פון אויפהייבונג;
זיבן גאַנצע וואָכן זאָלן עס זיין; 16ביז אויף מאָרגן נאָך דער
זיבעטער וואָך זאָלט איר אָפּציילן פופציק טעג, און ברענגען
אַ שפּייזאָפּפער פון דער נייער תבואה צו גאָט. 17איר זאָלט
ברענגען פון אייערע וווינערטער צוויי ברויטן פאַר אַן אויפ-
הייבונג; פון צוויי צענטל זעמלמעל זאָלן זיי זיין, געזייערט זאָלן
זיי געבאַקט ווערן, אַן ערשטגאָב צו גאָט. 18און איר זאָלט
ברענגען מיטן ברויט זיבן שעפּסן יאָריקע אָן אַ פעלער,
און איין יונגן אָקס, און צוויי ווידערס; זיי זאָלן זיין אַ בראַנד-
אָפּפער צו גאָט, מיט זייערע שפּייזאָפּפער און זייערע גיס-
אָפּפער—אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. 19און

* אין טעקסט: השבת. לויט דעם טראַדיציאָנעלן אויסטייטש מיינט דאָס דעם ערשטן טאָג פּסח.

איר זאָלט מאַכן איין ציגנבאָק פֿאַר אַ זינדאָפּפֿער, און צוויי
שעפּסן יאָריקע פֿאַר אַ פֿרידאָפּפֿער. 20און דער כּהן זאָל
זיי אויפֿהייבן מיט דעם ברויט פֿון דעם ערשטצייטיקן, אַן אויפֿ־
הייבונג פֿאַר גאָט, מיט די צוויי שעפּסן; הייליק זאָלן זיי זיין צו
גאָט, פֿאַרן כּהן. 21און איר זאָלט מאַכן אַן אויסרופֿונג אין דעם־
דאָזיקן אייגענעם טאָג; אַ הייליקע צונויפֿרופֿונג זאָל זיין ביי
אייך; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן. אַן אייביק געזעץ
אין אַלע אייערע וווינערטער אויף אייערע דור־דורות.
22און אַז איר שניידט דעם שניט פֿון אייער לאַנד, זאָלסטו
ניט דערענדיקן דעם עק פֿון דיין פֿעלד ביי דיין שניידן, און
דעם נאָכקלייב פֿון דיין שניט זאָלסטו ניט נאָכקלייבן; פֿאַרן
אָרעמאַן און פֿאַרן פֿרעמדן זאָלסטו זיי איבערלאָזן: איך בין
יהוה אייער גאָט.
23און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 24רעד צו
די קינדער פֿון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:
אין זיבעטן חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, זאָל זיין ביי
אייך אַ רואונג, אַ דערמאָנונג דורך שאַלונג, אַ הייליקע צונויפֿ־
רופֿונג. 25קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן, און איר זאָלט
ברענגען אַ פֿייעראָפּפֿער צו גאָט.
26און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן:
27אָבער אין צענטן טאָג פֿון דעמדאָזיקן זיבעטן חודש איז
דער טאָג פֿון פֿאַרגעבונג; אַ הייליקע צונויפֿרופֿונג זאָל זיין ביי
אייך, און איר זאָלט פּייניקן אייער זעל, און ברענגען אַ פֿייער־
אָפּפֿער צו גאָט. 28און קיין אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן אין
דעמדאָזיקן אייגענעם טאָג, ווייל אַ טאָג פֿון פֿאַרגעבונג איז דאָס,
מכפּר צו זיין אויף אייך פֿאַר גאָט אייער האַר. 29וואָרום
יעטוועדער זעל וואָס וועט זיך ניט פּייניקן אין דעמדאָזיקן
אייגענעם טאָג, זאָל פֿאַרשניטן ווערן פֿון איר פֿאָלק. 30און

יעטוועדער מענטש וואָס וועט טאָן עפּעס אַן אַרבעט אין דעמ־
דאָזיקן אייגענעם טאָג, יענע זעל וועל איך אונטערברענגען
פון צווישן איר פאָלק. [31]קיין אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן; אַן
אייביק געזעץ אויף אײַערע דור־דורות אין אַלע אײַערע
וווינערטער. [32]אַ שבת פון רואונג איז עס פאַר אײַך; און איר
זאָלט פּייניקן אײַער זעל; אין ניינטן טאָג פון חודש אין אָוונט,
פון אָוונט ביז אָוונט, זאָלט איר האַלטן אײַער שבת.

[33]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [34]רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן:

אין פופצנטן טאָג פון דעמדאָזיקן זיבעטן חודש איז דער
יום־טוב פון סוכּות זיבן טעג צו גאָט. [35]אין ערשטן טאָג איז אַ
הייליקע צונויפרופונג; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן.
[36]זיבן טעג זאָלט איר ברענגען אַ פייעראָפּפער צו גאָט; אויפן
אַכטן טאָג זאָל אַ הייליקע צונויפרופונג זיין ביי אײַך, און איר
זאָלט ברענגען אַ פייעראָפּפער צו גאָט; אַ הייליקע אײַנזאַמלונג
איז דאָס; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן.

[37]דאָס זיינען די יום־טובים פון גאָט, וואָס איר זאָלט זיי
אויסרופן פאַר הייליקע צונויפרופונגען, צו ברענגען אַ פייער־
אָפּפער צו גאָט, אַ בראַנדאָפּפער, און אַ שפּייזאָפּפער, אַ
שלאַכטאָפּפער, און גיסאָפּפער; וואָס פאַר איטלאַכן טאָג, אין
זיין טאָג. [38]אַחוץ די שבתים פון גאָט, און אַחוץ אײַערע גאָבן,
און אַחוץ אַלע אײַערע נדרים, און אַחוץ אַלע אײַערע פריי־
ווילקע קרבנות, וואָס איר וועט געבן צו גאָט.

[39]אָבער אין דעם פופצנטן טאָג פון זיבעטן חודש, ווען
איר זאַמלט איין דעם אײַנטראָג פון לאַנד, זאָלט איר פייערן
דעם פייערטאָג פון גאָט זיבן טעג; אין ערשטן טאָג זאָל זיין
אַ רואונג, און אויפן אַכטן טאָג אַ רואונג. [40]און איר זאָלט
אײַך נעמען אין ערשטן טאָג פרוכט פון אַ שיינעם בוים,

טײטלבלעטער, און צװײגן פון אַ געדיכטן בױם, און װערבעס
פון טײך, און איר זאָלט זיך פרײען פאַר גאָט אײַער האַר זיבן
טעג. 41און איר זאָלט עס פײערן אַ פײערטאָג צו גאָט זיבן טעג
אין יאָר; אַן אײביק געזעץ אויף אײַערע דור־דורות; אין זיבעטן
חודש זאָלט איר עס פײערן. 42אין סוכּות זאָלט איר זיצן זיבן
טעג; אַלע אײַנגעבאָרענע אין ישׂראל זאָלן זיצן אין סוכּות.
43כּדי אײַערע דור־דורות זאָלן װיסן, אַז אין בײדלאַך האָב איך
געמאַכט זיצן די קינדער פון ישׂראל, װען איך האָב זײ אַרױס־
געצױגן פון לאַנד מִצרַיִם: איך בין יהוה אײַער גאָט.

44און משה האָט אָנגעזאָגט די קינדער פון ישׂראל די יָום־
טובים פון גאָט.

כד 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזױ צו זאָגן: 2באַפעל
די קינדער פון ישׂראל, זײ זאָלן דיר ברענגען רײנע
געשלאָגענע בױמל פאַר דער לײכטונג, אויף אָנצוצינדן אַ ליכט
תמיד. 3דרױסן פון דעם פָּרוֹכֶת פון געזעץ אין אוהל־מועד
זאָל עס אַהרן צוריכטן אויף פון אָװנט ביז אין דער פרי פאַר
גאָט תמיד; אַן אײביק געזעץ אויף אײַערע דור־דורות. 4אין
דער רײנער מנורה זאָל ער צוריכטן די רערלאַך פאַר גאָט
תמיד.

5און זאָלסט נעמען זעמלמעל, און אויסבאַקן דערפון
צװעלף חלות; פון צװײ צענטל זאָל זײן יעטװעדער חלה. 6און
זאָלסט זײ לײגן אין צװײ רײען, זעקס אין אַ רײ, אויפן רײנעם
טיש פאַר גאָט. 7און זאָלסט אַרויפטאָן אויף איטלאַכער רײ
לויטערן װײַרויך, כּדי עס זאָל זײן צו דעם ברויט פאַר אַ
דערמאָנונג[א], אַ פײעראָפּפער צו גאָט. 8שבת אין שבת זאָל ער
עס אויסלײגן פאַר גאָט תמיד; פון די קינדער פון ישׂראל אַן
אײביקער בונד. 9און עס זאָל געהערן צו אַהרנען און צו זײַנע

[א] זע ב׳ 2.

קינדער, און זיי זאָלן עס עסן אין אַ הייליקן אָרט, וואָרום אַ הייליקסטע הייליקייט איז דאָס, וואָס געהערט צו אים פון די פייעראָפּפער פון גאָט; אַן אייביק רעכט.

10 און דער זון פון אַ פרוי פון ישׂראל, וואָס איז געווען דער זון פון אַ מאַן אַ מִצרי, איז אַרויסגעגאַנגען צווישן די קינדער פון ישׂראל; און דער זון פון דער פרוי פון ישׂראל און אַ מאַן פון ישׂראל האָבן זיך געקריגט אין לאַגער. 11 און דער זון פון דער פרוי פון ישׂראל האָט געלעסטערט דעם נאָמען*, און געשאָלטן, און מע האָט אים געבראַכט צו משהן. און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען שלומית, די טאָכטער פון דִברִין, פון שבט דָן. 12 און מע האָט אים אַריינגעזעצט אין וואַך, ביז מע וועט זיי באַשיידן לויט דעם מויל פון גאָט.

13 האָט גאָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 14 פיר אַרויס דעם וואָס האָט געשאָלטן, אויסן לאַגער, און אַלע וואָס האָבן געהערט זאָלן אָנלענען זייערע הענט אויף זיין קאָפּ, און די גאַנצע עדה זאָל אים פאַרשטיינען. 15 און צו די קינדער פון ישׂראל זאָלסטו רעדן, אַזוי צו זאָגן: יעטוועדער מאַן וואָס וועט שילטן זיין גאָט, זאָל טראָגן זיין זינד. 16 און דער וואָס לעסטערט דעם נאָמען פון יהוה, זאָל טייטן געטייט ווערן; פאַרשטיינען זאָל אים פאַרשטיינען די גאַנצע עדה; ווי דער פרעמדער אַזוי דער אײַנגעבאָרענער, אַז ער לעסטערט דעם נאָמען, זאָל ער געטייט ווערן.

17 און אַז אַ מאַן וועט דערשלאָגן עמיצן אַ מענטשן צום טויט, זאָל ער טייטן געטייט ווערן. 18 און דער וואָס דער־שלאָגט אַ בהמה צום טויט, זאָל זי אָפּצאָלן; אַ לעבן פאַר אַ לעבן. 19 און אַז אַ מאַן וועט מאַכן זיין חבר אַ מום, זאָל געטאָן ווערן צו אים אַזוי ווי ער האָט געטאָן: 20 אַ בראָך פאַר אַ בראָך, אַן אויג פאַר אַן אויג, אַ צאָן פאַר אַ צאָן; אַזוי ווי דער מום וואָס

* דעם נאָמען פון גאָט.

ער וועט מאַכן דעם מענטשן, אַזוי זאָל געמאַכט ווערן צו אים.
[21]יאָ, דער וואָס דערשלאָגט אַ בהמה מוז זי אָפּצאָלן; און דער
וואָס דערשלאָגט אַ מענטשן מוז געטייט ווערן. [22]איין געזעץ
זאָל זײַן בײַ אײַך, ווי דער פֿרעמדער אַזוי זאָל זײַן דער אײַנ־
געבאָרענער, וואָרום איך בין יהוה אײַער גאָט.

[23]און משה האָט גערעדט צו די קינדער פֿון ישׂראל, און
זיי האָבן אַרויסגעפֿירט דעם וואָס האָט געשאָלטן אויסן לאַגער,
און האָבן אים פֿאַרוואָרפֿן מיט שטיינער; און די קינדער פֿון
ישׂראל האָבן געטאָן אַזוי ווי גאָט האָט באַפֿוילן משהן.

בְּהַר

כה [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן אויפֿן באַרג סיני, אַזוי
צו זאָגן: [2]רעד צו די קינדער פֿון ישׂראל, און זאָלסט
זאָגן צו זיי:

אַז איר וועט קומען אין דעם לאַנד וואָס איך גיב אײַך, זאָל
דאָס לאַנד האַלטן אַ שבת צו גאָט. [3]זעקס יאָר זאָלסטו פֿאַר־
זייען דײַן פֿעלד, און זעקס יאָר זאָלסטו אַרומשנײַדן דײַן ווײַנ־
גאָרטן, און אײַנזאַמלען דעם אײַנטראָג דערפֿון. [4]אָבער אויפֿן
זיבעטן יאָר זאָל זײַן אַ שבת פֿון רואונג פֿאַרן לאַנד, אַ שבת צו
גאָט; דײַן פֿעלד זאָלסטו ניט פֿאַרזייען, און דײַן ווײַנגאָרטן
זאָלסטו ניט אַרומשנײַדן. [5]דעם נאָכוווּקס פֿון דײַן שניט זאָלסטו
ניט שנײַדן, און די טרויבן פֿון דײַנע ניט באַשניטענע ווײַנשטאָקן
זאָלסטו ניט האַרבסטן; אַ יאָר פֿון רואונג זאָל עס זײַן פֿאַרן
לאַנד. [6]און די שבת־פּרוכט פֿון לאַנד זאָל זײַן פֿאַר אײַך צום
עסן: פֿאַר דיר, און פֿאַר דײַן קנעכט, און פֿאַר דײַן דינסט,
און פֿאַר דײַן געדונגענעם, און פֿאַר דײַן אײַנגעוואַנדערטן, וואָס
האַלט זיך אויף בײַ דיר; [7]און פֿאַר דײַן בהמה, און פֿאַר דער

חיה וואָס אין דײַן לאַנד, זאָל זײַן איר גאַנצער אײַנטראָג צום עסן.

8 און זאָלסט דיר אָפּצײלן זיבן שבתים יאָרן, זיבן מאָל זיבן יאָר; און די טעג פֿון די זיבן שבתים יאָרן וועלן דיר זײַן נײַן און פֿערציק יאָר. 9 דענסמאָל זאָלסטו אַרויסלאָזן אַ שאַלונג פֿון שופֿר; אין זיבעטן חודש, אין צענטן טאָג פֿון חודש, אום יום־כּפּור, זאָלט איר אַרויסלאָזן אַ שופֿר אין אײַער גאַנצן לאַנד. 10 און איר זאָלט הײליקן דאָס פֿופֿציקסטע יאָר, און אויסרופֿן אַ פֿרײלאָזונג אין לאַנד פֿאַר אַלע אירע באַוווינער; יובל זאָל עס אײַך זײַן; און איר זאָלט אײַך אומקערן איטלאַכער צו זײַן אײגנטום, און איטלאַכער צו זײַן משפּחה זאָלט איר אײַך אומקערן. 11 יובל זאָל דאָס פֿופֿציקסטע יאָר אײַך זײַן; איר זאָלט ניט זײען, און ניט שנײַדן זײַנע נאָכוווקסן, און ניט האַרבסטן זײַנע ניט באַשניטענע ווײַנשטאָקן. 12 וואָרום יובל איז דאָס; הײליק זאָל עס אײַך זײַן; פֿון פֿעלד אַראָפּ זאָלט איר עסן זײַן תּבֿואה. 13 אין דעמדאָזיקן יאָר פֿון יובל זאָלט איר אײַך אומקערן איטלאַכער צו זײַן אײגנטום. 14 און אַז איר וועט פֿאַרקויפֿן אַ פֿאַרקויפֿונג צו דײַן חבֿר, אָדער קויפֿן פֿון דער האַנט פֿון דײַן חבֿר, זאָלט איר ניט נאַרן אײנער דעם אַנדערן. 15 לויט דער צאָל פֿון די יאָרן נאָכן יובל זאָלסטו קויפֿן פֿון דײַן חבֿר; לויט דער צאָל פֿון תּבֿואה־יאָרן זאָל ער דיר פֿאַרקויפֿן. 16 לויט דער מערקײט פֿון די יאָרן זאָלסטו מערן דעם מקח דערפֿון, און לויט דער מינערקײט פֿון די יאָרן זאָלסטו מינערן דעם מקח דערפֿון; וואָרום די צאָל פֿון תּבֿואות פֿאַרקויפֿט ער דיר. 17 און איר זאָלט ניט נאַרן אײנער דעם אַנדערן, און זאָלסט מורא האָבן פֿאַר דײַן גאָט, וואָרום איך בין יהוה אײַער גאָט. 18 און איר זאָלט טאָן מײַנע חוקים, און היטן מײַנע געזעצן, און זײ טאָן, כּדי איר זאָלט זיצן אויף אײַער לאַנד

אין זיכערקייט. 19און דאָס לאַנד וועט געבן איר פּרוכט, און
איר וועט עסן צו זאַט, און וועט זיצן אין זיכערקייט דערויף.
20און אַז איר וועט זאָגן: וואָס וועלן מיר עסן אין זיבעטן יאָר?
מיר וועלן דאָך ניט זייען, און ניט אײַנזאַמלען אונדזער תבואה?
21וועל איך באַפעלן מיין ברכה אויף אײַך אין דעם זעקסטן
יאָר, און עס וועט ברענגען תבואה פאַר דריי יאָר. 22און אַז
איר וועט זייען אויפן אַכטן יאָר, וועט איר עסן פון דער תבואה,
דאָס אַלטע; ביזן נײַנטן יאָר, ביז עס קומט זיין תבואה, וועט איר
עסן דאָס אַלטע. 23און די ערד זאָל ניט פאַרקויפט ווערן אויף
אײביק, וואָרום צו מיר געהערט די ערד; וואָרום פרעמדע
און אײַנגעוואַנדערטע זייט איר ביי מיר. 24און אין דעם גאַנצן
לאַנד פון אײַער אײגנטום זאָלט איר געבן דער ערד אַן אויס-
לייזונג.

25אַז דיין ברודער וועט אָרעם ווערן, און וועט פאַרקויפן
פון זיין אײגנטום, זאָל קומען זיין קרוב[א] וואָס איז דער נעענטסטער
צו אים, און אויסלייזן דעם פאַרקויף פון זיין ברודער. 26און
אַז אַ מאַן וועט ניט האָבן קיין אויסלייזער, אָבער זיין האַנט
וועט ווערן פאַרמעגלאַך, און ער וועט צונויפקריגן גענוג
עס אויסצולייזן, 27זאָל ער באַרעכענען די יאָרן פון זיין פאַר-
קויפונג, און צוריקצאָלן דעם רעשט צו דעם מאַן וואָס ער
האָט צו אים פאַרקויפט; און ער זאָל זיך אומקערן צו זיין
אײגנטום. 28אויב אָבער זיין האַנט קען ניט צונויפקריגן גענוג אים
צוריקצוצאָלן, זאָל זיין פאַרקויף בלייבן אין דער האַנט פון
דעם וואָס האָט עס געקויפט, ביז דעם יאָר פון יובל, און אום
יובל זאָל עס אַרויסגיין; און ער זאָל זיך אומקערן צו זיין
אײגנטום.

29און אַז אַ מאַן וועט פאַרקויפן אַ וווינהויז אין אַ שטאָט מיט
אַ מויער, זאָל זיין אויסלייזרעכט זיין ביז עס ענדיקט זיך דאָס

[א] אין טעקסט: גֹּאֲלוֹ, זיין גואל אָדער אויסלייזער.

יאָר פון זיין פאַרקויפונג; אַ יאָר זאָל זיין זיין אויסלייזרעכט.
[30]אויב אָבער עס וועט ניט אויסגעלייזט ווערן ביז עס ווערט
פול דערויף אַ גאַנץ יאָר, זאָל דאָס הויז וואָס אין דער שטאָט
וואָס האָט אַ מויער, בלייבן אויף אייביק ביי דעם וואָס האָט
עס געקויפט, אויף זיינע דור־דורות; עס זאָל ניט אַרויסגיין אום
יובל. [31]אָבער די הייזער פון די דערפער, וואָס האָבן ניט
קיין מויער רונד אַרום, זאָלן צוגערעכנט ווערן צום פעלד
פון לאַנד; זיי זאָלן האָבן אַן אויסלייזונג, און אום יובל זאָלן
זיי אַרויסגיין. [32]און די שטעט פון די לוִיִם, די הייזער פון די
שטעט פון זייער אייגנטום—די לוִיִם האָבן אַן אייביק אויסלייז־
רעכט. [33]און אַז מע וועט קויפן פון די לוִיִם, זאָל דאָס
פאַרקויפטע הויז אין דער שטאָט פון זיין אייגנטום אַרויסגיין אום
יובל, וואָרום די הייזער פון די שטעט פון די לוִיִם דאָס איז
זייער אייגנטום צווישן די קינדער פון ישׂראל. [34]אָבער דאָס
פעלד פון דעם פרייען פלאַץ אַרום זייערע שטעט קען ניט
פאַרקויפט ווערן, וואָרום אַן אייביק אייגנטום איז דאָס זיי.

[35]און אַז דיין ברודער וועט אָרעם ווערן, און זיין האַנט
וועט זיין געפאַלן ביי דיר, זאָלסטו אים אויפהאַלטן ווי אַ
פרעמדן און איינגעוואַנדערטן, אַז ער זאָל קענען לעבן ביי
דיר. [36]זאָלסט ניט נעמען פון אים צינזן אָדער מערונג, און
זאָלסט מורא האָבן פאַר דיין גאָט; כדי דיין ברודער זאָל
קענען לעבן ביי דיר. [37]זאָלסט אים ניט געבן דיין געלט אויף
צינזן, און דיין עסנוואַרג זאָלסטו ניט געבן אויף מערונג. [38]איך
בין יהוה אייער גאָט וואָס האָב אייך אַרויסגעצויגן פון לאַנד
מִצרַיִם, אייך צו געבן דאָס לאַנד כנַעַן, אייך צו זיין צום גאָט.

[39]און אַז דיין ברודער וועט אָרעם ווערן ביי דיר, און וועט
זיך פאַרקויפן צו דיר, זאָלסטו ניט אַרבעטן מיט אים אַזוי
ווי מע אַרבעט מיט אַ קנעכט. [40]ווי אַ געדונגענער, ווי אַן

אײַנגעװאָנדערטער, זאָל ער זײַן בײַ דיר; ביז דעם יאָר פֿון יוֹבל זאָל ער דינען בײַ דיר. [41]דענסמאָל זאָל ער אַרויסגײן פֿון דיר, ער און זײַנע קינדער מיט אים, און ער זאָל זיך אומקערן צו זײַן משפּחה, און צו דעם אײגנטום פֿון זײַנע עלטערן זאָל ער זיך אומקערן. [42]װאָרום מײַנע קנעכט זײַנען זײ, װאָס איך האָב זײ אַרויסגעצױגן פֿון לאַנד מִצרַיִם; זײ טאָרן ניט פֿאַרקױפֿט װערן װי מע פֿאַרקױפֿט אַ קנעכט. [43]זאָלסט ניט געװעלטיקן איבער אים מיט האַרטיקײט, און זאָלסט מורא האָבן פֿאַר דײַן גאָט. [44]און דײַן קנעכט און דײַן דינסט, װאָס װעלן זײַן בײַ דיר—פֿון די פֿעלקער װאָס אַרום אײַך, פֿון זײ זאָלט איר קױפֿן אַ קנעכט אָדער אַ דינסט. [45]און אױך פֿון די קינדער פֿון די אײַנגעװאָנדערטע װאָס האַלטן זיך אױף בײַ אײַך, פֿון זײ קענט איר קױפֿן, און פֿון זײערע משפּחות װאָס בײַ אײַך, װאָס זײ האָבן געבאָרן אין אײַער לאַנד; און זײ קענען אײַך װערן צום אײגנטום. [46]און איר קענט זײ לאָזן בירושה צו אײַערע קינדער נאָך אײַך, צו אַרבן פֿאַר אַן אײגנטום; אױף אײביק קענט איר אַרבעטן מיט זײ; אָבער איבער אײַערע ברידער, די קינדער פֿון ישׂראל, אײנער איבערן אַנדערן, זאָלט איר ניט געװעלטיקן מיט האַרטיקײט.

[47]און אַז די האַנט פֿון דעם פֿרעמדן אָדער דעם אײַנגעװאָנדערטן בײַ דיר װעט װערן פֿאַרמעגלאַך, און דײַן ברודער װעט אָרעם װערן לעבן אים, און װעט זיך פֿאַרקױפֿן צו דעם אײַנגעװאָנדערטן פֿרעמדן בײַ דיר, אָדער צו אַן אָפּשטאַם פֿון אַ פֿרעמדנס משפּחה, [48]קען ער, נאָכדעם װי ער האָט זיך פֿאַרקױפֿט, האָבן אַן אױסלײזונג; אײנער פֿון זײַנע ברידער קען אים אױסלײזן; [49]אָדער זײַן פֿעטער, אָדער זײַן פֿעטערס זון קען אים אױסלײזן, אָדער עמיצער אַ לײַב־קָרוב פֿון זײַן משפּחה קען אים אױסלײזן; אָדער, אױב זײַן האַנט װערט

פאַרמעגלאַך, קען ער זיך אַליין אויסלייזן. 50און ער זאָל זיך
אויסרעכענען מיט זיין קויפער, פון דעם יאָר וואָס ער האָט זיך
פאַרקויפט צו אים ביז דעם יאָר פון יובל, און דאָס געלט פון
זיין פאַרקויפונג זאָל אויסגעוואָרפן ווערן לויט דער צאָל פון
יאָרן; אַזוי ווי די טעג פון אַ געדונגענעם זאָל זיין וואָס ער איז
אָפּגעווען ביי אים. 51סיי עס זיינען נאָך דאָ פיל יאָרן, זאָל ער
לויט זיי צוריקצאָלן פון זיין קויפגעלט פאַר זיין אויסלייזונג;
52און סיי עס זיינען געבליבן ווינציק יאָרן ביז דעם יאָר פון
יובל, זאָל ער זיך מיט אים אויסרעכענען; ווי נאָך זיינע
יאָרן זאָל ער צוריקצאָלן פאַר זיין אויסלייזונג. 53אַזוי ווי אַ
געדונגענער פון יאָר צו יאָר זאָל ער זיין ביי אים; ער זאָל ניט
געוועלטיקן איבער אים מיט האַרטיקייט פאַר דיינע אויגן. 54און
אויב ער וועט ניט אויסגעלייזט ווערן אויף די דאָזיקע אופנים,
זאָל ער אַרויסגיין אין יאָר פון יובל, ער און זיינע קינדער מיט
אים. 55וואָרום צו מיר זיינען די קינדער פון ישׂראל קנעכט;
מיינע קנעכט זיינען זיי, וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן פון
לאַנד מִצרַיִם: איך בין יהוה אײַער גאָט.

כו 1איר זאָלט אײַך ניט מאַכן אָפּגעטער, און אַ געשניצטן
געץ און אַ זיילשטיין זאָלט איר אײַך ניט אויפשטעלן,
און אַ שטיינבילד זאָלט איר ניט שטעלן אין אײַער לאַנד, זיך
צו בוקן פאַר אים, וואָרום איך בין יהוה אײַער גאָט.
2מיינע שבתים זאָלט איר היטן, און פאַר מיין הייליקטום
זאָלט איר האָבן אָפּשיי: איך בין יהוה.

בְּחֻקֹּתַי

3אויב איר וועט גיין אין מיינע חוקים, און היטן מיינע
געבאָט, און זיי טאָן, 4וועל איך געבן אײַערע רעגנס אין זייער
צייט, און די ערד וועט געבן איר תּבואה, און דער בוים פון

פֿעלד וועט געבן זײַן פּרוכט. 5און דרעשן וועט גרייכן בײַ
אײַך ביז האַרבסטן, און האַרבסטן וועט גרייכן ביז זריִעה־צײַט;
און איר וועט עסן אײַער ברויט צו זאַט, און זיצן אין זיכערקייט
אין אײַער לאַנד. 6און איך וועל געבן שלום אין לאַנד, און
איר וועט זיך לייגן, און קיינער וועט ניט שרעקן; און איך וועל
אויסראָטן אַ בייזע חיה פֿון לאַנד, און אַ שווערד וועט ניט
דורכגיין אין אײַער לאַנד. 7און איר וועט נאָכיאָגן אײַערע
פֿײַנט, און זיי וועלן פֿאַלן פֿאַר אײַך דורכן שווערד. 8און פֿינף
פֿון אײַך וועלן נאָכיאָגן הונדערט, און הונדערט פֿון אײַך וועלן
נאָכיאָגן צען טויזנט, און אײַערע פֿײַנט וועלן פֿאַלן פֿאַר אײַך
דורכן שווערד. 9און איך וועל זיך קערן צו אײַך, און וועל אײַך
פּרוכפּערן און אײַך מערן, און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד מיט
אײַך. 10און איר וועט עסן אַלטע, גאָר אַלטע [תבואה], און איר
וועט אַרויסראַמען די אַלטע פֿון וועגן דער נײַער. 11און איך
וועל מאַכן מײַן רואונג צווישן אײַך, און מײַן זעל וועט אײַך ניט
פֿאַראומווערדיקן. 12און איך וועל אומגיין צווישן אײַך, און וועל
אײַך זײַן צום גאָט, און איר וועט מיר זײַן צום פֿאָלק. 13איך
בין יהוה אײַער גאָט, וואָס האָב אײַך אַרויסגעצויגן פֿון לאַנד
מִצרַיִם, פֿון צו זײַן קנעכט צו זיי, און איך האָב צעבראָכן די
שטאַנגען פֿון אײַער יאָך, און האָב אײַך געפֿירט מיט אַן אויפֿ־
געהויבענעם קאָפּ.

14אויב אָבער איר וועט ניט צוהערן צו מיר, און וועט ניט
טאָן אַלע די דאָזיקע געבאָט, 15און אויב מײַנע חוקים וועט איר
פֿאַראַכטן, און אויב מײַנע געזעצן וועט פֿאַראומווערדיקן
אײַער זעל, ניט צו טאָן אַלע מײַנע געבאָט, כּדי איר זאָלט פֿאַר־
שטערן מײַן בונד, 16וועל איך אויך טאָן דאָסדאָזיקע צו אײַך:
איך וועל אָנזעצן אויף אײַך אַ בהלה — די דער, און קדחת, וואָס
מאַכן אויסגיין די אויגן און פֿאַרשמאַכטן די זעל. און איר וועט

זייען אַייער זאָמען אומנישט, וואָרום אַייערע פֿיינט וועלן עס
אויפֿעסן. 17און איך וועל קערן מיין פּנים אַקעגן אַייך, און
איר וועט געשלאָגן ווערן פֿאַר אַייערע פֿיינט, און אַייערע
שׂונאים וועלן געוועלטיקן איבער אַייך; און איר וועט לויפֿן
ווען קיינער יאָגט אַייך ניט.

18און אויב איר וועט ביי אַלעם דעם ניט צוהערן צו מיר,
וועל איך אַייך זיבן מאָל מער שטראָפֿן פֿאַר אַייערע זינד.
19און איך וועל צעברעכן אַייער שטאָלצע מאַכט, און וועל
מאַכן אַייער הימל אַזוי ווי אַייזן, און אַייער ערד אַזוי ווי קופּער.
20און אַייער כּוח וועט אַוועקגיין אומנישט, און אַייער ערד וועט
ניט געבן איר תּבֿואה, און דער בוים פֿון לאַנד וועט ניט געבן
זיין פֿרוכט.

21און אויב איר וועט גיין מיר דערווידער, און וועט ניט
וועלן צוהערן צו מיר, וועל איך זיבן מאָל מערן אויף אַייך
שלעק, לויט אַייערע זינד. 22און איך וועל אָנשיקן אויף אַייך
די חיה פֿון פֿעלד, און זי וועט אַייך באַרויבן פֿון קינדער, און
פֿאַרשניידן אַייערע בהמות, און אַייך פֿאַרמינערן; און אַייערע
וועגן וועלן פֿאַרוויסט ווערן.

23און אויב איר וועט דערמיט מיר ניט אויסגעמוסרט ווערן,
און איר וועט גיין מיר דערווידער, 24וועל איך אויך גיין אַייך
דערווידער, און איך אויך וועל אַייך שלאָגן זיבן מאָל פֿאַר
אַייערע זינד. 25און איך וועל ברענגען אויף אַייך אַ שווערד,
וואָס וועט זיך נוקם זיין די נקמה פֿון דעם בונד, און איר וועט
זיך פֿאַרקלייבן אין אַייערע שטעט. און איך וועל אָנשיקן אַ
מגפֿה צווישן אַייך, און איר וועט געגעבן ווערן אין דער האַנט
פֿון דעם פֿיינט. 26אַז איך וועל אַייך צעברעכן דעם אונטערלען
פֿון ברויט, וועלן צען ווייבער באַקן אַייער ברויט אין איין
אויוון, און זיי וועלן אָפּברענגען אַייער ברויט אויפֿן וואָג, און
איר וועט עסן און ניט זאַט ווערן.

[27]און אויב איר וועט נאָך דעם ניט צוהערן צו מיר, און איר וועט גיין מיר דערווידער, [28]וועל איך גיין אַייך דערווידער מיט גרימצאָרן, און איך אויך וועל אַייך שטראָפן זיבן מאָל פֿאַר אַייערע זינד. [29]און איר וועט עסן דאָס פֿלייש פֿון אַייערע זין, און דאָס פֿלייש פֿון אַייערע טעכטער וועט איר עסן. [30]און איך וועל פֿאַרטיליגן אַייערע בָּמות, און וועל פֿאַרשניידן אַייערע זונזיילן, און אַהינטאָן אַייערע פּגרים אויף די פּגרים פֿון אַייערע געצן, און מיין זעל וועט אַייך פֿאַראומווערדיקן. [31]און איך וועל מאַכן פֿון אַייערע שטעט אַ חורבן, און וועל פֿאַרוויסטן אַייערע הייליקטומען, און וועל ניט שמעקן אַייערע געשמאַקע ריחות. [32]און איך וועל פֿאַרוויסטן דאָס לאַנד, און אַייערע פֿיינט וואָס זיצן דערין, וועלן גאַפֿן איבער איר. [33]און אַייך וועל איך צעשפּרייטן צווישן די פֿעלקער, און איך וועל אַרויסציִען נאָך אַייך אַ שווערד, און אַייער לאַנד וועט זיין אַ וויסטעניש, און אַייערע שטעט וועלן זיין אַ חורבן. [34]דעמאָלט וועט דאָס לאַנד אָפּצאָלן אירע שבתים— אַלע טעג וואָס עס וועט וויסט זיין, און איר וועט זיין אין דעם לאַנד פֿון אַייערע פֿיינט; דעמאָלט וועט דאָס לאַנד רוען, און באַצאָלן אירע שבתים. [35]אַלע טעג וואָס עס וועט וויסט זיין, וועט עס רוען ווי עס האָט ניט גערוט אין אַייערע שבתים, ווען איר זייט געזעסן דערויף. [36]און די וואָס וועלן בלייבן פֿון אַייך, וועל איך אַריינברענגען אַ שרעקעדיקייט אין זייער האַרצן, אין די לענדער פֿון זייער פֿיינט, און זיי וועט נאָכיאָגן דער שאָרך פֿון אַ געטריבענעם בלאַט, און זיי וועלן לויפֿן ווי מע לויפֿט פֿון שווערד, און פֿאַלן ווען קיינער יאָגט ניט. [37]און זיי וועלן געשטרויכלט ווערן איינער אָן אַנדערן, אַזוי ווי פֿאַרן שווערד, ווען קיינער יאָגט ניט; און איר וועט ניט האָבן קיין תקומה פֿאַר אַייערע פֿיינט. [38]און איר וועט אונטערגיין צווישן

די פעלקער, און דאָס לאַנד פון אײַערע פײַנט וועט אײַך
אויפעסן. [39]און די געבליבענע פון אײַך וועלן אײַנגיין פאַר
זייער זינד אין די לענדער פון אײַערע פײַנט; און אויך פאַר
די זינד פון זייערע עלטערן וועלן זיי אײַנגיין אַזוי ווי יענע.
[40]און זיי וועלן זיך מודה זײַן אויף זייערע זינד, און אויף די זינד
פון זייערע עלטערן, אין זייער פעלשונג, וואָס זיי האָבן
געפעלשט אָן מיר, און אויך וואָס זיי זײַנען געגאַנגען מיר דער־
ווידער; [41][וואָס דערפאַר] בין איך אויך זיי געגאַנגען דערווידער,
און האָב זיי געבראַכט אין דעם לאַנד פון זייערע פײַנט. אויב
זייער אומבאַשניטן האַרץ וועט דענסמאָל ווערן אונטער־
טעניק, און זיי וועלן דענסמאָל האָבן אָפּגעצאָלט פאַר זייערע
זינד, [42]וועל איך זיך דערמאָנען אָן מײַן בונד מיט יעקבן, און
אויך אָן מײַן בונד מיט יצחקן, און אויך אָן מײַן בונד מיט
אַברהמען וועל איך זיך דערמאָנען, און אָן דעם לאַנד וועל
איך זיך דערמאָנען. [43]וואָרום דאָס לאַנד וועט זײַן פאַרלאָזן
אָן זיי, און וועט אָפּצאָלן אירע שבתים, ווען עס וועט זײַן וויסט
אָן זיי; און זיי וועלן אָפּצאָלן פאַר זייערע זינד; ווייל און
באַווייל מײַנע געזעצן האָבן זיי פאַראַכט, און מײַנע חוקים האָט
פאַראומווערדיקט זייער זעל. [44]אָבער אַפילו דענסמאָל, ווען
זיי וועלן זײַן אין דעם לאַנד פון זייערע פײַנט, וועל איך זיי ניט
פאַראַכטן, און וועל זיי ניט פאַראומווערדיקן, זיי צו פאַרלענדן,
צו פאַרשטערן מײַן בונד מיט זיי, וואָרום איך בין יהוה זייער
גאָט. [45]און איך וועל זיך דערמאָנען פון זייערטוועגן אָן דעם
בונד מיט די ערשטע, וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד
מִצרַיִם פאַר די אויגן פון די פעלקער, זיי צו זײַן צום גאָט: איך
בין יהוה.
[46]דאָס זײַנען די חוקים און די געזעצן און די לערנונגען
וואָס גאָט האָט געגעבן צווישן אים און צווישן די קינדער פון
ישׂראל אויפן באַרג סיני דורך דער האַנט פון משהן.

כז 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז אַ מאַן וועט קלאָר אַרויסרעדן אַ נדר פון נפשות צו
גאָט, לויט דיין שאַצונג, 3זאָל דיין שאַצונג זיין פאַר אַ זכר פון
צוואַנציק יאָר אַלט און ביז זעכציק יאָר אַלט–זאָל דיין שאַ־
צונג זיין פופציק שֶקל זילבער, אויפן הייליקן שֶקל. 4און אויב
דאָס איז אַ נקבה, זאָל דיין שאַצונג זיין דרייסיק שֶקל. 5און
אויב פון פינף יאָר אַלט און ביז צוואַנציק יאָר אַלט, זאָל דיין
שאַצונג זיין, אַ זָכר צוואַנציק שֶקל, און פאַר אַ נקבה צען שֶקל.
6און אויב פון אַ חודש אַלט און ביז פינף יאָר אַלט, זאָל דיין
שאַצונג זיין, אַ זָכר פינף שֶקל זילבער, און פאַר אַ נקבה זאָל
דיין שאַצונג זיין דריי שֶקל זילבער. 7און אויב פון זעכציק יאָר
אַלט און העכער, אויב אַ זָכר, זאָל דיין שאַצונג זיין פופצן
שֶקל, און פאַר אַ נקבה צען שֶקל. 8און אויב ער איז צו אָרעם
פאַר דיין שאַצונג, זאָל מען אים שטעלן פאַרן כּהן, און דער
כּהן זאָל אים אָפּשאַצן; לויט ווי עס פאַרמאָגט די האַנט פון דעם
וואָס טוט דעם נדר, זאָל אים אָפּשאַצן דער כּהן.
9און אויב דאָס איז אַ בהמה וואָס מע איז מקריב דערפון
אַ קרבן צו גאָט, זאָל אַלץ וואָס ער גיט פון אַזעלכע צו גאָט,
זיין הייליק. 10ער טאָר עס ניט טוישן און טאָר דאָס ניט אומ־
בייטן, בעסערס אויף ערגערן, אָדער ערגערס אויף בעסערן;
און אויב אומבייטן וועט ער אומבייטן אַ בהמה פאַר אַ בהמה,
זאָל אי זי אי איר אומבייט זיין הייליק. 11און אויב דאָס איז
וואָסער עס איז אומריינע בהמה, וואָס מע איז דערפון ניט
מקריב אַ קרבן צו גאָט, זאָל ער שטעלן די בהמה פאַרן
כּהן, 12און דער כּהן זאָל זי אָפּשאַצן, אויב זי איז גוט אָדער
שלעכט; אַזוי ווי דו, דער כּהן, שאַצסט, אַזוי זאָל זיין. 13און
אויב אויסלייזן וויל ער זי אויסלייזן, זאָל ער צולייגן אַ פינפטל
דערפון צו דיין שאַצונג.

14און אַז אַ מאַן וועט הייליקן זיין הויז הייליק צו גאָט, זאָל
עס דער כּהן אָפּשאַצן, אויב עס איז גוט אָדער שלעכט; אַזוי
ווי דער כּהן וועט עס אָפּשאַצן, אַזוי זאָל באַשטיין. 15און אויב
דער וואָס הייליקט עס וויל אויסלייזן זיין הויז, זאָל ער צולייגן
דערצו אַ פינפטל פון דעם געלט פון דיין שאַצונג, און עס זאָל
בלייבן ביי אים.

16און אויב פון דעם פעלד פון זיין אייגנטום וועט אַ מאַן
הייליקן צו גאָט, זאָל דיין שאַצונג זיין לויט דער זריעה דערפון:
די זריעה פון אַ חומר גערשטן אין פופציק שֶקל זילבער. 17אויב
ער וועט הייליקן זיין פעלד פון דעם יאָר פון יובל, זאָל עס
באַשטיין לויט דיין שאַצונג. 18און אויב ער וועט הייליקן זיין
פעלד נאָכן יובל, זאָל אים דער כּהן באַרעכענען דאָס געלט
לויט דער צאָל פון די יאָרן וואָס זיינען געבליבן ביז דעם יאָר
פון יובל, און אַן אַראָפּרעכענונג זאָל געמאַכט ווערן פון דיין
שאַצונג. 19און אויב אויסלייזן וויל אויסלייזן דאָס פעלד דער
וואָס הייליקט עס, זאָל ער צולייגן דערצו אַ פינפטל פון דעם
געלט פון דיין שאַצונג, און עס זאָל זיך אָפּשטעלן ביי אים.
20אויב אָבער ער וועט ניט אויסלייזן דאָס פעלד, אָדער אויב
מע האָט פאַרקויפט דאָס פעלד צו אַן אַנדער מענטשן, קען
עס מער ניט אויסגעלייזט ווערן. 21און דאָס פעלד, ווען עס
גייט אַרויס אום יובל, זאָל זיין הייליק צו גאָט, אַזוי ווי אַ פעלד
פון חרם; צום כּהן זאָל געהערן דאָס אייגנטום דערפון.

22און אויב ער וועט הייליקן צו גאָט זיינס אַ געקויפט פעלד,
וואָס איז ניט פון דעם פעלד פון זיין אייגנטום, 23זאָל אים דער
כּהן באַרעכענען דעם באַטרעף פון דיין שאַצונג ביז דעם יאָר
פון יובל, און ער זאָל געבן דיין שאַצונג אין דעם אייגענעם טאָג,
הייליק צו גאָט. 24אין יאָר פון יובל זאָל דאָס פעלד זיך אומ־
קערן צו דעם וואָס ער האָט עס פון אים געקויפט, וואָס צו אים

געהערט דאָס אייגנטום פון דעם לאַנד. 25און דיין יעטוועדער
שאַצונג זאָל זיין אויפן הייליקן שֶקל; צוואַנציק גֵרָה זאָל זיין
דער שֶקל.
26אָבער אַ בְכוֹר צווישן בהמות, וואָס געהערט דורך זיין
בכורהשאַפט צו גאָט, אים דאַרף קיינער ניט הייליקן; סיי אַן
אָקס, סיי אַ שעפּס, געהערט ער צו גאָט. 27און אויב פון אַן
אומריינער בהמה, זאָל מען אויסלייזן לויט דיין שאַצונג, און
צולייגן דערצו אַ פינפטל דערפון; און אויב ער וועט ניט אויס־
געלייזט ווערן, זאָל ער פאַרקויפט ווערן לויט דיין שאַצונג.
28אָבער קיין חרם וואָס עמיצער וועט מאַכן חרם צו גאָט,
פון אַלץ וואָס ער האָט, פון מענטשן, אָדער פון בהמות, אָדער
פון דעם פעלד פון זיין אייגנטום, קען ניט פאַרקויפט ווערן,
און ניט אויסגעלייזט ווערן; איטלאַכער חרם איז אַ הייליקסטע
הייליקייט צו גאָט. 29קיין חרם וואָס וועט געמאַכט ווערן חרם
פון מענטשן, קען ניט אויסגעלייזט ווערן; טייטן מוז ער געטייט
ווערן.
30און איטלאַכער מעשׂר פון דער ערד, פון זאָמען פון דער
ערד, פון פרוכט פון בוים, געהערט צו גאָט; הייליק צו גאָט.
31און אויב אויסלייזן וויל אַ מאַן אויסלייזן טייל פון זיין מעשׂר,
זאָל ער צולייגן דערצו אַ פינפטל דערפון. 32און איטלאַכער
מעשׂר פון רינדער און שאָף—פון אַלץ וואָס גייט אונטער דער
רוט, זאָל דער צענטער זיין הייליק צו גאָט. 33מען זאָל ניט
נאָכזוכן אויב ער איז גוט אָדער שלעכט, און מע זאָל אים ניט
אומבייטן; און אויב אומבייטן וועט מען אים אומבייטן,
זאָל אי ער אי זיין אומבייט זיין הייליק; ער קען ניט אויסגע־
לייזט ווערן.
34דאָס זיינען די געבאָט וואָס גאָט האָט געבאָטן משהן פאַר
די קינדער פון ישׂראל אויפן באַרג סיני.

במדבר

בַּמִּדְבָּר

די ציילונג פון פאלק	א	1
ווי די מחנות זאָלן לאַגערן	ב	1
אַהרנס זין די כּהנים	ג	1
די לוִיִים. אויסלייזונג פון די בכורים דורך די לוִיִים	ג	5
דער דינסט פון די לוִיִים	ד	1
אַרויסשיקונג פון אומריינע אויסן לאַגער	ה	1
וועגן אומקערונג פון אַ גזלה	ה	5
וועגן אַ פרוי פאַרדעכטיקט אין אומטריישאַפט (סוֹטה)	ה	11
דינים וועגן אַ נָזיר	ו	1
די ברכה פון די כּהנים	ו	22
די געשאַנקען פון די פירשטן צו דער באַנייאונג פון מזבח	ז	1
אָנצינדונג פון דער מנוֹרה	ח	1
אײַנווייאונג פון די לוִיִים	ח	5
וועגן קָרבּן־פֶּסַח	ט	1
דער וואָלקנזייל איבערן מִשכּן	ט	15
די זילבערנע טרומייטן	י	1
די ציאונג פון מִדבר סינַי	י	11
משה בעט זיין שווער צו בלייבן מיט אים	י	29
דער אָרון פון בונד ציט פאַרויס	י	33
דאָס פאָלק באַקלאָגט זיך אויף משהן	יא	1
גאָט גיט פון משהס גייסט אויף זיבעציק עלטסטע	יא	16
אֶלדָד און מֵידָד	יא	26
די וואַכטלפויגלען (שׂלָו)	יא	31
מרים ווערט געשטראָפט פאַר באַרעדן משהן	יב	1

משה שיקט אויסקוקערס קיין לאַנד כּנַעַן	יג	1
דער באַריכט פון די אויסקוקערס (מְרַגלים)	יג	21
גאָטס צאָרן אויף דער ווידערשפּעניקייט פון פאָלק	יד	11
וועגן שפּייזאָפּפער און גיסאָפּפער	טו	1
די אָפּשיידונג פון טייג (חַלה)	טו	17
קרבנות פאַר זינד געטאָן אומגערן	טו	22
פאַרשטיינונג פון אַ מחלל־שבת	טו	32
ציצית	טו	37
קרח שטעלט זיך קעגן משהן. זיין שטראָף	טז	1
דאָס פאָלק איז אומצופרידן מיט קרחס סוף, און ציט אויף זיך גאָטס צאָרן	יז	6
דאָס בליען פון אַהרנס שטעקן	יז	16
דער דינסט און די רעכט פון די כּהנים און די לְוִיִים	יח	1
די פָּרָה אֲדוּמָה (רויטע קו)	יט	1
מרימס טויט	כ	1
משה שלאָגט וואַסער פון פעלז	כ	2
אֶדוֹם לאָזט ניט דורכגיין ישׂראל דורך זיין לאַנד	כ	14
אַהרנס טויט	כ	22
די מלחמה מיטן מלך פון עֲרָד	כא	1
די פייערדיקע שלאַנגען	כא	4
ציאונגען פון די קינדער פון ישׂראל. דאָס ליד פון ברונעם	כא	10
די מלחמה מיט סיחונען. דאָס ליד אויף מוֹאָב	כא	21
די מלחמה מיט עוֹג דעם מלך פון בָּשָן	כא	31
בָּלָק און בִּלעָם	כב	2
די קינדער פון ישׂראל זינדיקן אין פְּעוֹר	כה	1
פינחסעס געטריישאַפט צו גאָט	כה	6
נייע ציילונג פון פאָלק	כו	1
צְלָפְחָדס טעכטער פאַרלאַנגען זייער פאָטערס נחלה	כז	1
משה מאַכט יהושוּען פאַרן פירער נאָך זיין טויט	כז	12

די קרבנות פאַר די יָום־טובים	כח	1
וועגן אַ נֶדר	ל	2
נקמה אָן די מִדיָנים	לא	1
ראובן, גָד, און אַ האַלבער שבט מנשה, קריגן זייער טייל אויף דער מזרח־זייט פון יַרדן	לב	1
אַלע ציִאונגען פון די קינדער פון ישׂראל	לג	1
פאַרטרייבונג פון די פעלקער און אַיינטיילונג פון דעם לאַנד	לג	50
שטעט פאַר די לוִיִים	לה	1
שטעט פון אַנטרינונג (עָרֵי מִקְלָט) פאַר דעם וואָס טייט אַ מענטשן אומגערן	לה	9
אַ נחלה טאָר ניט איבערגיין פון איין שבט צו אַ צווייטן	לו	1

סֶדרות פון בַּמִּדְבָּר

בַּמִּדְבָּר (אין מִדבר)	א	1
נָשֹׂא (נעם אויף)	ד	21
בְּהַעֲלֹתְךָ (אַז דו צינדסט אָן)	ח	1
שְׁלַח (שיק)	יג	3
קֹרַח	טז	1
חֻקַּת (דאָס געזעץ)	יט	1
בָּלָק	כב	2
פִּינְחָס	כה	10
מַטּוֹת (די שבָטים)	ל	2
מַסְעֵי (די ציאונגען)	לג	1

בַּמִדְבָּר

א 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן אין מדבר סיני, אין אוהל־
מועד, אין ערשטן טאָג פון צווייטן חודש, אין צווייטן יאָר
נאָך זייער אַרויסגיין פון לאַנד מִצרַיִם, אַזוי צו זאָגן:
2נעמט אויף דעם מספר פון דער גאַנצער עדה פון די
קינדער פון ישׂראל לויט זייערע משפחות, לויט זייערע פאָטער־
הייזער, נאָך דער צאָל פון נעמען, יעטוועדער מאַנספּאַרשוין,
לויט זייערע קעפּ. 3פון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער,
איטלאַכן אין ישׂראל וואָס גייט אַרויס אין חיל, זאָלט איר זיי
ציילן לויט זייערע מחנות, דו און אהרן. 4און מיט אײַך זאָלן זיין
צו מאַן, צו מאַן פון אַ שבט, אַ מאַן וואָס איז דער הויפּט פון זיין
פאָטערהויז. 5און דאָס זיינען די נעמען פון די מענער וואָס
זאָלן שטיין מיט אײַך: פון ראובן, אֶליצור דער זון פון שדֵיאורן.
6פון שמעון, שלומיאֵל דער זון פון צורישַדָין. 7פון יהודה, נַחשון
דער זון פון עַמינָדָבן. 8פון יִששָׂכר, נְתַנאֵל דער זון פון צוּעָרן.
9פון זבולון, אֶליאָב דער זון פון חֵלונען. 10פון די קינדער פון
יוסף: פון אפרים, אֶלישָמָע דער זון פון עַמיהודן; פון מנשה,
גַמליאֵל דער זון פון פְּדָהצורן. 11פון בנימין, אֲבידָן דער זון
פון גִדעונין. 12פון דָן, אַחיעֶזֶר דער זון פון עַמישַדָין. 13פון
אָשר, פַּגעיאֵל דער זון פון עָכרָנען. 14פון גָד, אֶליָסָף דער זון
פון דְעואֵלן. 15פון נפתלי, אַחירַע דער זון פון עֵינָנען.
16דידאָזיקע זיינען געווען גערופענע פון דער עדה, פירשטן
פון זייערע פאָטערשטאַמען; די הויפּטלייט פון די טויזנטן
פון ישׂראל זיינען זיי געווען. 17און משה און אַהרן האָבן

גענומען דידאָזיקע מענער וואָס זײַנען אָנגערופֿן מיט די נעמען;
[18]און זיי האָבן אײַנגעזאַמלט די גאַנצע עדה אין ערשטן טאָג פֿון
צווייטן חודש; און זיי האָבן אָנגעגעבן זייער געבורט לויט זייערע
משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהײַזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען,
פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, לויט זייערע קעפּ. [19]אַזוי
ווי גאָט האָט באַפֿוילן משהן, האָט ער זיי געציילט אין מדבר
סיני.

[20]און די קינדער פֿון ראובן, ישׂראלס בכור, זייערע
געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהײַזער,
נאָך דער צאָל פֿון נעמען, לויט זייערע קעפּ, יעטוועדער מאַנס־
פּאַרשוין פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס
גייט אַרויס אין חיל– [21]זייערע געציילטע, פֿון שבט ראובן,
זײַנען געווען זעקס און פֿערציק טויזנט און פֿינף הונדערט.

[22]פֿון די קינדער פֿון שמעון, זייערע געבורטן לויט זייערע
משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהײַזער, זײַנע געציילטע נאָך דער
צאָל פֿון נעמען, לויט זייערע קעפּ, יעטוועדער מאַנספּאַרשוין
פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט
אַרויס אין חיל– [23]זייערע געציילטע, פֿון שבט שמעון, ניין און
פֿופֿציק טויזנט און דריי הונדערט.

[24]פֿון די קינדער פֿון גָד, זייערע געבורטן לויט זייערע
משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהײַזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען,
פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס
אין חיל– [25]זייערע געציילטע, פֿון שבט גָד, פֿינף און פֿערציק
טויזנט און זעקס הונדערט און פֿופֿציק.

[26]פֿון די קינדער פֿון יהודה, זייערע געבורטן לויט זייערע
משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהײַזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען,
פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס
אין חיל– [27]זייערע געציילטע, פֿון שבט יהודה, פֿיר און זיבעציק
טויזנט און זעקס הונדערט.

[28]פֿון די קינדער פֿון יִשָשֹכָר, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל–[29]זייערע געציילטע, פֿון שבט יִשָשֹכָר, פֿיר און פֿופֿציק טויזנט און פֿיר הונדערט.

[30]פֿון די קינדער פֿון זבולון, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל–[31]זייערע געציילטע, פֿון שבט זבולון, זיבן און פֿופֿציק טויזנט און פֿיר הונדערט.

[32]פֿון די קינדער פֿון יוסף: פֿון די קינדער פֿון אפֿרים, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטער־הייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל–[33]זייערע געציילטע, פֿון שבט אפֿרים, פֿערציק טויזנט און פֿינף הונדערט.

[34]פֿון די קינדער פֿון מנשה, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל–[35]זייערע געציילטע, פֿון שבט מנשה, צוויי און דרייסיק טויזנט און צוויי הונדערט.

[36]פֿון די קינדער פֿון בנימין, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל–[37]זייערע געציילטע, פֿון שבט בנימין, פֿינף און דרייסיק טויזנט און פֿיר הונדערט.

[38]פֿון די קינדער פֿון דָן, זייערע געבורטן לויט זייערע משפּחות, לויט זייערע פֿאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פֿון נעמען, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס

גייט אַרויס אין חיל—[39]זייערע געציילטע, פון שבט דָן, צוויי און
זעכציק טויזנט און זיבן הונדערט.
[40]פון די קינדער פון אָשר, זייערע געבורטן לויט זייערע
משפחות, לויט זייערע פאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פון נעמען,
פון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט
אַרויס אין חיל—[41]זייערע געציילטע, פון שבט אָשר, איין און
פערציק טויזנט און פינף הונדערט.
[42]די קינדער פון נפתלי, זייערע געבורטן לויט זייערע
משפחות, לויט זייערע פאָטערהייזער, נאָך דער צאָל פון נעמען,
פון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט
אַרויס אין חיל—[43]זייערע געציילטע, פון שבט נפתלי, דריי און
פופציק טויזנט און פיר הונדערט.
[44]דאָס זיינען די געציילטע וואָס משה און אַהרן האָבן
געציילט, און די פירשטן פון ישׂראל; צוועלף מאַן, צו איין מאַן
פון זיין פאָטערהויז זיינען זיי געווען. [45]און אַלע געציילטע פון
די קינדער פון ישׂראל לויט זייערע פאָטערהייזער, פון צוואַנציק
יאָר אַלט און העכער, איטלאַכער וואָס גייט אַרויס אין חיל אין
ישׂראל, זיינען געווען—[46]אַלע געציילטע זיינען געווען זעקס מאָל
הונדערט טויזנט און דריי טויזנט און פינף הונדערט און פופציק.
[47]אָבער די לוִיִם לויט זייער פאָטערשטאַם זיינען ניט געציילט
געוואָרן צווישן זיי.
[48]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [49]דעם שבט
לֵוִי אָבער זאָלסטו ניט ציילן, און זייער צאָל זאָלסטו ניט אויף־
נעמען צווישן די קינדער פון ישׂראל. [50]נאָר דו שטעל די לוִיִם
איבער דעם משכּן פון געזעץ, און איבער אַלע זיינע כּלים, און
איבער אַלץ וואָס געהערט צו אים; זיי זאָלן טראָגן דעם משכּן,
און אַלע זיינע כּלים, און זיי זאָלן אים באַדינען; און רונד אַרום
דעם משכּן זאָלן זיי לאַגערן. [51]און ביים ציִען פון משכּן זאָלן

אים די לְוִיִם אַראָפּנעמען, און ביים רוען פון מִשכּן זאָלן
אים די לְוִיִם אויפשטעלן, און דער פרעמדער וואָס גענענט
זאָל געטייט ווערן. 52און די קינדער פון ישׂראל זאָלן לאַגערן
איטלאַכער אין זיין לאַגער, און איטלאַכער ביי זיין פאָן, לויט
זייערע מחנות. 53און די לְוִיִם זאָלן לאַגערן רונד אַרום דעם
מִשכּן פון געזעץ, כּדי עס זאָל ניט זיין אַ צאָרן אויף דער עדה
פון די קינדער פון ישׂראל. און די לְוִיִם זאָלן היטן די היטונג פון
דעם מִשכּן פון געזעץ.
54און די קינדער פון ישׂראל האָבן אַזוי געטאָן; אַזוי ווי אַלץ
וואָס גאָט האָט באַפוילן מֹשהן, אַזוי האָבן זיי געטאָן.

ב 1און גאָט האָט גערעדט צו מֹשהן און צו אַהרֹנען, אַזוי צו
זאָגן:
2איטלאַכער ביי זיין פאָן, לויט די צייכנס פון זייערע פאָטער־
הייזער, זאָלן לאַגערן די קינדער פון ישׂראל; אַקעגנאיבער
רונד אַרום דעם אוהל־מוֹעד זאָלן זיי לאַגערן. 3און די וואָס
לאַגערן אין מזרח צו זונאויפגאַנג זאָלן זיין: די פאָן פון דעם
לאַגער פון יהודה לויט זייערע מחנות, מיט דעם פירשט פון די
קינדער פון יהודה, נַחשוֹן דעם זון פון עַמינָדָבן, 4און זיין חיל—
זייערע געציילטע, פיר און זיבעציק טויזנט און זעקס הונדערט.
5און די וואָס לאַגערן לעבן אים: שבט יִשָׂשכָר, מיט דעם פירשט
פון די קינדער פון יִשָׂשכָר, נתַנאֵל דעם זון פון צוֹעַרן, 6און זיין
חיל—זיינע געציילטע, פיר און פופציק טויזנט און פיר הונדערט;
7שבט זבוּלוּן, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון זבוּלוּן, אֱלִיאָב
דעם זון פון חֵלוֹנען, 8און זיין חיל—זיינע געציילטע, זיבן און
פופציג טויזנט און פיר הונדערט. 9אַלע געציילטע פון דעם
לאַגער פון יהוּדה: הונדערט און אַכציק טויזנט און זעקס טויזנט
און פיר הונדערט, לויט זייערע מחנות. זיי זאָלן ציען צוערשט.
10די פאָן פון דעם לאַגער פון ראוּבן זאָל זיין צו דָרום,

לויט זייערע מחנות, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון ראובן,
אֶליצור דעם זון פון שדֵיאורן, 11 און זיין חיל–זיינע געציילטע,
זעקס און פערציק טויזנט און פינף הונדערט. 12 און די וואָס
לאַגערן לעבן אים: שבט שמעון, מיט דעם פירשט פון די קינדער
פון שמעון, שלומיאֵל דעם זון פון צורישַדין, 13 און זיין חיל–
זייערע געציילטע, ניין און פופציק טויזנט און דריי הונדערט;
14 און שבט גָד, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון גָד, אֶליָסָף
דעם זון פון רְעוּאֵלן, 15 און זיין חיל–זייערע געציילטע, פינף און
פערציק טויזנט און זעקס הונדערט און פופציק.

16 אַלע געציילטע פון דעם לאַגער פון ראובן, הונדערט
טויזנט און איין און פופציק טויזנט און פיר הונדערט און פופציק,
לויט זייערע מחנות. און זיי זאָלן ציען די צווייטע.

17 און דער אוהל־מועד, דער לאַגער פון די לֵוִיִם, זאָל
ציען אין מיטן פון די לאַגערן; אַזוי ווי זיי רוען, אַזוי זאָלן זיי
ציען; איטלאַכער אויף זיין אָרט לויט זייערע פאַנעס.

18 די פאָן פון דעם לאַגער פון אפרים לויט זייער מחנות
זאָל זיין צו מערב, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון אפרים,
אֶלישָמָע דעם זון פון עַמיהודן; 19 און זיין חיל–זייערע געציילטע,
פערציק טויזנט און פינף הונדערט. 20 און לעבן אים שבט מנשה,
מיט דעם פירשט פון די קינדער פון מנשה, גַמליאֵל דעם זון
פון פְּדָהצורן, 21 און זיין חיל–זייערע געציילטע, צוויי און
דרייסיק טויזנט און צוויי הונדערט; 22 און שבט בנימין, מיט דעם
פירשט פון די קינדער פון בנימין, אַבידָן דעם זון פון גִדעוֹנין,
23 און זיין חיל–זייערע געציילטע, פינף און דרייסיק טויזנט און
פיר הונדערט. 24 אַלע געציילטע פון דעם לאַגער פון אפרים,
הונדערט טויזנט און אַכט טויזנט און הונדערט, לויט זייערע
מחנות. און זיי זאָלן ציען די דריטע.

25 די פאָן פון דעם לאַגער פון דָן זאָל זיין צו צפון, לויט

זייערע מחנות, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון דָן, אֲחִיעֶזֶר
דעם זון פון עַמִישַׁדָין, [26]און זיין חיל–זייערע געציילטע, צוויי
און זעכציק טויזנט און זיבן הונדערט. [27]און די וואָס לאַגערן
לעבן אים: שבט אָשר, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון
אָשר, פַּגְעִיאֵל דעם זון פון עָכְרָנען, [28]און זיין חיל–זייערע
געציילטע, איין און פערציק טויזנט און פינף הונדערט; [29]און
שבט נפתלי, מיט דעם פירשט פון די קינדער פון נפתלי, אֲחִירַע
דעם זון פון עֵינָנען, [30]און זיין חיל–זייערע געציילטע, דריי און
פופציק טויזנט און פיר הונדערט. [31]אַלע געציילטע פון דעם
לאַגער פון דָן, הונדערט טויזנט און זיבן און פופציק טויזנט און
זעקס הונדערט. זיי זאָלן ציען צולעצט לויט זייערע פאָנעס.
[32]דאָס זיינען די געציילטע פון די קינדער פון ישראל, לויט
זייערע פאָטערהייזער; אַלע געציילטע פון די לאַגערן, לויט
זייערע מחנות, זיינען געווען זעקס מאָל הונדערט טויזנט און
דריי טויזנט און פינף הונדערט און פופציק. [33]אָבער די לְוִיִם
זיינען ניט געציילט געוואָרן צווישן די קינדער פון ישראל; אַזוי
ווי גאָט האָט באַפוילן משהן.
[34]און די קינדער פון ישראל האָבן געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס
גאָט האָט באַפוילן משהן; אַזוי האָבן זיי גערוט לויט זייערע
פאָנעס, און אַזוי האָבן זיי געצויגן, איטלאַכער לויט זיינע
משפחות, ביי זיין פאָטערהויז.

ג [1]און דאָס זיינען די געבורטן פון אַהרֹנען און פון משהן, ווען
גאָט האָט גערעדט מיט משהן אויפן באַרג סיני. [2]און דאָס
זיינען די נעמען פון אַהרנס זין: דער בְּכוֹר נָדָב, און אֲבִיהוּא,
אֶלְעָזָר, און אִיתָמָר. [3]דאָס זיינען די נעמען פון אַהרנס זין,
די געזאַלבטע כֹּהנים וואָס מע האָט דערפילט זייער האַנט צו
טאָן די כּהונה. [4]און נָדָב און אֲבִיהוּא זיינען געשטאָרבן פאַר
גאָט ווען זיי האָבן געבראַכט פרעמד פייער פאַר גאָט, אין

מדבר סיני, און קיין קינדער האָבן זיי ניט געהאַט; און אֶלְעָזָר
און איתָמָר זיינען געוואָרן כּהנים לעבן זייער פֿאָטער אַהרֹנען.

5און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 6מאַך
גענענען דעם שבט לֵוִי, און זאָלסט אים שטעלן פֿאַר אַהרן דעם
כֹּהן, און זיי זאָלן אים באַדינען. 7און זיי זאָלן היטן זיין היטונג
און די היטונג פֿון דער גאַנצער עדה פֿאַרן אוהל־מוֹעד, צו
דינען דעם דינסט פֿון משכּן. 8און זיי זאָלן היטן אַלע כּלים פֿון
אוהל־מוֹעד, און די היטונג פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, צו דינען
דעם דינסט פֿון משכּן. 9און זאָלסט געבן די לְוִיִים צו אַהרֹנען
און צו זיינע זין; אָפּגעגעבן זיינען זיי אָפּגעגעבן צו אים פֿון די
קינדער פֿון ישׂראל. 10און אַהרֹנען און זיינע זין זאָלסטו באַפֿעלן,
זיי זאָלן היטן זייער כּהונה, און דער פֿרעמדער וואָס גענענט
זאָל געטייט ווערן.
11און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 12און איך,
זע, האָב גענומען די לְוִיִים פֿון צווישן די קינדער פֿון ישׂראל
אָנשטאָט איטלאַכן בְּכור וואָס עפֿנט דעם טראַכט צווישן די
קינדער פֿון ישׂראל; און די לְוִיִים זאָלן געהערן צו מיר. 13וואָרום
צו מיר געהערט איטלאַכער בְּכור; אין דעם טאָג וואָס איך
האָב דערשלאָגן איטלאַכן בְּכור אין לאַנד מִצרַיִם האָב איך
געהייליקט צו מיר איטלאַכן בְּכור אין ישׂראל, פֿון אַ מענטשן
ביז אַ בהמה. צו מיר זאָלן זיי געהערן: איך בין יהוה.
14און גאָט האָט גערעדט צו משהן אין מדבר סיני, אַזוי צו
זאָגן: 15צייל די קינדער פֿון לֵוִי לויט זייערע פֿאָטערהייזער,
לויט זייערע משפּחות; איטלאַכן מאַנספּאַרשוין פֿון אַ חודש
אַלט און העכער זאָלסטו זיי ציילן.
16און משה האָט זיי געציילט לויט דעם מויל פֿון גאָט, אַזוי
ווי ער איז באַפֿוילן געוואָרן. 17און דאָס זיינען געווען די זין פֿון
לֵוִין מיט זייערע נעמען: גֵרשוֹן, און קְהָת, און מְרָרִי. 18און דאָס

זיינען די נעמען פון די זין פון גֵרשׁוֹנען לויט זייערע משפּחות:
לִבני, און שִׁמעִי. [19]און די זין פון קְהָתן לויט זייערע משפּחות:
עַמרָם, און יִצהָר, חֶברוֹן, און עוזיאֵל. [20]און די זין פון מְרָרין
לויט זייערע משפּחות: מַחלִי, און מוּשִׁי. דאָס זיינען די משפּחות
פון לֵוִי לויט זייערע פּאַטערהייזער.

[21]פון גֵרשׁוֹנען די משפּחה פון די לִבנִים, און די משפּחה פון
די שִׁמעִים; דאָס זיינען די משפּחות פון די גֵרשׁוֹנים. [22]זייערע
געציילטע לויט דער צאָל פון אַלע מאַנספּאַרשוינען פון אַ חודש
אַלט און העכער—זייערע געציילטע זיינען געווען זיבן טויזנט
און פינף הונדערט. [23]די משפּחות פון די גֵרשׁוֹנים האָבן
געלאַגערט הינטער דעם מִשכּן צו מערב. [24]און דער פירשט פון
דעם פּאַטערהויז פון די גֵרשׁוֹנים איז געווען אֶליָסָף דער זון פון
לָאֵלן. [25]און די היטונג פון די קינדער פון גֵרשׁוֹן ביים אוהל־
מוֹעד איז געווען דער מִשכּן, און דאָס געצעלט, זיין צודעק,
און דער טירפאָרהאַנג פון אוהל־מוֹעד, [26]און די אַרומהאַנגען
פון דעם הויף, און דער טירפאָרהאַנג פון דעם הויף וואָס רונד
אַרום דעם מִשכּן און דעם מזבח, און זיינע שטריק, מיט אַלע
זיינע צובאַהער.

[27]און פון קְהָתן די משפּחה פון די עַמרָמִים, און די משפּחה
פון די יִצהָרים, און די משפּחה פון די חֶברוֹנים, און די משפּחה
פון די עוזיאֵלים; דאָס זיינען די משפּחות פון די קְהָתים: [28]לויט
דער צאָל פון אַלע מאַנספּאַרשוינען פון אַ חודש אַלט און
העכער, אַכט טויזנט און זעקס הונדערט וואָס היטן די היטונג
פון הייליקטום. [29]די משפּחות פון די קינדער פון קְהָת האָבן
געלאַגערט ביין זייט פון מִשכּן, צו דָרוֹם. [30]און דער פירשט
פון דעם פּאַטערהויז פון די משפּחות פון די קְהָתים איז געווען
אֶליצָפָן דער זון פון עוזיאֵלן. [31]און זייער היטונג איז געווען
דער אָרון, און דער טיש, און די מנוֹרה, און די מזבחות, און די

הייליקע כּלים וואָס מע דינט מיט זיי, און דער פאָרהאַנג, און אַלע זיינע צובאַהער.

32און דער פירשט איבער די פירשטן פון די לוִיִים איז געווען אֶלעָזָר דער זון פון אַהרן דעם כּהן, דער אויפזעער איבער די וואָס היטן די היטונג פון דעם הייליקטום.

33פון מְרָרין די משפחה פון די מַחלים, און די משפחה פון די מושים; דאָס זיינען די משפחות פון מְרָרי. 34און זייערע געציילטע לויט דער צאָל פון אַלע מאַנספּאַרשוינען פון אַ חודש אַלט און העכער זיינען געווען זעקס טויזנט און צוויי הונדערט. 35און דער פירשט פון דעם פאָטערהויז פון די משפחות פון מְרָרי איז געווען צוריאֵל דער זון פון אַביחַיִלן. זיי האָבן געלאַגערט ביין זייט פון מִשכּן צו צפון. 36און די געשטעלטע היטונג פון די קינדער פון מְרָרי איז געווען: די ברעטער פון מִשכּן, און זיינע ריגלען, און זיינע זיילן, און זיינע שוועלן, און אַלע זיינע כּלים, און אַלע זיינע צובאַהער; 37און די זיילן פון הויף רונד אַרום, און זייערע שוועלן, און זייערע פלעקלאַך, און זייערע שטריק.

38און די וואָס האָבן געלאַגערט פאַר דעם מִשכּן צו מזרח, פאַר דעם אוהל־מועד צו זונאויפגאַנג, זיינען געווען מֹשה, און אַהרן און זיינע זין, וואָס האָבן געהיט די היטונג פון הייליקטום, פאַר דער היטונג פון די קינדער פון ישׂראל; און דער פרעמדער וואָס גענענט, האָט געזאָלט געטייט ווערן.

39אַלע געציילטע פון די לוִיִים, וואָס מֹשה און אַהרן האָבן געציילט לויט דעם מויל פון גאָט, נאָך זייערע משפחות, אַלע מאַנספּאַרשוינען פון אַ חודש אַלט און העכער, צוויי און צוואַנציק טויזנט.

40און גאָט האָט געזאָגט צו מֹשהן: צייל אַלע ערשטגעבאָרענע מאַנספּאַרשוינען פון די קינדער פון ישׂראל פון אַ חודש

אַלט און העכער, און נעם אויף די צאָל פון זייערע נעמען.
41און זאָלסט נעמען פאַר מיר, גאָט, די לוִיִים אַנשטאָט אַלע בכורים צווישן די קינדער פון ישׂראל, און די בהמות פון די לוִיִים אַנשטאָט אַלע בכורים צווישן די בהמות פון די קינדער פון ישׂראל.

42און משה האָט איבערגעציילט, אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן, אַלע בכורים צווישן די קינדער פון ישׂראל. 43און אַלע ערשטגעבאָרענע מאַנספּאַרשוינען, לויט דער צאָל פון נעמען, פון אַ חודש אַלט און העכער, נאָך זייערע געציילטע, זיינען געווען צוויי און צוואַנציק טויזנט און צוויי הונדערט און דריי און זיבעציק.

44און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 45נעם די לוִיִים אַנשטאָט אַלע בכורים צווישן די קינדער פון ישׂראל, און די בהמות פון די לוִיִים אַנשטאָט זייערע בהמות; און די לוִיִים זאָלן געהערן צו מיר, גאָט. 46און צום אויסלייז פאַר די צוויי הונדערט און דריי און זיבעציק פון די בכורים פון די קינדער פון ישׂראל וואָס קומען אויס מער פון די לוִיִים, 47זאָלסטו נעמען צו פינף, צו פינף שקל פון אַ קאָפּ; אויפן הייליקן שקל זאָלסטו עס נעמען, צוואַנציק גרה דער שקל. 48און זאָלסט געבן דאָס געלט צו אַהרנען און צו זיינע זין: דעם אויסלייז פאַר די וואָס קומען אויס מער צווישן זיי.

49האָט משה גענומען דאָס אויסלייזגעלט פון די וואָס זיינען אויסגעקומען מער ווי די וואָס זיינען אויסגעלייזט געוואָרן דורך די לוִיִים; 50פון די בכורים פון די קינדער פון ישׂראל האָט ער גענומען דאָס געלט: טויזנט און דריי הונדערט און פינף און זעכציק, אויפן הייליקן שקל. 51און משה האָט געגעבן דאָס אויסלייזגעלט צו אַהרנען און צו זיינע זין, לויט דעם מויל פון גאָט, אַזוי ווי גאָט האָט משהן באַפוילן.

ד 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרנען, אַזוי צו
זאָגן: 2 נעם אויף די צאָל פון די קינדער פון קהָת פון צווישן
די קינדער פון לֵוִי, לויט זייערע משפחות, לויט זייערע פאָטער־
הייזער, 3 פון דרייסיק יאָר אַלט און העכער, און ביז פופציק
יאָר אַלט, איטלאַכן וואָס גייט אַריין אין דינסט, צו טאָן אַרבעט
אין אוהל־מועד. 4 דאָס איז דער דינסט פון די קינדער פון
קהָת אין אוהל־מועד אַרום די הייליקסטע הייליקייטן: 5 אַהרן
און זיינע זין זאָלן קומען ביים ציען פון לאַגער, און זיי זאָלן
אַראָפּנעמען דעם פָּרֹכֶת פון צווישנשייד, און צודעקן דערמיט
דעם אָרון פון געזעץ. 6 און זיי זאָלן אַרויפטאָן דערויף אַ צו־
דעק פון תַּחַש־פעל, און אַריבערשפּרייטן פון אויבן אַ טוך פון
לויטער בלאָער וואָל, און אַריינטאָן זיינע שטאַנגען. 7 און אויף
דעם טיש פון אָנגעזיכט זאָלן זיי פאַרשפּרייטן אַ טוך פון בלאָער
וואָל, און אַרויפטאָן דערויף די שיסלען, און די שאָלן, און
די קאַנען, און די בעכערס פאַר גיסונג; און דאָס שטענדיקע
ברויט זאָל בלייבן דערויף. 8 און זיי זאָלן פאַרשפּרייטן אויף
זיי אַ טוך פון ווערמילרויט, און דאָס אַריבערדעקן מיט אַ צו־
דעק פון תַּחַש־פעל, און אַריינטאָן זיינע שטאַנגען. 9 און זיי זאָלן
נעמען אַ טוך פון בלאָער וואָל, און אַריבערדעקן די מנורה פאַר
לייכטונג, און אירע רערלאַך, און אירע צווענגלאַך, און אירע
אַשפּענדלאַך, און אַלע אירע איילגעפעסן וואָס מע באַדינט
זי מיט זיי. 10 און זיי זאָלן אַריינטאָן זי און אַלע אירע כלים
אין אַ צודעק פון תַּחַש־פעל, און אַרויפטאָן אויף אַ שטאַנג.
11 און אויף דעם גילדערנעם מזבח זאָלן זיי פאַרשפּרייטן אַ טוך
פון בלאָער וואָל, און אים אַריבערדעקן מיט אַ צודעק פון
תַּחַש־פעל, און אַריינטאָן זיינע שטאַנגען. 12 און זיי זאָלן נעמען
אַלע כלים פון דינסט וואָס מע דינט מיט זיי אין הייליקטום,

און זיי אַרײַנטאָן אין אַ טוך פון בלאָער וואָל, און זיי אַריבער־
דעקן מיט אַ צודעק פון תַּחַש־פעל, און אַרויפטאָן אויף אַ שטאַנג.
[13]און זיי זאָלן אָפּרייניקן די אַש פון מזבח, און פאַרשפרייטן
אויף אים אַ טוך פון פורפל. [14]און זיי זאָלן אַרויפטאָן אויף
אים אַלע זײַנע כּלים וואָס מע דינט מיט זיי אויף אים, די פייער־
פאַנען, די גאָפּלען, און די שופלען, און די שפרענגבעקנס—
אַלע כּלים פון מזבח; און זיי זאָלן אַריבערשפרייטן אויף אים
אַ צודעק פון תַּחַש־פעל, און אַרײַנטאָן זײַנע שטאַנגען. [15]און
אַז אַהרן און זײַנע זין האָבן געענדיקט צודעקן דאָס הייליקע,
און אַלע הייליקע כּלים, בײַם ציִען פון לאַגער, זאָלן דערנאָך
קומען די קינדער פון קהָת, זיי צו טראָגן; אָבער זיי זאָלן זיך
ניט אָנרירן אָן דעם הייליקן, וואָרום זיי וועלן שטאַרבן. דאָס
איז וואָס די קינדער פון קהָת דאַרפן טראָגן פון אוהל־מועד.
[16]און די אויפזעאונג פון אֶלעָזָר דעם זון פון אַהרן דעם כּהן זאָל
זײַן איבער דעם אייל פאַר לײַכטונג, און דעם ווײַרויך פון
שמעקעדיקע געווירצן, און דעם שטענדיקן שפּײַזאָפּפער, און
דעם אייל פון זאַלבונג; די אויפזעאונג איבער דעם גאַנצן מִשכּן
מיט אַלץ וואָס אין אים, סײַ דאָס הייליקטום, און סײַ זײַנע כּלים.
[17]און גאָט האָט גערעדט צו מֹשהן און צו אַהרֹנען, אַזוי צו
זאָגן: [18]איר זאָלט ניט לאָזן פאַרשניטן ווערן דעם שבט פון די
משפחות פון די קהָתים, פון צווישן די לוִיִם; [19]נייערט אַזוי טוט
מיט זיי, כּדי זיי זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן, ווען זיי גענענען צו
די הייליקסטע הייליקייטן: אַהרן און זײַנע זין זאָלן אַרײַנגיין,
און זיי שטעלן יעטוועדער איינעם אויף זײַן דינסט, און בײַ זײַן
משׂא. [20]און זיי זאָלן ניט אַרײַנגיין זען ווי מע צענעמט דאָס
הייליקטום, און שטאַרבן.

נָשׂא

21און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 22נעם
אויף די צאָל אויך פון די קינדער פון גֵרשון לויט זייערע
פאָטערהייזער, לויט זייערע משפחות. 23פון דרייסיק יאָר אַלט
און העכער, ביז פופציק יאָר אַלט, זאָלסטו זיי ציילן, איטלאַכן
וואָס קומט דינען אין דינסט, צו טאָן אַרבעט אין אוהל־מוֹעד.
24דאָס איז דער דינסט פון די משפחות פון די גֵרשונים ביים
אַרבעטן און ביים טראָגן: 25זיי זאָלן טראָגן די פאָרהאַנגען פון
מִשכן, און דעם אוהל־מוֹעד, זיין צודעק, און דעם צודעק פון
תַּחַש־פעל וואָס אויבן איבער אים, און דעם טירפאָרהאַנג פון
אוהל־מוֹעד; 26און די אַרומהאַנגען פון הויף, און דעם טיר־
פאָרהאַנג פון טויער פון דעם הויף וואָס רונד אַרום דעם מִשכן און
דעם מזבח, און זייערע שטריק, און אַלע זייערע אַרבעטגעצייג;
און אַלץ וואָס דאַרף דערמיט געטאָן ווערן זאָלן זיי טאָן.
27לויט דעם מויל פון אַהרֹנען און זיינע זין זאָל געשען דער גאַנצער
דינסט פון די קינדער פון די גֵרשונים, אין אַל זייער טראָגן,
און אין אַל זייער דינסט; און איר זאָלט איבערגעבן אין זייער
היטונג אַלץ וואָס זיי דאַרפן טראָגן. 28דאָס איז דער דינסט פון
די משפחות פון די קינדער פון די גֵרשונים אין אוהל־מוֹעד;
און זייער היטונג זאָל זיין אונטער דער האַנט פון איתָמָר דעם
זון פון אַהרן דעם כֹּהן.

29די קינדער פון מְרָרי, זיי [אויך] זאָלסטו ציילן לויט
זייערע משפחות, לויט זייערע פאָטערהייזער. 30פון דרייסיק יאָר
אַלט און העכער, און ביז פופציק יאָר אַלט, זאָלסטו זיי ציילן,
איטלאַכן וואָס גייט אַריין אין דינסט צו טאָן די אַרבעט פון אוהל־
מוֹעד. 31און דאָס איז וואָס זיי דאַרפן אָפּהיטן צו טראָגן, לויט
זייער גאַנצן דינסט אין אוהל־מוֹעד: די ברעטער פון מִשכן, און
זיינע ריגלען, און זיינע זיילן, און זיינע שוועלן; 32און די זיילן

פון הויף רונד אַרום, און זייערע שוועלן, און זייערע פלעקלאַך, און זייערע שטריק—אַלע זייערע זאַכן, און אַלע זייערע צוּבאַהער. און מיט די נעמען זאָלט איר אויסציילן די זאַכן וואָס זיי דאַרפֿן אָפּהיטן צו טראָגן. [33]דאָס איז דער דינסט פון די משפחות פון די קינדער פון מְרָרִי, לויט אַל זייער דינסט אין אוהל־מוֹעד, אונטער דער האַנט פון אִיתָמָר דעם זון פון אַהרן דעם כֹּהן.

[34]און משה און אַהרן און די פירשטן פון דער עדה האָבן געציילט די קינדער פון די קְהָתִים לויט זייערע משפחות, און לויט זייערע פאָטערהייזער, [35]פון דרייסיק יאָר אַלט און העכער, און ביז פופציק יאָר אַלט, איטלאַכן וואָס איז אַריין אין דינסט צו דער אַרבעט אין אוהל־מוֹעד. [36]און זייערע געציילטע לויט זייערע משפחות, זיינען געווען צוויי טויזנט זיבן הונדערט און פופציק. [37]דאָס זיינען די געציילטע פון די משפחות פון די קְהָתִים, אַלע וואָס האָבן געדינט אין אוהל־מוֹעד, די וואָס משה און אַהרן האָבן געציילט לויט דעם מויל פון גאָט דורך משהן.

[38]און די געציילטע פון די קינדער פון גֵרְשׁוֹן לויט זייערע משפחות, און לויט זייערע פאָטערהייזער, [39]פון דרייסיק יאָר אַלט און העכער, און ביז פופציק יאָר אַלט, איטלאַכער וואָס איז אַריין אין דינסט צו דער אַרבעט אין אוהל־מוֹעד—[40]זייערע געציילטע לויט זייערע משפחות, לויט זייערע פאָטערהייזער, זיינען געווען צוויי טויזנט און זעקס הונדערט און דרייסיק. [41]דאָס זיינען די געציילטע פון די משפחות פון די קינדער פון גֵרְשׁוֹן, אַלע וואָס האָבן געדינט אין אוהל־מוֹעד, די וואָס משה און אַהרן האָבן געציילט לויט דעם מויל פון גאָט.

[42]און די געציילטע פון די משפחות פון די קינדער פון מְרָרִי לויט זייערע משפחות, לויט זייערע פאָטערהייזער, [43]פון דרייסיק

יאָר אַלט און העכער, און ביז פופציק יאָר אַלט, איטלאַכער וואָס איז אַריין אין דינסט צו דער אַרבעט אין אוהל־מועד — [44]זייערע געציילטע לויט זייערע משפחות, זיינען געווען דריי טויזנט און צוויי הונדערט. [45]דאָס זיינען די געציילטע פון די משפחות פון די קינדער פון מְרָרי, וואָס משה און אַהרן האָבן געציילט לויט דעם מויל פון גאָט דורך משהן.

[46]אַלע געציילטע וואָס משה און אַהרן און די פירשטן פון ישׂראל האָבן געציילט פון די לֵוִיִם לויט זייערע משפחות, און לויט זייערע פאָטערהייזער, [47]פון דרייסיק יאָר אַלט און העכער, און ביז פופציק יאָר אַלט, איטלאַכער וואָס איז געקומען דינען דעם דינסט פון אַרבעט, און דעם דינסט פון טראָגן, אין אוהל־מועד — [48]זייערע געציילטע זיינען געווען אַכט טויזנט און פינף הונדערט און אַכציק. [49]לויט דעם מויל פון גאָט דורך משהן האָט מען זיי געשטעלט יעטוועדער מאַן אויף זיין דינסט און אויף זיין משׂא. אַזוי איז געווען זייער ציילונג וואָס גאָט האָט באַפוילן משהן.

ה [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]באַפעל די קינדער פון ישׂראל, זיי זאָלן אַרויסשיקן פון לאַגער איטלאַכן מצורע, און איטלאַכן פלוסיקן, און איטלאַכן וואָס איז אומריין פון אַ טויטן לייב. [3]סיי אַ זָכר סיי אַ נקבה זאָלט איר אַרויסשיקן; אויסן לאַגער זאָלט איר זיי אַרויסשיקן, כּדי זיי זאָלן ניט פאַר־אומרייניקן זייערע לאַגערן וואָס איך רו צווישן זיי.

[4]האָבן די קינדער פון ישׂראל אַזוי געטאָן, און זיי האָבן זיי אַרויסגעשיקט אויסן לאַגער; אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי האָבן די קינדער פון ישׂראל געטאָן.

[5]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [6]רעד צו די קינדער פון ישׂראל:

אַ מאַן אָדער אַ פרוי, אַז זיי וועלן באַגיין עפּעס אַ

מענטשלאַכע זינד, צו פעלשן אַ פעלשונג אָן גאָט, און יענע זעל
וועט זיך פאַרשולדיקן, [7]זאָלן זיי זיך מתוודה זיין אויף זייער זינד
וואָס זיי האָבן באַגאַנגען; און ער זאָל אומקערן דעם קרן פון
זיין פאַרשולדיקונג, און צולייגן דערצו אַ פינפטל דערפון, און
אָפּגעבן צו דעם קעגן וועמען ער האָט זיך פאַרשולדיקט. [8]און
אַז דער מאַן האָט ניט קיין קרוב, וועמען אומצוקערן דאָס פאַר־
שולדיקטע, זאָל דאָס פאַרשולדיקטע וואָס דאַרף אומגעקערט
ווערן, געהערן צו גאָט, צום כּהן; אַחוץ דעם ווידער פון פאַר־
געבונג, וואָס דערמיט זאָל מען מכפּר זיין אויף אים.
[9]און יעטוועדער אָפּשיידונג, פון אַלע געהייליקטע זאַכן
פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס זיי וועלן ברענגען צום כּהן,
זאָל געהערן צו אים. [10]און די געהייליקטע זאַכן פון איטלאַכן
זאָלן געהערן צו אים; וואָס עמיצער וועט געבן צום כּהן, זאָל
געהערן צו אים.

[11]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [12]רעד
צו די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז עמיצנס ווייב וועט אַראָפּ פון וועג, און וועט פעלשן
אַ פעלשונג אָן אים, [13]און אַ מאַן וועט ליגן מיט איר אַ ביישלאָף
פון זאָמען, און עס וועט זיין פאַרהוילן פון די אויגן פון איר
מאַן, ווייל זי איז פאַראומרייניקט געוואָרן פאַרבאָרגענערהייט,
און קיין עדות אַקעגן איר איז ניטאָ, און זי איז ניט געכאַפּט
געוואָרן; [14]און אַ גייסט פון אייפערזוכט וועט קומען אויף אים,
און ער וועט ווערן אייפערזיכטיק אויף זיין ווייב, ווען זי איז
פאַראומרייניקט געוואָרן; אָדער אַ גייסט פון אייפערזוכט וועט
קומען אויף אים, און ער וועט ווערן אייפערזיכטיק אויף זיין
ווייב, און זי איז ניט פאַראומרייניקט געוואָרן; [15]זאָל דער מאַן
ברענגען זיין ווייב צום כּהן, און ברענגען איר קרבן מיט איר,
אַ צענטל אֵיפָה גערשטענע מעל; ער זאָל ניט אַרויפגיסן דערויף

איל, און ניט אַרויפטאָן דערויף ווייַרויך, וואָרום אַ שפּייזאָפּפער
פון אייפערזוכט איז דאָס, אַ שפּייזאָפּפער פון דערמאָנונג, וואָס
דערמאָנט אַ זינד. [16]און דער כּהן זאָל זי מאַכן גענענען, און זי
אַוועקשטעלן פאַר גאָט. [17]און דער כּהן זאָל נעמען הייליקע
וואַסער אין אַ ליימענער כּלי, און פון דעם שטויב וואָס איז
אויפן באָדעם פון מִשכּן זאָל דער כּהן נעמען, און אַרייַנטאָן
אין דעם וואַסער. [18]און דער כּהן זאָל שטעלן די פרוי פאַר
גאָט, און צעשויבערן דעם קאָפּ פון דער פרוי, און געבן אויף
אירע האַנטפלעכן דאָס שפּייזאָפּפער פון דערמאָנונג, דאָס איז
דאָס שפּייזאָפּפער פון אייפערזוכט; און אין דעם כּהנס האַנט
זאָל זיין דאָסדאָזיקע וואַסער פון ביטערניש וואָס מאַכט פאַר־
שאָלטן. [19]און דער כּהן זאָל זי באַשווערן, און זאָגן צו דער
פרוי: אויב קיין מאַן איז ניט געלעגן מיט דיר, און אויב דו ביסט
ניט אַראָפּ פון וועג אין אומרייניקייט הינטער דיין מאַן, בלייב אומ־
געשאַט פון דעמדאָזיקן וואַסער פון ביטערניש וואָס מאַכט פאַר־
שאָלטן. [20]אויב אָבער דו ביסט אַראָפּ פון וועג הינטער דיין מאַן,
און אויב דו ביסט פאַראומרייניקט געוואָרן, און אַ מאַן איז געלעגן
מיט דיר אַחוץ דיין מאַן–[21]און דער כּהן זאָל באַשווערן די פרוי
מיט אַ שבועה פון אַ קללה, און דער כּהן זאָל זאָגן צו דער פרוי
–זאָל דיך גאָט מאַכן פאַר אַ קללה און פאַר אַ שבועה צווישן
דיין פאָלק, אַז גאָט וועט מאַכן אַוועקפאַלן דיין דיך, און
געשוועלן דיין בויך; [22]און דאָסדאָזיקע וואַסער וואָס מאַכט פאַר־
שאָלטן זאָל אַריין אין דיינע אינגעווייד, צו מאַכן געשוועלן דעם
בויך, און מאַכן אַוועקפאַלן דעם דיך; און די פרוי זאָל זאָגן:
אָמן! אָמן! [23]און דער כּהן זאָל אויפשרייבן דידאָזיקע קללות
אויף אַ מגילה, און אָפּמעקן אין דעם וואַסער פון ביטערניש.
[24]און ער זאָל געבן טרינקען דער פרוי דאָס וואַסער פון ביטערניש
וואָס מאַכט פאַרשאָלטן, און דאָס וואַסער וואָס מאַכט

פאַרשאָלטן וועט אַריין אין איר פאַר אַ ביטערניש. 25און דער
כֹּהן זאָל נעמען פון דער פרויס האַנט דאָס שפייזאָפפער פון
אייפערזוכט, און אויפהייבן דאָס שפייזאָפפער פאַר גאָט, און עס
גענענען צום מזבח. 26און דער כֹּהן זאָל אָננעמען אַ הויפן פון
דעם שפייזאָפפער–זיין דערמאָנונג[א], און דעמפן אויפן מזבח;
און דערנאָך זאָל ער געבן טרינקען דער פרוי דאָס וואַסער.
27און אַז ער וועט איר געבן טרינקען דאָס וואַסער, איז, אויב
זי איז פאַראומרייניקט געוואָרן, און האָט געפעלשט אַ פעלשונג
אָן איר מאַן, וועט דאָס וואַסער וואָס מאַכט פאַרשאָלטן, אַריין
אין איר פאַר אַ ביטערניש, און איר בויך וועט געשוואָלן ווערן,
און איר דיך וועט אַוועקפאַלן; און די פרוי וועט ווערן פאַר אַ
קללה צווישן איר פאָלק. 28אויב אָבער די פרוי איז ניט פאַר־
אומרייניקט געוואָרן, און זי איז ריין, וועט זי בלייבן אומגעשאַט,
און וועט אַנטפאַנגען זאָמען.

29דאָס איז דער דין פון אייפערזוכט: אַז אַ ווייב וועט אַראָפ־
גיין פון וועג הינטער איר מאַן, און וועט פאַראומרייניקט ווערן,
30אָדער אַז אַ גייסט פון אייפערזוכט וועט קומען אויף אַ מאַן,
און ער וועט ווערן אייפערזיכטיק אויף זיין ווייב, זאָל ער
שטעלן די ווייב פאַר גאָט, און דער כֹּהן זאָל טאָן צו איר דעמ־
דאָזיקן דין. 31און דער מאַן וועט זיין ריין פון זינד, און יענע
פרוי וועט טראָגן איר זינד.

ו 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2רעד צו די
קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז אַ מאַן אָדער אַ פרוי וועט קלאָר אַ נדר טאָן דעם נדר
פון אַ נָזיר, זיך אָפצושיידן צו גאָט, 3זאָל ער פון וויין און שטאַרקן
געטראַנק זיך אָפהאַלטן; עסיק פון וויין און עסיק פון שטאַרקן
געטראַנק זאָל ער ניט טרינקען, און קיין זאַפט פון טרויבן זאָל

[א] זע ויקרא ב, 2.

ער ניט טרינקען; און טרויבן פרישע אָדער געטריקנטע זאָל
ער ניט עסן. 4 אַלע טעג פון זיין נזירשאַפט זאָל ער פון אַלץ
וואָס ווערט געמאַכט פון ווײַנשטאָק, פון קערנדלאַך ביז אַ
שאָלאַכץ, ניט עסן. 5 אַלע טעג פון זיין נדר פון נזירשאַפט זאָל
אַ גאָלמעסער ניט אַריבערגיין איבער זיין קאָפּ; ביז עס ווערן
פול די טעג וואָס ער וועט זיך אָפּשיידן צו גאָט, זאָל ער זיין
הייליק: לאָזן וואַקסן ווילד די האָר פון זיין קאָפּ. 6 אַלע טעג
וואָס ער שיידט זיך אָפּ צו גאָט, זאָל ער צו דעם לייב פון אַ
טויטן ניט צוגיין. 7 אָן זיין פאָטער און אָן זיין מוטער, אָן זיין
ברודער און אָן זיין שוועסטער, אַפילו אָן זיי זאָל ער זיך ניט
פאַראומרייניקן, אַז זיי שטאַרבן, וואָרום די נזירשאַפט פון זיין
גאָט איז אויף זיין קאָפּ. 8 אַלע טעג פון זיין נזירשאַפט איז ער
הייליק צו גאָט. 9 און אַז עמיצער וועט שטאַרבן לעבן אים
פּלוצלינג אומגעריכט, און וועט פאַראומרייניקן זיין נזיר־קאָפּ,
זאָל ער אָפּגאָלן זיין קאָפּ אין דעם טאָג וואָס ער ווערט ריין:
אויפן זיבעטן טאָג זאָל ער אים אָפּגאָלן. 10 און אויפן אַכטן
טאָג זאָל ער ברענגען צוויי טורטלטויבן, אָדער צוויי יונגע
טויבן, צום כֹּהן, צום אַיינגאַנג פון אוהל־מועד. 11 און דער כֹּהן
זאָל מאַכן איינע פאַר אַ זינדאָפּפער, און איינע פאַר אַ בראַנד־
אָפּפער, און מכפּר זיין אויף אים פאַר וואָס ער האָט געזינדיקט
אָן דעם טויטן; און ער זאָל הייליקן זיין קאָפּ אין יענעם טאָג.
12 און ער זאָל זיך אָפּשיידן צו גאָט די טעג פון זיין נזירשאַפט,
און ברענגען אַ יאָריקן שעפּס פאַר אַ שולדאָפּפער, און די
פריערדיקע טעג זאָלן אָפּפאַלן, וואָרום זיין נזירשאַפט איז
פאַראומרייניקט געוואָרן.
13 און דאָס איז דער דין פון אַ נזיר: אין דעם טאָג וואָס די
טעג פון זיין נזירשאַפט ווערן פול, זאָל מען אים ברענגען צום
אַיינגאַנג פון אוהל־מועד; 14 און ער זאָל גענענען זיין קרבן צו

גאָט, איין שעפּס אַ יאָריקן אָן אַ פעלער פאַר אַ בראַנדאָפּפער, און איין שאָף אַ יאָריקע אָן אַ פעלער פאַר אַ זינדאָפּפער, און איין ווידער אָן אַ פעלער פאַר אַ פרידאָפּפער, [15]און אַ קאָרב אומגעזייערטן ברויט, חלות פון זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, און אומגעזייערטע קוכנס באַשמירט מיט אייל, און זייער שפּייזאָפּפער און זייערע גיסאָפּפער. [16]און דער כּהן זאָל עס געגענען פאַר גאָט, און מאַכן זיין זינדאָפּפער און זיין בראַנד־אָפּפער. [17]און דעם ווידער זאָל ער מאַכן אַ פרידאָפּפער צו גאָט, מיט דעם קאָרב אומגעזייערטן ברויט; און דער כּהן זאָל מאַכן זיין שפּייזאָפּפער און זיין גיסאָפּפער. [18]און דער נזיר זאָל אָפּגאָלן ביים אַיינגאַנג פון אוהל־מועד זיין נזיר־קאָפּ, און נעמען די האָר פון זיין נזיר־קאָפּ, און אַרויפטאָן אויף דעם פייער וואָס אונטערן פרידאָפּפער. [19]און דער כּהן זאָל נעמען די שולטער, אַ געקאָכטע, פון דעם ווידער, און איין אומגעזייערטע חלה פון דעם קאָרב, און איין אומגעזייערטן קוכן, און אַרויפטאָן אויף דעם נזירס הענט, נאָכדעם ווי ער האָט זיך אָפּגעגאָלט זיינע נזיר־האָר. [20]און דער כּהן זאָל זיי אויפהייבן אַן אויפהייבונג פאַר גאָט; דאָס איז הייליק צום כּהן, מיט דער ברוסט פון אויפהייבונג, און מיט דעם שענקל פון אָפּשיידונג. און דערנאָך מעג דער נזיר טרינקען ווייַן.

[21]דאָס איז דער דין פון דעם נזיר וואָס טוט אַ נדר, וועגן זיין קרבן צו גאָט פאַר זיין נזירשאַפט, אַחוץ וואָס זיין האַנט פאַרמאָגט [נאָך צוצוגעבן]; אַזוי ווי זיין נדר וואָס ער וועט אַ נדר טאָן, אַזוי מוז ער טאָן, לויט דעם דין פון זיין נזירשאַפט.

[22]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [23]רעד צו אַהרֹנען און צו זיינע זין, אַזוי צו זאָגן: אַזוי זאָלט איר בענטשן די קינדער פון ישראל; זאָגט צו זיי:

24גאָט זאָל דיך בענטשן,
און דיך היטן!
25גאָט זאָל דערלייכטן זיין פּנים צו דיר,
און דיך לייטזעליקן!
26גאָט זאָל אויפהייבן זיין פּנים צו דיר,
און דיר באַשערן שלום!

27און זיי זאָלן אַרויפטאָן מיין נאָמען אויף די קינדער פון
ישׂראל, און איך וועל זיי בענטשן.

ז 1און עס איז געווען, אין דעם טאָג וואָס משה האָט געענ־
דיקט אויפשטעלן דעם מִשכּן, און האָט אים געזאַלבט, און
אים געהייליקט מיט אַלע זיינע כּלים, און דעם מזבח מיט
אַלע זיינע כּלים—אַז ער האָט זיי געזאַלבט און זיי געהייליקט,
2האָבן געגעבן די פירשטן פון ישׂראל, די הויפּט פון זייערע
פאָטערהייזער—זיי, די פירשטן פון די שבטים, זיי וואָס זיינען
געשטאַנען ביי דער ציילונג[א]; 3און זיי האָבן געבראַכט זייער
קרבן פאַר גאָט, זעקס צוגעדעקטע וועגן, און צוועלף רינדער:
אַ וואָגן פאַר צוויי פירשטן, און אַן אָקס פאַר איטלאַכן; און
זיי האָבן זיי געגעבן צום מִשכּן. 4האָט גאָט געזאָגט צו משהן,
אַזוי צו זאָגן: 5נעם צו פון זיי, און עס זאָל זיין אויף צו דינען
דעם דינסט פון אוהל־מועד; און זאָלסט עס געבן צו די לוִיִים,
איטלאַכען לויט זיין דינסט. 6האָט משה גענומען די וועגן און די
רינדער, און האָט זיי געגעבן צו די לוִיִים. 7צוויי וועגן און פיר
רינדער האָט ער געגעבן צו די קינדער פון גֵרשון, לויט זייער
דינסט. 8און פיר וועגן און אַכט רינדער האָט ער געגעבן צו
די קינדער פון מְרָרי, לויט זייער דינסט אונטער דער האַנט
פון אִיתָמָר דעם זון פון אַהרן דעם כֹּהן. 9אָבער צו די קינדער
פון קְהָת האָט ער גאָרנישט געגעבן, ווארום דער דינסט פון

[א] זע א׳, 4.

די הייליקע זאַכן איז געווען אויף זיי; אויפן אַקסל האָבן זיי
געדאַרפט טראָגן.
10 און די פירשטן האָבן געבראַכט די באַנייאונג פון מזבח
אין דעם טאָג וואָס ער איז געזאַלבט געוואָרן—די פירשטן
האָבן געבראַכט זייער קרבן פאַר דעם מזבח. 11 און גאָט האָט
געזאָגט צו משהן: צו איין פירשט אַ טאָג, צו איין פירשט אַ טאָג,
זאָלן זיי ברענגען זייער קרבן פאַר דער באַנייאונג פון מזבח.
12 און דער וואָס האָט געבראַכט זיין קרבן דעם ערשטן
טאָג איז געווען נחשון דער זון פון עמינָדבן, פון שבט יהודה.
13 און זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג
איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער
שפרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע
פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפייזאָפפער;
14 איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייריך; 15 איין
יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנד־
אָפפער; 16 איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפפער; 17 און פאַר אַ פריד־
אָפפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפסן
יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון נחשון דעם זון פון עמינָדבן.
18 אויפן צווייטן טאָג האָט געבראַכט נתנאל דער זון פון
צוערן, דער פירשט פון ישׂשכר. 19 ער האָט געבראַכט פאַר
זיין קרבן איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען
הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנעם שפרענגבעקן פון
זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל
פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפייזאָפפער; 20 איין גילדערנע שאָל
פון צען שֶקל, פול מיט ווייריך; 21 איין יונגן אָקס, איין ווידער,
איין שעפס אַ יאָריקן, פאַר אַ בראַנדאָפפער; 22 איין ציגנבאָק
פאַר אַ זינדאָפפער; 23 און פאַר אַ פרידאָפפער, צוויי רינדער,
פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפסן יאָריקע. דאָס איז
דער קרבן פון נתנאל דעם זון פון צוערן.

24אויפֿן דריטן טאָג, דער פֿירשט פֿון די קינדער פֿון זבולון,
אֶליאָב דער זון פֿון חֵלונען. 25זיין קרבן איז געווען: איין
זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק
שֶׁקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פֿון זיבעציק שֶׁקל, אויפֿן
הייליקן שֶׁקל; ביידע פֿול מיט זעמלמעל פֿאַרמישט מיט אייל,
פֿאַר אַ שפּייזאָפּפֿער; 26איין גילדערנע שאָל פֿון צען שֶׁקל, פֿול
מיט ווייַרויך; 27איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ
יאָריקער, פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער; 28איין ציגנבאָק פֿאַר אַ זינד־
אָפּפֿער; 29און פֿאַר אַ פֿרידאָפּפֿער, צוויי רינדער, פֿינף
ווידערס, פֿינף בעק, פֿינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער
קרבן פֿון אֶליאָב דעם זון פֿון חֵלונען.
30אויפֿן פֿירטן טאָג, דער פֿירשט פֿון די קינדער פֿון ראובן,
אֶליצור דער זון פֿון שדֵיאורן. 31זיין קרבן איז געווען: איין
זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג אין געווען הונדערט און דרייסיק
שֶׁקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פֿון זיבעציק שֶׁקל, אויפֿן
הייליקן שֶׁקל; ביידע פֿול מיט זעמלמעל פֿאַרמישט מיט אייל,
פֿאַר אַ שפּייזאָפּפֿער; 32איין גילדערנע שאָל פֿון צען שֶׁקל, פֿול
מיט ווייַרויך; 33איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ
יאָריקער, פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער; 34איין ציגנבאָק פֿאַר אַ זינד־
אָפּפֿער; 35און פֿאַר אַ פֿרידאָפּפֿער, צוויי רינדער, פֿינף ווידערס,
פֿינף בעק, פֿינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פֿון
אֶליצור דעם זון פֿון שדֵיאורן.
36אויפֿן פֿינפֿטן טאָג, דער פֿירשט פֿון די קינדער פֿון שמעון,
שלומיאֵל דער זון פֿון צורישַדַין. 37זיין קרבן איז געווען: איין
זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און
דרייסיק שֶׁקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פֿון זיבעציק שֶׁקל,
אויפֿן הייליקן שֶׁקל; ביידע פֿול מיט זעמלמעל פֿאַרמישט מיט
אייל, פֿאַר אַ שפּייזאָפּפֿער; 38איין גילדערנע שאָל פֿון צען שֶׁקל,

פול מיט וויירויך; 39 איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 40 איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 41 און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון שלומיאֵל דעם זון פון צורישַדַין.

42 אויפן זעקסטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון גָד, אֶליָסָף דער זון פון דְעוּאֵלן. 43 זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 44 איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט וויירויך; 45 איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 46 איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 47 און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון אֶליָסָף דעם זון פון דְעוּאֵלן.

48 אויפן זיבעטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון אפרים, אֱלישָמָע דער זון פון עַמיהודן. 49 זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 50 איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט וויירויך; 51 איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 52 איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 53 און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון אֱלישָמָע דעם זון פון עַמיהודן.

54 אויפן אַכטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון מנשה,

גַמליאֵל דער זון פון פְּדָהצור. 55זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 56איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייררויך; 57איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 58איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 59און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון גַמליאֵל דעם זון פון פְּדָהצור.

60אויפן ניינטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון בנימין, אַבִידָן דער זון פון גִדעוֹני. 61זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 62איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייררויך; 63איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 64איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 65און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון אַבִידָן דעם זון פון גִדעוֹני.

66אויפן צענטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון דָן, אַחִיעֶזֶר דער זון פון עַמישַדָי. 67זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 68איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייררויך; 69איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס

אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 70איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 71און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון אֲחִיעֶזֶר דעם זון פון עַמִּישַׁדָּין.

72אויפן עלפטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון אָשר, פַּגְעִיאֵל דער זון פון עָכְרָנען. 73זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 74איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייַרויך; 75איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 76איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 77און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון פַּגְעִיאֵל דעם זון פון עָכְרָנען.

78אויפן צוועלפטן טאָג, דער פירשט פון די קינדער פון נפתלי, אֲחִירַע דער זון פון עֵינָנען. 79זיין קרבן איז געווען: איין זילבערנע שיסל וואָס איר וואָג איז געווען הונדערט און דרייסיק שֶקל, איין זילבערנער שפּרענגבעקן פון זיבעציק שֶקל, אויפן הייליקן שֶקל; ביידע פול מיט זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, פאַר אַ שפּייזאָפּפער; 80איין גילדערנע שאָל פון צען שֶקל, פול מיט ווייַרויך; 81איין יונגער אָקס, איין ווידער, איין שעפּס אַ יאָריקער, פאַר אַ בראַנדאָפּפער; 82איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער; 83און פאַר אַ פרידאָפּפער, צוויי רינדער, פינף ווידערס, פינף בעק, פינף שעפּסן יאָריקע. דאָס איז דער קרבן פון אֲחִירַע דעם זון פון עֵינָנען.

84דאָס איז געווען די באַנייאונג פון דעם מזבח, אין דעם טאָג וואָס ער איז געזאַלבט געוואָרן, פון די פירשטן פון ישׂראל:

צוועלף זילבערנע שיסלען, צוועלף זילבערנע שפּרענגבעקנס, צוועלף גילדערנע שאָלן; [85]איטלאַכע שיסל הונדערט און דרייסיק [שֶקל] זילבער, און איטלאַכער שפּרענגבעקן זיבעציק; דאָס גאַנצע זילבער פון די כּלים, צוויי טויזנט און פיר הונדערט, אויפן הייליקן שֶקל. [86]צוועלף גילדערנע שאָלן פול מיט ווייררויך, צו צען, צו צען [שֶקל] אַ שאָל, אויפן הייליקן שֶקל; דאָס גאַנצע גאָלד פון די שאָלן, הונדערט און צוואַנציק. [87]אַלע רינדער פאַר בראַנדאָפּפער: צוועלף אָקסן; ווידערס צוועלף; שעפּסן יאָריקע צוועלף, מיט זייער שפּייזאָפּפער, און ציגנבעק צוועלף, פאַר זינדאָפּפער. [88]און אַלע רינדער פאַר פרידאָפּפער: פיר און צוואַנציק אָקסן; ווידערס זעכציק, בעק זעכציק, שעפּסן יאָריקע זעכציק. דאָס איז געווען די באַנייאונג פון דעם מזבח נאָכדעם ווי ער איז געזאַלבט געוואָרן.

[89]און אַז משה איז געקומען אין אוהל־מועד כּדי [גאָט] זאָל רעדן מיט אים, האָט ער געהערט דעם קָול רעדן צו אים פון איבער דעם דעק וואָס אויפן אָרון פון געזעץ, פון צווישן די צוויי כּרובים; אַזוי האָט ער גערעדט צו אים.

בְּהַעֲלֹותְךָ

ח [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]רעד צו אַהרנען און זאָלסט זאָגן צו אים: אַז דו צינדסט אָן די ליכט זאָלן די זיבן רערלאַך לייכטן פאָרנט צו פון דער מנורה. [3]און אַהרן האָט אַזוי געטאָן: ער האָט אָנגעצונדן די רערלאַך פאָרנט צו פון דער מנורה, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן.

[4]און אַזוי איז געווען די אַרבעט פון דער מנורה: געהאַמערט פון גאָלד; ביז אויף איר פוסגעשטעל, ביז אויף אירע בלומען, איז זי געווען געהאַמערט; אַזוי ווי די זעאונג וואָס גאָט האָט באַוויזן משהן, אַזוי האָט ער געמאַכט די מנורה.

5און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 6נעם די לוִיִם
פון צווישן די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זיי רייניקן.
7און אַזוי זאָלסטו טאָן צו זיי, זיי צו רייניקן: שפּריץ אויף זיי
וואַסער פון רייניקונג, און זיי זאָלן אַריבערפירן אַ גאָלמעסער
איבער זייער גאַנצן לייב, און וואַשן זייערע קליידער, און זיך
רייניקן. 8און זיי זאָלן נעמען אַ יונגן אָקס, און דאָס שפּייז־
אָפּפער דערצו פון זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל; און אַ
צווייטן יונגן אָקס זאָלסטו נעמען פאַר אַ זינדאָפּפער. 9און
זאָלסט מאַכן גענענען די לוִיִם פאַרן אוהל־מועד; און זאָלסט
איינזאַמלען די גאַנצע עדה פון די קינדער פון ישׂראל. 10און
זאָלסט מאַכן גענענען די לוִיִם פאַר גאָט, און די קינדער פון
ישׂראל זאָלן אָנלענען זייערע הענט אויף די לוִיִם. 11און אַהרן
זאָל אויפהייבן די לוִיִם אַן אויפהייבונג פאַר גאָט פון די
קינדער פון ישׂראל, כּדי זיי זאָלן זיין אויף צו דינען דעם דינסט
פון גאָט. 12און די לוִיִם זאָלן אָנלענען זייערע הענט אויפן
קאָפּ פון די אָקסן; און מאַך איינעם אַ זינדאָפּפער און איינעם
אַ בראַנדאָפּפער צו גאָט, מכפּר צו זיין אויף די לוִיִם. 13און
זאָלסט שטעלן די לוִיִם פאַר אַהרֹנען און פאַר זיינע זין, און
זיי אויפהייבן אַן אויפהייבונג צו גאָט. 14און זאָלסט אָפּשיידן
די לוִיִם פון צווישן די קינדער פון ישׂראל, און די לוִיִם זאָלן
געהערן צו מיר. 15און דערנאָך זאָלן קומען די לוִיִם צו באַדינען
דעם אוהל־מועד; און זאָלסט זיי רייניקן, און זיי אויפהייבן
אַן אויפהייבונג. 16וואָרום אָפּגעגעבן זיינען זיי אָפּגעגעבן צו
מיר פון צווישן די קינדער פון ישׂראל; אָנשטאָט איטלאַכן
וואָס עפנט דעם טראַכט, איטלאַכן בכור פון די קינדער פון
ישׂראל, האָב איך זיי גענומען פאַר מיר. 17וואָרום צו מיר
געהערט איטלאַכער בכור צווישן די קינדער פון ישׂראל, פון אַ

מענטשן אָדער פון אַ בהמה; אין דעם טאָג וואָס איך האָב דער־
שלאָגן אַלע בכורים אין לאַנד מִצרַיִם, האָב איך זיי געהייליקט
צו מיר. [18]און איך האָב גענומען די לוִיִים אָנשטאָט אַלע
בכורים צווישן די קינדער פון ישׂראל. [19]און איך האָב געגעבן
די לוִיִים אָפּגעגעבענע צו אַהרֹנען און צו זיינע קינדער פון
צווישן די קינדער פון ישׂראל, צו דינען דעם דינסט פון די
קינדער פון ישׂראל אין אוהל־מוֹעד, און מכפּר צו זיין אויף די
קינדער פון ישׂראל, כּדי עס זאָל ניט זיין צווישן די קינדער
פון ישׂראל אַ פּלאָג, אַז די קינדער פון ישׂראל וועלן גענענען
צום הייליקטום.

[20]און משה און אַהרן און די גאַנצע עדה פון די קינדער פון
ישׂראל האָבן אַזוי געטאָן צו די לוִיִים; אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט
האָט באַפוילן משהן וועגן די לוִיִים, אַזוי האָבן די קינדער
פון ישׂראל צו זיי געטאָן. [21]און די לוִיִים האָבן זיך גערייניקט,
און האָבן געוואַשן זייערע קליידער; און אַהרן האָט זיי אויפ־
געהויבן אַן אויפהייבונג פאַר גאָט, און אַהרן האָט מכפּר געווען
אויף זיי, כּדי זיי צו ריינִיקן. [22]און דערנאָך זיינען געקומען די
לוִיִים צו דינען זייער דינסט אין אוהל־מוֹעד, אונטער אַהרֹנען
און אונטער זיינע זין; אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן וועגן די
לוִיִים, אַזוי האָבן זיי צו זיי געטאָן.

[23]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [24]דאָס איז
וועגן די לוִיִים: פון פינף און צוואַנציק יאָר אַלט און העכער
זאָל ער קומען צו דינען דעם דינסט ביי דער אַרבעט פון
אוהל־מוֹעד. [25]און נאָך פופציק יאָר אַלט זאָל ער זיך אומ־
קערן פון דעם אַרבעטדינסט, און מער ניט דינען. [26]נאָר ער
זאָל אונטערהעלפן זיינע ברידער אין אוהל־מוֹעד צו היטן די
היטונג, אָבער קיין דינסט זאָל ער מער ניט דינען. אַזוי זאָלסטו
טאָן מיט די לוִיִים אין זייערע היטונגען.

ט [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן אין מדבר סיני, אין צווייטן יאָר נאָך זייער אַרויסגיין פון לאַנד מִצרַיִם, אין ערשטן חודש, אַזוי צו זאָגן: [2]די קינדער פון ישׂראל זאָלן מאַכן דעם קָרבן־פֶּסח אין זיין געשטעלטער צייט. [3]אין פערצנטן טאָג פון דעמדאָזיקן חודש קעגן אָוונט, אין זיין געשטעלטער צייט זאָלט איר אים מאַכן; לויט אַלע זיינע דינים און לויט אַלע זיינע געזעצן זאָלט איר אים מאַכן.

[4]האָט משה גערעדט צו די קינדער פון ישׂראל, צו מאַכן דעם קָרבן־פֶּסח. [5]און זיי האָבן געמאַכט דעם קָרבן־פֶּסח אין ערשטן חודש, אין פערצנטן טאָג פון חודש קעגן אָוונט, אין מדבר סיני; אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט האָט באַפוילן משהן, אַזוי האָבן די קינדער פון ישׂראל געטאָן.

[6]אָבער עס זיינען געווען מענער וואָס זיינען געווען אומריין פון דעם טויטן לייב פון אַ מענטשן, און זיי האָבן ניט געקענט מאַכן דעם קָרבן־פֶּסח אין יענעם טאָג; האָבן זיי גענענט פאַר משהן און פאַר אַהרנען אין יענעם טאָג. [7]און יענע מענער האָבן צו אים געזאָגט: מיר זיינען אומריין פון דעם טויטן לייב פון אַ מענטשן; פאַרוואָס זאָלן מיר געמינערט ווערן, ניט מקריב צו זיין דעם קרבן פון גאָט אין זיין געשטעלטער צייט צווישן די קינדער פון ישׂראל? [8]האָט משה געזאָגט צו זיי: האַרט, און איך וועל הערן וואָס גאָט וועט באַפעלן וועגן אייך.

[9]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [10]רעד צו די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: אַז עמיצער איינער פון אייך, אָדער פון אייערע קומעדיקע דורות וועט זיין אומריין פון אַ טויטן לייב, אָדער זיין אין אַ וויטן וועג, זאָל ער פון דעסטוועגן מאַכן אַ קָרבן־פֶּסח צו גאָט. [11]אין צווייטן חודש, אין פערצנטן טאָג, קעגן אָוונט זאָלן זיי אים מאַכן; מיט מצות און ביטערע קרייטאַכער זאָלן זיי אים עסן. [12]זיי זאָלן ניט

איבערלאָזן פון אים ביז אין דער פרי, און אַ ביין זאָלן זיי ניט
צעבּרעכן אין אים; לויט דעם גאַנצן דין פון קָרבן־פֶּסח זאָלן זיי
אים מאַכן. 13אָבער דער מאַן וואָס איז ריין, און אין וועג איז
ער ניט, און ער פאַרמייט זיך צו מאַכן דעם קָרבן־פֶּסח, יענע
זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון איר פאָלק; ווייל ער האָט דעם
קרבן פון גאָט ניט מקריב געווען אין זיין געשטעלטער צייט,
זאָל יענער מאַן טראָגן זיין זינד.
14און אַז ביי אייך וועט זיך אויפהאַלטן אַ פרעמדער, און
ער וועט מאַכן אַ קָרבן־פֶּסח צו גאָט, איז, אַזוי ווי דער דין פון
קָרבן־פֶּסח און אַזוי ווי זיין געזעץ, אַזוי זאָל ער טאָן; איין דין
זאָל זיין ביי אייך אי פאַר דעם פרעמדן, אי פאַר דעם איינ־
געבּאָרענעם פון לאַנד.

15און אין דעם טאָג וואָס מע האָט אויפגעשטעלט דעם
מִשכּן, האָט דער וואָלקן צוגעדעקט דעם מִשכּן, דאָס געצעלט
פון געזעץ; און אין אָוונט פלעגט זיין איבערן מִשכּן אַזוי ווי דאָס
אויסזען פון פייער, ביז אין דער פרי. 16אַזוי פלעגט זיין תּמיד:
דער וואָלקן פלעגט אים צודעקן, און דאָס אויסזען פון פייער
ביי נאַכט. 17און וועדליק דער וואָלקן פלעגט זיך אויפהייבן
פון איבערן געצעלט, אַזוי פלעגן דערנאָך ציען די קינדער
פון ישׂראל; און אין דעם אָרט וואָס דער וואָלקן פלעגט דאָרטן
רוען, דאָרטן פלעגן לאַגערן די קינדער פון ישׂראל. 18לויט
דעם מויל פון גאָט פלעגן ציען די קינדער פון ישׂראל, און לויט
דעם מויל פון גאָט פלעגן זיי לאַגערן; כּל־זמן דער וואָלקן
פלעגט רוען אויפן מִשכּן, פלעגן זיי לאַגערן. 19און אַז דער
וואָלקן האָט זיך פאַרלענגערט אויפן מִשכּן פיל טעג, האָבן
די קינדער פון ישׂראל געהיט די היטונג פון גאָט, און פלעגן ניט
ציען. 20און אַמאָל פלעגט דער וואָלקן זיין געציילטע טעג
אויפן מִשכּן; לויט דעם מויל פון גאָט פלעגן זיי לאַגערן, און

לויט דעם מויל פון גאָט פלעגן זיי ציִען. [21]און אַמאָל פלעגט
זיין דער וואָלקן פון אָוונט ביז אין דער פרי, און ווי דער וואָלקן
האָט זיך אויפגעהויבן אין דער פרי, אַזוי האָבן זיי געצויגן;
אָדער אַ טאָג מיט אַ נאַכט, און ווי דער וואָלקן האָט זיך אויפ־
געהויבן, אַזוי האָבן זיי געצויגן. [22]צי צוויי טעג, צי אַ חודש, צי
אַ יאָר—אַז דער וואָלקן האָט זיך פאַרלענגערט אויפן מִשכּן
צו רוען אויף אים, פלעגן די קינדער פון ישׂראל לאַגערן און
ניט ציִען, און ווי ער האָט זיך אויפגעהויבן, פלעגן זיי ציִען.
[23]לויט דעם מויל פון גאָט פלעגן זיי לאַגערן, און לויט דעם
מויל פון גאָט פלעגן זיי ציִען; זיי האָבן געהיט די היטונג פון גאָט,
לויט דעם מויל פון גאָט דורך משהן.

י [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]מאַך דיר
צוויי זילבערנע טרומייטן; געהאַמערט זאָלסטו זיי מאַכן;
און זיי זאָלן דיר זיין פאַר צונויפרופן די עדה, און פאַר מאַכן
ציִען די לאַגערן. [3]און אַז מע וועט בלאָזן אין זיי, זאָל זיך
צונויפקומען צו דיר די גאַנצע עדה צום אײַנגאַנג פון אוהל־מועד.
[4]און אויב מע וועט בלאָזן אין איינעם, זאָלן זיך צונויפקומען
צו דיר די פירשטן, די הויפּטלייט פון די טויזנטן פון ישׂראל.
[5]און אַז איר וועט בלאָזן אַ שאַלרוף, זאָלן ציִען די לאַגערן וואָס
לאַגערן צו מזרח. [6]און אַז איר וועט בלאָזן אַ צווייטן שאַלרוף,
זאָלן ציִען די לאַגערן וואָס לאַגערן צו דָרום; אַ שאַלרוף זאָל
מען בלאָזן פאַר זייערע ציִאונגען. [7]אָבער ביים אײַנזאַמלען
די אײַנזאַמלונג זאָלט איר בלאָזן, אָבער ניט אַרויסלאָזן אַ שאַל־
רוף. [8]און אַהרנס זין, די כֹּהנים, זאָלן בלאָזן אין די טרומייטן;
און דאָס זאָל אײַך זיין פאַר אַן אײביקן געזעץ אויף אײַערע
דור־דורות. [9]און אַז איר וועט גיין אויף מלחמה אין אײַער
לאַנד אַקעגן דעם שׂונא וואָס דריקט אײַך, זאָלט איר שאַלן
אין די טרומייטן, און איר וועט דערמאָנט ווערן פאַר גאָט אײַער

האַר, און וועט געהאָלפן ווערן פון אײַערע פײַנט. 10און
אין אײַער טאָג פון שׂמחה, און אין אײַערע יָום־טובים, און אין
אײַערע ראש־חודשן, זאָלט איר בלאָזן אין די טרומייטן אויף
אײַערע בראַנדאָפּפער און אויף אײַערע פרידאָפּפער; און זיי
וועלן אײַך זײַן צו אַ דערמאָנונג פאַר אײַער גאָט; איך בין יהוה
אײַער גאָט.

11און עס איז געווען אין צווייטן יאָר, אין צווייטן חודש, אין
צוואַנציקסטן טאָג פון חודש, האָט זיך אויפגעהויבן דער וואָלקן
פון איבערן מִשכּן פון געזעץ. 12און די קינדער פון ישׂראל
האָבן געצויגן אויף זייערע ציאונגען פון מדבר סיני; און דער
וואָלקן האָט גערוט אין מדבר פּאָרן. 13אַזוי האָבן זיי געצויגן
צום ערשטן מאָל לויט דעם מויל פון גאָט דורך משהן. 14און
צוערשט האָט געצויגן די פאָן פון דעם לאַגער פון די קינדער
פון יהודה, לויט זייערע מחנות; און איבער זיין מחנה איז
געווען נַחשון דער זון פון עַמינָדָבן. 15און איבער דער מחנה פון
דעם שבט פון די קינדער פון ישׂשׂכָר, נתַנאֵל דער זון פון צוּעַרן.
16און איבער דער מחנה פון דעם שבט פון די קינדער פון
זבולון, אֶליאָב דער זון פון חֵלונען. 17און אַז דער מִשכּן איז
פאַנאַנדערגענומען געוואָרן, האָבן געצויגן די קינדער פון גֵרשון,
און די קינדער פון מְרָרי, די טרעגער פון דעם מִשכּן. 18און
עס האָט געצויגן די פאָן פון דעם לאַגער פון ראובן, לויט
זייערע מחנות; און איבער זיין מחנה איז געווען אֶליצור דער
זון פון שדֵיאורן. 19און איבער דער מחנה פון דעם שבט פון
די קינדער פון שמעון, שלומיאֵל דער זון פון צורישַׁדַין. 20און
איבער דער מחנה פון דעם שבט פון די קינדער פון גָד, אֶליָסָף
דער זון פון דְעואֵלן. 21און עס האָבן געצויגן די קְהָתים, די
טרעגער פון די הייליקע זאַכן; און מע האָט אויפגעשטעלט
דעם מִשכּן אײדער זיי זיינען געקומען. 22און עס האָט געצויגן

די פאָן פון דעם לאַגער פון די קינדער פון אפרים, לויט
זייערע מחנות; און איבער זיין מחנה איז געווען אֶלִישָמָע דער זון
פון עַמִיהודן. [23]און איבער דער מחנה פון דעם שבט פון די
קינדער פון מנשה, גַמליאֵל דער זון פון פְּדָהצורן. [24]און אי־
בער דער מחנה פון דעם שבט פון די קינדער פון בנימין, אֲבִידָן
דער זון פון גִדעוֹנין. [25]און עס האָט געצויגן די פאָן פון דעם
לאַגער פון די קינדער פון דָן, די הינטערוואַך פון אַלע
לאַגערן ,לויט זייערע מחנות; און איבער זיין לאַגער איז געווען
אֲחִיעֶזֶר דער זון פון עַמִישַדַין. [26]און איבער דער מחנה פון
דעם שבט פון די קינדער פון אָשר, פַּגעִיאֵל דער זון פון עָכרָנען.
[27]און איבער דער מחנה פון דעם שבט פון די קינדער פון נפתלי,
אֲחירַע דער זון פון עֵינָנען. [28]דאָס זיינען די ציאונגען פון די
קינדער פון ישׂראל לויט זייערע מחנות; אַזוי האָבן זיי געצויגן.

[29]און משה האָט געזאָגט צו חוֹבָב דעם זון פון רְעוּאֵל דעם
מְדיָני, משהס שווער: מיר ציען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט
געזאָגט: איך וועל אים געבן צו אַייך; קום מיט אונדז, און מיר
וועלן דיך באַגיטיקן, וואָרום גאָט האָט צוגעזאָגט גוטס פאַר
ישׂראל. [30]האָט ער צו אים געזאָגט: איך וועל ניט גיין; נייערט
צו מיין לאַנד און צו מיין אָפּשטאַם וועל איך גיין. [31]האָט ער
געזאָגט: זאָלסט אונדז ניט פאַרלאָזן, איך בעט דיך; דערפאַר
ווייל דו ווייסט ווו מיר קענען לאַגערן אין מדבר, און וועסט אונדז
זיין פאַר אויגן. [32]און עס וועט זיין, אַז דו וועסט גיין מיט אונדז, איז,
פון דעם גוטס וואָס גאָט וועט אונדז באַגיטיקן, וועלן מיר דיך
באַגיטיקן.

[33]און זיי האָבן געצויגן פון דעם באַרג פון גאָט דריי טעג
וועגס, און דער אָרון פון גאָטס בונד האָט געצויגן זיי פאַרויס דריי
טעג וועגס, אויסצוזוכן פאַר זיי אַ רואָרט. [34]און דער וואָלקן
פון גאָט איז געווען איבער זיי ביי טאָג, ווען זיי האָבן געצויגן

פון לאַגער. 35 און עס איז געווען, אַז דער אָרון האָט געצויגן,
האָט משה געזאָגט:

שטיי אויף, גאָט, און זאָלן צעשפּרייט ווערן דיינע פיינט,
און זאָלן אַנטלויפן דיינע שׂונאים פאַר דיר!

36 און אַז ער האָט גערוט, האָט ער געזאָגט:

קער אײַן, גאָט, צו די צענטויזנטן
פון די משפּחות פון ישׂראל!

יא 1 און דאָס פאָלק האָט זיך באַקלאָגט אויף שלעכטס אין
די אויערן פון גאָט, און גאָט האָט געהערט, און זיין צאָרן
האָט געגרימט, און אַ פייער פון גאָט האָט געברענט צווישן
זיי, און האָט פאַרצערט ביים עק לאַגער. 2 האָט דאָס פאָלק
געשריען צו משהן, און משה האָט מתפּלל געווען צו גאָט, און
דאָס פייער האָט זיך געזעצט. 3 און מע האָט גערופן דעם נאָ־
מען פון יענעם אָרט תּבֿערה[א], ווייל אַ פייער פון גאָט האָט
געברענט צווישן זיי.
4 און די צונויפגעלאָפענע וואָס צווישן זיי האָבן געגלוסט
אַ גלוסטונג; און אויך די קינדער פון ישׂראל האָבן ווידער
געוויינט, און זיי האָבן געזאָגט: ווען מע זאָל אונדז געבן עסן פלייש!
5 מיר געדענקען די פיש וואָס מיר פלעגן עסן אין מִצרַיִם
אומזיסט, די פלוצערן, און די קירבעס, און דאָס גרינס, און די
ציבעלעס, און די קנאָבל. 6 און אַצונד איז אונדזער זעל פאַר־
טריקנט; ניטאָ קיין זאַך; בלויז אויפן מָן זיינען אונדזערע אויגן.
7 און דער מָן איז געווען אַזוי ווי קאָריאַנדערזאָמען, און
זיין אָנבליק אַזוי ווי דער אָנבליק פון בדוֹלַח[ב]. 8 דאָס פאָלק
האָט זיך פאַרשפּרייט, און האָט עס אויפגעקליבן, און געמאָלן
אין אַ האַנטמיל, אָדער געשטויסן אין אַ שטייסל, און געקאָכט
אין אַ טאָפּ, אָדער געמאַכט דערפון קוכנס. און דער טעם

[א] בראַנד. [ב] אַ מין שמעקעדיקע בוימפּעך. לויט אַנדערע: אַ מין טייער שטיין, אָדער פּערל.

דערפֿון איז געווען ווי דער טעם פֿון אַן אײלקיכל. [9]און ווי
דער טוי האָט אַראָפּגענידערט אויפֿן לאַגער בײַ נאַכט, פֿלעגט
אַראָפּנידערן דערויף דער מָן.

[10]און משה האָט געהערט דאָס פֿאָלק וויינען משפּחות־ווײַז,
איטלאַכער פֿאַר דעם אײַנגאַנג פֿון זײַן געצעלט, און דער צאָרן
פֿון גאָט האָט זייער געגרימט, און עס איז געווען שלעכט אין
די אויגן פֿון משהן. [11]און משה האָט געזאָגט צו גאָט: פֿאַרוואָס
טוסטו שלעכטס דײַן קנעכט, און פֿאַרוואָס האָב איך געפֿונען
אומחן אין דײַנע אויגן, אַרויפֿצולייגן אויף מיר די לאַסט
פֿון דעמדאָזיקן גאַנצן פֿאָלק? [12]האָב איך דען געטראָגן דאָס־
דאָזיקע גאַנצע פֿאָלק, צי איך האָב עס געבאָרן, וואָס דו זאָגסט
צו מיר: טראָג עס אין דײַן בוזעם, אַזוי ווי אַ דערציִער טראָגט
אַ זויגעדיקן, צו דעם לאַנד וואָס דו האָסט צוגעשוואָרן זייערע
עלטערן? [13]פֿון וואַנען האָב איך פֿלייש, צו געבן דעמדאָזיקן
גאַנצן פֿאָלק, וואָס זיי וויינען אויף מיר, אַזוי צו זאָגן: גיב אונדז
פֿלייש, מיר זאָלן עסן? [14]איך אַליין קען ניט טראָגן דאָסדאָזיקע
גאַנצע פֿאָלק, וואָרום עס איז צו שווער פֿאַר מיר. [15]און
אויב דו טוסט אַזוי צו מיר, הרגען הרגע מיך, איך בעט דיך;
אויב איך האָב געפֿונען לײטזעליקייט אין דײַנע אויגן, און
לאָמיך ניט זען מײַן אומגליק.

[16]האָט גאָט געזאָגט צו משהן: זאַמל מיר אײַן זיבעציק מאַן
פֿון די עלטסטע פֿון ישׂראל, די וואָס דו ווייסט אַז זיי זײַנען די
עלטסטע פֿון פֿאָלק, און זײַנע אויפֿזעערס, און זאָלסט זיי
נעמען צום אוהל־מועד, און זיי זאָלן זיך דאָרטן שטעלן מיט
דיר. [17]און איך וועל אַראָפּנידערן, און וועל דאָרטן רעדן
מיט דיר, און וועל אָפּשיידן פֿון דעם גייסט וואָס אויף דיר, און
אַרויפֿטאָן אויף זיי, און זיי וועלן מיטטראָגן מיט דיר די לאַסט
פֿון פֿאָלק, און וועסט ניט דאַרפֿן טראָגן דו אַליין. [18]און צום

פאָלק זאָלסטו זאָגן: ברייט אַייך אָן אויף מאָרגן, און איר וועט
עסן פלייש; ווייל איר האָט געוויינט אין די אויערן פון גאָט,
אַזוי צו זאָגן: ווען מע זאָל אונדז געבן עסן פלייש! וואָרום אונדז
איז געווען ווויל אין מִצרַיִם; דרום וועט אַייך גאָט געבן פלייש,
און איר וועט עסן. [19]ניט איין טאָג וועט איר עסן, און ניט צוויי
טעג, און ניט פינף טעג, און ניט צען טעג, און ניט צוואַנציק טעג;
[20]ביז אַ חודש צייט, ביז וואַנען עס וועט אַייך קערן פון דער נאָז,
און וועט אַייך זיין צום עקל; דערפאַר וואָס איר האָט פאַראַכט
גאָט וואָס איז צווישן אַייך, און האָט געוויינט פאַר אים, אַזוי
צו זאָגן: נאָך וואָס גאָר זיינען מיר אַרויסגעגאַנגען פון מִצרַיִם?
[21]האָט משה געזאָגט: זעקס הונדערט טויזנט פוסגייער איז דאָס
פאָלק וואָס איך בין צווישן אים, און דו זאָגסט: איך וועל זיי
געבן פלייש, און זיי וועלן עסן אַ חודש צייט. [22]ווען שאָף און
רינדער זאָלן געשאָכטן ווערן פאַר זיי, וועט זיי דען קלעקן?
אַז אַלע פישן פון ים זאָלן אַיינגעזאַמלט ווערן פאַר זיי, וועט זיי
דען קלעקן? [23]האָט גאָט געזאָגט צו משהן: איז די האַנט פון
גאָט קורץ? אַצונד וועסטו זען, אויב מיין וואָרט וועט דיר
געשען אָדער ניט.

[24]איז משה אַרויסגעגאַנגען, און האָט גערעדט צום פאָלק די
ווערטער פון גאָט; און ער האָט אַיינגעזאַמלט זיבעציק מאַן פון
די עלטסטע פון פאָלק, און זיי געשטעלט רונד אַרום געצעלט.
[25]און גאָט האָט אַראָפגעניִדערט אין דעם וואָלקן, און האָט
גערעדט צו אים, און האָט גענומען פון דעם גייסט וואָס אויף
אים, און געגעבן אויף די זיבעציק מאַן, די עלטסטע. און עס
איז געווען, ווי דער גייסט האָט אויף זיי גערוט, אַזוי האָבן זיי
נביאות געזאָגט; אָבער ניט מער.

[26]און צוויי מענער זיינען איבערגעבליבן אין לאַגער, דער
נאָמען פון איינעם אֶלְדָד, און דער נאָמען פון צווייטן מֵידָד;

האָט אויף זיי אויך גערוט דער גייסט—און זיי זיינען געווען צווישן די פאַרשריבענע, אָבער זיי זיינען ניט אַרויסגעגאַנגען צום געצעלט—און זיי האָבן נביאות געזאָגט אין לאַגער. [27]איז געלאָפן דער יונג, און האָט דערציילט משהן, און געזאָגט: אֶלְדָד און מֵידָד זאָגן נביאות אין לאַגער. [28]האָט זיך אָפּגערופן יהושוּע דער זון פון נון, משהס באַדינער פון זיין יוגנט אָן, און האָט געזאָגט: מיין האַר משה, האַלט זיי צוריק. [29]האָט משה צו אים געזאָגט: נעמסטו זיך אָן פאַר מיר? הלוואַי זאָל דאָס גאַנצע פאָלק פון גאָט זיין נביאים, אַז גאָט זאָל געבן זיין גייסט אויף זיי! [30]און משה איז צוריק אַריין אין לאַגער, ער און די עלטסטע פון ישׂראל.

[31]און אַ ווינט האָט אַרויסגעצויגן פון גאָט, און האָט געבראַכט צופליען וואַכטלפויגלען פון ים, און האָט זיי צעוואָרפן לעבן לאַגער אַרום אַ טאָג וועגס פון איין זייט, און אַרום אַ טאָג וועגס פון דער אַנדער זייט, רונד אַרום לאַגער, און אַרום צוויי איילן איבערן געזיכט פון דער ערד. [32]און דאָס פאָלק איז אויפגעשטאַנען יענעם גאַנצן טאָג, און די גאַנצע נאַכט, און דעם גאַנצן מאָרגעדיקן טאָג, און זיי האָבן אויפגעקליבן די וואַכטל־פויגלען; דער וואָס האָט צומינדסט געקליבן האָט אויפּ־געקליבן צען הויפנס; און זיי האָבן זיי זיך אויסגעשפּרייט רונד אַרום לאַגער.

[33]דאָס פלייש איז נאָך געווען צווישן זייערע ציינער, איידער עס איז צעקייט געוואָרן, אַזוי האָט דער צאָרן פון גאָט געגרימט אויפן פאָלק, און גאָט האָט געשלאָגן צווישן דעם פאָלק זייער אַ גרויסן שלאַק. [34]און מע האָט גערופן דעם נאָמען פון יענעם אָרט קִברוֹת־הַתַּאֲוָה[א], ווייל דאָרטן האָט מען באַגראָבן דאָס פאָלק וואָס האָט געגלוסט.

[א] די קברים פון תאווה.

35פון קִברות־הַתַּאֲוָה האָט דאָס פאָלק געצויגן קיין חֲצֵרות;
און זיי זיינען געבליבן אין חֲצֵרות.

יב 1און מרים און אַהרן האָבן גערעדט אויף משהן פון וועגן
דער כּושישער ווייב וואָס ער האָט גענומען; וואָרום ער
האָט גענומען אַ כּושישע ווייב. 2און זיי האָבן געזאָגט: צי
בלויז נאָר מיט משהן האָט גאָט גערעדט? האָט ער ניט אויך
מיט אונדז גערעדט? און גאָט האָט געהערט.
3און דער מאַן משה איז געווען זייער אַן ענו, מער פון אַלע
מענטשן וואָס אויפן געזיכט פון דער ערד.
4האָט גאָט פּלוצלינג געזאָגט צו משהן און צו אַהרֹנען און צו
מרימען: גייט איר דריי אַרויס צום אוהל־מועד. זיינען זיי דריי
אַרויסגעגאַנגען. 5און גאָט האָט אַראָפּגענידערט אין אַ וואָלקנ
זייל, און האָט זיך געשטעלט ביים אַיינגאַנג פון אוהל־מועד,
און האָט גערופן אַהרֹנען און מרימען. זיינען זיי ביידע אַרויס־
געגאַנגען. 6און ער האָט געזאָגט: הערט אַקאָרשט צו מיינע
ווערטער: אַז אַ נביא איז דאָ ביי אײַך, טו איך, גאָט, אין אַ
זעאונג זיך דערקענען צו אים; אין אַ חלום רעד איך מיט אים.
7ניט אַזוי איז מיין קנעכט משה; אין מיין גאַנצן הויז איז ער
באַגלויבט. 8מויל צו מויל רעד איך מיט אים, און באַשיינפּערלאַך
און ניט מיט רעטענישן, און די געשטאַלט פון גאָט קוקט
ער אָן. און ווי אַזוי האָט איר ניט מורא געהאַט צו רעדן אויף
מיין קנעכט, אויף משהן? 9און דער צאָרן פון גאָט האָט
געגרימט אויף זיי; און ער איז אַוועקגעגאַנגען. 10און ווי דער
וואָלקן האָט זיך אָפּגעטאָן פון איבערן געצעלט, ערשט מרים
איז מצורע [ווייס] ווי שניי. און אַהרן האָט זיך אומגעקערט
צו מרימען, ערשט זי איז מצורע. 11האָט אַהרן געזאָגט צו
משהן: איך בעט דיך, מיין האַר, זאָלסט ניט אַרויפטאָן אויף

אונדז אַ זינד, וואָס מיר האָבן זיך באַנאַרישט און וואָס מיר האָבן
געזינדיקט. 12זאָל זי, איך בעט דיך, ניט זיין אַזוי ווי אַ טויט־
געבאָרענער וואָס זיין פלייש איז האַלב צעגעסן ווען ער גייט
אַרויס פון זיין מוטערס טראַכט. 13און משה האָט געשריען
צו גאָט, אַזוי צו זאָגן: גאָט, איך בעט דיך, הייל זי, איך בעט
דיך. 14האָט גאָט געזאָגט צו משהן: אַז איר פאָטער וואָלט איר
אין פנים געשפּיגן, וואָלט זי זיך ניט געשעמט זיבן טעג? זאָל זי
זיין אַיינגעשלאָסן זיבן טעג אויסן לאַגער, און דערנאָך זאָל זי
אַריינגענומען ווערן.
15איז מרים געווען אַיינגעשלאָסן אויסן לאַגער זיבן טעג;
און דאָס פאָלק האָט ניט געצויגן ביז מרים איז אַריינגענומען
געוואָרן. 16און דערנאָך האָט דאָס פאָלק געצויגן פון חֲצֵרוֹת,
און זיי האָבן גערוט אין מדבר פּאָרָן.

שְׁלַח

יג 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2שיק דיר
מענטשן, זיי זאָלן אויסקוקן דאָס לאַנד כּנַעַן, וואָס איך גיב
צו די קינדער פון ישׂראל; צו איין מאַן, צו איין מאַן פאַר זיין
פאָטערשטאַם זאָלט איר שיקן; איטלאַכער אַ פירשט צווישן
זיי.
3און משה האָט זיי געשיקט פון מדבר פּאָרָן לויט דעם מויל
פון גאָט; זיי אַלע זיינען געווען מענטשן הויפּטלייט פון די
קינדער פון ישׂראל. 4און דאָס זיינען זייערע נעמען: פאַר שבט
ראובן, שַׁמּוּעַ דער זון פון זַכּוּרן. 5פאַר שבט שמעון, שָׁפָט דער
זון פון חוֹרין. 6פאַר שבט יהודה, כָּלֵב דער זון פון יפוּנֶהן.
7פאַר שבט יששׂכר, יִגְאָל דער זון פון יוֹסֵפן. 8פאַר שבט אפרים,
הוֹשֵׁעַ דער זון פון נון. 9פאַר שבט בנימין, פַּלְטִי דער זון פון
רָפוּאן. 10פאַר שבט זבולון, גַּדִּיאֵל דער זון פון סוֹדין. 11פאַר

שבט יוסף: פאַר שבט מנשה, גַדי דער זון פון סוסין. 12 פאַר שבט
דָן, עַמיאֵל דער זון פון גמַלין. 13 פאַר שבט אָשר, סתור דער זון
פון מיכָאֵלן. 14 פאַר שבט נפתלי, נַחבי דער זון פון וָפסין. 15 פאַר
שבט גָד, גְאוּאֵל דער זון פון מָכין. 16 דאָס זיינען די נעמען פון
די מענטשן וואָס משה האָט געשיקט אויסקוקן דאָס לאַנד. און
משה האָט גערופן הוֹשֵעַ דעם זון פון נון, יהוֹשוּעַ. 17 און משה
האָט זיי געשיקט אויסקוקן דאָס לאַנד כּנַעַן, און האָט צו זיי
געזאָגט: גייט אַרויף אַהין קיין דָרום, און גייט אַרויף אין דעם
געבערג. 18 און איר זאָלט אָנקוקן דאָס לאַנד, וואָס דאָס איז,
און דאָס פאָלק וואָס זיצט דערויף, אויב ער איז שטאַרק אָדער
שוואַך, אויב ער איז ווינציק אָדער פיל; 19 און ווי איז דאָס לאַנד
וואָס ער זיצט דרינען, אויב עס איז גוט אָדער שלעכט, און ווי
זיינען די שטעט וואָס ער זיצט אין זיי, אין לאַגערן אָדער אין
פעסטונגען; 20 און ווי איז די ערד, איז זי פעט אָדער מאָגער,
איז דאָ אויף איר געהילץ אָדער ניט. און איר זאָלט אַייך
שטאַרקן, און ברענגען פון דער פרוכט פון לאַנד.—און די טעג
זיינען געווען די טעג פון ערשטע ווייַנטרויבן.

21 זיינען זיי אַרויסגעגאַנגען, און האָבן אויסגעקוקט דאָס
לאַנד פון מדבר צִן ביז רחוֹב, ווי מע קומט קיין חַמָת. 22 און
זיי זיינען אַרויפגעגאַנגען קיין דָרום, און זיינען געקומען ביז
חֶברון; און דאָרטן זיינען געווען אַחימָן, שֵשַי, און תַלמַי, קינדער
פון עֲנָק.—און חֶברון איז געבויט געוואָרן זיבן יאָר פאַר צוֹעַן
אין מִצרַיִם.— 23 און זיי זיינען געקומען ביזן טאָל אֶשכּול, און
האָבן אָפּגעשניטן פון דאָרטן אַ צווייַג מיט איין הענגל ווייַנ־
טרויבן, און האָבן עס געטראָגן אויף אַ שטאַנג זאַלבעצווייט;
אויך פון די מילגרוימען און פון די פייגן [האָבן זיי גענומען].—
24 יענעם אָרט האָט מען גערופן דער טאָל אֶשכּול[א] פון וועגן דעם
הענגל וואָס די קינדער פון ישׂראל האָבן אָפּגעשניטן פון

[א] הענגל.

דאָרטן.—[25]און זיי האָבן זיך אומגעקערט פון אויסקוקן דאָס לאַנד
צום סוף פון פערציק טעג. [26]און זיי זיינען געגאַנגען און
געקומען צו משהן און צו אַהרנען, און צו דער גאַנצער עדה פון
די קינדער פון ישׂראל, אין מדבר פּאָרן קיין קָדֵש; און זיי
האָבן געבראַכט אַן ענטפער צו זיי און צו דער גאַנצער עדה,
און האָבן זיי געוויזן די פרוכט פון לאַנד. [27]און זיי האָבן אים
דערציילט, און געזאָגט: מיר זיינען געקומען אין דעם לאַנד
וווהין דו האָסט אונדז געשיקט, און עס פליסט אויך מיט מילך
און האָניק; און דאָס איז איר פרוכט. [28]אָבער שטאַרק איז דאָס
פאָלק וואָס זיצט אין לאַנד, און די שטעט זיינען באַפעסטיקטע,
גרויסע ביז גאָר, און אויך די קינדער פון עֲנָק האָבן מיר
דאָרטן געזען. [29]עֲמָלֵק זיצט אין דָרום־לאַנד, און דער חִתּי,
און דער יבוסי, און דער אֶמוֹרי, זיצן אין דעם געבערג,
און דער כּנַעֲני זיצט ביים ים און ביים ברעג יַרדן. [30]האָט
כָּלֵב איינגעשטילט דאָס פאָלק אַקעגן משהן, און ער האָט
געזאָגט: אַרויפגיין וועלן מיר אַרויפגיין, און מיר וועלן עס אַרבן,
וואָרום בייקומען וועלן מיר עס בייקומען. [31]אָבער די מענטשן
וואָס זיינען אַרויפגעגאַנגען מיט אים, האָבן געזאָגט: מיר קענען
ניט אַרויפגיין קעגן דעם פאָלק, וואָרום ער איז שטאַרקער פון
אונדז. [32]און זיי האָבן אַרויסגעלאָזט אַ שלעכטן קלאַנג אויף
דעם לאַנד וואָס זיי האָבן עס אויסגעקוקט, ביי די קינדער פון
ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: דאָס לאַנד וואָס מיר זיינען דורכגעגאַנגען
דורך דעם, כּדי עס אויסצוקוקן, דאָס איז אַ לאַנד וואָס עסט
אויף אירע באַוווינער, און דאָס גאַנצע פאָלק, וואָס מיר האָבן
געזען דרינען, זיינען מענטשן פון גרויסן וווקס. [33]און דאָרטן
האָבן מיר געזען די נפילים, די זין פון עֲנָק וואָס פון די
נפילים; און מיר זיינען געווען ווי היישעריקן אין אונדזערע
אויגן, און אַזוי זיינען מיר געווען אין זייערע אויגן.

יד 1 האָט די גאַנצע עדה אויפגעהויבן און אַרויסגעלאָזט
זייער קָול; און דאָס פאָלק האָט געוויינט אין יענער נאַכט.
2 און אַלע קינדער פון ישׂראל האָבן געמורמלט אויף משהן און
אויף אַהרנען, און די גאַנצע עדה האָט צו זיי געזאָגט: הלוואַי
וואָלטן מיר געשטאָרבן אין לאַנד מִצרַיִם, אָדער הלוואַי וואָלטן
מיר געשטאָרבן אין דעמדאָזיקן מדבר! 3 און נאָך וואָס ברענגט
אונדז גאָט אין דעמדאָזיקן לאַנד, צו פאַלן דורכן שווערד,
אונדזערע ווײַבער און אונדזערע קליינע קינדער זאָלן ווערן צו
רויב? איז ניט בעסער פאַר אונדז זיך אומצוקערן קיין מִצרַיִם?
4 און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: לאָמיר מאַכן אַ הויפּט-
מאַן, און זיך אומקערן קיין מִצרַיִם. 5 זײַנען משה און אַהרן
געפאַלן אויף זייער פּנים פאַר דער גאַנצער אײַנזאַמלונג פון
דער עדה פון די קינדער פון ישׂראל. 6 און יהושע דער זון
פון נון, און כָּלֵב דער זון פון יפֻנֶהן, פון די וואָס האָבן אויס-
געקוקט דאָס לאַנד, האָבן צעריסן זייערע קליידער, 7 און האָבן
געזאָגט צו דער גאַנצער עדה פון די קינדער פון ישׂראל, אַזוי
צו זאָגן: דאָס לאַנד, וואָס מיר זײַנען דורכגעגאַנגען דורך דעם,
כּדי עס אויסצוקוקן, דאָס לאַנד איז זייער זייער גוט. 8 אויב גאָט
באַגערט אונדז, וועט ער אונדז ברענגען אין דעמדאָזיקן לאַנד,
און וועט עס אונדז געבן—אַ לאַנד וואָס זי פליסט מיט מילך און
האָניק. 9 איר זאָלט נאָר ניט ווידערשפּעניקן אָן גאָט, און ניט
מורא האָבן פאַר דעם פאָלק פון לאַנד, וואָרום אונדזער ברויט
זײַנען זיי; זייער שאָטן האָט זיך אָפּגעטאָן פון זיי, און גאָט איז
מיט אונדז; איר זאָלט ניט מורא האָבן פאַר זיי. 10 האָט די גאַנצע
עדה געזאָגט, מע זאָל זיי פאַרוואַרפן מיט שטיינער; אָבער די
פּראַכט פון גאָט האָט זיך באַוויזן אין אוהל-מועד צו אַלע
קינדער פון ישׂראל.

11 און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: ביז וואַנען וועט דאָס-
דאָזיקע פאָלק מיך לעסטערן? און ביז וואַנען וועלן זיי ניט גלויבן

אין מיר, ביי אַלדי צייכנס וואָס איך האָב געמאַכט צווישן אים?
[12]איך וועל אים שלאָגן מיט פּעסט, און וועל אים אויסראָטן, און
וועל דיך מאַכן פאַר אַ פאָלק גרעסער און מאַכטיקער פון אים.
[13]האָט משה געזאָגט צו גאָט: אַז די מִצרים וועלן הערן–וואָרום
דו האָסט דאָך אויפגעבראַכט מיט דיין שטאַרקייט דאָסדאָזיקע
פאָלק פון צווישן זיי–[14]וועלן זיי זאָגן צו די באַוווינער פון
דעמדאָזיקן לאַנד, וואָס האָבן געהערט אַז דו, יהוה, ביסט
צווישן דעמדאָזיקן פאָלק; וואָרום אויג אין אויג ביסט דו, יהוה,
געזען געוואָרן, און דיין וואָלקן שטייט איבער זיי, און אין אַ
וואָלקנזייל גייסטו זיי פאַרויס ביי טאָג, און אין אַ פייערזייל ביי
נאַכט–[15]איז, אַז דו וועסט טייטן דאָסדאָזיקע פאָלק אַזוי ווי איין
מאַן, אַזוי וועלן זאָגן די אומות וואָס האָבן געהערט דיין הערונג,
אַזוי צו זאָגן: [16]ווייל יהוה איז ניט ביכולת צו ברענגען דאָס־
דאָזיקע פאָלק אין דעם לאַנד וואָס ער האָט זיי צוגעשוואוירן,
האָט ער זיי אויסגעשאָכטן אין מדבר. [17]דרום זאָל אַצונד
גרויס זיין, איך בעט דיך, דער כּוח פון גאָט לויט ווי דו האָסט
גערעדט, אַזוי צו זאָגן: [18]גאָט איז אײַנגעהאַלטן אין צאָרן און
רייך אין גענאָד, ער פאַרטראָגט זינד און פאַרברעכן, נאָר
שענקען שענקט ער ניט; ער רעכנט זיך פאַר די זינד פון די
פאָטערס מיט די קינדער, מיטן דריטן און מיטן פירטן דור.
[19]פאַרגיב, איך בעט דיך, די זינד פון דעמדאָזיקן פאָלק, לויט
דער גרויסקייט פון דיין חסד, און אַזוי ווי דו האָסט פאַרגעבן
דעמדאָזיקן פאָלק פון מִצרַיִם און ביז אַהער.

[20]האָט גאָט געזאָגט: איך האָב פאַרגעבן אַזוי ווי דיין וואָרט.
[21]אָבער אַזוי ווי איך לעב, און די פּראַכט פון גאָט איז פול די
גאַנצע ערד; [22]אַז די אַלע מענטשן וואָס האָבן געזען מיין פּראַכט
און מיינע צייכנס, וואָס איך האָב באַוויזן אין מִצרַיִם און אין

מדבר, און פֿון דעסטוועגן האָבן זיי מיך געפּרוּווט שוין צען מאָל, און ניט צוגעהערט צו מײַן קָול, [23]אויב זיי וועלן זען דאָס לאַנד, וואָס איך האָב צוגעשוואָרן זייערע עלטערן! יאָ, אַלע וואָס האָבן מיך געלעסטערט, וועלן עס ניט אָנזען. [24]נאָר מײַן קנעכט כָּלֵב, ווײַל אין אים איז געווען אַן אַנדער גײַסט, און ער איז נאָכגעגאַנגען געטרײַ נאָך מיר, אים וועל איך ברענגען אין דעם לאַנד, וואָס ער איז אַהין געגאַנגען, און צו זײַן זאָמען וועט ער עס לאָזן בירושה. [25]דער עֲמָלֵקִי און דער כְּנַעֲנִי זיצן אין טאָל; מאָרגן קערט אײַך אום, און ציט אײַך צום מדבר אויפֿן וועג צום ים־סוף.

[26]און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרֹנען, אַזוי צו זאָגן: [27]ביז וואַנען נאָך לאָזן די דאָזיקע בייזע עדה וואָס מורמלען אַקעגן מיר? איך האָב געהערט די מורמלערײַען פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, וואָס זיי מורמלען אַקעגן מיר. [28]זאָג צו זיי: אַזוי ווי איך לעב, זאָגט גאָט, אויב ניט ווי איר האָט גערעדט אין מײַנע אויערן, אַזוי וועל איך טאָן צו אײַך! [29]אין דעם־דאָזיקן מדבר וועלן פֿאַלן אײַערע פּגרים, און אַלע אײַערע געציילטע, לויט אײַער גאַנצער צאָל, פֿון צוואַנציק יאָר אַלט און העכער, ווײַל איר האָט געמורמלט אַקעגן מיר. [30]איר וועט ניט קומען אין דעם לאַנד וואָס איך האָב אויפֿגעהויבן מײַן האַנט[א] אײַך צו מאַכן רוען דרינען, אַחוץ כָּלֵב דער זון פֿון יפֻנֶּהן, און יהוֹשֻעַ דער זון פֿון נון. [31]און אײַערע קליינע קינדער וואָס איר האָט געזאָגט, זיי וועלן זײַן צו רויב, זיי וועל איך ברענגען אַהין, און זיי וועלן דערקענען דאָס לאַנד, וואָס איר האָט פֿאַראַכט. [32]אָבער איר — אײַערע פּגרים וועלן פֿאַלן אין דעם־דאָזיקן מדבר. [33]און אײַערע קינדער וועלן אומוואַנדערן אין מדבר פֿערציק יאָר, און וועלן לײַדן פֿאַר אײַערע אָפּ־קערונגען, ביז אײַערע פּגרים וועלן פֿאַרלענדט ווערן אין מדבר.

[א] ד׳ ה׳ געשוואָרן.

34 לויט דער צאָל פון די טעג וואָס איר האָט אויסגעקוקט דאָס
לאַנד—פערציק טעג, פאַר אַ טאָג אַ יאָר, פאַר אַ טאָג אַ יאָר,
וועט איר טראָגן אײַערע זינד, פערציק יאָר; און איר וועט דער־
שפירן מיין אומגענאָד. 35 איך, יהוה, האָב גערעדט; אויב איך
וועל דאָס ניט טאָן צו דערדאָזיקער גאַנצער בייזער עדה, וואָס
האָט זיך אײַנגעזאַמלט אַקעגן מיר! אין דעמדאָזיקן מדבר
וועלן זיי פאַרלענדט ווערן, און דאָ וועלן זיי שטאַרבן.
36 און די מענטשן וואָס משה האָט געשיקט אויסקוקן דאָס
לאַנד, און זיי זיינען צוריקגעקומען און האָבן געמאַכט מורמלען
אַקעגן אים די גאַנצע עדה, מיט אַרויסלאָזן אַ שלעכטן
קלאַנג אויפן לאַנד— 37 די מענטשן וואָס האָבן אַרויסגעלאָזט דעם
שלעכטן קלאַנג אויפן לאַנד, זיינען געשטאָרבן אין אַ מגפה
פאַר גאָט. 38 נאָר יהושע דער זון פון נון, און כָּלֵב דער זון פון
יפוּנֶהן, זיינען געבליבן לעבן פון יענע מענטשן, וואָס זיינען
געגאַנגען אויסקוקן דאָס לאַנד.
39 און משה האָט גערעדט די־דאָזיקע ווערטער צו אַלע
קינדער פון ישראל, און דאָס פאָלק האָט זייער געטרויערט.
40 און זיי האָבן זיך געפעדערט אין דער פרי, און זיינען אַרויפ־
געגאַנגען אויפן שפיץ באַרג, אַזוי צו זאָגן: אָט זיינען מיר, און מיר
וועלן אַרויפגיין צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט געזאָגט; וואָרום
מיר האָבן געזינדיקט. 41 האָט משה געזאָגט: נאָך וואָס דען
טרעט איר איבער דעם באַפעל פון גאָט, אַז דאָס וועט ניט
באַגליקן? 42 איר זאָלט ניט אַרויפגיין, אַז גאָט איז ניט צווישן
אײַך, כדי איר זאָלט ניט געשלאָגן ווערן פאַר אײַערע פיינט.
43 וואָרום דער עֲמָלֵקי און דער כְּנַעֲנִי זיינען דאָרטן פאַר אײַך,
און איר וועט פאַלן דורכן שווערד; וואָרום אַזוי ווי איר האָט
אײַך אָפּגעקערט פון הינטער גאָט, וועט גאָט ניט זיין מיט אײַך.
44 אָבער זיי האָבן זיך דערוועגט אַרויפצוגיין אויפן שפיץ

באַרג; נאָר דער אָרון פון גאָטס בונד און משה האָבן זיך ניט
גערירט פון לאַגער. [45]און דער עמלקי און דער כּנעני, וואָס
זיינען געזעסן אויף יענעם באַרג, האָבן אַראָפּגענידערט, און
האָבן זיי געשלאָגן און זיי צעקלאַפּט ביז חרמה.

טו [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]רעד
צו די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז איר וועט קומען אין דעם לאַנד פון אייער באַזעצונג
וואָס איך גיב אייך, [3]און איר וועט מאַכן אַ פייעראָפּפער צו
גאָט, אַ בראַנדאָפּפער אָדער אַ שלאַכטאָפּפער, לויט אַ קלאָר
אַרויסגערעדטן נדר, אָדער ווי אַ פרייוויליקע גאָב, אָדער אין
אייערע יום־טובים, כּדי צו מאַכן אַ געשמאַקן ריח צו גאָט, פון
רינדער אָדער פון שאָף, [4]זאָל דער וואָס ברענגט זיין קרבן
צו גאָט, ברענגען אַ שפּייזאָפּפער פון אַ צענטל [איפה] זעמל־
מעל פאַרמישט מיט אַ פערטל הין אייל; [5]און וויין פאַר אַ גיס־
אָפּפער, אַ פערטל הין, זאָלסטו מאַכן מיטן בראַנדאָפּפער
אָדער צום שלאַכטאָפּפער, פאַר איטלאַכן שעפּס. [6]אויב צו
אַ ווידער, זאָלסטו מאַכן אַ שפּייזאָפּפער פון צוויי צענטל זעמל־
מעל פאַרמישט מיט אייל אַ דריטל הין; [7]און וויין פאַר אַ גיס־
אָפּפער, אַ דריטל הין, זאָלסטו ברענגען פאַר אַ געשמאַקן
ריח צו גאָט. [8]און אַז דו וועסט מאַכן אַ יונג רינד פאַר אַ
בראַנדאָפּפער אָדער אַ שלאַכטאָפּפער, לויט אַ קלאָר אַרויס־
גערעדטן נדר, אָדער פאַר אַ פרידאָפּפער צו גאָט, [9]זאָל מען
ברענגען מיטן יונגן רינד אַ שפּייזאָפּפער פון דריי צענטל
זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל אַ האַלבן הין; [10]און וויין זאָלסטו
ברענגען פאַר אַ גיסאָפּפער אַ האַלבן הין, אַ פייעראָפּפער פאַר
אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. [11]אַזוי זאָל געטאָן ווערן צו איטלאַכן
אָקס, אָדער צו איטלאַכן ווידער, אָדער צו אַ לאַם פון

שעפּסן אָדער פון ציגן. [12]ווי נאָך דער צאָל וואָס איר וועט
מאַכן; אַזוי זאָלט איר טאָן צו איטלעכן, לויט זייער צאָל.
[13]יעטוועדער איינגעבאָרענער זאָל אַזוי מאַכן דידאָזיקע, ביים
ברענגען אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט. [14]און
אַז ביי אייך וועט זיך אויפהאַלטן אַ פרעמדער, אָדער ווער
נאָר עס וועט זיין צווישן אייך, אין אייערע דור־דורות, און ער
וועט מאַכן אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט, זאָל
ער טאָן אַזוי ווי איר טוט. [15]קהל! איין געזעץ זאָל זיין פאַר
אייך און פאַר דעם פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף, אַן אייביק
געזעץ אויף אייערע דור־דורות; ווי איר, אַזוי זאָל זיין דער
פרעמדער פאַר גאָט. [16]איין תורה און איין דין זאָל זיין פאַר
אייך און פאַר דעם פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף ביי אייך.
[17]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [18]רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז איר קומט אין דעם לאַנד וואָס איך ברענג אייך אַהין,
[19]איז, אַז איר עסט פון דעם ברויט פון לאַנד, זאָלט איר
אָפּשיידן אַן אָפּשיידונג צו גאָט. [20]דאָס ערשטע פון אייערע טייג־
מולטערס זאָלט איר אָפּשיידן אַ חלה פאַר אַן אָפּשיידונג; ווי
די אָפּשיידונג פון שייער, אַזוי זאָלט איר עס אָפּשיידן. [21]פון
דעם ערשטן פון אייערע טייגמולטערס זאָלט איר געבן אַן
אָפּשיידונג צו גאָט אויף אייערע דור־דורות.
[22]און אַז איר וועט פאַרזען, און איר וועט ניט טאָן אַלע
דידאָזיקע געבאָט וואָס גאָט האָט אָנגעזאָגט משהן, [23]אַלץ וואָס
גאָט האָט אייך באַפוילן דורך משהן, פון דעם טאָג וואָס
גאָט האָט עס באַפוילן און ווייטער, אויף אייערע דור־
דורות, [24]איז, אויב עס איז, [פאַרהוילן] פון די אויגן פון דער
עדה, געטאָן געוואָרן דורך אַ פאַרזע, זאָל די גאַנצע עדה מאַכן
איין יונגן אָקס פאַר אַ בראַנדאָפּפער, פאַר אַ געשמאַקן ריח

צו גאָט, מיט זיין שפייזאָפפער און זיין גיסאָפפער, אַזוי ווי דער
דין; און איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפפער. 25און דער כּהן
זאָל מכפּר זיין אויף דער גאַנצער עדה פון די קינדער פון
ישׂראל, און זיי זאָל פאַרגעבן ווערן, ווייל אַ פאַרזע איז דאָס,
און זיי האָבן געבראַכט זייער קרבן, אַ פייעראָפפער צו גאָט,
און זייער זינדאָפפער פאַר גאָט, פאַר זייער פאַרזע. 26און
דער גאַנצער עדה פון די קינדער פון ישׂראל, און דעם פרעמדן
וואָס האַלט זיך אויף צווישן זיי, וועט פאַרגעבן ווערן, וואָרום
ביי דעם גאַנצן פאָלק איז דאָס געווען דורך אַ פאַרזע.
27אויב אָבער אַן איינצלנער מענטש וועט זינדיקן דורך
אַ פאַרזע, זאָל ער ברענגען אַ יאָריקע ציג פאַר אַ זינדאָפפער.
28און דער כּהן זאָל מכפּר זיין אויף דעם מענטשן וואָס פאַר־
זעט, ווען ער זינדיקט דורך אַ פאַרזע פאַר גאָט; כּדי מכפּר
צו זיין אויף אים, אַז אים זאָל פאַרגעבן ווערן. 29פאַר דעם
איינגעבאָרענעם צווישן די קינדער פון ישׂראל, און פאַר דעם
פרעמדן וואָס האַלט זיך אויף צווישן זיי—איין געזעץ זאָל זיין
ביי אייך פאַר דעם וואָס טוט עפּעס דורך אַ פאַרזע. 30אָבער
דער מענטש וואָס טוט מיט אַ הויכער האַנט, פון די איינ־
געבאָרענע, אָדער פון די פרעמדע, לעסטערט ער גאָט, און
יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן פון צווישן איר פאָלק. 31וואָרום
דאָס וואָרט פון גאָט האָט ער פאַראַכט, און זיין געבאָט האָט
ער פאַרשטערט; פאַרשניטן מוז פאַרשניטן ווערן יענע זעל, איר
זינד איז אויף איר.

32און ווען די קינדער פון ישׂראל זיינען געווען אין דער
מדבר, האָבן זיי געפונען אַ מאַן קלייבנדיק האָלץ אום שבת.
33האָבן די וואָס האָבן אים געפונען קלייבנדיק האָלץ, אים
געבראַכט צו משהן און צו אַהרנען און צו דער גאַנצער עדה.
34און מע האָט אים אַריינגעזעצט אין וואַך, וואָרום עס איז ניט

באַשיידט געוואָרן וואָס אים זאָל געטאָן ווערן. 35האָט גאָט
געזאָגט צו משהן: טייטן זאָל געטייט ווערן דער מאַן; די גאַנצע
עדה זאָל אים פאַרוואַרפן מיט שטיינער אויסן לאַגער. 36און
די גאַנצע עדה האָט אים אַרויסגעפירט אויסן לאַגער, און זיי
האָבן אים פאַרוואָרפן מיט שטיינער, און ער איז געשטאָרבן;
אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן.

37און גאָט האָט געזאָגט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 38רעד צו
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי, זיי זאָלן זיך
מאַכן פרענדז אויף די עקן פון זייערע קליידער, אויף זייערע
דור־דורות; און זיי זאָלן אַריינטאָן אין די פרענדז פון עק קלייד
אַ בלאָען פאָדים. 39און דאָס זאָל אײַך זיין פאַר ציצית, אַז
איר זאָלט עס זען, און געדענקען אַלע געבאָט פון גאָט, און זיי
טאָן, און איר זאָלט ניט נאָכגיין נאָך אײַער האַרצן און נאָך
אײַערע אויגן, וואָס איר זייט פאַרפירט נאָך זיי; 40כּדי איר זאָלט
געדענקען און טאָן אַלע מיינע געבאָט, און זיין הייליק צו אײַער
גאָט. 41איך בין יהוה אײַער גאָט וואָס האָב אײַך אַרויס־
געצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, אײַך צו זיין צום גאָט: איך בין יהוה
אײַער גאָט.

קֹרַח

טז 1און קֹרַח דער זון פון יִצהָר, דעם זון פון קְהָת, דעם זון
פון לֵוִין, און דָתָן און אֲבִירָם, די זין פון אֱלִיאָבן, און און
דער זון פון פֶּלֶתן, קינדער פון ראובן, האָבן גענומען, 2און זיך
געשטעלט פאַר משהן מיט צוויי הונדערט און פופציק מאַן פון
די קינדער פון ישׂראל, פירשטן פון דער עדה, גערופענע פון
דער אײַנזאַמלונג, מענטשן מיט אַ נאָמען. 3און זיי האָבן זיך
אײַנגעזאַמלט אַקעגן משהן און אַקעגן אַהרֹנען, און האָבן צו

זיי געזאָגט: גענוג אײַך! וואָרום די גאַנצע עדה זיינען אַלע
הייליק, און גאָט איז צווישן זיי, און פאַרוואָס נעמט איר זיך
איבער אַקעגן דעם קהל פון גאָט? [4]און ווי משה האָט עס
געהערט, אַזוי איז ער געפאַלן אויף זיין פּנים. [5]און ער האָט
גערעדט צו קֹרחן און צו זיין גאַנצן געזעמל, אַזוי צו זאָגן: אין דער
פרי וועט גאָט לאָזן וויסן, ווער עס איז זיינער, און דעם וואָס
איז הייליק, וועט ער מאַכן גענענען צו זיך; יאָ, דעם וועמען
ער וועט אויסדערוויילן, וועט ער מאַכן גענענען צו זיך. [6]דאָס
טוט: נעמט אײַך פייערפאַנען, קֹרח מיט זיין גאַנצן געזעמל,
[7]און לייגט אַריין אין זיי פייער, און טוט אויף זיי אַרויף ווייריך
פאַר גאָט, מאָרגן; און עס וועט זיין, דער מאַן וואָס גאָט וועט
אויסדערוויילן, ער איז דער הייליקער. גענוג אײַך, קינדער
פון לֵוִי!

[8]און משה האָט געזאָגט צו קֹרחן: הערט אַקאָרשט, קינדער
פון לֵוִי: [9]ווינציק אײַך וואָס דער גאָט פון ישראל האָט אײַך
אָפּגעשיידט פון צווישן דער עדה פון די קינדער פון ישראל,
אײַך צו מאַכן גענענען צו זיך, צו דינען דעם דינסט פון משכן
פון גאָט, און צו שטיין פאַר דער עדה, זיי צו באַדינען—[10]וואָס
ער האָט געמאַכט גענענען דיך און אַלע דיינע ברידער, די
קינדער פון לֵוִי, מיט דיר, אַז איר פאַרלאַנגט אויך די כהונה?
[11]פאַרוואָר, דו מיט דיין גאַנצן געזעמל, דאָס זייט איר איינ־
געזאַמלט אַקעגן גאָט; וואָרום וואָס איז אַהרן, אַז איר זאָלט
מורמלען אַקעגן אים?

[12]און משה האָט געשיקט רופן דָתָן און אֲבִירָם, די זין פון
אֱלִיאָבן; אָבער זיי האָבן געזאָגט: מיר וועלן ניט אַרויפקומען.
[13]ווינציק וואָס דו האָסט אונדז אויפגעבראַכט פון אַ לאַנד וואָס
פליסט מיט מילך און האָניק, אונדז צו טייטן אין דער מדבר,
אַז הערשעווען ווילסטו נאָך הערשעווען איבער אונדז? [14]יאָ,

האָסט אונדז ניט געבראַכט אין אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך
און האָניק, אָדער אונדז געגעבן אַ נחלה פון פעלד און ווייַנגאָרטן.
ווילסטו דידאָזיקע מענטשן די אויגן פאַרשטעכן? מיר וועלן
ניט אַרויפקומען. [15]האָט משהן זייער געערגערט, און ער האָט
געזאָגט צו גאָט: זאָלסט זיך ניט קערן צו זייער אָפּפער; ניט אַן
אייַנציקן אייזל האָב איך גענומען פון זיי, און ניט איך האָב
שלעכטס געטאָן אַן אייַנציקן פון זיי.
[16]און משה האָט געזאָגט צו קֹרחן: דו מיט דייַן גאַנצן געזעמל
זייט פאַר גאָט מאָרגן, דו און זיי, און אַהרן. [17]און נעמט
איטלאַכער זייַן פייערפאַן, און איר זאָלט אַרויפלייגן דערויף
ווייַרויך, און ברענגען פאַר גאָט איטלאַכער זייַן פייערפאַן,
צוויי הונדערט און פופציק פייערפאַנען; אויך דו און אַהרן,
איטלאַכער זייַן פייערפאַן.
[18]האָבן זיי גענומען איטלאַכער זייַן פייערפאַן, און זיי האָבן
אַרויפגעלייגט אויף זיי פייער, און אַרויפגעטאָן אויף זיי ווייַרויך,
און זיי האָבן זיך געשטעלט בײַם אײַנגאַנג פון אוהל־מועד מיט
משהן און אַהרנען. [19]און קֹרח האָט אײַנגעזאַמלט אַקעגן זיי
די גאַנצע עדה צום אײַנגאַנג פון אוהל־מועד; און די פּראַכט
פון גאָט האָט זיך באַוויזן צו דער גאַנצער עדה.
[20]און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרנען, אַזוי צו
זאָגן: [21]שיידט אײַך אָפּ פון צווישן דערדאָזיקער עדה, און איך
וועל זיי פאַרלענדן אין אַ רגע. [22]זײַנען זיי געפאַלן אויף זייער
פנים, און האָבן געזאָגט: גאָט דו האַר פון די גייסטער פון אַלע
באַשעפענישן, זאָל איין מענטש זינדיקן, און אויף דער גאַנצער
עדה זאָלסטו צערענען?
[23]האָט גאָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [24]רעד צו דער
עדה, אַזוי צו זאָגן: ציט אָפּ פון אַרום דער וווינונג פון קֹרחן,
דָתָנען, און אַבירָמען. [25]איז משה אויפגעשטאַנען און איז

גענאַנגען צו דָתָנען און אַבירָמען, און נאָך אים זײַנען געגאַנגען
די עלטסטע פון ישׂראל. [26]און ער האָט גערעדט צו דער עדה,
אַזוי צו זאָגן: טרעט אָפּ, איך בעט אײַך, פון לעבן די געצעלטן
פון דידאָזיקע שלעכטע מענטשן, און איר זאָלט זיך ניט אָנרירן
אָן אַלץ וואָס איז זײַערס, כּדי איר זאָלט ניט אומגעבראַכט
ווערן דורך אַלע זײַערע זינד. [27]האָבן זיי אָפּגעצויגן פון דער
וווינונג פון קֹרחן, דָתָנען, און אַבירָמען, פון רונד אַרום; און דָתָן
און אַבירָם זײַנען אַרויסגעגאַנגען, זיך שטעלנדיק אין אײַנגאַנג
פון זײַערע געצעלטן, מיט זײַערע ווײַבער און זײַערע זין און
זײַערע קליינע קינדער. [28]האָט משה געזאָגט: דורך דעם וועט
איר וויסן, אַז גאָט האָט מיך געשיקט צו טאָן אַלע דידאָזיקע
טוּאונגען, אַז דאָס איז ניט פון מײַן האַרצן. [29]אויב אַזוי ווי אַלע
מענטשן שטאַרבן, וועלן דידאָזיקע שטאַרבן, און די באַשערונג
פון אַלע מענטשן וועט זיי באַשערט זײַן, האָט מיך גאָט ניט
געשיקט. [30]אויב אָבער אַ באַשאַפונג וועט באַשאַפן גאָט, און די
ערד וועט אויפמאַכן איר מויל, און וועט אײַנשלינגען זיי
און אַלץ וואָס איז זײַערס, און זיי וועלן אַראָפּנידערן
לעבעדיקערהייט אין אונטערערד, וועט איר וויסן, אַז
דידאָזיקע מענטשן האָבן געלעסטערט גאָט.
[31]און עס איז געווען, ווי ער האָט געענדיקט רעדן אַלע
דידאָזיקע ווערטער, אַזוי האָט זיך אויפגעשפּאָלטן די ערד
וואָס אונטער זיי. [32]און די ערד האָט געעפנט איר מויל, און
האָט אײַנגעשלונגען זיי, און זײַערע הײַזער, און אַלע מענטשן
וואָס האָבן געהערט צו קֹרחן, און דעם גאַנצן פאַרמעג.
[33]און זיי און אַלץ וואָס איז זײַערס האָבן אַראָפּגענידערט
לעבעדיקערהייט אין אונטערערד, און די ערד האָט זיי
צוגעדעקט, און זיי זײַנען אונטערגעגאַנגען פון צווישן דער עדה.
[34]און גאַנץ ישׂראל וואָס רונד אַרום זיי זײַנען אַנטלאָפן פון

זייערע קולות, וואָרום זיי האָבן געזאָגט: די ערד וועט אונדז נאָך
אײַנשלינגען. 35און אַ פייער איז אַרויסגעגאַנגען פון גאָט, און
האָט פאַרצערט די צוויי הונדערט און פּופציק מאַן, וואָס
האָבן אויפגעבראַכט דעם ווייַרויך.

יז 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2זאָג צו
אֶלעָזָר דעם זון פון אַהרן דעם כֹּהן, ער זאָל אויפהייבן די
פייערפאַנען פון צווישן דער פאַרברענונג, און דאָס פייער וואַרף
אַוועק; וואָרום זיי זײַנען געוואָרן הייליק. 3די פייערפאַנען
פון דידאָזיקע, וואָס האָבן פאַרזינדיקט זייערע נפשות, פון זיי
זאָל מען מאַכן אויסגעשלאָגענע בלעכן, אַן איבערצוג צום
מזבח, וואָרום מע האָט זיי געבראַכט פאַר גאָט, און זיי זײַנען
געוואָרן הייליק; און זיי זאָלן זײַן פאַר אַ צייכן צו די קינדער
פון ישׂראל. 4האָט אֶלעָזָר דער כֹּהן גענומען די קופּערנע
פייערפאַנען, וואָס די פאַרברענטע האָבן געבראַכט, און מע האָט
זיי אויסגעשלאָגן פאַר אַן איבערצוג צום מזבח, 5אַ דערמאָנונג
צו די קינדער פון ישׂראל, כּדי אַ פרעמדער מענטש, וואָס איז
ניט פון דעם זאָמען פון אַהרן, זאָל ניט גענענען צו רייכערן
ווייַרויך פאַר גאָט, אַז ער זאָל ניט ווערן אַזוי ווי קרח און אַזוי
ווי זײַן געזעמל; אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט צו אים דורך משהן.

6און די גאַנצע עדה פון די קינדער פון ישׂראל האָט אויף
מאָרגן געמורמלט אַקעגן משהן און אַקעגן אַהרֹנען, אַזוי צו זאָגן:
איר האָט געטייט דאָס פאָלק פון גאָט. 7און עס איז געווען,
אַז די עדה האָט זיך אײַנגעזאַמלט אַקעגן משהן און אַקעגן
אַהרֹנען, אַזוי האָבן זיי זיך אומגעקערט צום אוהל־מועד,
ערשט אַ וואָלקן האָט אים צוגעדעקט, און די פּראַכט פון גאָט
האָט זיך באַוויזן. 8און משה און אַהרן זײַנען צוגעגאַנגען פאַרן
אוהל־מועד, 9און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן:

[10]שיידט אײַך אָפּ פֿון צווישן דערדאָזיקער עדה, און איך וועל
זיי פֿאַרלענדן אין אַ רגע. זיינען זיי געפֿאַלן אויף זייער פּנים.
[11]און משה האָט געזאָגט צו אַהרנען: נעם די פֿײַערפֿאַן, און לייג
אויף איר אַרויף פֿײַער פֿון מזבח, און טו אַרויף ווײַרויך, און
טראָג אויף גיך צו דער עדה, און זײַ מכפּר אויף זיי, וואָרום
אַ צאָרן איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַר גאָט; די מגפֿה האָט זיך
אָנגעהויבן. [12]האָט אַהרן גענומען, אַזוי ווי משה האָט געהייסן,
און ער איז אַרײַנגעלאָפֿן אין מיטן פֿון דער עדה; ערשט די
מגפֿה האָט זיך אָנגעהויבן אין פֿאָלק. האָט ער אַרויפֿגעלייגט
ווײַרויך, און מכפּר געווען אויפֿן פֿאָלק. [13]און ער איז
געשטאַנען צווישן די טויטע און צווישן די לעבעדיקע; און די
מגפֿה איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן. [14]און די וואָס זיינען געשטאָרבן
אין דער מגפֿה, זיינען געווען פֿערצן טויזנט און זיבן הונדערט,
אַחוץ די וואָס זיינען געשטאָרבן וועגן דער מעשׂה מיט קֹרחן.
[15]און אַהרן האָט זיך אומגעקערט צו משהן, צום אײַנגאַנג פֿון
אוהל־מועד, ווען די מגפֿה איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן.
[16]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [17]רעד צו
די קינדער פֿון ישׂראל, און נעם פֿון זיי צו שטעקן, צו שטעקן
פֿון אַ פֿאָטערהויז, פֿון אַלע זייערע פֿירשטן לויט זייערע
פֿאָטערהײַזער, צוועלף שטעקנס; איטלאַכנס נאָמען זאָלסטו
אויפֿשרײַבן אויף זײַן שטעקן. [18]און אַהרנס נאָמען זאָלסטו
אויפֿשרײַבן אויף דעם שטעקן פֿון לֵוִי, וואָרום איין שטעקן זאָל
זײַן פֿאַר דעם הויפּט פֿון זייערע פֿאָטערהײַזער. [19]און זאָלסט
זיי אַוועקלייגן אין אוהל־מועד, פֿאַרן געזעץ, וואָס איך
אַנטפּלעק זיך צו אײַך דאָרטן. [20]און עס וועט זײַן, דער מאַן וואָס
איך וועל אים אויסדערווײלן, וועט זײַן שטעקן אויפֿשפּראָצן;
און איך וועל אײַנשטילן פֿון אַרום מיר די מורמלערײַען פֿון
די קינדער פֿון ישׂראל, וואָס זיי מורמלען אַקעגן אײַך.

[21]האָט משה גערעדט צו די קינדער פון ישׂראל, און אַלע
זייערע פירשטן האָבן אים געגעבן צו שטעקן פון איטלאַכן
פירשט, צו שטעקן פון איטלאַכן פירשט, לויט זייערע פאָטער־
הייזער, צוועלף שטעקנס; און דער שטעקן פון אַהרֹנען איז
געווען צווישן זייערע שטעקנס. [22]און משה האָט אַוועקגעלייגט
די שטעקנס פאַר גאָט, אין דעם געצעלט פון געזעץ. [23]און עס
איז געווען אויף מאָרגן, אַז משה איז געקומען אין דעם געצעלט
פון געזעץ, ערשט דער שטעקן פון אַהרֹנען פאַר לֵוִיס הויז האָט
אויפגעשפּראָצט, און אַרויסגעלאָזט שפּראָצונג, און געבליט
בליאַכץ, און געצייטיקט מאַנדלען. [24]האָט משה אַרויסגעטראָגן
אַלע שטעקנס פון פאַר גאָט צו אַלע קינדער פון ישׂראל, און זיי
האָבן איבערגעקוקט, און גענומען איטלאַכער זיין שטעקן.

[25]און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: קער אום אַהרֹנס שטעקן
פאַרן געזעץ, פאַר אַ היטונג, פאַר אַ צייכן צו די ווידער־
שפּעניקע קינדער, כּדי זאָלסט מאַכן אַן ענד צו זייערע
מורמלערייען אַרום מיר, און זיי זאָלן ניט שטאַרבן. [26]האָט
משה דאָס געטאָן; אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן, אַזוי האָט
ער געטאָן.

[27]האָבן די קינדער פון ישׂראל געזאָגט צו משהן, אַזוי צו
זאָגן: זע, מיר קומען אום, מיר גייען אונטער, אַלע גייען מיר
אונטער. [28]איטלאַכער וואָס גענענט—וואָס גענענט צום משכּן
פון גאָט, שטאַרבט; צי וועלן מיר אין גאַנצן אומקומען?

יח [1]און גאָט האָט געזאָגט צו אַהרֹנען: דו און דיינע זין און
דאָס הויז פון דיין פאָטער מיט דיר, זאָלט טראָגן די זינד
פון דעם הייליקטום[א], און דו און דיינע זין מיט דיר זאָלט טראָגן
די זינד פון אײַער כּהונה. [2]און אויך דיינע ברידער, דעם שטאַם
לֵוִי, דעם שבט פון דיין פאָטער, מאַך גענענען מיט דיר, און

[א] ד״ה די אַחריות פאַר די זינד וואָס ווערן באַגאַנגען קעגן הייליקטום.

זיי זאָלן זיין באַהעפט צו דיר, און דיך באַדינען; און דו און דיינע
זין מיט דיר זאָלט זיין פאַר דעם געצעלט פון געזעץ. 3און
זיי זאָלן היטן דיין היטונג, און די היטונג פון גאַנצן געצעלט,
אָבער צו די הייליקע כּלים און צום מזבח זאָלן זיי ניט גענענען,
כּדי זיי זאָלן ניט שטאַרבן, אי זיי אי איר. 4און זיי זאָלן זיין
באַהעפט צו דיר, און היטן די היטונג פון אוהל־מועד בײַ איטלעכן
דינסט פון געצעלט; און אַ פרעמדער זאָל ניט גענענען צו אײַך.
5און איר זאָלט היטן די היטונג פון הייליקטום, און די היטונג
פון מזבח, כּדי עס זאָל מער ניט זיין אַ צאָרן אויף די קינדער
פון ישׂראל. 6און איך, זע, האָב גענומען אײַערע ברידער די
לוִיִים פון צווישן די קינדער פון ישׂראל; אײַך אַ מתּנה זיינען
זיי געגעבן פאַר גאָט, צו דינען דעם דינסט פון אוהל־מועד.
7און דו און דיינע זין מיט דיר זאָלט אָפּהיטן אײַער כּהונה בײַ
איטלעכער זאַך פון מזבח און אינעווייניק פון פּרוֹכֶת, און טאָן
דעם דינסט; אַ דינסט פאַר אַ מתּנה גיב איך אײַך די כּהונה, און
דער פרעמדער, וואָס גענענט, זאָל געטייט ווערן.

8און גאָט האָט גערעדט צו אַהרֹנען: און איך, זע, האָב דיר
געגעבן די היטונג פון מיינע אָפּשיידונגען; פון אַלע געהייליקטע
זאַכן פון די קינדער פון ישׂראל האָב איך זיי געגעבן פאַר אַ
חלק צו דיר און צו דיינע קינדער פאַר אַן אייביקן רעכט.
9דאָס זאָל געהערן צו דיר פון די הייליקסטע הייליקייטן, פון
די פייעראָפּפער: אַלע זייערע קרבנות, פון אַלע זייערע שפּייז
אָפּפער, און פון אַלע זייערע זינדאָפּפער, און פון אַלע
זייערע שולדאָפּפער, וואָס זיי צאָלן אָפּ צו מיר; אַ הייליקסטע
הייליקייט איז דאָס, פאַר דיר און פאַר דיינע קינדער. 10אין
אַ הייליקסטן אָרט זאָלסטו עס עסן; איטלעכער מאַנספּאַרשוין
מעג עס עסן; הייליק זאָל עס זיין פאַר דיר. 11און דאָס
געהערט צו דיר: די אָפּשיידונג פון זייער גאָב בײַ אַלע

אויפהייבונגען פון די קינדער פון ישׂראל; צו דיר האָב איך זיי
געגעבן, און צו דיינע זין און צו דיינע טעכטער מיט דיר, פאַר
אַן אייביקן רעכט; איטלאַכער וואָס איז ריין אין דיין הויז מעג
עס עסן. 12 אַלדאָס בעסטע פון אייל, און אַלדאָס בעסטע פון
וויין און תבואה, דאָס ערשטע דערפון וואָס זיי גיבן צו גאָט, דאָס
האָב איך געגעבן צו דיר. 13 די ערשטצייטיקע פון אַלץ וואָס אין
זייער לאַנד, וואָס זיי ברענגען צו גאָט, זאָלן געהערן צו דיר;
איטלאַכער וואָס איז ריין אין דיין הויז מעג עס עסן. 14 איטלאַכע
חרם־זאַך אין ישׂראל זאָל געהערן צו דיר. 15 איטלאַכס
וואָס עפנט דעם טראַכט, פון יעטוועדער באַשעפעניש וואָס
מע ברענגט צו גאָט, פון אַ מענטשן און פון אַ בהמה, זאָל
געהערן צו דיר; אָבער אויסלייזן זאָלסטו לאָזן אויסלייזן
דעם בכור פון אַ מענטשן; אויך דעם בכור פון אַן אומריינער
בהמה זאָלסטו לאָזן אויסלייזן. 16 און זייער אויסלייז—פון אַ
חודש אַלט זאָלסטו לאָזן אויסלייזן—זאָל זיין לויט דיין שאַצונג,
פינף שקל זילבער, אויפן הייליקן שקל, דאָס איז צוואַנציק
גרה. 17 אָבער אַ בכור פון אַ רינד, אָדער אַ בכור פון אַ שעפּס,
אָדער אַ בכור פון אַ ציג, טאָרסטו ניט לאָזן אויסלייזן; זיי
זיינען הייליק. זייער בלוט זאָלסטו שפּרענגען אויפן מזבח, און
זייער פעטס זאָלסטו דעמפן פאַר אַ פייעראָפּפער, פאַר אַ
געשמאַקן ריח צו גאָט. 18 און זייער פלייש זאָל געהערן צו דיר;
אַזוי ווי די ברוסט פון אויפהייבונג, און אַזוי ווי דער רעכטער
שענקל, זאָל עס געהערן צו דיר. 19 אַלע אָפּשיידונגען פון די
הייליקע זאַכן וואָס די קינדער פון ישׂראל שיידן אָפּ צו גאָט,
האָב איך געגעבן צו דיר און צו דיינע זין און צו דיינע טעכטער
מיט דיר, פאַר אַן אייביקן רעכט; אַן אייביקער בונד פון זאַלץ
איז דאָס פאַר גאָט, דיר און דיין זאָמען מיט דיר.
20 און גאָט האָט געזאָגט צו אַהרנען: אין זייער לאַנד זאָלסטו

ניט אַרבן, און קיין חלק זאָלסטו ניט האָבן צווישן זיי; איך
בין דיין חלק און דיין נחלה צווישן די קינדער פון ישׂראל.
[21]און צו די קינדער פון לֵוִי, זע, האָב איך געגעבן יעטוועדער
מעשׂר אין ישׂראל פאַר אַן אַרב, פאַר זייער דינסט וואָס זיי
דינען, דעם דינסט פון אוהל־מועד. [22]און די קינדער פון ישׂראל
זאָלן מער ניט גענענען צום אוהל־מועד, צו טראָגן אַ חטא און
שטאַרבן. [23]נייערט דער לֵוִי, ער זאָל דינען דעם דינסט פון
אוהל־מועד; און זיי זאָלן טראָגן זייער זינד[א]; אַן אייביק געזעץ
אויף זייערע דור־דורות. און צווישן די קינדער פון ישׂראל זאָלן
זיי ניט אַרבן קיין אַרבונג. [24]וואָרום דעם מעשׂר פון די קינדער
פון ישׂראל, וואָס זיי שיידן אָפּ פאַר אַן אָפּשיידונג צו גאָט,
האָב איך געגעבן צו די לְוִיִם פאַר אַן אַרבונג; דרום האָב איך
וועגן זיי געזאָגט: צווישן די קינדער פון ישׂראל זאָלן זיי ניט אַרבן
קיין אַרבונג.

[25]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [26]און צו
די לְוִיִם זאָלסטו רעדן, און זאָגן צו זיי: אַז איר וועט נעמען
פון די קינדער פון ישׂראל דעם מעשׂר וואָס איך האָב אײַך
געגעבן פון זיי פאַר אײַער אַרבונג, זאָלט איר אָפּשיידן דערפון
אַן אָפּשיידונג צו גאָט, מעשׂר פון דעם מעשׂר. [27]און אײַער
אָפּשיידונג וועט אײַך גערעכנט ווערן אַזוי ווי די תבואה אויסן
שייער, און ווי די שֶפע אויסן קעלטער. [28]אַזוי זאָלט איר אויך
אָפּשיידן די אָפּשיידונג פון גאָט פון אַלע אײַערע מעשׂרים,
וואָס איר וועט נעמען פון די קינדער פון ישׂראל, און איר זאָלט
געבן דערפון די אָפּשיידונג פון גאָט צו אַהרן דעם כֹהן. [29]פון
אַלץ וואָס ווערט אײַך געגעבן זאָלט איר אָפּשיידן די גאַנצע
אָפּשיידונג פון גאָט, פון אַלעם בעסטן דערפון, דאָס הייליקע
פון דעם. [30]און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַז איר שיידט אָפּ פון דעם
דאָס בעסטע דערפון, זאָל עס גערעכנט ווערן די לְוִיִם אַזוי

[א] ד. ה. די אַחריות פאַר זייער דינסט.

ווי דער אײַנטראָג פֿון שײַער, און אַזוי ווי דער אײַנטראָג פֿון
קעלטער. 31 און איר מעגט עס עסן אין יעטוועדער אָרט, איר
און אײַער הויזגעזינט, וואָרום דאָס איז אײַך אַ לוין פֿאַר אײַער
דינסט אין אוהל־מועד. 32 און איר וועט ניט טראָגן וועגן דעם
אַ זינד, ווען איר שיידט אָפּ פֿון דעם דאָס בעסטע דערפֿון.
און איר זאָלט ניט פֿאַרשוועכן די הייליקייטן פֿון די קינדער
פֿון ישׂראל, כּדי איר זאָלט ניט שטאַרבן.

חֻקַּת

יט 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן און צו אַהרֹנען, אַזוי
צו זאָגן:
2 דאָס איז דאָס געזעץ פֿון דער תּורה, וואָס גאָט האָט
באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: רעד צו די קינדער פֿון ישׂראל, זיי זאָלן דיר
ברענגען אַ רויטע קו, אַ גאַנצע, וואָס אין איר איז ניטאָ קיין מום,
וואָס אויף איר איז ניט אַרויף קיין יאָך. 3 און איר זאָלט זי געבן
צו אֶלעָזָר דעם כּהן, און מע זאָל זי אַרויספֿירן אויסן לאַגער, און
זי שעכטן פֿאַר אים. 4 און אֶלעָזָר דער כּהן זאָל נעמען פֿון איר
בלוט מיט זײַן פֿינגער, און שפּריצן פֿון איר בלוט אַקעגן דער
פֿאָדערזײַט פֿון אוהל־מועד זיבן מאָל. 5 און מע זאָל פֿאַר־
ברענען די קו פֿאַר זײַנע אויגן; איר פֿעל און איר פֿלייש און
איר בלוט מיט איר מיסט זאָל מען פֿאַרברענען. 6 און דער כּהן
זאָל נעמען צעדערהאָלץ, און אֵזוֹב־גראָז, און ווערמילרויט,
און אַרײַנוואַרפֿן אין דער פֿאַרברענונג פֿון דער קו. 7 און דער
כּהן זאָל וואַשן זײַנע קליידער, און באָדן זײַן לײַב אין וואַסער,
און דערנאָך מעג ער אַרײַנקומען אין לאַגער; און דער כּהן
זאָל זײַן אומרײַן ביזן אָוונט. 8 אויך דער וואָס פֿאַרברענט זי,
זאָל וואַשן זײַנע קליידער אין וואַסער, און באָדן זײַן לײַב אין

וואַסער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. 9און אַ ריינער מאַן זאָל
אויפזאַמלען די אַש פון דער קו, און אַוועקלייגן אויסן לאַגער
אין אַ ריינעם אָרט; און עס זאָל געהאַלטן ווערן פאַר דער עדה
פון די קינדער פון ישׂראל פאַר שפּרענגוואַסער; אַ ריייניק
אָפּפער איז דאָס. 10און דער וואָס זאַמלט אויף די אַש פון דער
קו, זאָל וואַשן זיינע קליידער, און זיין אומריין ביזן אָוונט. און
עס זאָל זיין פאַר די קינדער פון ישׂראל, און פאַר דעם פרעמדן
וואָס האַלט זיך אויף צווישן זיי, פאַר אַן אייביקן געזעץ.
11דער וואָס רירט זיך אָן אָן אַ מת, אָן וואָסער עס איז טויטן
לייב פון אַ מענטשן, זאָל זיין אומריין זיבן טעג. 12ער זאָל זיך
ריייניקן דערמיט אויפן דריטן טאָג און אויפן זיבעטן טאָג, און
ווערן ריין; און אויב ער וועט זיך ניט ריייניקן אויפן דריטן טאָג
און אויפן זיבעטן טאָג, זאָל ער ניט ווערן ריין. 13איטלאַכער
וואָס רירט זיך אָן אָן אַ מת, אָן דעם לייב פון אַ מענטשן וואָס
איז געשטאָרבן, און ער וועט זיך ניט ריייניקן, האָט ער די רואונג
פון גאָט פאַראומריייניקט, און יענע זעל זאָל פאַרשניטן ווערן
פון ישׂראל; אַז שפּרענגוואַסער איז אויף אים ניט געשפּרענגט
געוואָרן, זאָל ער זיין אומריין; זיין אומריינקייט איז נאָך אויף
אים.

14דאָס איז דער דין: אַז אַ מענטש וועט שטאַרבן אין אַ
געצעלט, זאָל איטלאַכער וואָס קומט אין געצעלט, און אַלץ וואָס
אין געצעלט, זיין אומריין זיבן טעג. 15און יעטוועדער אָפענע
כלי, וואָס אויף איר איז ניטאָ אַן אַרומגעשנירט דעקל, איז אומ־
ריין. 16און איטלאַכער וואָס וועט זיך אָנרירן אויפן פרייען
פעלד אָן אַ דערשלאָגענעם פון אַ שווערד, אָדער אָן אַ
געשטאָרבענעם, אָדער אָן אַ ביין פון אַ מענטשן, אָדער אָן אַ קבר,
זאָל זיין אומריין זיבן טעג. 17און מע זאָל נעמען פאַר דעם
אומריינעם פון דער אַש פון דעם פאַרברענטן ריייניקאָפּפער,

אוּן אַרויפֿגיסן דערויף לעבעדיקע וואַסער אין אַ כּלי. [18]און
אַ רײנער מאַן זאָל נעמען אֵזוֹב־גראָז, און אײַנטונקען אין דעם
וואַסער, און שפּריצן אויפֿן געצעלט, און אויף אַלע כּלים, און
אויף די נפֿשות וואָס זײַנען דאָרטן געווען, און אויף דעם וואָס
האָט זיך אָנגערירט אָן דעם ביין, אָדער אָן דעם דערשלאָגענעם,
אָדער אָן דעם געשטאָרבענעם, אָדער אָן דעם קבר. [19]און
דער וואָס איז ריין זאָל שפּריצן אויף דעם אומרײנעם אויפֿן
דריטן טאָג און אויפֿן זיבעטן טאָג; און ער זאָל אים רײניקן
אויפֿן זיבעטן טאָג; און ער זאָל וואַשן זײַנע קליידער, און זיך
באָדן אין וואַסער, און ווערן ריין אין אָוונט. [20]און אַז אַ מענטש
וועט זײַן אומרײן, און וועט זיך ניט רײניקן, זאָל יענע זעל פֿאַר־
שניטן ווערן פֿון צווישן דער עדה, וואָרום דאָס הייליקטום פֿון
גאָט האָט ער פֿאַראומרײניקט; שפּרענגוואַסער איז אויף אים
ניט געשפּרענגט געוואָרן, איז ער אומרײן. [21]און עס זאָל זײ
זײַן פֿאַר אַן אײביקן געזעץ. און דער וואָס שפּריצט דאָס
שפּרענגוואַסער, זאָל וואַשן זײַנע קליידער; און דער וואָס רירט
זיך אָן אָן דעם שפּרענגוואַסער, זאָל זײַן אומרײן ביזן אָוונט.
[22]און אַלץ וואָס דער אומרײנער וועט זיך אָנרירן אָן דעם, זאָל
זײַן אומרײן; און דער מענטש וואָס רירט זיך אָן אים אָן, זאָל
זײַן אומרײן ביזן אָוונט.

כ [1]און די קינדער פֿון ישׂראל, די גאַנצע עדה, זײַנען געקומען
אין מדבר צִן, אין ערשטן חודש; און דאָס פֿאָלק איז געזעסן
אין קָדֵש; און מרים איז דאָרטן געשטאָרבן, און איז דאָרטן
באַגראָבן געוואָרן.
[2]און די עדה האָט ניט געהאַט קיין וואַסער, און זײ האָבן
זיך אײַנגעזאַמלט אַקעגן משהן און אַקעגן אַהרנען. [3]און דאָס
פֿאָלק האָט זיך געקריגט מיט משהן, און זײ האָבן געזאָגט, אַזוי

צו זאָגן: הלוואַי וואָלטן מיר אומגעקומען, ווען אונדזערע
ברידער זיינען אומגעקומען פאַר גאָט! 4און נאָך וואָס האָט איר
געבראַכט די עדה פון גאָט אין דעמדאָזיקן מדבר, אַז מיר און
אונדזער פי זאָלן דאָ אויסשטאַרבן? 5און נאָך וואָס האָט איר
אונדז אויפגעבראַכט פון מִצרַיִם, אונדז צו ברענגען אין דעמ־
דאָזיקן שלעכטן אָרט, וואָס איז ניט אַן אָרט פון זאָמען, אָדער
פייגן, אָדער ווײַנשטאָקן, אָדער מילגרוימען, און ווו וואַסער
צום טרינקען איז ניטאָ?

6זיינען משה און אַהרן אַוועקגעגאַנגען פון פאַר דער עדה
צום אַײַנגאַנג פון אוהל־מוֹעד, און זיי זיינען געפאַלן אויף זייער
פּנים; און די פּראַכט פון גאָט האָט זיך באַוויזן צו זיי. 7און גאָט
האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 8נעם דעם שטעקן, און
זאַמל איין די עדה, דו און אַהרן דיין ברודער, און איר זאָלט
רעדן צום פעלז פאַר זייערע אויגן, אַז ער זאָל אַרויסגעבן
פון זיך וואַסער; און וועסט זיי אַרויסציִען וואַסער פון פעלז,
און וועסט אָנטרינקען די עדה און זייער פי. 9האָט משה גענומען
דעם שטעקן פון פאַר גאָט, אַזוי ווי ער האָט אים באַפוילן.
10און משה און אַהרן האָבן אײַנגעזאַמלט די עדה פאַר דעם
פעלז, און ער האָט צו זיי געזאָגט: הערט אַקאָרשט, איר
ווידערשפּעניקער, זאָלן מיר פון דעמדאָזיקן פעלז אײַך אַרויס־
ציִען וואַסער? 11און משה האָט אויפגעהויבן זיין האַנט, און
האָט געשלאָגן דעם פעלז מיט זיין שטעקן צוויי מאָל, און עס
איז אַרויס אַ סך וואַסער, און די עדה און זייער פי האָבן
געטרונקען. 12האָט גאָט געזאָגט צו משהן און צו אַהרנען: ווייל
איר האָט ניט געגלויבט אין מיר, מיך צו הייליקן פאַר די אויגן
פון די קינדער פון ישׂראל, דרום וועט איר ניט ברענגען די־
דאָזיקע עדה אין דעם לאַנד וואָס איך האָב זיי געגעבן. 13דאָס
איז דאָס וואַסער פון מריבָהא ווו די קינדער פון ישׂראל האָבן

א קריג.

געקריגט אקעגן גאָט, און ער איז געהייליקט געוואָרן צווישן זיי.

14און משה האָט געשיקט שלוחים פון קדש צו דעם מלך פון
אֶדום: אַזוי זאָגט דיין ברודער ישׂראל: דו ווייסט אַלדי מאַטערניש
וואָס אונדז האָט געטראָפן; 15ווי אונדזערע עלטערן האָבן
געניִדערט קיין מִצרַיִם, און מיר זיינען געזעסן אין מִצרַיִם פיל
טעג, און די מִצרים האָבן שלעכטס געטאָן אונדז און אונדזערע
עלטערן; 16און מיר האָבן געשריען צו גאָט, און ער האָט געהערט
אונדזער קָול, און האָט געשיקט אַ מלאַך, און אונדז אַרויס־
געצויגן פון מִצרַיִם; און אָט זיינען מיר אין קָדֵש, אַ שטאָט ביים
עק פון דיין געמאַרק. 17לאָז אונדז, איך בעט דיך, דורכגיין
דורך דיין לאַנד; מיר וועלן ניט דורכגיין דורך אַ פעלד אָדער
דורך אַ ווייַנגאָרטן, און מיר וועלן ניט טרינקען וואַסער פון
אַ ברונעם; אויף דעם מלכס וועג וועלן מיר גיין; מיר וועלן זיך
ניט אָפּנייגן רעכטס אָדער לינקס, ביז וואַנען מיר וועלן דורכגיין
דיין געמאַרק. 18האָט אֶדום צו אים געזאָגט: זאָלסט ניט דורכגיין
דורך מיר, וואָרום מיטן שווערד וועל איך אַרויסגיין אַקעגן
דיר. 19האָבן די קינדער פון ישׂראל צו אים געזאָגט: אויפן וועג
וועלן מיר גיין, און אַז מיר וועלן טרינקען דיין וואַסער, איך
און מיינע פי, וועל איך געבן געצאָלט דערפאַר; עס איז דאָך
גאָרנישט; לאָמיך בלויז דורכגיין אויף מיינע פיס. 20האָט ער
געזאָגט: דו קענסט ניט דורכגיין. און אֶדום איז אַרויסגעגאַנגען
אַקעגן אים מיט פיל פאָלק, און מיט אַ שטאַרקער האַנט.
21און אֶדום האָט ניט געוואָלט לאָזן ישׂראל דורכגיין דורך זיין
געמאַרק, און ישׂראל האָט זיך אָפּגענייגט פון אים.

22און זיי האָבן אַוועקגעצויגן פון קָדֵש; און די קינדער פון
ישׂראל, די גאַנצע עדה, זיינען אָנגעקומען צום באַרג הור.
23און גאָט האָט געזאָגט צו משהן און צו אַהרנען אויפן באַרג הור,
ביים געמאַרק פון לאַנד אֶדום, אַזוי צו זאָגן: 24זאָל אַהרן

אײַנגעזאַמלט װערן צו זײַן פֿאָלק; װאָרום ער װעט ניט קומען
אין דעם לאַנד װאָס איך האָב געגעבן צו די קינדער פֿון ישׂראל,
דערפֿאַר װאָס איר האָט װידערשפּעניקט מײַן מויל בײַם
װאַסער פֿון מריבָה. [25]נעם אַהרנען און זײַן זון אֶלעָזָרן, און ברענג
זײ אַרויף אויפֿן באַרג הור; [26]און טו אויס אַהרנען זײַנע קלײדער,
און טו זײ אָן זײַן זון אֶלעָזָרן; און אַהרן זאָל אײַנגעזאַמלט
װערן און שטאַרבן דאָרטן. [27]האָט משה געטאָן אַזױ װי גאָט
האָט באַפֿוילן; און זײ זײַנען אַרויפֿגעגאַנגען אויפֿן באַרג הור,
פֿאַר די אויגן פֿון דער גאַנצער עדה. [28]און משה האָט אויס־
געטאָן אַהרנען זײַנע קלײדער, און האָט זײ אָנגעטאָן זײַן זון
אֶלעָזָרן. און אַהרן איז דאָרטן געשטאָרבן אויפֿן שפּיץ באַרג.
און משה און אֶלעָזָר האָבן אַראָפּגענידערט פֿון באַרג. [29]און
די גאַנצע עדה האָט געזען אַז אַהרן איז פֿאַרגאַנגען; און דאָס
גאַנצע הויז פֿון ישׂראל האָט באַװײנט אַהרנען דרײַסיק טעג.

כא [1]און דער כּנַעֲני, דער מלך פֿון עֲרָד, דער באַװױנער
פֿון דָרום, האָט געהערט אַז ישׂראל איז אָנגעקומען אויף
דעם װעג פֿון אֲתָרים, און ער האָט מלחמה געהאַלטן מיט
ישׂראל, און געפֿאַנגען פֿון זײ געפֿאַנגענע. [2]האָט ישׂראל אַ נדר
געטאָן צו גאָט, און האָט געזאָגט: אויב געבן װעסטו געבן דאָס־
דאָזיקע פֿאָלק אין מײַן האַנט, װעל איך מאַכן זײערע שטעט
חרם. [3]און גאָט האָט צוגעהערט צו דעם קָול פֿון ישׂראל, און
ער האָט איבערגעגעבן דעם כּנַעֲני, און זײ האָבן געמאַכט זײ
און זײערע שטעט חרם. און מע האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון
דעם אָרט, חָרמָה.

[4]און זײ האָבן געצויגן פֿון באַרג הור אויפֿן װעג פֿון יַם־סוף,
כּדי צו גײן אַרום דעם לאַנד אֱדום, און די זעל פֿון דעם פֿאָלק
איז געװאָרן אומגעדולדיק פֿון װעג. [5]און דאָס פֿאָלק האָט

גערעדט אַקעגן גאָט און אַקעגן משהן: נאָך וואָס האָט איר אונדז
אויפגעבראַכט פון מִצרַיִם צו שטאַרבן אין דער מדבר?
וואָרום קיין ברויט איז ניטאָ, און קיין וואַסער איז ניטאָ, און
אונדזער זעל עקלט זיך מיט דער נישטיקער שפּייז. 6 האָט
גאָט אָנגעשיקט אויפן פאָלק פייערדיקע שלאַנגען, און זיי האָבן
געביסן דאָס פאָלק, און עס איז געשטאָרבן אַ סך פאָלק פון
ישׂראל. 7 איז דאָס פאָלק געקומען צו משהן, און זיי האָבן
געזאָגט: מיר האָבן געזינדיקט וואָס מיר האָבן גערעדט אַקעגן
גאָט און אַקעגן דיר; זיי מתפּלל צו גאָט, ער זאָל אָפּטאָן פון
אונדז די שלאַנגען. האָט משה מתפּלל געווען פאַרן פאָלק.
8 און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: מאַך דיר אַ פייערדיקע שלאַנג,
און טו זי אַרויף אויף אַ שטאַנג; און עס וועט זיין, איטלאַכער וואָס
ווערט געביסן, וועט זי זען, און וועט בלייבן לעבן. 9 האָט משה
געמאַכט אַ קופּערנע שלאַנג, און האָט זי אַרויפגעטאָן אויף אַ
שטאַנג; און עס איז געווען, אַז אַ שלאַנג האָט עמיצן געביסן, אַזוי
האָט ער אַ קוק געטאָן אויף דער קופּערנער שלאַנג, און איז
געבליבן לעבן.

10 און די קינדער פון ישׂראל האָבן אַוועקגעצויגן, און גערוט
אין אובֹות. 11 און זיי האָבן געצויגן פון אובֹות, און גערוט אין
עִיֵי־עֲבָרים, אין דעם מדבר וואָס פאַר מואָב, אַקעגן זונאויפגאַנג.
12 פון דאָרטן האָבן זיי געצויגן, און גערוט אין טאָל זֶרֶד. 13 פון
דאָרטן האָבן זיי געצויגן, און גערוט אויף יענער זייט אַרנוֹן
וואָס אין מדבר, וואָס גייט אַרויס פון דעם געמאַרק פון אֶמורי;
וואָרום אַרנוֹן איז דער געמאַרק פון מואָב, צווישן מואָב און
צווישן דעם אֶמורי. 14 דרום ווערט געזאָגט אין דעם בוך פון
די מלחמות פון גאָט:

וָהֵב אין סופָה,
און די טאָלן פון אַרנוֹן,

15און דעם אַראָפּגאַנג פון די טאָלן,
וואָס נייגט זיך צו דער וווינונג פון עָר,
און לענט זיך אָן געמאַרק פון מואָב.
16און פון דאָרטן קיין בּאֵר[א]. דאָס איז דער ברונעם, ווו גאָט
האָט געזאָגט צו משהן: זאַמל אײַן דאָס פאָלק, און איך וועל
זיי געבן וואַסער. 17דענסמאָל האָט ישׂראל געזונגען דאָס־
דאָזיקע געזאַנג:
קוועל אַרויף, ברונעם—זינגט צו אים—
18דער ברונעם וואָס געגראָבן האָבן אים האַרן,
אים אויסגעהאַקט האָבן פירשטן פון פאָלק,
מיטן צעפּטער, מיט זייערע שטעקנס.
און פון מדבר קיין מַתָּנָה; 19און פון מַתָּנָה קיין נַחֲליאֵל, און פון
נַחֲליאֵל קיין בָּמוֹת; 20און פון בָּמוֹת צו דעם טאָל וואָס אין פעלד
פון מואָב, ביים שפּיץ פון פִּסגָה, וואָס קוקט אַראָפּ אויף דער
וויסטע.
21און ישׂראל האָט געשיקט שלוחים צו סיחון דעם מלך
פון אֱמוֹרי, אַזוי צו זאָגן: 22לאָמיך דורכגיין דורך דיין לאַנד;
מיר וועלן זיך ניט אָפּנייגן אין אַ פעלד אָדער אין אַ ווייַנגאָרטן;
מיר וועלן ניט טרינקען וואַסער פון אַ ברונעם; אויף דעם מלכס
וועג וועלן מיר גיין, ביז וואַנען מיר וועלן דורכגיין דיין געמאַרק.
23אָבער סיחון האָט ניט געלאָזט ישׂראל דורכגיין דורך זיין
געמאַרק, און סיחון האָט אײַנגעזאַמלט זיין גאַנץ פאָלק, און איז
אַרויסגעגאַנגען אַקעגן ישׂראל צום מדבר, און ער איז געקומען
קיין יַהַץ, און האָט מלחמה געהאַלטן מיט ישׂראל. 24און
ישׂראל האָט אים געשלאָגן מיטן שאַרף פון שווערד, און אײַנ־
גענומען זיין לאַנד פון אַרנון ביז יַבּוֹק, ביז די קינדער פון עַמּוֹן;
וואָרום דער געמאַרק פון די קינדער פון עַמּוֹן איז געווען
שטאַרק. 25און ישׂראל האָט צוגענומען אַלע די־דאָזיקע שטעט,

[א] ברונעם.

און ישׂראל האָט זיך באַזעצט אין אַלע שטעט פון אֶמוֹרי, אין
חֶשבּוֹן, און אין אַלע אירע טעכטערשטעט. [26]וואָרום חֶשבּוֹן
איז געווען די שטאָט פון סיחוֹן דעם מלך פון אֶמוֹרי, וואָס האָט
מלחמה געהאַלטן מיט דעם פריערדיקן מלך פון מוֹאָב, און
האָט אַוועקגענומען זיין גאַנץ לאַנד פון זיין האַנט, ביז אַרנוֹן.
[27]דרום זאָגן די שפּרוכזאָגער:

קומט קיין חֶשבּוֹן!
געבויט און אויפגעשטעלט
זאָל ווערן די שטאָט פון סיחוֹן!
[28]וואָרום אַ פייער איז אַרויס פון חֶשבּוֹן,
אַ פלאַם פון דער שטאָט פון סיחוֹן;
זי האָט פאַרצערט עָר פון מוֹאָב,
די האַרן פון די הייכן פון אַרנוֹן.
[29]וויי צו דיר, מוֹאָב!
פאַרלאָרן ביסטו, פאָלק פון כּמוֹש!
ער האָט געלאָזט ווערן זיינע זין אַנטרונענע,
און זיינע טעכטער אין געפאַנגענשאַפט
צו סיחוֹן דעם מלך פון אֶמוֹרי.
[30]און מיר האָבן זיי צעשאָסן;
פאַרלאָרן איז חֶשבּוֹן ביז דיבוֹן;
און מיר האָבן פאַרוויסט
ביז נוֹפח וואָס ביז מֵידבָא.

[31]און ישׂראל האָט זיך באַזעצט אין לאַנד פון דעם אֶמוֹרי.
[32]און משה האָט געשיקט אויסקוקן יַעְזֵר, און זיי האָבן באַצוווּנגען
אירע טעכטערשטעט, און פאַרטריבן דעם אֶמוֹרי וואָס
איז דאָרטן געווען. [33]און זיי האָבן זיך פאַרקערט, און זיינען
אַרויפגעגאַנגען אויפן וועג פון בָּשָן; איז אַרויסגעגאַנגען עוֹג דער
מלך פון בָּשָן אַקעגן זיי, ער מיט זיין גאַנצן פאָלק, אויף מלחמה

קיין אֶדרֶעִי. 34האָט גאָט געזאָגט צו משהן: זאָלסט ניט מורא
האָבן פאַר אים, וואָרום אין דיין האַנט האָב איך געגעבן אים
מיט זיין גאַנצן פאָלק און זיין לאַנד, און וועסט טאָן צו אים, אַזוי
ווי דו האָסט געטאָן צו סיחון דעם מלך פון אֶמוֹרי, וואָס איז
געזעסן אין חֶשבּוֹן. 35און זיי האָבן געשלאָגן אים מיט זיינע זין
און זיין גאַנצן פאָלק, ביז אים ניט צו לאָזן אַן איבערבלייב; און
זיי האָבן געאַרבט זיין לאַנד.

כב 1און די קינדער פון ישׂראל האָבן אַוועקגעצויגן, און
האָבן גערוט אין די פּלוינען פון מוֹאָב, אויף יענער זייט
יַרדן ביי יריחו.

בָּלָק

2און בָּלָק דער זון פון צִפּוֹרן האָט געזען אַלץ וואָס ישׂראל
האָט געטאָן צום אֶמוֹרי. 3און מוֹאָב האָט זיך זייער דערשראָקן
פאַר דעם פאָלק, ווייל זיי זיינען געווען פיל, און מוֹאָב איז געווען
אין אַנגסט פאַר די קינדער פון ישׂראל. 4האָט מוֹאָב געזאָגט
צו די עלטסטע פון מִדיָן: אַצונד וועט דאָס געזעמל אָפּעסן
אַלץ וואָס אַרום אונדז, אַזוי ווי אַן אָקס עסט אָפּ דאָס גראָז
פון פעלד. און בָּלָק דער זון פון צִפּוֹרן איז געווען דער מלך
פון מוֹאָב אין יענער צייט. 5האָט ער געשיקט שלוחים צו
בִּלעָם דער זון פון בְּעוֹרן, קיין פּתוֹר וואָס ביים טייך, אין דעם
לאַנד פון די קינדער פון זיין פאָלק, אים צו רופן, אַזוי צו זאָגן:
אָט איז אַ פאָלק אַרויסגעגאַנגען פון מִצרַיִם; זע, ער האָט פאַר־
דעקט דעם אָנבליק פון דער ערד, און ער זיצט מיר אַנטקעגן.
6און אַצונד קום, איך בעט דיך, שילט מיר דאָסדאָזיקע פאָלק,
וואָרום ער איז שטאַרקער פון מיר. אֶפשר וועל איך אויס־
פירן מיר זאָלן אים שלאָגן, און איך וועל אים פאַרטרייבן פון

לאַנד; וואָרום איך ווייס, אַז וועמען דו בענטשסט, דער איז
געבענטשט, און וועמען דו שילטסט, דער איז פאַרשאָלטן.
7 זיינען די עלטסטע פון מואָב און די עלטסטע פון מִדְיָן
געגאַנגען מיט צויבערלוין אין זייער האַנט, און זיי זיינען געקומען
צו בִּלְעָמען, און האָבן גערעדט צו אים די ווערטער פון
בָּלָקן. 8 האָט ער צו זיי געזאָגט: נעכטיקט דאָ די נאַכט, און
איך וועל אייך געבן אָן ענטפער, אַזוי ווי גאָט וועט רעדן צו
מיר. און די האַרן פון מואָב זיינען געבליבן ביי בִּלְעָמען. 9 איז
גאָט געקומען צו בִּלְעָמען, און האָט געזאָגט: ווער זיינען די־
דאָזיקע מענטשן ביי דיר? 10 האָט בִּלְעָם געזאָגט צו גאָט: בָּלָק
דער זון פון צִפּורן, דער מלך פון מואָב, האָט געשיקט צו מיר:
11 אָט איז דאָס פאָלק וואָס איז אַרויסגעגאַנגען פון מִצְרַיִם, און
ער האָט פאַרדעקט דעם אָנבליק פון דער ערד. אַצונד, קום
שילט מיר אים; אפשר וועל איך קענען מלחמה האַלטן אויף
אים, און וועל אים פאַרטרייבן. 12 האָט גאָט געזאָגט צו בִּלְעָמען:
זאָלסט ניט גיין מיט זיי; זאָלסט ניט שילטן דאָס פאָלק, וואָרום
ער איז געבענטשט. 13 איז בִּלְעָם אויפגעשטאַנען אין דער פרי,
און האָט געזאָגט צו די האַרן פון בָּלָקן: גייט אין אייער לאַנד,
וואָרום גאָט וויל ניט מיך לאָזן גיין מיט אייך. 14 זיינען אויפ־
געשטאַנען די האַרן פון מואָב, און זיינען אַוועקגעגאַנגען צו
בָּלָקן, און האָבן געזאָגט: בִּלְעָם האָט ניט געוואָלט גיין מיט אונדז.
15 האָט בָּלָק ווידער אַ מאָל געשיקט האַרן, מער און
אָנגעזעענערע פון יענע. 16 און זיי זיינען געקומען צו בִּלְעָמען,
און האָבן צו אים געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט בָּלָק דער זון פון
צִפּורן: זאָלסט זיך ניט פאַרמיידן, איך בעט דיך, פון קומען
צו מיר. 17 וואָרום זייער גרויס כבוד וועל איך דיר אָנטאָן, און
אַלץ וואָס דו וועסט זאָגן צו מיר, וועל איך טאָן; נאָר קום, איך
בעט דיך, שילט מיר דאָסדאָזיקע פאָלק. 18 האָט געענטפערט

בִּלעָם און געזאָגט צו די קנעכט פון בָלָקן: ווען בָלָק זאָל מיר
געבן זיין הויז פול מיט זילבער און גאָלד, קען איך ניט איבער־
טרעטן דעם באַפעל פון גאָט מיין האַר, צו טאָן קליינס אָדער
גרויס. [19]און אַצונד, איך בעט אײַך, בלײַבט איר אויך דאָ
די נאַכט, און איך וועל געוואָר ווערן וואָס גאָט וועט ווידער
רעדן מיט מיר. [20]און גאָט איז געקומען צו בִּלעָמען בײַ נאַכט,
און האָט צו אים געזאָגט: אויב דיך צו רופן זיינען די מענטשן
געקומען, שטיי אויף, גיי מיט זיי, אָבער נאָר די זאַך וואָס איך
וועל רעדן צו דיר, דאָס זאָלסטו טאָן. [21]איז בִּלעָם אויפ־
געשטאַנען אין דער פרי, און ער האָט אָנגעזאָטלט זיין אייזעלין,
און איז געגאַנגען מיט די האַרן פון מוֹאָב.
[22]און דער צאָרן פון גאָט האָט געגרימט וואָס ער גייט, און
אַ מלאַך פון גאָט האָט זיך אים געשטעלט פאַר אַ שטער אין
וועג.—און ער איז געריטן אויף זיין אייזעלין, און זיינע צוויי
יונגען זיינען געווען מיט אים.—[23]האָט די אייזעלין דערזען דעם
מלאַך פון גאָט שטיין אויפן וועג, מיט זיין שווערד אַרויסגעצויגן
אין זיין האַנט, און די אייזעלין האָט זיך אָפּגענייגט פון וועג,
און איז געגאַנגען אויפן פעלד; און בִּלעָם האָט געשלאָגן די
אייזעלין כּדי זי צו פאַרקירעווען אויפן וועג. [24]האָט דער מלאַך
פון גאָט זיך געשטעלט אויף אַ שטעג פון די ווייַנגערטנער, מיט
אַ צאַם פון דער זייט און אַ צאַם פון דער אַנדער זייט. [25]און
די אייזעלין האָט געזען דעם מלאַך פון גאָט, און האָט זיך צו־
געדריקט צו דער וואַנט, און צוגעדריקט בִּלעָמס פוס צו דער
וואַנט; און ער האָט זי ווידער געשלאָגן. [26]איז דער מלאַך פון
גאָט ווידער אַוועק פאַרויס, און האָט זיך געשטעלט אין אַן
ענגן אָרט, וווּ עס איז ניט געווען קיין וועג זיך אָפּצונייגן רעכטס
אָדער לינקס. [27]און די אייזעלין האָט געזען דעם מלאַך פון
גאָט, און האָט זיך אַנידערגעלייגט אונטער בִּלעָמען; און דער

צאָרן פון בּלעָמען האָט געגרימט, און ער האָט געשלאָגן די
אייזעלין מיטן שטעקן. 28 האָט גאָט געעפנט דאָס מויל פון דער
אייזעלין, און זי האָט געזאָגט צו בּלעָמען: וואָס האָב איך דיר
געטאָן, וואָס דו האָסט מיר שוין דריי מאָל געשלאָגן? 29 האָט
בּלעָם געזאָגט צו דער אייזעלין: ווייל דו האָסט געשפּעט פון
מיר; ווען איך האָב אַ שווערד אין דער האַנט, וואָלט איך דיך
אַצונד געהרגעט. 30 האָט די אייזעלין געזאָגט צו בּלעָמען: בּין
איך ניט דיין אייזעלין, וואָס דו האָסט געריטן אויף מיר דיין
גאַנץ לעבן בּיז היינטיקן טאָג? בּין איך געוווינטלאַך געוווינט
געווען דיר אַזוי צו טאָן? האָט ער געזאָגט: ניין. 31 און גאָט
האָט אַנטפּלעקט די אויגן פון בּלעָמען, און ער האָט דערזען
דעם מלאַך פון גאָט שטיין אין וועג, מיט זיין שווערד אַרויס־
געצויגן אין זיין האַנט. האָט ער זיך גענייגט, און זיך געבּוקט
אויף זיין פּנים. 32 און דער מלאַך פון גאָט האָט צו אים געזאָגט:
פאַרוואָס האָסטו געשלאָגן דיין אייזעלין שוין דריי מאָל? זע,
איך בּין אַרויסגעגאַנגען פאַר אַ שטער, וואָרום דער וועג גייט
מיר דערקעגן. 33 און די אייזעלין האָט מיך געזען, און האָט
זיך אָפּגענייגט פאַר מיר די דריי מאָל; ווען זי וואָלט זיך ניט
אָפּגענייגט פון מיר, וואָלט איך אַצונד דיך זיכער געהרגעט,
און זי וואָלט איך געלאָזט לעבן. 34 האָט בּלעָם געזאָגט צו דעם
מלאַך פון גאָט: איך האָב געזינדיקט, וואָרום איך האָב ניט
געוווסט, אַז דו שטייסט מיר אַנטקעגן אויפן וועג; און אַצונד אויב
עס איז שלעכט אין דיינע אויגן, וועל איך מיך אומקערן.
35 האָט דער מלאַך פון גאָט געזאָגט צו בּלעָמען: גיי מיט די
מענטשן, אָבער נאָר דאָס וואָרט וואָס איך וועל רעדן צו דיר,
דאָס זאָלסטו רעדן. איז בּלעָם געגאַנגען מיט די האַרן פון
בָּלָקן.
36 און בָּלָק האָט געהערט אַז בּלעָם קומט, און ער איז אים

אַרויסגעגאַנגען אַנטקעגן קיין עיר־מוֹאָב וואָס ביים געמאַרק פון
אַרנוֹן, וואָס ביים עק געמאַרק. 37און בָּלָק האָט געזאָגט צו
בִּלעָמען: האָב איך ניט שיקן געשיקט צו דיר, דיך צו רופן?
פאַרוואָס ביסטו ניט געקומען צו מיר? בין איך אין דער אמת
ניט אימשטאַנד דיר כּבוד אָנצוטאָן? 38האָט בִּלעָם געזאָגט צו
בָּלָקן: זע, איך בין געקומען צו דיר; אַצונד, צו קען איך גאָר עפּעס
רעדן? דאָס וואָרט וואָס גאָט וועט אַריינטאָן אין מיין מויל,
דאָס וועל איך רעדן. 39און בִּלעָם איז געגאַנגען מיט בָּלָקן,
און זיי זיינען געקומען קיין קִרְיַת־חוּצוֹת. 40און בָּלָק האָט גע־
שלאַכט רינדער און שאָף, און האָט געשיקט צו בִּלעָמען, און
צו די האַרן וואָס מיט אים. 41און עס איז געווען אין דער פרי,
האָט בָּלָק גענומען בִּלעָמען, און האָט אים אַרויפגעפירט קיין
בָּמוֹת־בַּעַל, און ער האָט פון דאָרטן געזען אַ טייל פון דעם
פאָלק.

כג 1האָט בִּלעָם געזאָגט צו בָּלָקן: בוי מיר דאָ זיבן מזבחות,
און גרייט מיר דאָ צו זיבן אָקסן און זיבן ווידערס. 2האָט
בָּלָק געטאָן אַזוי ווי בִּלעָם האָט גערעדט, און בָּלָק און בִּלעָם
האָבן אויפגעבראַכט אַן אָקס און אַ ווידער אויף אַ מזבח. 3און
בִּלעָם האָט געזאָגט צו בָּלָקן: שטעל זיך ביי דיין בראַנדאָפּפער,
און איך וועל גיין; אפשר וועט זיך מיר גאָט טרעפן אַנטקעגן,
און וואָס פאַר אַ זאַך ער וועט מיר וויזן, וועל איך דיר דער־
ציילן. און ער איז אַרויפגעגאַנגען אויף אַ הויכן אָרט. 4און
גאָט האָט זיך געטראָפן פאַר בִּלעָמען; און ער האָט צו אים
געזאָגט: די זיבן מזבחות האָב איך צוגעגרייט, און האָב אויפ־
געבראַכט אַן אָקס און אַ ווידער אויף אַ מזבח. 5האָט גאָט
אַריינגעטאָן אַ וואָרט אין בִּלעָמס מויל, און האָט געזאָגט: קער
זיך אום צו בָּלָקן, און אַזוי זאָלסטו רעדן. 6האָט ער זיך אומ־
געקערט צו אים, ערשט ער שטייט ביי זיין בראַנדאָפּפער, ער

און אַלע האַרן פון מואָב. [7]האָט ער אויפגעהויבן זיין שפּרוך,
און האָט געזאָגט:
פון אַרָם טוט מיך פירן בָּלָק,
פון די מזרח־בערג דער מלך פון מואָב:
קום שילט מיר יעקבן,
און קום פלוך ישׂראלן.
[8]ווי זאָל איך שילטן
וועמען גאָט שילט ניט?
און ווי זאָל איך פלוכן
וועמען יהוה פלוכט ניט?
[9]וואָרום פון שפּיץ פון די פעלזן זע איך אים,
און פון די הייכן קוק איך אים אָן.
זע, אַ פאָלק וואָס רוט באַזונדער,
און רעכנט זיך ניט צווישן די אומות.
[10]ווער האָט געציילט דעם שטויב פון יעקב,
און באַרעכנט דעם זאָמען פון ישׂראל?
זאָל שטאַרבן מיין זעל דעם טויט פון די רעכטפאַרטיקע,
און זאָל מיין סוף זיין ווי זיינער!

[11]האָט בָּלָק געזאָגט צו בִּלְעָמען: וואָס האָסטו מיר געטאָן?
צו שילטן מיינע שׂונאים האָב איך דיך גענומען, ערשט גאָר
בענטשן האָסטו געבענטשט. [12]האָט ער געענטפערט און האָט
געזאָגט: פאַרוואָר, דאָס וואָס גאָט טוט אַריין אין מיין מויל, דאָס
מוז איך היטן צו רעדן. [13]האָט בָּלָק געזאָגט צו אים: קום מיט
מיר, איך בעט דיך, צו אַן אַנדער אָרט, וואָס דו וועסט אים
זען פון דאָרטן; בלויז אַ טייל פון אים וועסטו זען, אָבער אין
גאַנצן וועסטו אים ניט זען; און שילט מיר אים פון דאָרטן.
[14]און ער האָט אים גענומען צו דעם פעלד צופים אויפן שפּיץ
פִּסגָה, און ער האָט געבויט זיבן מזבחות, און אויפגעבראַכט אַן

אָקס און אַ ווידער אויף אַ מזבח. 15און ער האָט געזאָגט צו בָּלָקן:
שטעל זיך דאָ בײַ דײַן בראַנדאָפּפער, און איך וועל גיין זיך
טרעפן דאָרטן. 16האָט גאָט זיך געטראָפן פאַר בִּלְעָמען, און ער
האָט אַרײַנגעטאָן אַ וואָרט אין זײַן מויל, און האָט געזאָגט: קער
זיך אום צו בָּלָקן, און אַזוי זאָלסטו רעדן. 17איז ער געקומען
צו אים, ערשט ער שטייט בײַ זײַן בראַנדאָפּפער, און די האַרן
פון מואָב מיט אים; און בָּלָק האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָט
גאָט גערעדט? 18האָט ער אויפגעהויבן זײַן שפּרוך, און האָט
געזאָגט:

שטיי אויף, בָּלָק, און הער,
פאַרנעם צו מיר, זון פון צִפּוֹר:
19ניט אַ מאַן איז גאָט, ער זאָל ליגן זאָגן,
ניט אַ מענטשנקינד, ער זאָל חרטה האָבן.
אַז ער זאָגט, וועט ער דען ניט טאָן?
און אַז ער רעדט, וועט ער עס ניט מקיים זײַן?
20זע, „בענטש!" האָב איך פאַרנומען,
און בענטשט ער, קען איך עס ניט אָפּהאַלטן.
21מע זעט ניט קיין אומרעכט אין יעקב,
און מע מערקט ניט קיין עוולה אין ישׂראל.
יהוה זײַן גאָט איז מיט אים,
און די לײַטזעליקייט פון מלך איז אויף אים.
22גאָט ציט זיי אַרויס פון מִצרַיִם,
ווי הערנער פון אַ ווילדסטיר איז ער אים.
23וואָרום ניטאָ קיין כּישוף אין יעקב,
און קיין וואָרזאָגעניש אין ישׂראל.
אַצונד ווערט פון יעקב און ישׂראל געזאָגט:
וואָס גאָט האָט אויפגעטאָן!
24זע, אַ פֿאָלק וואָס שטייט אויף ווי אַ לײַבינטע,

אוּן הייבט זיך אויף ווי אַ לייב;
ער לייגט זיך ניט ביז ער עסט רויב,
אוּן בלוט פון דערשלאָגענע טרינקט ער.
25 האָט בָלָק געזאָגט צו בִלעָמען: ניט שילטן זאָלסטו אים
שילטן, און ניט בענטשן זאָלסטו אים בענטשן. 26 האָט בִלעָם
געענטפערט און האָט געזאָגט צו בָלָקן: האָב איך ניט גערעדט צו
דיר, אַזוי צו זאָגן: אַלץ וואָס גאָט וועט רעדן, דאָס וועל איך
טאָן? 27 האָט בָלָק געזאָגט צו בִלעָמען: קום, איך בעט דיך,
איך וועל דיך נעמען צו אַן אַנדער אָרט; אפשר וועט וויל־
געפעלן אין די אויגן פון גאָט, און וועסט מיר אים שילטן פון
דאָרטן. 28 און בָלָק האָט גענומען בִלעָמען צום שפּיץ פּעוֹר,
וואָס קוקט אַראָפּ אויף דער וויסטע. 29 האָט בִלעָם געזאָגט
צו בָלָקן: בוי מיר דאָ זיבן מזבחות, און גרייט מיר דאָ צו זיבן
אָקסן און זיבן ווידערס. 30 און בָלָק האָט געטאָן אַזוי ווי בִלעָם
האָט געזאָגט, און ער האָט אויפגעבראַכט אַן אָקס און אַ ווידער
אויף אַ מזבח.
כד 1 און בִלעָם האָט געזען אַז עס איז וווילגעפעלן אין די
אויגן פון גאָט צו בענטשן ישׂראל, און ער איז ניט
געגאַנגען אַזוי ווי די פריערדיקע מאָל, אַנטקעגן כּישוף־צייכנס,
נאָר ער האָט געקערט זיין פּנים צום מדבר. 2 און בִלעָם האָט
אויפגעהויבן זיינע אויגן, און האָט געזען ישׂראל רוען לויט זיינע
שבטים, און דער גייסט פון גאָט איז געקומען אויף אים. 3 און
ער האָט אויפגעהויבן זיין שפּרוך, און האָט געזאָגט:
אַזוי רעדט בִלעָם דער זון פון בְעוֹר,
און אַזוי רעדט דער מאַן מיטן אָפענעם אויג;
4 אַזוי רעדט דער וואָס הערט גאָטס ווערטער,
וואָס די זעאונג פון שַדַי זעט ער,
געפאַלן, מיט אויגן אַנטפּלעקטע:

5וי שיין זיינען דיינע געצעלטן, יעקב,
דיינע וווינונגען, ישׂראל!
6וי טייטלבוימער זיינען זיי אויסגעשטרעקט,
ווי גערטנער ביים טייך,
ווי אַלאָען וואָס גאָט האָט געפּלאַנצט,
ווי צעדערן ביים וואַסער.
7וואַסער וועט רינען פון זיין צווייג,
און זיין זאָמען וועט זיין ביי פיל וואַסער;
און העכער פון אַגָגן וועט זיין זיין מלך,
און דערהויבן וועט זיין זיין מלוכה.
8גאָט ציט אים אַרויס פון מִצרַיִם,
ווי הערנער פון אַ ווילדשטיר איז ער אים;
ער וועט פֿאַרצערן די פעלקער, זיינע פיינט,
און זייערע ביינער צעקנאַקן;
און זיינע פיילן וועלן דורכלעכערן.
9ער קניט, ער לייגט זיך ווי אַ לייב,
און ווי אַ לייבינטע—ווער קען אים אויפרייצן?
געבענטשט די וואָס בענטשן דיך,
און פֿאַרשאָלטן די וואָס שילטן דיך!

10האָט דער צאָרן פון בָּלָקן געגרימט אויף בִּלעָמען, און
ער האָט אַ פּאַטש געטאָן מיט זיינע הענט; און בָּלָק האָט
געזאָגט צו בִּלעָמען: צו שילטן מיינע שׂונאים האָב איך דיך
גערופן, ערשט גאָר בענטשן האָסטו געבענטשט שוין דריי מאָל.
11און אַצונד אַנטלויף דיר אין דיין היים; איך האָב געקלערט,
גרויס כבוד וועל איך דיר אָנטאָן, ערשט גאָט האָט דיך פֿאַר־
מיטן פון כבוד. 12האָט בִּלעָם געזאָגט צו בָּלָקן: האָב איך ניט
גערעדט נאָך צו דיינע שלוחים, וואָס דו האָסט געשיקט צו מיר,
אַזוי צו זאָגן: 13ווען בָּלָק זאָל מיר געבן זיין הויז פול מיט זילבער

און גאָלד, קען איך ניט איבערטרעטן דעם באַפעל פון גאָט, צו
טאָן גוטס אָדער שלעכטס פון מיין אייגענעם האַרצן; וואָס גאָט
וועט רעדן, דאָס וועל איך רעדן? [14]און אַצונד זע, איך גיי
צו מיין פאָלק; קום, לאָמיך דיר באַשיידן וואָס דאָסדאָזיקע
פאָלק וועט טאָן צו דיין פאָלק אין סוף פון די טעג. [15]און ער
האָט אויפגעהויבן זיין שפּרוך, און האָט געזאָגט:

אַזוי רעדט בִּלעָם דער זון פון בְּעוֹר,
און אַזוי רעדט דער מאַן מיטן אָפענעם אויג;
[16]אַזוי רעדט דער וואָס הערט גאָטס ווערטער,
און ווייס דעם מֵיין פון דעם העכסטן—
די זעאונג פון שַדַי טוט ער זען,
געפאַלן, מיט אויגן אַנטפּלעקטע:
[17]איך זע אים, אָבער ניט אַצונד,
איך קוק אים אָן, אָבער ניט נאָענט;
אַ שטערן טרעט אַרויס פון יעקב,
און אַ צעפּטער וועט אויפשטיין פון ישׂראל,
און וועט צעהאַקן די ווינקלען פון מוֹאָב,
און צעברעכן אַלע קינדער פון שֵׁת.
[18]און אֶדוֹם וועט ווערן אַן אַרבּ,
און אַן אַרבּ וועט ווערן שֵׂעִיר, זיין פיינט;
און ישׂראל וועט אויפטאָן גבורות.
[19]און פון יעקב וועט איינער געוועלטיקן,
און אונטערברענגען אַן איבערבלייב פון שטאָט.

[20]און ער האָט געזען עֲמָלֵק, און האָט אויפגעהויבן זיין
שפּרוך, און האָט געזאָגט:

דער אָנהייב פון פעלקער איז עֲמָלֵק,
און זיין סוף איז צום אונטערגאַנג.

21 און ער האָט געזען דעם קֵיני, און האָט אױפגעהױבן זײַן שפּרוך, און האָט געזאָגט:
פעסט איז דײַן װױנונג,
און געמאַכט אין פעלז איז דײַן נעסט;
22 אָבער צום פאַרטיליקן װעט זײַן קַיִן;
אײדער װאָס װעט אַשור דיך פאַנגען.

23 און ער האָט אױפגעהױבן זײַן שפּרוך, און האָט געזאָגט:
װײ, װער קען לעבן װען ער װעט דאָסדאָזיקע טאָן!
24 אָבער שיפן װעלן קומען פון דעם ברעג פון די כִּתּים,
און זײ װעלן פּײַניקן אַשור, און פּײַניקן עֵבֶר;
און ער אױך איז צום אונטערגאַנג.

25 און בִּלְעָם איז אױפגעשטאַנען און איז אַװעקגעגאַנגען, און האָט זיך אומגעקערט צו זײַן הײם, און אױך בָּלָק איז געגאַנגען אױף זײַן װעג.

כה 1 און ישׂראל איז געזעסן אין שִׁטים, און דאָס פאָלק האָט
גענומען מזנה זײַן מיט די טעכטער פון מוֹאָב. 2 און זײ
האָבן גערופן דאָס פאָלק צו די שלאַכטאָפּפער פון זײערע
געטער, און דאָס פאָלק האָט געגעסן, און האָט זיך געבוקט צו
זײערע געטער. 3 און ישׂראל האָט זיך באַהעפט אָן דעם בַּעַל
פון פְּעוֹר, און דער צאָרן פון גאָט האָט געגרימט אױף ישׂראל.
4 האָט גאָט געזאָגט צו משהן: נעם אַלע הױפּטלײַט פון דעם
פאָלק, און הענג זײ אױף פאַר גאָט אַקעגן דער זון, און דער
גרימצאָרן פון גאָט װעט זיך אָפּקערן פון ישׂראל. 5 און משה
האָט געזאָגט צו די ריכטער פון ישׂראל: הרגעט איטלעכער
זײַנע מענטשן װאָס האָבן זיך באַהעפט אָן דעם בַּעַל פון פְּעוֹר.
6 ערשט אַ מאַן פון די קינדער פון ישׂראל איז געקומען,
און האָט געבראַכט צו זײַנע ברידער אַ מִדיָנית פאַר די אױגן

פון מִשהן, און פֿאַר די אויגן פון דער גאַנצער עדה פון די
קינדער פון ישׂראל, בעת זיי האָבן געוויינט ביים אַיינגאַנג פון
אוהל־מועד. 7האָט דערזען פּינחס דער זון פון אֶלעָזר, דעם
זון פון אַהרן דעם כּהן, און ער איז אויפֿגעשטאַנען פון צווישן
דער עדה, און האָט גענומען אַ שפּיז אין זיין האַנט; 8און ער איז
אַריינגעגאַנגען נאָך דעם מאַן פון ישׂראל אין דער קאַמער, און
האָט זיי ביידן דורכגעשטאָכן, דעם מאַן פון ישׂראל, און די
פֿרוי דורך איר בויך. און די מגפה איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן
פון די קינדער פון ישׂראל. 9און די וואָס זיינען געשטאָרבן
אין דער מגפה, זיינען געווען פיר און צוואַנציק טויזנט.

פִּינְחָס

10און גאָט האָט גערעדט צו מִשהן, אַזוי צו זאָגן: 11פּינחס
דער זון פון אֶלעָזר, דעם זון פון אַהרן דעם כּהן, האָט אָפּ־
געקערט מיין גרימצאָרן פון די קינדער פון ישׂראל מיט וואָס ער
האָט זיך אָנגענומען פון מיינעטוועגן צווישן זיי, און איך האָב
ניט פֿאַרלענדט די קינדער פון ישׂראל אין מיין צאָרן. 12דרום
זאָג: זע, איך גיב אים מיין בונד פון שלום. 13און עס זאָל זיין
אים און זיין זאָמען נאָך אים אַ בונד פון אייביקער כּהונה, דער־
פֿאַר וואָס ער האָט זיך אָנגענומען פון זיין גאָטס וועגן, און האָט
מכפּר געווען אויף די קינדער פון ישׂראל.
14און דער נאָמען פון דעם דערשלאָגענעם מאַן פון ישׂראל,
וואָס איז דערשלאָגן געוואָרן מיט דער מִדיָנית, איז געווען זִמרי
דער זון פון סָלוּאן, אַ פירשט פון אַ פֿאָטערהויז ביי די שמעוֹנים.
15און דער נאָמען פון דער דערשלאָגענער מִדיָנישער פֿרוי איז
געווען כָּזבי די טאָכטער פון צוּרן, וואָס איז געווען אַ פֿאָלק־
הויפּטמאַן פון אַ פֿאָטערהויז אין מִדיָן.
16און גאָט האָט גערעדט צו מִשהן, אַזוי צו זאָגן: 17איר זאָלט

פײנטן די מִדיָנים, און זײ שלאָגן, [18]װאָרום זײ האָבן אײַך
געפײנט מיט זײערע תּחבולות װאָס זײ האָבן אױסגעקלערט
אַקעגן אײַך אין דער מעשׂה פֿון פְּעוֹר, און אין דער מעשׂה מיט
כָּזבי דער טאָכטער פֿון דעם פֿירשט פֿון מִדיָן, זײער שװעסטער
װאָס איז דערשלאָגן געװאָרן אין טאָג פֿון דער מגפֿה, אין דער
מעשׂה פֿון פְּעוֹר.

כו [19]און עס איז געװען נאָך דער מגפֿה, [1]האָט גאָט געזאָגט
צו משהן און צו אֶלעָזר דעם זון פֿון אַהרן דעם כֹּהן, אַזױ
צו זאָגן: [2]נעמט אױף די צאָל פֿון דער גאַנצער עדה פֿון די
קינדער פֿון ישׂראל, פֿון צװאַנציק יאָר אַלט און העכער, לױט
זײערע פֿאָטערהײזער, איטלאַכן װאָס גײט אַרױס אין חיל אין
ישׂראל.
[3]און משה און אֶלעָזר דער כֹּהן האָבן גערעדט מיט זײ אין
די פּלױנען פֿון מוֹאָב בײַם יַרדן לעבן יריחו, אַזױ צו זאָגן: [4][מע
זאָל אױפֿנעמען] פֿון צװאַנציק יאָר אַלט און העכער, אַזױ װי
גאָט האָט באַפֿױלן משהן, און די קינדער פֿון ישׂראל װאָס
זײַנען אַרױסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצרַיִם.
[5]ראובן, דער בְּכוֹר פֿון ישׂראלן: די קינדער פֿון ראובן:
חֲנוֹך—די משפּחה פֿון די חֲנוֹכים; פֿון פַּלוּאן די משפּחה פֿון די
פַּלוּאים; [6]פֿון חֶצרוֹנען די משפּחה פֿון די חֶצרוֹנים; פֿון כַּרמין
די משפּחה פֿון די כַּרמים. [7]דאָס זײַנען די משפּחות פֿון די
ראוּבֵנים; און זײערע געצײלטע זײַנען געװען דרײַ און פֿערציק
טױזנט און זיבן הונדערט און דרײַסיק. [8]און די זין פֿון פַּלוּאן:
אֶליאָב. [9]און די זין פֿון אֶליאָבן: נמוּאֵל, און דָתָן, און אֲבירָם.
דאָס זײַנען דָתָן און אֲבירָם, די גערופֿענע פֿון דער עדה, װאָס
האָבן געקריגט אַקעגן משהן און אַקעגן אַהרנען אין קֹרחס
געזעמל, װען זײ האָבן געקריגט אַקעגן גאָט; [10]און די ערד האָט
געעפֿנט איר מױל, און האָט אײַנגעשלונגען זײ און קֹרחן, װען

דאָס געזעמל איז אומגעקומען; ווען אַ פייער האָט פאַרצערט די צוויי הונדערט און פופציק מאַן, און זיי זיינען געוואָרן פאַר אַ צייכן. [11]אָבער קֹרחס זין זיינען ניט אומגעקומען.

[12]די קינדער פון שמעון לויט זייערע משפחות: פון נמואֵלן די משפחה פון די נמואֵלים; פון יָמינען די משפחה פון די ימינים; פון יָכינען די משפחה פון די יכינים; [13]פון זֶרחן די משפחה פון די זַרחים; פון שָאולן די משפחה פון די שָאולים. [14]דאָס זיינען די משפחות פון די שמעונים, צוויי און צוואַנציק טויזנט און צוויי הונדערט.

[15]די קינדער פון גָד לויט זייערע משפחות: פון צפונען די משפחה פון די צפונים; פון חַגין די משפחה פון די חַגים; פון שונין די משפחה פון די שונים; [16]פון אָזנין די משפחה פון די אָזנים; פון עֵרין די משפחה פון די עֵרים; [17]פון אַרודן די משפחה פון די אַרודים; פון אַראֵלין די משפחה פון די אַראֵלים. [18]דאָס זיינען די משפחות פון די קינדער פון גָד לויט זייערע געציילטע, פערציק טויזנט און פינף הונדערט.

[19]די זין פון יהודהן: עֵר און אוֹנָן. און עֵר און אוֹנָן זיינען געשטאָרבן אין לאַנד כנַעַן. [20]און די קינדער פון יהודה לויט זייערע משפחות זיינען געווען: פון שֵלהן די משפחה פון די שֵלונים; פון פֶרֶצן די משפחה פון פַּרצים; פון זֶרחן די משפחה פון די זַרחים. [21]און די קינדער פון פֶרֶץ זיינען געווען: פון חֶצרונען די משפחה פון די חֶצרונים; פון חָמולן די משפחה פון די חָמולים. [22]דאָס זיינען די משפחות פון יהודה לויט זייערע געציילטע, זעקס און זיבעציק טויזנט און פינף הונדערט.

[23]די קינדער פון יִששָכר לויט זייערע משפחות: תּולָע–די משפחה פון די תּולָעים; פון פּוּוָהן די משפחה פון די פּונים; [24]פון יָשובן די משפחה פון די יָשובים; פון שִמרונען די משפחה פון די שִמרונים. [25]דאָס זיינען די משפחות פון יִששָכר לויט

זייערע געציילטע, פיר און זעכציק טויזנט און דריי הונדערט.
26 די קינדער פון זבולון לויט זייערע משפחות: פון סֶרֶדן
די משפחה פון די סַרדים; פון אֵלונען די משפחה פון די אֵלונים;
פון יַחלְאֵלן די משפחה פון די יַחלְאֵלים. 27 דאָס זיינען די
משפחות פון די זבולונים לויט זייערע געציילטע, זעכציק טויזנט
און פינף הונדערט.
28 די קינדער פון יוסף לויט זייערע משפחות: מנשה און
אפרים. 29 די קינדער פון מנשה: פון מָכירן די משפחה, פון די
מָכירים; און מָכיר האָט געבאָרן גִלעָדן; פון גִלעָדן די משפחה
פון די גִלעָדים. 30 דאָס זיינען די קינדער פון גִלעָד: אִיעֶזֶר—
די משפחה פון די אִיעֶזורים; פון חֵלֶקן די משפחה פון די חֶלקים;
31 און אַשׂריאֵל—די משפחה פון די אַשׂריאֵלים; און שֶכֶם—די
משפחה פון די שִכמים; 32 און שמידָע—די משפחה פון די שמידָעִים;
און חֵפֶר—די משפחה פון די חֶפרים. 33 און צלָפחָד דער זון פון
חֵפֶרן, ער האָט ניט געהאַט קיין זין, נאָר בלויז טעכטער; און
די נעמען פון צלָפחָדס טעכטער זיינען געווען: מַחלָה, און
נוֹעָה, חָגלָה, מִלכָּה, און תִרצָה. 34 דאָס זיינען די משפחות פון
מנשה; און זייערע געציילטע זיינען געווען צוויי און פופציק
טויזנט און זיבן הונדערט.
35 דאָס זיינען די קינדער פון אפרים לויט זייערע משפחות:
פון שותֶלַחן די משפחה פון די שותַלחים; פון בֶכֶרן די משפחה
פון די בִכרים; פון תַחַנען די משפחה פון די תַחנים. 36 און דאָס
זיינען די קינדער פון שותֶלַח: פון עֵרָנען די משפחה פון די
עֵרָנים. 37 דאָס זיינען די משפחות פון די קינדער פון אפרים לויט
זייערע געציילטע, צוויי און דרייסיק טויזנט און פינף הונדערט.
דאָס זיינען די קינדער פון יוסף לויט זייערע משפחות.
38 די קינדער פון בנימינען לויט זייערע משפחות: פון בֶלַען
די משפחה פון די בַלעִים; פון אַשבֵלן די משפחה פון די

אַשבֵּלים; פון אַחירָמען די משפּחה פון די אַחירָמים; [39]פון שפופָמען די משפּחה פון די שופָמים; פון חופָמען די משפּחה פון די חופָמים. [40]און די זין פון בֶּלַען זיינען געווען אַרד און נַעֲמָן. [פון אַרדן] די משפּחה פון די אַרדים; פון נַעֲמָנען די משפּחה פון די נַעֲמָנים. [41]דאָס זיינען די קינדער פון בנימין לויט זייערע משפּחות; און זייערע געציילטע זיינען געווען פינף און פערציק טויזנט און זעקס הונדערט.

[42]דאָס זיינען די קינדער פון דָן לויט זייערע משפּחות: פון שוחָמען די משפּחה פון די שוחָמים. דאָס זיינען די משפּחות פון דָן לויט זייערע משפּחות. [43]אַלע משפּחות פון די שוחָמים לויט זייערע געציילטע זיינען געווען פיר און זעכציק טויזנט און פיר הונדערט.

[44]די קינדער פון אָשר לויט זייערע משפּחות: פון יִמנָהן די משפּחה פון יִמנָה; פון יִשוִין די משפּחה פון די יִשוִים; פון בריעָהן די משפּחה פון די בריעִים. [45]פון די זין פון בריעָהן: פון חֶבֶרן די משפּחה פון די חֶברים; פון מַלכיאֵלן די משפּחה פון די מַלכיאֵלים. [46]און דער נאָמען פון אָשרס טאָכטער איז געווען שָׂרַח. [47]דאָס זיינען די משפּחות פון די קינדער פון אָשר לויט זייערע געציילטע, דריי און פופציק טויזנט און פיר הונדערט.

[48]די קינדער פון נפתלי לויט זייערע משפּחות: פון יַחצאֵלן די משפּחה פון די יַחצאֵלים; פון גונין די משפּחה פון די גונים; [49]פון יֵצֶרן די משפּחה פון די יִצרים; פון שִׁלֵמען די משפּחה פון די שִׁלֵמים. [50]דאָס זיינען די משפּחות פון נפתלי לויט זייערע משפּחות; און זייערע געציילטע זיינען געווען פינף און פערציק טויזנט און פיר הונדערט.

[51]דאָס זיינען די געציילטע פון די קינדער פון ישׂראל, זעקס הונדערט טויזנט און טויזנט זיבן הונדערט און דרייסיק.

[52]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [53]צו

דידאָזיקע זאָל אײַנגעטײלט װערן דאָס לאַנד פאַר אַ נחלה
לויט דער צאָל פון נעמען. 54 דעם מערערן זאָלסטו געבן מער
נחלה, און דעם װיניקערן זאָלסטו געבן װיניקער נחלה;
איטלאַכען לויט זײַנע געצײלטע זאָל געגעבן װערן זײַן נחלה.
55 אָבער דורך גורל זאָל צעטײלט װערן דאָס לאַנד; לויט די
נעמען פון זײערע פאָטערשטאַמען זאָלן זײ אַרבן. 56 לויטן
גורל זאָל זײער נחלה אויסגעטײלט װערן, סײ דעם מערערן
סײ דעם װיניקערן.

57 און דאָס זײַנען די געצײלטע פון די לוִיִם לויט זײערע
משפחות: פון גֵרשונען די משפחה פון די גֵרשונים; פון קְהָתן
די משפחה פון די קְהָתים; פון מְרָרין די משפחה פון די מְרָרים.
58 דאָס זײַנען די משפחות פון לֵוִי: די משפחה פון די לִבנים, די
משפחה פון די חֶברונים, די משפחה פון די מַחלים, די משפחה פון
די מושים, די משפחה פון די קָרחים. און קְהָת האָט געבאָרן
עַמְרָמען. 59 און דער נאָמען פון עַמְרָמס װײַב איז געװען יוֹכֶבֶד,
לֵוִיס טאָכטער װאָס איז געבאָרן געװאָרן בײַ לֵוִין אין מִצרַיִם;
און זי האָט פון עַמְרָמען געבאָרן אַהרֹנען און משהן, און זײער
שװעסטער מרים. 60 און בײַ אַהרֹנען זײַנען געבאָרן געװאָרן
נָדָב, און אַביהוא, אֶלעָזָר, און איתָמָר. 61 און נָדָב און אַביהוא
זײַנען געשטאָרבן װען זײ האָבן געבראַכט פרעמד פײַער פאַר
גאָט.

62 און זײערע געצײלטע זײַנען געװען דרײַ און צװאַנציק
טויזנט, אַלע מאַנספּאַרשױנען פון אַ חודש אַלט און העכער;
װאָרום זײ זײַנען ניט געצײלט געװאָרן צװישן די קינדער פון
ישׂראל, װײַל זײ איז ניט געגעבן געװאָרן קײן נחלה צװישן די
קינדער פון ישׂראל.

63 דאָס זײַנען די װאָס זײַנען געצײלט געװאָרן פון משהן
און אֶלעָזָר דעם כֹּהן, װאָס האָבן געצײלט די קינדער פון

ישׂראל אין די פּלױנען פֿון מוֹאָב בײַם יַרדן לעבן יריחוֹ. [64]און
צווישן דידאָזיקע איז ניט געווען קײנער פֿון די וואָס זײַנען
געציילט געוואָרן פֿון משהן און אַהרן דעם כּהן, וואָס האָבן
געציילט די קינדער פֿון ישׂראל אין מדבר סיני. [65]וואָרום גאָט
האָט וועגן זיי געזאָגט: שטאַרבן אין מדבר וועלן זיי שטאַרבן;
און קײנער פֿון זיי איז ניט געבליבן אַחוץ כָּלֵב דער זון פֿון
יפֻנֶהן, און יהוֹשוּעַ דער זון פֿון נוּן.

כז [1]האָבן גענענט די טעכטער פֿון צְלָפְחָד דעם זון פֿון חֵפֶר,
דעם זון פֿון גִלְעָד, דעם זון פֿון מָכִיר, דעם זון פֿון מנשהן,
פֿון די משפּחות פֿון מנשה, יוֹספֿס זון—און דאָס זײַנען געווען
די נעמען פֿון זײַנע טעכטער: מַחלָה, נוֹעָה, און חָגלָה, און מִלכָּה,
און תִּרצָה—[2]און זיי האָבן זיך געשטעלט פֿאַר משהן און פֿאַר
אֶלעָזָר דעם כּהן, און פֿאַר די פֿירשטן און דער גאַנצער עדה,
בײַם אײַנגאַנג פֿון אוֹהל־מוֹעד, אַזוי צו זאָגן: [3]אונדזער פֿאָטער
איז געשטאָרבן אין דער מדבר, און ער איז ניט געווען צווישן
דעם געזעמל וואָס האָט זיך אײַנגעזאַמלט אַקעגן גאָט אין קֹרחס
געזעמל, נײַערט אין זײַן אײגענער זינד איז ער געשטאָרבן; און
קײן זין האָט ער ניט געהאַט. [4]פֿאַרוואָס זאָל געמינערט ווערן
דער נאָמען פֿון אונדזער פֿאָטער פֿון צווישן זײַן משפּחה, ווײַל
ער האָט ניט קײן זון? גיב אונדז אַן אײגנטום צווישן די ברידער
פֿון אונדזער פֿאָטער.

[5]האָט משה געבראַכט זײער משפּט פֿאַר גאָט. [6]און גאָט
האָט געזאָגט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [7]גערעכט טענהן די
טעכטער פֿון צְלָפְחָדן: געבן זאָלסטו זיי געבן אַן אײגנטום פֿון אַ
נחלה צווישן די ברידער פֿון זײער פֿאָטער, און זאָלסט מאַכן
איבערגײן די נחלה פֿון זײער פֿאָטער צו זיי. [8]און צו די
קינדער פֿון ישׂראל זאָלסטו רעדן, אַזוי צו זאָגן: אַז אַ מאַן וועט
שטאַרבן, און ער האָט ניט קײן זון, זאָלט איר מאַכן איבערגײן

זיין נחלה צו זיין טאָכטער. 9און אויב ער האָט ניט קיין
טאָכטער, זאָלט איר געבן זיין נחלה צו זיינע ברידער. 10און
אויב ער האָט ניט קיין ברידער, זאָלט איר געבן זיין נחלה צו
די ברידער פון זיין פאָטער. 11און אויב זיין פאָטער האָט ניט
קיין ברידער, זאָלט איר געבן זיין נחלה צו זיין נענטסטן קרוב
פון זיין משפּחה, און ער זאָל זי ירשען. און דאָס זאָל זיין די
קינדער פון ישׂראל פאַר אַ רעכטגעזעץ, אַזוי ווי גאָט האָט
באַפוילן משהן.

12און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: גיי אַרויף אויף דעם־
דאָזיקן באַרג עבֿרים, און קוק אָן דאָס לאַנד, וואָס איך האָב
געגעבן צו די קינדער פון ישׂראל. 13און אַז דו וועסט עס האָבן
אָנגעקוקט, וועסט דו אויך אַיינגעזאַמלט ווערן צו דיין פאָלק,
אַזוי ווי דיין ברודער אַהרן איז אַיינגעזאַמלט געוואָרן. 14אַזוי
ווי איר האָט ווידערשפּעניקט מיין באַפעל, אין מדבר צִן ביי
דעם קריג פון דער עדה, מיך צו הייליקן ביים וואַסער פאַר
זייערע אויגן. דאָס איז דאָס וואַסער פון מריבֿת־קָדֵש אין
מדבר צִן.

15האָט משה גערעדט צו גאָט, אַזוי צו זאָגן: 16זאָל גאָט דער
האַר פון די גייסטער פון אַלע באַשעפענישן אויפזעצן אַ מאַן
איבער דער עדה, 17וואָס זאָל אַרויסגיין זיי פאַרויס, און וואָס
זאָל אַריינקומען זיי פאַרויס, און וואָס זאָל זיי אַרויספירן,
און וואָס זאָל זיי אַריינברענגען, כּדי די עדה פון גאָט זאָל ניט
זיין אַזוי ווי שאָף וואָס האָבן ניט קיין פאַסטוך.

18האָט גאָט געזאָגט צו משהן: נעם דיר יהושעַ דעם זון פון
נון, אַ מאַן וואָס אין אים איז דאָ גייסט, און זאָלסט אָנלעגן דיין
האַנט אויף אים. 19און זאָלסט אים שטעלן פאַר אֶלעָזָר דעם
כּהן, און פאַר דער גאַנצער עדה, און זאָלסט אים איבערגעבן
דיין צוואָה פאַר זייערע אויגן. 20און זאָלסט אַרויפטאָן פון

דיין גלאַנץ אויף אים, כּדי די גאַנצע עדה פון די קינדער פון
ישׂראל זאָלן געהאָרכן. [21]און ער זאָל שטיין פאַר אֶלעָזָר דעם
כּהן, און ער וועט פרעגן פאַר אים דעם באַשייד פון די אורים
פאַר גאָט. לויט זיין מויל זאָלן זיי אַרויסגיין, און לויט זיין מויל
זאָלן זיי אַריינקומען, ער און גאַנץ ישׂראל מיט אים—די גאַנצע
עדה.

[22]האָט משה געטאָן אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן, און
ער האָט גענומען יהושוען, און האָט אים געשטעלט פאַר אֶלעָזָר
דעם כּהן, און פאַר דער גאַנצער עדה. [23]און ער האָט
אָנגעלענט זיינע הענט אויף אים, און האָט אים איבערגעגעבן
זיין צוואָה, אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט דורך משהן.

כח [1]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [2]באַפעל
די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

מיין קרבן, מיין שפּייז פון מיינע פייעראָפּפער, פאַר אַ
געשמאַקן ריח צו מיר, זאָלט איר היטן מקריב צו זיין צו מיר אין
זיין געשטעלטער צייט. [3]און זאָלסט זאָגן צו זיי: דאָס איז דאָס
פייעראָפּפער וואָס איר זאָלט מקריב זיין צו גאָט: צוויי שעפּסן
יאָריקע, אָן אַ פעלער, אַ טאָג, אַ שטענדיק בראַנדאָפּפער.
[4]איין שעפּס זאָלסטו מאַכן אין דער פרי, און דעם צווייטן
זאָלסטו מאַכן קעגן אָוונט. [5]און אַ צענטל איפה זעמלמעל פאַר
אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט געשלאָגענעם אייל, אַ פערטל
הין. [6]אַ שטענדיק בראַנדאָפּפער, אַזוי ווי עס איז געמאַכט
געוואָרן ביים באַרג סיני, פאַר אַ געשמאַקן ריח, אַ פייעראָפּפער
צו גאָט. [7]און זיין גיסאָפּפער: אַ פערטל הין צו דעם איין
שעפּס; אין הייליקטום זאָלסטו גיסן דאָס גיסאָפּפער פון
שטאַרקן געטראַנק צו גאָט. [8]און דעם צווייטן שעפּס זאָלסטו
מאַכן קעגן אָוונט; אַזוי ווי דאָס שפּייזאָפּפער פון אין דער פרי,

און אַזוי ווי זיין גיסאָפּפער, זאָלסטו מאַכן, אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט.

[9]און אין טאָג פון שבת: צוויי שעפּסן יאָריקע אָן אַ פעלער, און צוויי צענטל זעמלמעל, אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט אייל, מיט זיין גיסאָפּפער; [10]אַ בראַנדאָפּפער פון שבת אין שבת, אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין גיסאָפּפער.

[11]און אין אַייערע ראש־חודשן זאָלט איר מקריב זיין אַ בראַנדאָפּפער צו גאָט: צוויי יונגע אָקסן, און איין ווידער; זיבן שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פעלער. [12]און דריי צענטל זעמלמעל, אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט אייל, צו איטלאַכן אָקס, און צוויי צענטל זעמלמעל, אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט אייל, צו דעם איין ווידער; [13]און צו צענטל, צו צענטל זעמלמעל, אַ שפּייזאָפּפער, פאַרמישט מיט אייל, צו איטלאַכן שעפּס. אַ בראַנדאָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח, אַ פייעראָפּפער צו גאָט. [14]און זייערע גיסאָפּפער: אַ האַלבער הין וויין זאָל זיין צו אַן אָקס, און אַ דריטל הין צו אַ ווידער, און אַ פערטל הין צו אַ שעפּס. דאָס איז דאָס בראַנדאָפּפער פון ראש־חודש אין ראש־חודש פאַר די חדשים פון יאָר. [15]און איין ציגנבאָק פאַר אַ זינדאָפּפער צו גאָט, אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנד־אָפּפער, זאָל געמאַכט ווערן, מיט זיין גיסאָפּפער.

[16]און אין ערשטן חודש, אין פערצנטן טאָג פון חודש, זאָל זיין אַ קרבן־פּסח צו גאָט. [17]און אין פופצנטן טאָג פון דעם־דאָזיקן חודש, זאָל זיין אַ יום־טוב. זיבן טעג זאָל געגעסן ווערן מצות. [18]אין ערשטן טאָג זאָל זיין אַ הייליקע צונויפרופונג; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן. [19]און איר זאָלט מקריב זיין אַ פייעראָפּפער, אַ בראַנדאָפּפער צו גאָט: צוויי יונגע אָקסן, און איין ווידער, און זיבן שעפּסן יאָריקע; אָן אַ פעלער זאָלן זיי ביי אַייך זיין. [20]און זייער שפּייזאָפּפער: זעמלמעל פאַרמישט

מיט אייל; דריי צענטל צו אַן אָקס, און צוויי צענטל צו אַ ווידער,
זאָלט איר מאַכן. 21 צו צענטל, צו צענטל זאָלסטו מאַכן פאַר
איטלאַכן שעפּס פון די זיבן שעפּסן. 22 און איין באָק אַ זינד־
אָפּפער, מכפּר צו זיין אויף אַייך. 23 אַחוץ דעם בראַנדאָפּפער
פון אין דער פרי, וואָס פאַרן שטענדיקן בראַנדאָפּפער, זאָלט
איר מאַכן דידאָזיקע. 24 אַזוי ווי דידאָזיקע זאָלט איר מאַכן
טעגלאַך זיבן טעג, אַ שפּייז פון פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן
ריח צו גאָט. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער זאָל עס
געמאַכט ווערן, מיט זיין גיסאָפּפער. 25 און אויפן זיבעטן טאָג
זאָל זיין אַ הייליקע צונויפרופונג ביי אַייך; קיין דינסטאַרבעט
זאָלט איר ניט טאָן.

26 און אין טאָג פון די ערשטצייטיקע, ווען איר ברענגט
אַ שפּייזאָפּפער פון נייער תּבואה צו גאָט, אין אַייער שבועות,
זאָל זיין אַ הייליקע צונויפרופונג ביי אַייך; קיין דינסטאַרבעט
זאָלט איר ניט טאָן. 27 און איר זאָלט מקריב זיין אַ בראַנד־
אָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט: צוויי יונגע אָקסן, איין
ווידער, זיבן שעפּסן יאָריקע. 28 און זייער שפּייזאָפּפער: זעמל־
מעל פאַרמישט מיט אייל, דריי צענטל צו איטלאַכן אָקס, צוויי
צענטל צו דעם איין ווידער; 29 צו צענטל, צו צענטל פאַר איט־
לאַכן שעפּס פון די זיבן שעפּסן. 30 איין ציגנבאָק, מכפּר צו
זיין אויף אַייך. 31 אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין
שפּייזאָפּפער זאָלט איר זיי מאַכן—אָן אַ פעלער זאָלן זיי ביי
אַייך זיין—מיט זייערע גיסאָפּפער.

כט 1 און אין זיבעטן חודש, אין ערשטן טאָג פון חודש, זאָל
זיין אַ הייליקע צונויפרופונג ביי אַייך; קיין דינסטאַרבעט
זאָלט איר ניט טאָן; אַ טאָג פון שאַלונג זאָל עס אַייך זיין.
2 און איר זאָלט מאַכן אַ בראַנדאָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח
צו גאָט: איין יונגן אָקס, איין ווידער, זיבן שעפּסן יאָריקע,

אָן אַ פעלער. [3]און זייער שפּייזאָפּפער: זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, דריי צענטל צו דעם אָקס, צוויי צענטל צו דעם ווידער, [4]און איין צענטל צו איטלאַכן שעפּס פון די זיבן שעפּסן. [5]און איין ציגנבאָק אַ זינדאָפּפער, מכפּר צו זיין אויף אײַך. [6]אַחוץ דעם בראַנדאָפּפער פון ראָש־חודש און זיין שפּייזאָפּפער, און דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין שפּייזאָפּפער, און זייערע גיסאָפּפער, לויט זייער דין, פאַר אַ געשמאַקן ריח, אַ פייעראָפּפער צו גאָט.

[7]און אין צענטן טאָג פון דעמדאָזיקן זיבעטן חודש זאָל זיין אַ הייליקע צונויפרופונג ביי אײַך; און איר זאָלט פּייניקן אײַער זעל; קיין אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן. [8]און איר זאָלט מקריב זיין אַ בראַנדאָפּפער צו גאָט פאַר אַ געשמאַקן ריח: איין יונגן אָקס, איין ווידער, זיבן שעפּסן יאָריקע; אָן אַ פעלער זאָלן זיי ביי אײַך זיין. [9]און זייער שפּייזאָפּפער: זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, דריי צענטל צו דעם אָקס, צוויי צענטל צו דעם איין ווידער; [10]צו צענטל, צו צענטל פאַר איטלאַכן שעפּס פון די זיבן שעפּסן. [11]איין ציגנבאָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם זינדאָפּפער פון פאַרגעבונג, און דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין שפּייזאָפּפער, און זייערע גיסאָפּפער.

[12]און אין פופצנטן טאָג פון זיבעטן חודש זאָל זיין אַ הייליקע צונויפרופונג ביי אײַך; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן. און איר זאָלט פייערן אַ פייערטאָג צו גאָט זיבן טעג. [13]און איר זאָלט מקריב זיין אַ בראַנדאָפּפער פאַר אַ געשמאַקן ריח צו גאָט: דרייצן יונגע אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן שעפּסן יאָריקע; אָן אַ פעלער זאָלן זיי זיין. [14]און זייער שפּייזאָפּפער: זעמלמעל פאַרמישט מיט אייל, דריי צענטל צו איטלאַכן אָקס פון די דרייצן אָקסן, צוויי צענטל צו איטלאַכן ווידער פון די צוויי ווידערס, [15]און צו צענטל, צו צענטל פאַר

איטלאַכן שעפּס פון די פערצן שעפּסן. [16]און איין ציגנבאָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער, זיין שפּייזאָפּפער, און זיין גיסאָפּפער.

[17]און אויפן צווייטן טאָג: צוועלף יונגע אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פעלער. [18]און זייער שפּייזאָפּפער און זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די שעפּסן, לויט זייער צאָל, אַזוי ווי דער דין. [19]און איין ציגנבאָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין שפּייזאָפּפער, און זייערע גיסאָפּפער.

[20]און אויפן דריטן טאָג: עלף יונגע אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פעלער. [21]און זייער שפּייז־אָפּפער און זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די שעפּסן, לויט זייער צאָל אַזוי ווי דער דין. [22]און איין באָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין שפּייזאָפּפער און זיין גיסאָפּפער.

[23]און אויפן פירטן טאָג: צען אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פעלער. [24]און זייער שפּייזאָפּפער און זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די שעפּסן, לויט זייער צאָל אַזוי ווי דער דין. [25]און איין ציגנבאָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער, זיין שפּייזאָפּפער, און זיין גיסאָפּפער.

[26]און אויפן פינפטן טאָג: ניין אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פעלער. [27]און זייער שפּייזאָפּפער און זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די שעפּסן, לויט זייער צאָל אַזוי ווי דער דין. [28]און איין באָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער און זיין שפּייזאָפּפער, און זיין גיסאָפּפער.

[29]און אויפן זעקסטן טאָג: אַכט אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן

שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פּעלער. 30און זייער שפּייזאָפּפער און
זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די
שעפּסן, לויט זייער צאָל אַזוי ווי דער דין. 31און איין באָק אַ
זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער, זיין שפּייז־
אָפּפער, און זיינע גיסאָפּפער.
32און אויפן זיבעטן טאָג: זיבן אָקסן, צוויי ווידערס, פערצן
שעפּסן יאָריקע, אָן אַ פּעלער. 33און זייער שפּייזאָפּפער און
זייערע גיסאָפּפער, צו די אָקסן, צו די ווידערס, און צו די
שעפּסן, לויט זייער צאָל אַזוי ווי זייער דין. 34און איין באָק אַ
זינדאָפּפער. אַחוץ דעם שטענדיקן בראַנדאָפּפער, זיין שפּייז־
אָפּפער, און זיין גיסאָפּפער.
35אויפן אַכטן טאָג זאָל זיין אַ הייליקע איינזאַמלונג ביי
אייך; קיין דינסטאַרבעט זאָלט איר ניט טאָן. 36און איר זאָלט
מקריב זיין אַ בראַנדאָפּפער, אַ פייעראָפּפער פאַר אַ געשמאַקן
ריח צו גאָט: איין אָקס, איין ווידער, זיבן שעפּסן יאָריקע, אָן
אַ פּעלער. 37זייער שפּייזאָפּפער און זייערע גיסאָפּפער, צו
דעם אָקס, צו דעם ווידער, און צו די שעפּסן, לויט זייער צאָל
אַזוי ווי דער דין. 38און איין באָק אַ זינדאָפּפער. אַחוץ דעם
שטענדיקן בראַנדאָפּפער, און זיין שפּייזאָפּפער, און זיין גיס־
אָפּפער.
39דידאָזיקע זאָלט איר מאַכן צו גאָט אין אייערע יום־
טובים, אַחוץ אייערע נדרים, און אייערע פרייוויליקע גאָבן,
פון אייערע בראַנדאָפּפער, און פון אייערע שפּייזאָפּפער, און
פון אייערע גיסאָפּפער, און פון אייערע פרידאָפּפער.
ל 1און משה האָט אָנגעזאָגט די קינדער פון ישראל, אַזוי ווי
אַלץ וואָס גאָט האָט משהן באַפוילן.

מַטות

[2]און משה האָט גערעדט צו די הויפּטלייט פון די שבטים
פון די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: דאָס איז די זאַך וואָס
גאָט האָט באַפוילן:
[3]אַז אַ מאַן וועט טאָן אַ נדר צו גאָט, אָדער שווערן אַ שבועה,
צו אַסרן אויף זיך אַן איסור, זאָל ער ניט פאַרשוועכן זיין וואָרט;
אַזוי ווי אַלץ וואָס גייט אַרויס פון זיין מויל, זאָל ער טאָן. [4]און
אַז אַ ווייבספּאַרשוין וועט טאָן אַ נדר צו גאָט, און וועט אַסרן
אויף זיך אַן איסור, אין איר פאָטערס הויז, אין איר יוגנט, [5]און
איר פאָטער וועט הערן איר נדר, אָדער איר איסור וואָס זי
האָט געאַסרט אויף זיך, און איר פאָטער וועט איר צושווייגן,
זאָלן אַלע אירע נדרים באַשטיין, און איטלאַכער איסור וואָס זי
האָט געאַסרט אויף זיך, זאָל באַשטיין. [6]אויב אָבער איר פאָטער
האָט איר געווערט אין דעם טאָג וואָס ער האָט געהערט,
זאָלן אַלע אירע נדרים, און אירע איסורים וואָס זי האָט
געאַסרט אויף זיך, ניט באַשטיין; און גאָט וועט איר פאַרגעבן,
ווייל איר פאָטער האָט איר געווערט. [7]און אויב זי וועט נעמען
אַ מאַן, ווען אירע נדרים זיינען אויף איר, אָדער דער אַרויס־
רעד פון אירע ליפּן, וואָס זי האָט געאַסרט אויף זיך, [8]און איר
מאַן וועט הערן–אין וואָסער טאָג ער וועט הערן–און ער וועט
איר צושווייגן, זאָלן באַשטיין אירע נדרים, און אירע איסורים
וואָס זי האָט געאַסרט אויף זיך, זאָלן באַשטיין. [9]אויב אָבער
איר מאַן וועט איר ווערן אין דעם טאָג וואָס ער הערט, זאָל ער
פאַרשטערן איר נדר וואָס אויף איר, און דעם אַרויסרעד
פון אירע ליפּן, וואָס זי האָט געאַסרט אויף זיך, און גאָט וועט
איר פאַרגעבן. [10]אָבער דער נדר פון אַן אַלמנה און אַ גרושה,
אַלץ וואָס זי האָט געאַסרט אויף זיך, זאָל באַשטיין פאַר איר.
[11]און אויב [אַ פרוי] האָט אַ נדר געטאָן אין הויז פון איר מאַן,

אָדער זי האָט געאַסרט אויף זיך אַן איסור דורך אַ שבועה,
12און איר מאַן האָט געהערט, און האָט איר צוגעשוויגן, און איר
ניט געווערט, זאָלן אַלע אירע נדרים באַשטיין, און איטלאַכער
איסור וואָס זי האָט געאַסרט אויף זיך, זאָל באַשטיין. 13אויב
אָבער פאַרשטערן וועט זיי פאַרשטערן איר מאַן אין דעם טאָג
וואָס ער הערט, זאָל קיין אַרויסלאָז פון אירע ליפּן, פון אירע
נדרים, אָדער פון אַן איסור אויף זיך, ניט באַשטיין; איר מאַן
האָט זיי פאַרשטערט, און גאָט וועט איר פאַרגעבן. 14איטלאַכער
נדר, און איטלאַכער געשוואָרענער איסור, אויף צו פּייניקן
די זעל, קען איר מאַן עס לאָזן באַשטיין, און איר מאַן קען
עס פאַרשטערן. 15אויב אָבער צושווייגן וועט איר צושווייגן
איר מאַן אַ מעת־לעת, האָט ער געמאַכט באַשטיין אַלע אירע
נדרים, אָדער אַלע אירע איסורים וואָס אויף איר; ער האָט
זיי געמאַכט באַשטיין ווייל ער האָט איר צוגעשוויגן אין דעם
טאָג וואָס ער האָט געהערט. 16און אויב פאַרשטערן וועט ער
זיי פאַרשטערן לאַנג נאָך דעם ווי ער האָט געהערט, וועט ער
טראָגן איר זינד.

17דאָס זיינען די געזעצן וואָס גאָט האָט באַפוילן משהן,
צווישן אַ מאַן און זיין ווייב, צווישן אַ פאָטער און זיין טאָכטער,
אין איר יוגנט, אין איר פאָטערס הויז.

לא 1און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 2זיי זיך
נוקם די נקמה פון די קינדער פון ישראל אָן די מִדיָנים;
דערנאָך וועסטו אײַנגעזאַמלט ווערן צו דיין פאָלק.

3האָט משה גערעדט צום פאָלק, אַזוי צו זאָגן: באַוואָפנט
פון אײַך מענער צום חיל, און זאָלן זיי גיין אויף מִדיָן אויס־
צופירן די נקמה פון גאָט אויף מִדיָן. 4צו טויזנט פון אַ שבט, צו
טויזנט פון אַ שבט, פון אַלע שבטים פון ישראל, זאָלט איר שיקן
אין חיל.

5זיינען צוגעשטעלט געוואָרן פון די טויזנטן פון ישׂראל
צו טויזנט פון אַ שבט, צוועלף טויזנט באַוואָפנטע חיל. 6און
משה האָט זיי געשיקט אין חיל צו טויזנט פון אַ שבט, זיי מיט
פּינחס דעם זון פון אֶלעָזָר דעם כּהן, אין חיל, מיט די הייליקע
כּלים און די שאַלטרומייטן אין זיין האַנט. 7און זיי האָבן
מלחמה געהאַלטן אויף מִדיָן, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן,
און זיי האָבן אויסגעהרגעט יעטוועדער מאַנספּאַרשוין. 8אויך די
מלכים פון מִדיָן האָבן זיי געהרגעט צווישן זייערע דערשלאָגענע:
אֱוִי, און רֶקֶם, און צוּר, און חוּר, און רֶבַע, די פינף מלכים
פון מִדיָן; אויך בִּלעָם דעם זון פון בְּעוֹרן האָבן זיי געהרגעט
מיטן שווערד. 9און די קינדער פון ישׂראל האָבן געפאַנגען די
ווייבער פון מִדיָן, און זייערע קליינע קינדער; און אַלע זייערע
בהמות, און אַלע זייערע פי, און זייער גאַנצן פאַרמעג, האָבן
זיי אַוועקגערויבט. 10און אַלע זייערע שטעט אין זייערע וווינ־
ערטער, און אַלע זייערע לאַגערדערפער, האָבן זיי פאַר־
ברענט אין פייער. 11און זיי האָבן גענומען דעם גאַנצן זאַקרויב,
און דעם גאַנצן טרייבערויב, פון מענטשן און פון בהמות. 12און
האָבן געבראַכט די געפאַנגענע און דעם טרייבערויב און דעם
זאַקרויב צו משהן און צו אֶלעָזָר דעם כּהן, און צו דער עדה פון
די קינדער פון ישׂראל, אין לאַגער, אויף די פּלוינען פון מוֹאָב
וואָס ביים יַרדן לעבן יריחו.

13זיינען משה, און אֶלעָזָר דער כּהן, און אַלע פירשטן פון
דער עדה, אַרויסגעגאַנגען זיי אַנטקעגן אויסן לאַגער. 14און
משה האָט געצערנט אויף די אויפגעזעצטע איבערן חיל, די
עלטסטע פון טויזנט, און די עלטסטע פון הונדערט, וואָס זיינען
געקומען פון מלחמה־דינסט. 15און משה האָט צו זיי געזאָגט:
האָט איר געלאָזט לעבן אַלע ווייבספּאַרשוינען? 16דאָס האָבן
זיי דאָך, אויף דעם אָנרעד פון בִּלעָמען, געבראַכט די קינדער

פון ישׂראל צו באַגיין אַ פעלשונג אָן גאָט, אין דער מעשׂה פון
פּעור, און די מגפה איז געווען אויף דער עדה פון גאָט. 17און
אַצונד הרגעט יעטוועדער מאַנספּאַרשוין צווישן די קליינע
קינדער, און הרגעט יעטוועדער ווייבספּאַרשוין וואָס ווייס פון אַ
מאַן דורך ליגן מיט אַ מאַנספּאַרשוין. 18און אַלע קינדער צווישן
די ווייבספּאַרשוינען וואָס ווייסן ניט פון ליגן מיט אַ מאַנס־
פּאַרשוין, זאָלט איר לאָזן לעבן פאַר אײַך. 19און איר, לאַגערט
אויסן לאַגער זיבן טעג; איטלאַכער וואָס האָט געהרגעט אַ נפש,
און איטלאַכער וואָס האָט זיך אָנגערירט אָן אַ דערשלאָגענעם,
רייניקט אײַך אויפן דריטן טאָג און אויפן זיבעטן טאָג, איר און
אײַערע געפאַנגענע. 20און יעטוועדער בגד, און יעטוועדער
זאַך פון פעל, און אַלץ וואָס איז געמאַכט פון ציגנהאָר, און
יעטוועדער הילצערנע כּלי, זאָלט איר אײַך רייניקן.
21און אֶלעָזָר דער כֹּהן האָט געזאָגט צו די חילס־לײַט וואָס
זיינען געגאַנגען אין מלחמה: דאָס איז דאָס געזעץ פון דער
תּורה וואָס גאָט האָט באַפוילן משהן: 22אָבער דאָס גאָלד, און
דאָס זילבער, דאָס קופּער, דאָס אײַזן, דאָס צין, און דאָס בליי,
23אַלץ וואָס קען קומען אין פייער, זאָלט איר מאַכן דורכגיין
דורך פייער, און עס וועט ווערן ריין; נאָר עס מוז גערייניקט
ווערן מיט שפּרענגוואַסער. און אַלץ וואָס קען ניט קומען אין
פייער, זאָלט איר מאַכן דורכגיין דורך וואַסער. 24און איר
זאָלט וואַשן אײַערע קליידער אויפן זיבעטן טאָג, און איר וועט
ווערן ריין, און דערנאָך מעגט איר אַרײַנקומען אין לאַגער.
25און גאָט האָט געזאָגט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 26נעם אויף
די צאָל פון דעם געפאַנגענעם טרייברויב, פון מענטשן און פון
בהמות, דו און אֶלעָזָר דער כֹּהן, און די הויפּטלײַט פון די
פאָטערהייזער פון דער עדה. 27און זאָלסט צעטיילן דעם טרייב־
רויב אין העלפט, צווישן די מלחמה־האַלטערס וואָס זיינען

אַרויסגעגאַנגען אין חיל, און צווישן דער גאַנצער עדה. [28]און
זאָלסט אָפשיידן אַן אָפגאָב צו גאָט פון די מלחמה־לייט וואָס
זיינען אַרויסגעגאַנגען אין חיל; איין שטיק פון פינף הונדערט,
פון די מענטשן, און פון די רינדער, און פון די אייזלען, און פון
די שאָף. [29]פון זייער העלפט זאָלט איר עס נעמען; און זאָלסט
עס געבן צו אֶלעָזָר דעם כֹּהן, אַן אָפשיידונג צו גאָט. [30]און פון
דער העלפט פון די קינדער פון ישׂראל זאָלסטו נעמען איינס
אַרויסגענומען פון פופציק, פון די מענטשן, פון די רינדער, פון
די אייזלען, און פון די שאָף—פון אַלע בהמות; און זאָלסט זיי
געבן צו די לוִיִם, וואָס היטן די היטונג פון דעם מִשכּן פון גאָט.
[31]און משה און אֶלעָזָר דער כֹּהן האָבן געטאָן אַזוי ווי גאָט
האָט באַפוילן משהן. [32]און דער טרייברויב וואָס איז געבליבן
נאָך דעם רויב וואָס דאָס חיל־פאָלק האָט גערויבט, איז געווען:
שאָף, זעקס הונדערט טויזנט און זיבעציק טויזנט און פינף טויזנט;
[33]און רינדער, צוויי און זיבעציק טויזנט; [34]און אייזלען, איין און
זעכציק טויזנט; [35]און נפשות פון מענטשן, פון ווייבספאַרשוינען
וואָס האָבן ניט געוווּסט פון ליגן מיט אַ מאַנספאַרשוין—
אַלע נפשות, צוויי און דרייסיק טויזנט. [36]און אַ העלפט, דער
חלק פון די וואָס זיינען אַרויסגעגאַנגען אין חיל—די צאָל פון די
שאָף, איז געווען דריי הונדערט טויזנט און דרייסיק טויזנט און
זיבן טויזנט און פינף הונדערט. [37]און די אָפגאָב צו גאָט פון די
שאָף איז געווען זעקס הונדערט און פינף און זיבעציק. [38]און
די רינדער, זעקס און דרייסיק טויזנט; און די אָפגאָב פון זיי צו
גאָט, צוויי און זיבעציק. [39]און אייזלען, דרייסיק טויזנט און
פינף הונדערט; און די אָפגאָב פון זיי צו גאָט, איין און זעכציק.
[40]און נפשות פון מענטשן, זעכצן טויזנט; און די אָפגאָב פון זיי
צו גאָט, צוויי און דרייסיק נפשות. [41]און משה האָט איבער־
געגעבן די אָפגאָב פון גאָטס אָפשיידונג צו אֶלעָזָר דעם כֹּהן, אַזוי

ווי גאָט האָט מֹשהן באַפוילן. [42]און פון דער העלפט פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס מֹשה האָט אַראָפּגענומען ביי די מענער וואָס זיינען געווען אין חיל — [43]און די העלפט פון דער עדה איז געווען: פון די שאָף, דריי הונדערט טויזנט און דרייסיק טויזנט און זיבן טויזנט און פינף הונדערט; [44]און רינדער, זעקס און דרייסיק טויזנט; [45]און אייזלען, דרייסיק טויזנט און פינף הונדערט; [46]און נפשות פון מענטשן, זעכצן טויזנט — [47]פון דער העלפט פון די קינדער פון ישׂראל האָט מֹשה גענומען איינס אַרויסגענומען פון פופציק, פון די מענטשן, און פון די בהמות; און ער האָט זיי געגעבן צו די לֵוִיִם, וואָס היטן די היטונג פון דעם מִשכּן פון גאָט, אַזוי ווי גאָט האָט מֹשהן באַפוילן.

[48]און די אויפגעזעצטע וואָס איבער די טויזנטן פון חיל, די עלטסטע פון טויזנט, און די עלטסטע פון הונדערט, האָבן גענענט צו מֹשהן; [49]און זיי האָבן געזאָגט צו מֹשהן: דיינע קנעכט האָבן אויפגענומען די צאָל פון די מלחמה־לייט וואָס אונטער אונדזער האַנט, און קיינער פון אונדז איז ניט געמינערט געוואָרן. [50]האָבן מיר געבראַכט אַ מתּנה צו גאָט, איטלאַכער וואָס ער האָט געפונען, גילדערנע זאַכן, אָרעמבענדער, און האַנט־קייטלאַך, פינגערלאַך, אוירינגען, און האַלדזבענדער, מכפּר צו זיין אויף אונדזער זעל פאַר גאָט.

[51]האָבן מֹשה און אֶלעָזָר דער כֹּהן צוגענומען פון זיי דאָס גאָלד, אַלערליי אויסגעאַרבעטע זאַכן. [52]און דאָס גאַנצע גאָלד פון דער אָפּשיידונג וואָס זיי האָבן אָפּגעשיידט צו גאָט, איז געווען זעכצן טויזנט זיבן הונדערט און פופציק שֶקל, פון די עלטסטע פון טויזנט, און פון די עלטסטע פון הונדערט. — [53]די חיל־לייט האָבן גערויבט איטלאַכער פאַר זיך. — [54]און מֹשה און אֶלעָזָר דער כֹּהן האָבן צוגענומען דאָס גאָלד פון די עלטסטע פון טויזנט און פון הונדערט, און האָבן עס געבראַכט

אין אוהל־מועד, אַ דערמאָנונג אָן די קינדער פון ישׂראל פאַר
גאָט.

לב

1און די קינדער פון ראובן און די קינדער פון גָד האָבן
געהאַט פיל פי, זייער אַ סך, און זיי האָבן געזען דאָס
לאַנד יַעְזֵר און דאָס לאַנד גִלעָד, ערשט דער אָרט איז אַן אָרט
פאַר פי. 2זיינען די קינדער פון גָד און די קינדער פון ראובן
געקומען, און זיי האָבן געזאָגט צו משהן, און צו אֶלעָזָר דעם
כֹּהן, און צו די פירשטן פון דער עדה, אַזוי צו זאָגן: 3עֲטָרות,
און דיבון, און יַעְזֵר, און נִמְרָה, און חֶשבּון, און אֶלעָלֵה, און
שְׂבָם, און נבוֹ, און בְּעוֹן, 4דאָס לאַנד וואָס גאָט האָט געשלאָגן
פאַר דער עדה פון ישׂראל, איז אַ לאַנד פאַר פי, און דיינע
קנעכט האָבן פי. 5און זיי האָבן געזאָגט: אויב מיר האָבן געפונען
לייטזעליקייט אין דיינע אויגן, זאָל דאָסדאָזיקע לאַנד געגעבן
ווערן דיינע קנעכט צום אייגנטום; זאָלסט אונדז ניט אַריבער־
פירן דעם יַרדן.

6האָט משה געזאָגט צו די קינדער פון גָד און צו די קינדער
פון ראובן: אייערע ברידער זאָלן גיין אין מלחמה, און איר
זאָלט זיצן דאָ? 7און פאַרוואָס זאָלט איר אָפּקערן דאָס האַרץ
פון די קינדער פון ישׂראל פון אַריבערצוגיין אין דעם לאַנד
וואָס גאָט האָט זיי געגעבן? 8אַזוי האָבן געטאָן אייערע עלטערן,
ווען איך האָב זיי געשיקט פון קָדֵש־בַּרנֵעַ אָנצוקוקן דאָס לאַנד.
9וואָרום זיי זיינען אַרויפגעגאַנגען ביזן טאָל אֶשכּול, און האָבן
אָנגעקוקט דאָס לאַנד, און זיי האָבן אָפּגעקערט דאָס האַרץ
פון די קינדער פון ישׂראל, ניט צו גיין אין דעם לאַנד, וואָס גאָט
האָט זיי געגעבן. 10און דער צאָרן פון גאָט האָט געגרימט אין
יענעם טאָג, און ער האָט געשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: 11אויב די
מענטשן וואָס זיינען אַרויפגעגאַנגען פון מִצרַיִם, פון צוואַנציק
יאָר אַלט און העכער, וועלן אָנזען די ערד, וואָס איך האָב

צוגעשוואָרן צו אַברהמען, צו יצחקן, און צו יעקבן! ווייל זיי
זיינען ניט געגאַנגען געטרײַ נאָך מיר. 12 אַחוץ כָּלֵב דער זון
פון יפֻנֶהן, דער קְנִזִי, און יהושֻעַ דער זון פון נון, ווייל זיי
זיינען געגאַנגען געטרײַ נאָך גאָט. 13 און דער צאָרן פון גאָט האָט
געגרימט אויף ישׂראל, און ער האָט זיי געמאַכט וואָגלען אין
דער מדבר פערציק יאָר, ביז דער גאַנצער דָור וואָס האָט
געטאָן דאָס שלעכטס אין די אויגן פון גאָט, איז פאַרלענדט
געוואָרן. 14 און אָט זייט איר אויפגעשטאַנען אויף דעם אָרט פון
אַייערע עלטערן, אַ געזינדל פון זינדיקע מענטשן, נאָך צו־
צולייגן צו דעם גרימצאָרן פון גאָט אויף ישׂראל. 15 וואָרום אַז
איר קערט זיך אָפּ פון הינטער אים, וועט ער זיי ווידער לאָזן
אין דער מדבר, און איר וועט אומברענגען דאָסדאָזיקע גאַנצע
פאָלק.

16 האָבן זיי גענענט צו אים, און האָבן געזאָגט: שאָפּגעהעפטן
פאַר אונדזער פיך וועלן מיר דאָ בויען, און שטעט פאַר אונדזערע
קליינע קינדער. 17 אָבער מיר אַליין וועלן זיין גרייט באַוואָפנט
פאַרויס פאַר די קינדער פון ישׂראל, ביז וואַנען מיר האָבן זיי
געבראַכט אויף זייער אָרט; און אונדזערע קליינע קינדער וועלן
זיצן אין די באַפעסטיקטע שטעט פון וועגן די באַוווינער פון
לאַנד. 18 מיר וועלן זיך ניט אומקערן אין אונדזערע הייזער,
ביז די קינדער פון ישׂראל אַרבן איטלאַכער זיין אַרבונג.
19 וואָרום מיר וועלן ניט אַרבן מיט זיי אויף יענער זייט יַרדן און
ווייטער, ווייל אונדז איז אָנגעקומען אונדזער אַרבונג אויף דער
זייט יַרדן, צו מזרח.

20 האָט משה צו זיי געזאָגט: אויב איר וועט טאָן דידאָזיקע
זאַך, אויב איר וועט אַייך באַוואָפענען פאַר גאָט אָנגעזיכט אויף
מלחמה, 21 און אַלע באַוואָפנטע פון אַייך וועלן אַריבערגיין
דעם יַרדן פאַר גאָטס אָנגעזיכט, ביז ער פאַרטרייבט זיינע

פיינט פון פאַר אים, [22]און דאָס לאַנד וועט באַצוווּנגען ווערן פאַר גאָטס אָנגעזיכט, און איר וועט זיך דערנאָך אומקערן, וועט איר זיין ריין פאַר גאָט און פאַר ישׂראל, און דאָסדאָזיקע לאַנד וועט אַייך זיין צום אייגנטום פאַר גאָט. [23]אויב אָבער איר וועט אַזוי ניט טאָן, אַזוי האָט איר געזינדיקט פאַר גאָט, און זייט וויסן אַייער שטראָף וואָס וועט אַייך טרעפן. [24]בויט אַייך שטעט פאַר אַייערע קליינע קינדער, און געהעפטן פאַר אַייערע שאָף; אָבער וואָס איז אַרויס פון אַייער מויל זאָלט איר טאָן.

[25]האָבן די קינדער פון גָד און די קינדער פון ראובן געזאָגט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: דיינע קנעכט וועלן טאָן אַזוי ווי מיין האַר באַפעלט. [26]אונדזערע קליינע קינדער, אונדזערע ווייבער, אונדזער פי, און אַלע אונדזערע בהמות, וועלן זיין דאָרטן אין די שטעט פון גִלעָד; [27]אָבער דיינע קנעכט, איטלאַכער באַוואָפנטער צום חיל, וועלן אַריבערגיין פאַר גאָטס אָנגעזיכט אויף מלחמה, אַזוי ווי מיין האַר רעדט.

[28]און משה האָט באַפוילן וועגן זיי אֶלעָזָר דעם כּהן, און יהושע דעם זון פון נון, און די הויפּטלייט פון די פאָטערהייזער פון די שבטים פון די קינדער פון ישׂראל. [29]און משה האָט צו זיי געזאָגט: אויב די קינדער פון גָד און די קינדער פון ראובן, איטלאַכער באַוואָפנטער אויף מלחמה, וועלן אַריבערגיין מיט אַייך דעם יַרדן פאַר גאָטס אָנגעזיכט, און דאָס לאַנד וועט באַצוווּנגען ווערן פאַר אַייער אָנגעזיכט, זאָלט איר זיי געבן דאָס לאַנד גִלעָד צום אייגנטום. [30]אויב אָבער זיי וועלן ניט אַריבער־גיין באַוואָפנט מיט אַייך, זאָלן זיי קריגן אייגנטום צווישן אַייך אין לאַנד כּנַעַן.

[31]האָבן זיך אָפּגערופן די קינדער פון גָד און די קינדער פון ראובן, אַזוי צו זאָגן: וואָס גאָט האָט גערעדט צו דיינע קנעכט, אַזוי וועלן מיר טאָן. [32]מיר וועלן אַריבערגיין

באַוואָפנטע פאַר גאָטס געזיכט אין לאַנד כּנַעַן, און דאָס אייגנטום פון אונדזער נחלה פון דער זײַט יַרדן זאָל בלײַבן בײַ אונדז.

[33]און משה האָט זיי, די קינדער פון גָד און די קינדער פון ראובן און דעם האַלבן שבט פון מנשה דעם זון פון יוספֿן, געגעבן דאָס קיניגרײַך פון סיחון דעם מלך פון אֶמוֹרי, און דאָס קיניגרײַך פון עוֹג דעם מלך פון בָּשָן, דאָס לאַנד לויט אירע שטעט מיט די געמאַרקן, די שטעט פון דעם לאַנד רונד אַרום. [34]און די קינדער פון גָד האָבן אָפּגעבויט דיבוֹן, און עֲטָרוֹת, און עֲרוֹעֵר, [35]און עַטרוֹת־שוֹפָן, און יַעְזֵר, און יָגבְּהָה, [36]און בֵּית־נִמְרָה, און בֵּית־הָרָן; באַפֿעסטיקטע שטעט מיט געהעפֿטן פֿאַר שאָף.

[37]און די קינדער פון ראובן האָבן אָפּגעבויט חֶשבּוֹן, און אֶלְעָלֵא, און קִרְיָתַיִם, [38]און נבוֹ, און בַּעַל־מְעוֹן—מיט אומגע־ביטענע נעמען—און שִׂבמָה; און זיי האָבן אָנגערופֿן מיט נעמען די שטעט וואָס זיי האָבן אָפּגעבויט. [39]און די קינדער פון מָכִיר דעם זון פון מנשהן זײַנען געגאַנגען קיין גִלעָד, און זיי האָבן עס באַצוווּנגען, און האָבן פאַרטריבן דעם אֶמוֹרי וואָס דרינען. [40]און משה האָט געגעבן גִלעָד צו מָכִיר דעם זון פון מנשהן, און ער האָט זיך באַזעצט דרינען. [41]און יָאִיר דער זון פון מנשהן איז געגאַנגען און האָט באַצוווּנגען זײַערע דערפער, און ער האָט זיי גערופֿן חַוּוֹת־יָאִיר[א]. [42]און נוֹבַח איז געגאַנגען און האָט באַצוווּנגען קְנָת מיט אירע טעכטערשטעט; און ער האָט זי גערופֿן נוֹבַח אויף זײַן נאָמען.

[א] יָאִירס דערפֿער.

מַסְעֵי

לג 1 דאָס זיינען די ציאונגען פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס
זיינען אַרויסגעגאַנגען פון לאַנד מִצרַיִם לויט זייערע
מחנות אונטער דער האַנט פון משהן און אַהרֹנען. 2 און משה
האָט פאַרשריבן זייערע אַרויסגאַנגען אויף זייערע ציאונגען לויט
דעם מויל פון גאָט; און דאָס זיינען זייערע ציאונגען אין זייערע
אַרויסגאַנגען:
3 זיי האָבן געצויגן פון רַעְמְסֵס אין ערשטן חודש, אין
פופצנטן טאָג פון ערשטן חודש; אויף מאָרגן נאָכן קָרבן־פֶּסַח
זיינען די קינדער פון ישׂראל אַרויסגעגאַנגען מיט אַ הויכער האַנט
פאַר די אויגן פון גאַנץ מִצרַיִם, 4 בעת די מִצרים האָבן געהאַלטן
אין באַגראָבן די וואָס גאָט האָט דערשלאָגן צווישן זיי—איטלאַכן
בכור; און אויך אויף זייערע געטער האָט גאָט געטאָן אַ
משפּט. 5 און די קינדער פון ישׂראל האָבן געצויגן פון רַעְמְסֵס,
און גערוט אין סוכּות. 6 און זיי האָבן געצויגן פון סוכּות, און
גערוט אין אֵתָם וואָס בײַם עק מדבר. 7 און זיי האָבן געצויגן
פון אֵתָם, און זיך אומגעקערט צו פּי־הַחירות וואָס פאַר בַּעַל־
צפון, און גערוט פאַר מִגדול. 8 און זיי האָבן געצויגן פון פְּנֵי־
הַחירות, און זיינען אַריבערגעגאַנגען דורכן ים צום מדבר; און זיי
זיינען געגאַנגען דריי טעג וועגס אין מדבר אֵתָם, און האָבן גערוט
אין מָרָה. 9 און זיי האָבן געצויגן פון מָרָה, און זיינען געקומען
קיין אֵילִם; און אין אֵילִם זיינען געווען צוועלף קוואַלן וואַסער
און זיבעציק טייטלבוימער; און זיי האָבן דאָרטן גערוט.
10 און זיי האָבן געצויגן פון אֵילִם, און גערוט בײַם יַם־סוף.
11 און זיי האָבן געצויגן פון יַם־סוף, און גערוט אין מדבר סין.
12 און זיי האָבן געצויגן פון מדבר סין און גערוט אין דָפְקָה.
13 און זיי האָבן געצויגן פון דָפְקָה, און גערוט אין אָלוש. 14 און
זיי האָבן געצויגן פון אָלוש, און גערוט אין רפידים; און דאָרטן

איז ניט געווען קיין וואַסער פאַרן פאָלק צום טרינקען. 15 און
זיי האָבן געצויגן פון רפידים, און גערוט אין מדבר סיני. 16 און
זיי האָבן געצויגן פון מדבר סיני, און גערוט אין קברות־התאוה.
17 און זיי האָבן געצויגן פון קברות־התאוה, און גערוט אין חצרות.
18 און זיי האָבן געצויגן פון חצרות, און גערוט אין רתמה.
19 און זיי האָבן געצויגן פון רתמה, און גערוט אין רמון־פרץ.
20 און זיי האָבן געצויגן פון רמון־פרץ, און גערוט אין לבנה.
21 און זיי האָבן געצויגן פון לבנה, און גערוט אין רסה. 22 און
זיי האָבן געצויגן פון רסה, און גערוט אין קהלתה. 23 און זיי
האָבן געצויגן פון קהלתה, און גערוט ביים באַרג שפר. 24 און
זיי האָבן געצויגן פון באַרג שפר, און גערוט אין חרדה.
25 און זיי האָבן געצויגן פון חרדה, און גערוט אין מקהלות.
26 און זיי האָבן געצויגן פון מקהלות, און גערוט אין תחת.
27 און זיי האָבן געצויגן פון תחת, און גערוט אין תרח. 28 און
זיי האָבן געצויגן פון תרח, און גערוט אין מתקה. 29 און זיי
האָבן געצויגן פון מתקה, און גערוט אין חשמונה. 30 און זיי
האָבן געצויגן פון חשמונה, און גערוט אין מוסרות. 31 און זיי
האָבן געצויגן פון מוסרות, און גערוט אין בני־יעקן. 32 און זיי
האָבן געצויגן פון בני־יעקן, און גערוט אין חור־הגדגד. 33 און
זיי האָבן געצויגן פון חור־הגדגד, און גערוט אין יטבתה. 34 און
זיי האָבן געצויגן פון יטבתה, און גערוט אין עברונה. 35 און זיי
האָבן געצויגן פון עברונה, און גערוט אין עציון־גבר. 36 און זיי
האָבן געצויגן פון עציון־גבר, און גערוט אין מדבר צין, דאָס איז
קדש. 37 און זיי האָבן געצויגן פון קדש, און גערוט ביים באַרג
הור, אין עק פון לאַנד אדום.

38 און אַהרן דער כּהן איז אַרויפגעגאַנגען אויפן באַרג הור,
לויט דעם מויל פון גאָט, און ער איז דאָרטן געשטאָרבן, אין
דעם פערציקסטן יאָר נאָכדעם ווי די קינדער פון ישראל

זיינען אַרויסגעגאַנגען פון לאַנד מִצרַיִם, אין פינפטן חודש, אין
ערשטן טאָג פון חודש. 39און אַהרן איז געווען הונדערט און
דריי און צוואַנציק יאָר אַלט, ווען ער איז געשטאָרבן אויפן באַרג
הוֹר. 40און דער כּנַעֲני, דער מלך פון עֲרָד, וואָס איז געזעסן
אין דָרום, אין לאַנד כּנַעַן, האָט געהערט וועגן דעם קומען פון
די קינדער פון ישׂראל.

41און זיי האָבן געצויגן פון באַרג הוֹר, און גערוט אין
צַלמוֹנָה. 42און זיי האָבן געצויגן פון צַלמוֹנָה, און גערוט אין
פּוּנוֹן. 43און זיי האָבן געצויגן פון פּוּנוֹן, און גערוט אין אוֹבוֹת.
44און זיי האָבן געצויגן פון אוֹבוֹת, און גערוט אין עִיֵי־עֲבָרים,
ביים געמאַרק פון מוֹאָב. 45און זיי האָבן געצויגן פון עִיִים, און
גערוט אין דיבוֹן־גָד. 46און זיי האָבן געצויגן פון דיבוֹן־גָד, און
גערוט אין עַלמוֹן־דִבלָתַיִם. 47און זיי האָבן געצויגן פון עַלמוֹן־
דִבלָתַיִם, און גערוט אין די בערג פון עֲבָרים, פאַר נבוֹ. 48און
זיי האָבן געצויגן פון די בערג פון עֲבָרים, און גערוט אין די
פּליינען פון מוֹאָב ביים יַרדן לעבן יריחוֹ. 49און זיי האָבן
גערוט ביים יַרדן, פון בֵית־ישימוֹת ביז אָבֵל־שִטים אין די
פּליינען פון מוֹאָב.

50און גאָט האָט גערעדט צו משהן אין די פּליינען פון מוֹאָב
ביים יַרדן לעבן יריחוֹ, אַזוי צו זאָגן: 51רעד צו די קינדער פון
ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

אַז איר גייט אַריבער דעם יַרדן קיין לאַנד כּנַעַן, 52זאָלט איר
פאַרטרייבן אַלע באַוווינער פון לאַנד פון פאַר אייך, און איר
זאָלט אונטערברענגען אַלע זייערע בילדער, און אַלע זייערע
געגאָסענע געצן זאָלט איר אונטערברענגען, און אַלע זייערע
בָמוֹת זאָלט איר פאַרטיליגן. 53און איר זאָלט פאַרנעמען דאָס
לאַנד, און זיך באַזעצן דרינען, וואָרום אייך האָב איך געגעבן דאָס
לאַנד, עס צו אַרבן. 54און איר זאָלט אַרבן דאָס לאַנד דורך גורל,

לויט אַייערע משפּחות; דעם מערערן זאָלט איר געבן מער נחלה,
און דעם ווינציקערן זאָלסטו געבן ווינציקער נחלה. דאָרטן
ווּ זיין גורל וועט אויספאַלן, זאָל געהערן צו אים; לויט אַייערע
פאָטערשטאַמען זאָלט איר אַייך אַרבן.
55 און אויב איר וועט ניט פאַרטרייבן פון פאַר אַייך די
באַוווינער פון לאַנד, וועלן די וואָס איר וועט איבערלאָזן פון זיי,
זיין פאַר דערנער אין אַייערע אויגן, און פאַר שטעכערס אין
אַייערע זייטן, און זיי וועלן אַייך דריקן אין דעם לאַנד וואָס
איר זיצט דרינען. 56 און עס וועט זיין, אַזוי ווי איך האָב
געדאַכט צו טאָן צו זיי, וועל איך טאָן צו אַייך.

לד 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן:
2 באַפעל די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַז איר קומט קיין לאַנד כּנַען, זאָל דאָס זיין דאָס לאַנד
וואָס וועט אַייך פאַלן פאַר אַ נחלה–דאָס לאַנד כּנַען לויט אירע
געמאַרקן: 3 די דָרום־זייט זאָל אַייך זיין פון מדבר צִן לעבן
אֶדום, און דער געמאַרק פון דָרום זאָל אַייך זיין פון עק יַם־
הַמֶלַח, צו מזרח. 4 און דער געמאַרק זאָל זיך אויסדרייען ביי
אַייך צו דָרום פון דעם אויפגאַנג פון עַקרַבּים, און אַריבערגיין
קיין צִן; און זיין אויסלאָז זאָל זיין אין דָרום פון קָדֵש־בַּרנֵעַ; און
ער זאָל אַרויסגיין צו חֲצַר־אַדָר, און אַריבערגיין ביז עַצמון. 5 און
דער געמאַרק זאָל זיך אויסדרייען פון עַצמון צום טייך פון
מִצרַיִם; און זיין אויסלאָז זאָל זיין ביים ים. 6 און דער געמאַרק
פון מערב זאָל אַייך זיין דער יַם־הַגָדול מיטן ברעג; דאָס זאָל
אַייך זיין דער געמאַרק פון מערב. 7 און דאָס זאָל אַייך זיין
דער געמאַרק פון צפון: פון יַם־הַגָדול זאָלט איר אַייך צייכענען
ביז דעם באַרג הור. 8 פון באַרג הור זאָלט איר צייכענען
ביז מע קומט קיין חֲמָת; און דער אויסלאָז פון דעם געמאַרק
זאָל זיין ביי צְדָד. 9 און דער געמאַרק זאָל אַרויסגיין ביי זִפרון,

און זיין אויסלאָז זאָל זיין חֲצַר־עֵינָן. דאָס זאָל אײַך זיין דער
געמאַרק פון צפון. 10און איר זאָלט אײַך צייכענען פאַרן
געמאַרק פון מזרח, פון חֲצַר־עֵינָן ביז שְׁפָם. 11און דער געמאַרק
זאָל אַראָפּנידערן פון שְׁפָם ביז רִבְלָה, אין מזרח פון עַיִן; און
דער געמאַרק זאָל אַראָפּנידערן און זיך אָנשטויסן אָן דעם
באַרגרוקן פון ים כִּנֶּרֶת, צו מזרח. 12און דער געמאַרק זאָל
אַראָפּנידערן צום יַרדן, און זיין אויסלאָז זאָל זיין דער יַם־
הַמֶּלַח. דאָס זאָל אײַך זיין דאָס לאַנד לויט אירע געמאַרקן
רונד אַרום.

13און משה האָט באַפוילן די קינדער פון ישׂראל, אַזוי צו
זאָגן: דאָס איז דאָס לאַנד וואָס איר זאָלט עס זיך אַרבן לויט
גורל, וואָס גאָט האָט באַפוילן צו געבן צו די ניין שבטים און דעם
האַלבן שבט. 14וואָרום דער שבט פון די קינדער פון ראובן
לויט זייערע פאָטערהײַזער, און דער שבט פון די קינדער פון
גָד לויט זייערע פאָטערהײַזער, האָבן געקריגן, און האַלב שבט
מנשה האָבן געקריגן, זייער נחלה. 15די צוויי שבטים און דער
האַלבער שבט האָבן געקריגן זייער נחלה פון דער זייט יַרדן
לעבן יריחו, צו מזרח, צו זונאויפגאַנג.

16און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 17דאָס
זיינען די נעמען פון די מענער וואָס זאָלן אַרבן פאַר אײַך דאָס
לאַנד: אֶלְעָזָר דער כֹּהן, און יהושוע דער זון פון נון. 18און
איר זאָלט נעמען צו איין פירשט, צו איין פירשט פון אַ שבט,
צו אַרבן דאָס לאַנד. 19און דאָס זיינען די נעמען פון די מענער:
פאַר שבט יהודה, כָּלֵב דער זון פון יפוּנֶהן. 20און פאַר דעם שבט
פון די קינדער פון שמעון, שמואל דער זון פון עַמיהודן. 21פאַר
שבט בנימין, אֱלִידָד דער זון פון כִּסלוֹנען. 22און פאַר דעם שבט
פון די קינדער פון דָן, דער פירשט בוקי דער זון פון יָגלין.
23פאַר די קינדער פון יוסף: פאַר דעם שבט פון די קינדער פון

מנשה, דער פירשט חַניאֵל דער זון פון אֵפֿודן; 24 און פֿאַר דעם
שבט פון די קינדער פון אפֿרים, דער פירשט קמואֵל דער זון
פון שִפֿטָנען. 25 און פֿאַר דעם שבט פון די קינדער פון זבולון,
דער פירשט אֶליצָפָן דער זון פון פַּרנָכן. 26 און פֿאַר דעם שבט
פון די קינדער פון יִששָׂכָר, דער פירשט פַּלטיאֵל דער זון פון
עַזָנען. 27 און פֿאַר דעם שבט פון די קינדער פון אָשר, דער
פירשט אַחיהוד דער זון פון שלומין. 28 און פֿאַר דעם שבט פון
די קינדער פון נפֿתלי, דער פירשט פְּדַהאֵל דער זון פון
עַמיהודן. 29 דאָס זיינען די וועמען גאָט האָט באַפֿוילן צו מאַכן
אַרבן די קינדער פון ישׂראל אין לאַנד כּנַען.

לה 1 און גאָט האָט גערעדט צו משהן אין די פּלוינען פון
מואָב ביים יַרדן לעבן יריחו, אַזוי צו זאָגן: 2 באַפֿעל
די קינדער פון ישׂראל, זיי זאָלן געבן די לוִיִים פון דער נחלה
פון זייער אייגנטום שטעט צום וווינען; און אַ פֿרייען פּלאַץ צו
די שטעט רונד אַרום זיי זאָלט איר געבן די לוִיִים. 3 און די
שטעט וועלן זיין פֿאַר זיי צום וווינען, און זייערע פֿרייע פּלעצער
וועלן זיין פֿאַר זייער פֿי, און פֿאַר זייער פֿאַרמעג, און פֿאַר
אַלע זייערע בהמות. 4 און די פֿרייע פּלעצער פון די שטעט,
וואָס איר וועט געבן די לוִיִים דרויסן פון דער שטאָטמויער,
זאָלן זיין טויזנט איילן רונד אַרום. 5 און איר זאָלט אָפּמעסטן
אויסן שטאָט, מזרח־זייט צוויי טויזנט איילן, און דָרום־זייט
צוויי טויזנט איילן, און מערב זייט צוויי טויזנט איילן, און
צפֿון־זייט צוויי טויזנט איילן, מיט דער שטאָט אין מיטן. דאָס
זאָלן ביי זיי זיין די פֿרייע פּלעצער פון די שטעט. 6 און די
שטעט וואָס איר וועט געבן די לוִיִים, זאָלן זיין די זעקס שטעט
פון אַנטרינונג וואָס איר וועט געבן פֿאַר דעם טויטשלעגער צו
אַנטלויפֿן אַהין; און צו זיי זאָלט איר צוגעבן צוויי און פֿערציק
שטעט. 7 אַלע שטעט וואָס איר וועט געבן די לוִיִים, זאָלן זיין

אַכט און פערציק שטעט; זיי מיט זייערע פרייע פּלעצער.
[8]און די שטעט וואָס איר וועט געבן פון דעם אייגנטום פון די קינדער פון ישׂראל, זאָלט איר פון דעם מערערן נעמען מער, און פון דעם ווינציקערן נעמען ווינציקער; איטלאַכער לויט זיין אַרבונג וואָס ער אַרבט, זאָל געבן פון זיינע שטעט צו די לוִיִים.

[9]און גאָט האָט גערעדט צו משהן, אַזוי צו זאָגן: [10]רעד צו די קינדער פון ישׂראל, און זאָלסט זאָגן צו זיי:

אַז איר גייט אַריבער דעם יַרדן קיין לאַנד כּנַעַן, [11]זאָלט איר אַייך באַשטימען שטעט וואָס זאָלן אַייך זיין שטעט פון אַנטרינונג, און אַהין זאָל אַנטלויפן דער טויטשלעגער וואָס דערשלאָגט אַ נפש דורך אַ פאַרזע. [12]און די שטעט זאָלן אַייך זיין פאַר אַנטרינונג פון דעם בלוט מאָנער, און דער טויטשלעגער זאָל ניט שטאַרבן איידער ער שטעלט זיך פאַר דער עדה צום משפּט. [13]און די שטעט וואָס איר זאָלט געבן: זעקס שטעט פון אַנטרינונג זאָלן ביי אַייך זיין. [14]דריי שטעט זאָלט איר געבן פון דער זייט יַרדן, און דריי שטעט זאָלט איר געבן אין לאַנד כּנַעַן; שטעט פון אַנטרינונג זאָלן זיי זיין. [15]פאַר די קינדער פון ישׂראל, און פאַרן פרעמדן, און פאַרן איינגעוואַנדערטן צווישן זיי, זאָלן זיין דידאָזיקע זעקס שטעט פון אַנטרינונג, אויף צו אַנטלויפן אַהין פאַר איטלאַכן וואָס דערשלאָגט אַ נפש דורך אַ פאַרזע. [16]אויב אָבער ער האָט אים דערשלאָגן מיט אַן אייזערנער זאַך, און ער איז געשטאָרבן, איז ער אַ מערדער; טייטן זאָל געטייט ווערן דער מערדער. [17]און אויב ער האָט אים געשלאָגן מיט אַ שטיין אין האַנט, וואָס מע קען דערפון שטאַרבן, און ער איז געשטאָרבן, איז ער אַ מערדער; טייטן זאָל געטייט ווערן דער מערדער. [18]אָדער אַז ער האָט אים געשלאָגן מיט אַ הילצערנער זאַך אין האַנט, וואָס מע קען דערפון שטאַרבן,

און ער איז געשטאָרבן, איז ער אַ מערדער; טייטן זאָל געטייט
ווערן דער מערדער. 19 דער בלוטמאָנער, ער זאָל טייטן דעם
מערדער; ווען ער טרעפֿט אים, זאָל ער אים טייטן. 20 און
אויב ער האָט אים מיט שׂנאה אַ שטויס געטאָן, אָדער ער האָט
געשליידערט אויף אים עפּעס מיט אַ כּיוון, און ער איז געשטאָרבן,
21 אָדער ער האָט אים מיט פֿיינטשאַפֿט געשלאָגן מיט זיין האַנט,
און ער איז געשטאָרבן, זאָל טייטן געטייט ווערן דער שלעגער;
אַ מערדער איז ער; דער בלוטמאָנער זאָל טייטן דעם מערדער,
ווען ער טרעפֿט אים. 22 אויב אָבער ער האָט אים אומגעריכט, אָן
פֿיינטשאַפֿט, אַ שטויס געטאָן, אָדער ער האָט געשליידערט אויף
אים עפּעס אַ זאַך אָן אַ כּיוון, 23 אָדער מיט עפּעס אַ שטיין וואָס מע
קען דערפֿון שטאַרבן, האָט ער געוואָרפֿן אויף אים אומגעזען,
און ער איז געשטאָרבן, און ער איז אים ניט געווען אַ שׂונא, און
ניט אויסן געווען זיין בייז, 24 זאָל די עדה משפּטן צווישן
דעם שלעגער און צווישן דעם בלוטמאָנער לויט די דאָזיקע
געזעצן. 25 און די עדה זאָל מציל זיין דעם טויטשלעגער פֿון
דעם בלוטמאָנערס האַנט, און די עדה זאָל אים אומקערן צו
זיין שטאָט פֿון אַנטרינונג, וואָס ער איז אַהין אַנטלאָפֿן, און ער
זאָל זיצן אין איר ביז דעם טויט פֿון כּהן־גדול וואָס מע האָט
אים געזאַלבט מיטן הייליקן אייל. 26 אויב אָבער אַרויסגיין
וועט אַרויסגיין דער טויטשלעגער פֿון דעם געמאַרק פֿון זיין
שטאָט פֿון אַנטרינונג, וואָס ער איז אַהין אַנטלאָפֿן, 27 און דער
בלוטמאָנער וועט אים געפֿינען אויסער דעם געמאַרק פֿון זיין
שטאָט פֿון אַנטרינונג, און דער בלוטמאָנער וועט טייטן דעם
טויטשלעגער, האָט ער אויף זיך ניט קיין בלוט. 28 וואָרום אין
זיין שטאָט פֿון אַנטרינונג מוז ער זיצן ביז דעם טויט פֿון כּהן־
גדול, און ערשט נאָך דעם טויט פֿון כּהן־גדול מעג דער טויט־
שלעגער זיך אומקערן צו דעם לאַנד פֿון זיין אייגנטום. 29 דאָס

זאָל אײַך זײַן פאַר אַ רעכטגעזעץ אויף אײַערע דור־דורות
אין אַלע אײַערע וווינערטער.
30 ווער נאָר עס דערשלאָגט אַ נפש, זאָל מען הרגען דעם
מערדער לויט דעם מויל פון עדות; און איין עדות קען ניט
עדות־זאָגן אויף אַ מענטשן, ער זאָל שטאַרבן. 31 און איר זאָלט
ניט אָננעמען אַן אויסלייז פאַר דעם נפש פון אַ מערדער וואָס איז
פאַרשולדיקט צום טויט; נײַערט טייטן מוז ער געטייט ווערן.
32 און איר זאָלט ניט אָננעמען אַן אויסלייז פון דעם וואָס איז
אַנטלאָפן אין זײַן שטאָט פון אַנטרינונג, אַז ער זאָל מעגן זיך
אומקערן וווינען אין לאַנד פאַר דעם כּהנס טויט. 33 און איר זאָלט
ניט זינדיק מאַכן דאָס לאַנד וואָס איר זיצט דרינען, וואָרום
בלוט דאָס מאַכט זינדיק דאָס לאַנד, און דעם לאַנד ווערט ניט
פאַרגעבן פאַר דעם בלוט וואָס איז דרינען פאַרגאָסן געוואָרן,
סײַדן מיט דעם בלוט פון דעם וואָס האָט עס פאַרגאָסן. 34 און
זאָלסט ניט פאַראומרייניקן דאָס לאַנד וואָס איר זיצט דרינען,
וואָס איך רו אין דעם; וואָרום איך, יהוה, רו צווישן די קינדער
פון ישׂראל.

לו 1 און די הויפּטלײַט פון די פאָטערהײַזער פון דער
משפּחה פון די קינדער פון גִלעָד, דעם זון פון מָכיר,
דעם זון פון מנשהן, פון די משפּחות פון די קינדער פון יוסף,
האָבן גענענט, און האָבן גערעדט פאַר משהן, און פאַר די
פירשטן, די הויפּטלײַט פון די פאָטערהײַזער פון די קינדער
פון ישׂראל, 2 און זיי האָבן געזאָגט: גאָט האָט באַפוילן מײַן האַר
צו געבן דאָס לאַנד אין נחלה לויט גורל צו די קינדער פון
ישׂראל, און מײַן האַר איז באַפוילן געוואָרן פון גאָט צו געבן
די נחלה פון אונדזער ברודער צלָפחָדן צו זײַנע טעכטער. 3 און
אַז זיי וועלן ווערן פאַר ווײַבער צו איינעם פון די זין פון די שבטים
פון די קינדער פון ישׂראל, וועט זייער נחלה געמינערט ווערן

פון דער נחלה פון אונדזערע פאָטערס, און וועט צוגעלייגט
ווערן צו דער נחלה פון דעם שבט וואָס זיי וועלן צו אים
געהערן; אַזוי וועט געמינערט ווערן פון דעם גורל פון אונדזער
נחלה. [4]אַפילו אַז יובל וועט זיין ביי די קינדער פון ישׂראל,
וועט זייער נחלה בלייבן צוגעלייגט צו דער נחלה פון דעם
שבט וואָס זיי וועלן צו אים געהערן, און זייער נחלה וועט
געמינערט ווערן פון דער נחלה פון אונדזערע פאָטערס.
[5]האָט משה באַפוילן די קינדער פון ישׂראל לויט דעם
מויל פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: גערעכט טענהט דער שבט פון די
קינדער פון יוסף. [6]דאָס איז די זאַך וואָס גאָט האָט באַפוילן
וועגן די טעכטער פון צלָפחָדן, אַזוי צו זאָגן: זיי מעגן ווערן
פאַר ווייבער צו דעם וואָס וועט ווילגעפעלן אין זייערע אויגן,
אָבער אין דער משפחה פון דעם שבט פון זייער פאָטער זאָלן
זיי ווערן פאַר ווייבער. [7]כּדי אַ נחלה פון די קינדער פון
ישׂראל זאָל ניט איבערגיין פון שבט צו שבט; נייערט די קינדער
פון ישׂראל זאָלן זיין באַהעפט איטלאַכער אָן דער נחלה פון
דעם שבט פון זיינע פאָטערס. [8]און יעטוועדער טאָכטער פון
די שבטים פון די קינדער פון ישׂראל, וואָס ירשעט אַ נחלה, מוז
ווערן פאַר אַ ווייב צו איינעם פון דער משפחה פון איר פאָטערס
שבט; כּדי די קינדער פון ישׂראל זאָלן ירשען איטלאַכער
די נחלה פון זיינע פאָטערס. [9]און אַ נחלה זאָל ניט איבער־
גיין פון איין שבט צו אַן אַנדער שבט; נייערט די שבטים פון
די קינדער פון ישׂראל זאָלן זיין באַהעפט איטלאַכער אָן זיין
נחלה.
[10]אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן, אַזוי האָבן די טעכטער
פון צלָפחָדן געטאָן. [11]און מַחלָה, תִּרצָה, און חָגלָה, און מִלכָּה,
און נוֹעָה, די טעכטער פון צלָפחָדן, זיינען געוואָרן פאַר
ווייבער צו די זין פון זייערע פעטערס. [12]אין די משפחות פון

די קינדער פון מנשה דעם זון פון יוסֵפן זיינען זיי געוואָרן פֿאַר ווייבער, און זייער נחלה איז געבליבן אין דעם שבט פון זייער פֿאָטערס משפּחה.

13 דאָס זיינען די געבאָט און די געזעצן וואָס גאָט האָט געבאָטן די קינדער פון ישׂראל דורך משהן אין די פּלוינען פון מואָב ביים יַרדן לעבן יריחו.

דברים

דְבָרִים

משה רעדט צו ישׂראל וועגן זייערע וואַנדערונגען	א	1
משה וואָרנט ישׂראל	ד	1
די שטעט פון אַנטרינונג (עָרֵי־מִקְלָט)	ד	41
די תּורה. די צען געבאָט (עֲשֶׂרֶת הַדִּברות)	ד	44
ליבשאַפט און געטריישאַפט צו גאָט	ו	1
באַפעל אויסצוראָטן די געצנדינערישע פעלקער פון לאַנד	ז	1
גאָטס חסדים מיט ישׂראל	ח	1
משה דערמאָנט די ווידערשפעניקייט פון ישׂראל, און וואָרנט זיי אויף ווייטער	ט	1
באַרג גְרִזִים און באַרג עֵיבָל	יא	26
דער איינציקער אָרט ווו מקריב צו זיין צו גאָט	יב	1
קעגן געצנדינסט און געצנדינערישע מנהגים	יב	29
לעבעדיקע זאַכן וואָס זיינען ריין, און וואָס זיינען אומריין; פאַרווערטע שפייזן.	יד	3
וועגן מַעֲשֵׂר	יד	22
וועגן שמיטה	טו	1
בכּורים זיינען הייליק צו גאָט	טו	19
די יָום־טובים	טז	1
אויפזעצונג פון ריכטער	טז	18
וועגן געצנבוימער און זיילשטיינער	טז	21
אַ קרבן מוז זיין אָן אַ מום	יז	1
שטראָף פאַר דינען פרעמדע געטער	יז	2
דער העכסטער בית־דין	יז	8

וועגן אַ מלך	יז	14
דאָס רעכט פון די כֹּהנים און די לוִיִים	יח	1
וועגן געצנדינערישע מנהגים און צויבעריי, און וועגן אֱמֶת'ע און פאַלשע נביאים	יח	9
שטעט פון אַנטרינונג (עָרֵי מִקְלָט) פאַר דעם וואָס טייט אַ מענטשן אומגערן	יט	1
וועגן פאַררוקן אַ גרענעץ	יט	14
וועגן עדות	יט	15
געזעצן וועגן מלחמה	כ	1
ווען אַ געהַרגעטער ווערט געפונען	כא	1
וועגן אַ פרוי געפאַנגען אין מלחמה	כא	10
דאָס רעכט פון בכורה	כא	15
וועגן אַ ווידערשפעניקן זון	כא	18
וועגן באַגראָבן אַ געהאַנגענעם	כא	22
דער חוֹב פון ברידערליכקייט	כב	1
קעגן אָנטאָן קליידער פון אַנדערן געשלעכט	כב	5
קעגן פאַנגען אַ פויגל מיט אירע יונגע	כב	6
אַ געלענדער פאַרן דאַך	כב	8
קעגן מישונג	כב	9
וועגן אַ בִלבול אויף אַן אומשולדיקער יונגפרוי; ווען די יונגפרוי איז שולדיק	כב	13
וועגן אַ פאָטערס ווייב	כג	1
ווער עס איז אויסגעשלאָסן פון דער עדה	כג	2
ריינלאַכקייט אין לאַגער	כג	10
וועגן אַן אַנטלאָפענעם קנעכט	כג	16
אָנזאָג קעגן שאַנדפרויען און שאַנדיונגען	כג	18
אָנזאָג קעגן צינזן	כג	20
וועגן באַצאָלן אַ נדר	כג	22
וועגן אַ צווייטנס אייגנטום	כג	25

וועגן גט כד 1
ווער עס איז פריי פון דינען אין חַיִל כד 5
וועגן אַ מַשכּון כד 6
וועגן דעם וואָס גַנבעט אַ מענטשן כד 7
וועגן צָרַעַת כד 8
וועגן טאָגלוינער, אָרעמע, פרעמדע, יתוֹמים, און אַלמנות כד 10
לייבשטראָף כה 1
וועגן אַן אָקס ביים דרעשן כה 4
באַשוועגערונג (יִבּום) און חליצה כה 5
שטראָף פאַר אַ פאַרשייטער פרוי כה 11
קעגן פאַלשער וואָג און מאָס כה 13
אָנזאָג קעגן עַמָלֵק כה 17
די ערשטע פרוכטן כו 1
אָפּגעבונג פון מַעֲשֵׂר כו 12
משה זאָגט אָן צו היטן די געזעצן כו 16
משה הייסט אויפשרייבן די תּורה אויף גרויסע שטיינער,
און אויסרופן אַ קללה און אַ ברכה כז 1
ברכות און קללות (די תּוֹכֵחה) כח 1
משֶה וואָרנט דאָס פאָלק כט 1
משֶה גיט איבער די פירערשאַפט צו יהוֹשוען לא 1
די פאָרלייענונג פון דער תּורה אַלע זיבן יאָר לא 9
גאָט זאָגט פאָרויס די זינדיקייט פון פאָלק, און דאָס
בייז וואָס זיי וועט געשען לא 14
משהס לעצטע ווערטער לא 24
משהס ליד לב 1
גאָט הייסט משהן שטאַרבן לב 48
משהס ברכה לג 1
משהס טויט לד 1

סֶדרות פון דְבָרִים

דְּבָרִים (די ווערטער)	א	1
וָאֶתְחַנַּן (און איך האָב געבעטן)	ג	23
עֵקֶב (דערפאַר)	ז	12
רְאֵה (זע)	יא	26
שׁוֹפְטִים (ריכטער)	טז	18
כִּי תֵצֵא (אַז דו וועסט אַרויסגיין)	כא	10
כִּי תָבוֹא (אַז דו וועסט קומען)	כו	1
נִצָּבִים (איר שטייט)	כט	9
וַיֵּלֶךְ (איז געגאַנגען)	לא	1
הַאֲזִינוּ (פאַרנעמט)	לב	1
וְזֹאת הַבְּרָכָה (און דאָס איז די ברכה)	לג	1

דְבָרִים

א [1]דאָס זיינען די ווערטער וואָס משה האָט גערעדט צו גאַנץ
ישׂראל אויף יענער זייט יַרדן, אין מדבר, אין דעם פּלוין,
אַקעגן סוף, צווישן פּאָרָן און צווישן תּוֹפֶל, און לָבָן, און חֲצֵרוֹת,
און די־זָהָב.—[2]עלף טעג איז פון חוֹרֵב ביז קָדֵשׁ־בַּרנֵעַ אויף דעם
וועג פון באַרג שֵׂעִיר.—[3]און עס איז געווען אין פערציקסטן יאָר,
אין עלפטן חודש, אין ערשטן טאָג פון חודש, האָט משה
גערעדט צו די קינדער פון ישׂראל אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט האָט
אים באַפוילן פאַר זיי; [4]נאָכדעם אַז ער האָט געשלאָגן סיחון
דעם מלך פון אֱמוֹרִי, וואָס איז געזעסן אין חֶשבּוֹן, און עוֹג דעם
מלך פון בָשָׁן, וואָס איז געזעסן אין עַשתָּרוֹת אין אֶדרֶעִי. [5]אויף
יענער זייט יַרדן, אין לאַנד מוֹאָב, האָט משה גענומען באַשיידן
די דאָזיקע תּורה, אַזוי צו זאָגן:

[6]גאָט אונדזער האַר האָט גערעדט צו אונדז אין חוֹרֵב, אַזוי
צו זאָגן: גענוג אַייך זיצן אויף דעמדאָזיקן באַרג; [7]פאַרקערט
זיך און ציט אַייך אַוועק, און גייט צו דעם געבערג פון אֱמוֹרִי,
און צו אַלע זיינע שכנים, אין דעם פּלוין, אין דעם געבערג,
און אין דער נידערונג, און אין דָרוֹם, און ביים באָרטן פון ים,
אין לאַנד פון דעם כּנַעֲנִי, און צום לְבָנוֹן, ביזן גרויסן טייך, דעם
טייך פְּרָת. [8]זעט, איך האָב איבערגעגעבן דאָס לאַנד צו אַייך;
גייט און אַרבּט דאָס לאַנד וואָס גאָט האָט געשוואָרן צו אַייערע
עלטערן, צו אַברהמען, צו יצחקן, און צו יעקבן, צו געבן זיי
און זייער זאָמען נאָך זיי.

[9]און איך האָב געזאָגט צו אַייך אין יענער צייט, אַזוי צו

זאָגן: איך אַליין קען אײַך ניט טראָגן. [10]גאָט אײַער האַר האָט
אײַך געמערט, און אָט זייט איר אַזוי ווי די שטערן פון הימל
אין פילקייט—[11]זאָל גאָט דער האַר פון אײַערע עלטערן אײַך
מערן טויזנט מאָל אַזוי פיל ווי איר זייט, און אײַך בענטשן אַזוי
ווי ער האָט אײַך צוגעזאָגט!—[12]ווי קען איך אַליין טראָגן אײַער
שווערקייט און אײַער לאַסט און אײַער קריגערײַ? [13]קריגט
אײַך קלוגע און פאַרשטאַנדיקע און געניטע לײַט, לויט אײַערע
שבטים, און איך וועל זיי מאַכן פאַר אײַערע הויפּטלײַט.
[14]האָט איר מיר געענטפערט און געזאָגט: גוט איז די זאַך וואָס
דו האָסט געהייסן טאָן. [15]און איך האָב גענומען די קעפּ פון
אײַערע שבטים, קלוגע און געניטע לײַט, און איך האָב זיי
געמאַכט פאַר הויפּטלײַט איבער אײַך, פאַר עלטסטע פון טויזנט,
און עלטסטע פון הונדערט, און עלטסטע פון פופציק, און
עלטסטע פון צען, און אויפזעער, לויט אײַערע שבטים. [16]און איך
האָב באַפוילן אײַערע ריכטער אין יענער צײַט, אַזוי צו זאָגן:
הערט אויס צווישן אײַערע ברידער, און איר זאָלט משפּטן
גערעכט צווישן איטלאַכן און צווישן זײַן ברודער, אָדער דעם
פרעמדן וואָס בײַ אים. [17]איר זאָלט ניט דערקענען קיין פּנים
אין אַ משפּט; דעם קלענסטן אַזוי ווי דעם גרעסטן זאָלט איר
אויסהערן; איר זאָלט זיך ניט שרעקן פאַר אַ מענטשן, וואָרום
דער משפּט איז גאָטס. און די זאַך וואָס וועט זײַן צו שווער פאַר
אײַך, זאָלט איר ברענגען צו מיר, און איך וועל זי אויסהערן.
[18]און איך האָב אײַך באַפוילן אין יענער צײַט אַלע זאַכן וואָס
איר זאָלט טאָן.

[19]און מיר האָבן אַוועקגעצויגן פון חורב, און זײַנען דורכ־
געגאַנגען אין גאַנצן יענעם גרויסן און מוראדיקן מדבר וואָס
איר האָט געזען, אויפן וועג צו דעם געבערג פון אמורי, אַזוי ווי
גאָט אונדזער האַר האָט אונדז באַפוילן; און מיר זײַנען געקומען

ביז קָדֵש־בַּרנֵעַ. 20און איך האָב צו אײַך געזאָגט: איר זײַט
געקומען ביז דעם געבערג פֿון אֶמוֹרי, װאָס גאָט אונדזער האַר
גיט אונדז; 21זע, גאָט דײַן האַר האָט איבערגעגעבן דאָס לאַנד
צו דיר, גײ אַרויף און אַרב עס, אַזױ װי גאָט דער האַר פֿון
דײַנע עלטערן האָט דיר צוגעזאָגט; זאָלסט ניט מוֹרא האָבן און
ניט אַנגסטן. 22האָט איר אַלע גענענט צו מיר, און האָט געזאָגט:
לאָמיר שיקן מענטשן אונדז פֿאַרױס, און זײ זאָלן אויספֿאָרשן
פֿאַר אונדז דאָס לאַנד, און אונדז ברענגען אַן ענטפֿער װעגן דעם
װעג װאָס מיר זאָלן אויף אים גײן, און די שטעט װאָס מיר זאָלן
אין זײ קומען. 23און די זאַך איז װױלגעפֿעלן אין מײַנע אויגן,
און איך האָב גענומען פֿון אײַך צװעלף מאַן, צו אײן מאַן
פֿאַר אַ שבט. 24און זײ האָבן זיך פֿאַרקערט און זײַנען אַרויפֿ־
געגאַנגען אין דעם געבערג, און זײַנען געקומען ביזן טאָל אֶשכּוֹל,
און האָבן עס אויסגעקוקט. 25און זײ האָבן גענומען אין זײער
האַנט פֿון דער פּרוכט פֿון לאַנד, און אַראָפּגעבראַכט צו אונדז;
און זײ האָבן אונדז געבראַכט אַן ענטפֿער און געזאָגט: גוט איז
דאָס לאַנד װאָס גאָט אונדזער האַר גיט אונדז. 26אָבער איר האָט
ניט געװאָלט אַרויפֿגײן, און האָט װידערשפּעניקט דעם מויל
פֿון גאָט אײַער האַר. 27און איר האָט געמורמלט אין אײַערע
געצעלטן, און האָט געזאָגט: װײַל גאָט האָט אונדז פֿײַנט, האָט ער
אונדז אַרויסגעצויגן פֿון לאַנד מִצרַיִם, אונדז צו געבן אין דער
האַנט פֿון אֶמוֹרי, כּדי אונדז צו פֿאַרטיליקן. 28װוּהין גײען מיר
אַרויף? אונדזערע ברידער האָבן געמאַכט צעגײן אונדזער האַרץ,
אַזױ צו זאָגן: דאָס פֿאָלק איז גרעסער און העכער פֿון אונדז, די
שטעט גרױסע און באַפֿעסטיקטע ביז אין הימל; און אויך זין פֿון
די עֲנָקִים האָבן מיר דאָרטן געזען. 29און איך האָב צו אײַך
געזאָגט: איר זאָלט אײַך ניט שרעקן און ניט מוֹרא האָבן פֿאַר זײ.
30גאָט אײַער האַר װאָס גײט אײַך פֿאַרױס, ער װעט מלחמה

האַלטן פאַר אײַך, אַזוי ווי אַלץ וואָס ער האָט געטאָן מיט אײַך
אין מִצרַיִם פאַר אײַערע אויגן, 31און אין דער מדבר, ווו דו
האָסט געזען, אַז גאָט דײַן האַר האָט דיך געטראָגן, אַזוי ווי אַ
מאַן טראָגט זײַן קינד, דעם גאַנצן וועג וואָס איר זײַט געגאַנגען,
ביז איר זײַט געקומען צו דעמדאָזיקן אָרט. 32און אין דער־
דאָזיקער זאַך גלויבט איר ניט גאָט אײַער האַר, 33וואָס איז אײַך
געגאַנגען פאַרויס אויפן וועג, אײַך אויסצוזוכן אַן אָרט פאַר
אײַך צום לאַגערן: אין פײַער בײַ נאַכט, כּדי אײַך צו ווײַזן דעם
וועג וואָס איר זאָלט אויף אים גיין, און אין וואָלקן בײַ טאָג.

34און גאָט האָט געהערט דעם קָול פון אײַערע ווערטער,
און ער האָט געצערנט, און האָט געשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: 35אויב
עמיצער פון דידאָזיקע לײַט, פון דעמדאָזיקן שלעכטן דָור,
וועט אָנזען דאָס גוטע לאַנד, וואָס איך האָב געשוואָרן צו געבן
אײַערע עלטערן! 36אַחוץ כָּלֵב דער זון פון יפוּנֶהן; ער וועט
עס זען, און צו אים וועל איך געבן דאָס לאַנד וואָס ער האָט
געטרעטן דערויף, און צו זײַנע קינדער; ווײַל ער איז געגאַנגען
געטרײַ נאָך גאָט. 37אויך אויף מיר האָט גאָט געצערנט איבער
אײַך, אַזוי צו זאָגן: דו אויך וועסט אַהין ניט קומען; 38יהושע
דער זון פון נון, וואָס שטייט פאַר דיר, ער וועט אַהין קומען;
אים שטאַרק, וואָרום ער וועט עס מאַכן אַרבן ישׂראל. 39און
אײַערע קליינע קינדער, וואָס איר האָט געזאָגט, זיי וועלן זײַן
צו רויב, און אײַערע זין, וואָס פאַרשטייען נאָך הײַנט ניט גוטס
אָדער שלעכטס, זיי וועלן אַהין קומען, און צו זיי וועל איך עס
געבן, און זיי וועלן עס אַרבן. 40און איר פאַרקערט אײַך, און
ציט צום מדבר, אויפן וועג פון ים־סוף.

41האָט איר זיך אָפּגערופן, און האָט צו מיר געזאָגט: מיר
האָבן געזינדיקט צו גאָט; מיר וועלן אַרויפגיין, און וועלן מלחמה
האַלטן, אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט אונדזער האַר האָט אונדז באַפוילן.

און איר האָט אָנגעגורט איטלאַכער זײַנע כּלי־מלחמה, און
געהאַלטן פֿאַר גרינג אַרויפֿצוגיין אין דעם געבערג. [42]און גאָט
האָט צו מיר געזאָגט: זאָג צו זיי: איר זאָלט ניט אַרויפֿגיין, און
איר זאָלט ניט מלחמה האַלטן, וואָרום איך בין ניט צווישן אײַך;
כּדי איר זאָלט ניט געשלאָגן ווערן פֿאַר אײַערע פֿײַנט. [43]און
איך האָב צו אײַך גערעדט, אָבער איר האָט ניט צוגעהערט,
און איר האָט ווידערשפּעניקט דעם מויל פֿון גאָט, און איר האָט
געמוטוויליקט, און זײַט אַרויפֿגעגאַנגען אין דעם געבערג. [44]איז
אַרויסגעגאַנגען אַקעגן אײַך דער אֱמוֹרי וואָס איז געזעסן אין
יענעם געבערג, און זיי האָבן אײַך נאָכגעיאָגט אַזוי ווי די בינען
טוען, און אײַך צעקלאַפּט אין שֵׂעִיר, ביז חָרְמָה. [45]און איר
האָט זיך אומגעקערט, און איר האָט געוויינט פֿאַר גאָט, אָבער
גאָט האָט ניט צוגעהערט צו אײַער קָול, און ניט גענייגט דאָס
אויער צו אײַך. [46]און איר זײַט געבליבן אין קָדֵש פֿיל טעג,
לויט די טעג וואָס איר זײַט געבליבן.

ב [1]און מיר האָבן זיך פֿאַרקערט, און האָבן געצויגן צום
מדבר, אויפֿן וועג פֿון יַם־סוף, אַזוי ווי גאָט האָט צו מיר
גערעדט; און מיר האָבן זיך אַרומגעדרייט אַרום באַרג שֵׂעִיר
פֿיל טעג.

[2]און גאָט האָט צו מיר געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: [3]גענוג אײַך
אַרומגיין דעםדאָזיקן באַרג; פֿאַרקערט אײַך קיין צפון. [4]און
דעם פֿאָלק באַפֿעל, אַזוי צו זאָגן: איר גייט־דורך דורך דעם
געמאַרק פֿון אײַערע ברידער, די קינדער פֿון עֵשָׂו, וואָס זיצן
אין שֵׂעִיר, און זיי וועלן מורא האָבן פֿאַר אײַך; זאָלט איר זײַן
זייער אָפּגעהיט. [5]איר זאָלט זיך ניט אָנהייבן מיט זיי, וואָרום
ניט צומאָל אַ שפּאַן פֿון אַ פֿוסטריט וועל איך אײַך געבן פֿון
זייער לאַנד, ווײַל אַ ירושה צו עֵשָׂו האָב איך געגעבן דעם

באַרג שֵׂעִיר. [6]עסנוואַרג זאָלט איר פון זיי פאַר געלט אײַנ
האַנדלען און עסן, און אַפילו וואַסער זאָלט איר פון זיי
פאַר געלט קויפן און טרינקען. [7]וואָרום גאָט דײַן האַר
האָט דיך געבענטשט אין יעטוועדער טוּאונג פון דײַן האַנט; ער
האָט געוווּסט דײַן גיין דורך דעמדאָזיקן גרויסן מדבר; שוין
פערציק יאָר איז גאָט דײַן האַר מיט דיר; קיין זאַך האָט דיר
ניט געפעלט. [8]און מיר זײַנען אַוועקגעגאַנגען פון אונדזערע
ברידער, די קינדער פון עֵשָׂו וואָס זיצן אין שֵׂעִיר, פון דעם וועג
פון פּלוין, פון אֵילַת, און פון עציון־גֶבֶר.
און מיר האָבן זיך פאַרקערט און זײַנען אַוועקגעגאַנגען
אויף דעם וועג פון דעם מדבר פון מוֹאָב. [9]און גאָט האָט צו
מיר געזאָגט: זאָלסט ניט פײַנטן מוֹאָב, און ניט פאַרפירן מיט
זיי אַ מלחמה, וואָרום איך וועל דיר פון זײַן לאַנד ניט געבן קיין
אַרב, ווײַל צו די קינדער פון לוֹט האָב איך געגעבן עָר אַ
ירושה.—[10]פריִער זײַנען דאָרטן געזעסן די אֵימִים, אַ פאָלק
גרויס און פיל, און הויך ווי די עֲנָקִים; [11]זיי אויך זײַנען גערעכנט
געוואָרן פאַר רְפָאִים, אַזוי ווי די עֲנָקִים, אָבער די מוֹאָבים האָבן
זיי גערופן אֵימִים. [12]און אין שֵׂעִיר זײַנען פריִער געזעסן די
חוֹרִים, אָבער די קינדער פון עֵשָׂו האָבן זיי פאַרטריבן, און זיי
פאַרטיליגט פון פאַר זיך, און זיך באַזעצט אויף זייער אָרט,
אַזוי ווי ישׂראל האָט געטאָן צום לאַנד פון זײַן אַרב, וואָס גאָט
האָט זיי געגעבן.—[13]אַצונד שטייט אויף, און גייט אײַך אַריבער
דעם טײַך זֶרֶד.
און מיר זײַנען אַריבערגעגאַנגען דעם טײַך זֶרֶד. [14]און די
טעג וואָס מיר זײַנען געגאַנגען פון קָדֵש־בַּרְנֵעַ ביז וואַנען מיר
זײַנען אַריבער דעם טײַך זֶרֶד, זײַנען געווען אַכט און דרײַסיק
יאָר; ביז דער גאַנצער דֹור, די קריגסלײַט, זײַנען פאַרלענדט
געוואָרן פון צווישן דעם לאַגער, אַזוי ווי גאָט האָט זיי געשוואָרן.

15 און אויך איז די האַנט פון גאָט געווען אויף זיי, זיי אומ־
צוברענגען פון צווישן דעם לאַגער, ביז זיי זיינען פאַרלענדט
געוואָרן.
16 און עס איז געווען, אַז אַלע קריגסלייט זיינען אין גאַנצן
אויסגעשטאָרבן פון צווישן דעם פאָלק, 17 האָט גאָט גערעדט צו
מיר, אַזוי צו זאָגן: 18 דו גייסט היינט אַריבער דעם געמאַרק פון
מואָב, עָר, 19 און וועסט גענענען אַקעגן די קינדער פון עַמון, זאָלסט
זיי ניט פיינטן, און זיך מיט זיי ניט אָנהייבן, וואָרום איך וועל
דיר פון דעם לאַנד פון די קינדער פון עַמון ניט געבן קיין אַרב,
ווייל צו די קינדער פון לוט האָב איך עס געגעבן אַ ירושה.—
20 דאָס אויך ווערט גערעכנט פאַרן לאַנד פון די רפָאים; די
רפָאים זיינען דרינען געזעסן פריער, און די עַמונים האָבן זיי
גערופן זַמזומים; 21 אַ פאָלק גרויס און פיל, און הויך ווי די
עֲנָקים; אָבער גאָט האָט זיי פאַרטיליגט פון פאַר זיי, און זיי
האָבן זיי פאַרטריבן, און זיך באַזעצט אויף זייער אָרט; 22 אַזוי
ווי ער האָט געטאָן פאַר די קינדער פון עֵשָׂו וואָס זיצן אין שֵׂעִיר,
וואָס ער האָט פאַרטיליגט די חוֹרים פון פאַר זיי, און זיי האָבן זיי
פאַרטריבן, און זיך באַזעצט אויף זייער אָרט ביז אויף היינטיקן
טאָג. 23 און די עַוִים וואָס זיינען געזעסן אין דערפער ביז עַזָה, זיי,
האָבן די כַּפתּוֹרים וואָס קומען אַרויס פון כַּפתּוֹר, פאַרטיליגט,
און זיך באַזעצט אויף זייער אָרט.—24 שטייט אויף, ציט אַוועק,
און גייט אַריבער דעם טאָל אַרנוֹן. זע, איך האָב געגעבן אין
דיין האַנט סיחון דעם אֱמוֹרי, דעם מלך פון חֶשבּוֹן, און זיין
לאַנד; הייב אָן אַיינצונעמען, און פאַרפיר מיט אים אַ מלחמה.
25 היינטיקן טאָג וועל איך אָנהייבן וואַרפן דיין שרעק און דיין
מוֹרא אויף די פעלקער אונטערן גאַנצן הימל, אַז ווען זיי וועלן
הערן דיין הערונג, וועלן זיי ציטערן און פלאַטערן פאַר דיר.
26 און איך האָב געשיקט שלוחים פון מדבר קדֵמוֹת צו סיחון
דעם מלך פון חֶשבּוֹן—ווערטער פון שלום, אַזוי צו זאָגן: 27 לאָמיך

דורכגיין דורך דיין לאַנד; אויפֿן וועג, אויפֿן וועג וועל איך גיין;
איך וועל זיך ניט אָפּקערן רעכטס אָדער לינקס. [28]עסנוואַרג
וועסטו מיר פֿאַר געלט פֿאַרקויפֿן, און איך וועל עסן, און
וואַסער וועסטו מיר פֿאַר געלט געבן, און איך וועל טרינקען;
לאָמיך בלויז דורכגיין אויף מיינע פֿיס; [29]אַזוי ווי עס האָבן
מיט מיר געטאָן די קינדער פֿון עֵשָׂו וואָס זיצן אין שֵׂעִיר, און די
מוֹאָבים וואָס זיצן אין עָר; ביז וואַנען איך וועל אַריבערגיין דעם
יַרדן צו דעם לאַנד וואָס גאָט אונדזער האַר גיט אונדז. [30]אָבער
סיחוֹן דער מלך פֿון חֶשבּוֹן האָט אונדז ניט געוואָלט דורכלאָזן
דורך אים, וואָרום גאָט דיין האַר האָט האַרט געמאַכט זיין
געמיט, און פֿעסט געמאַכט זיין האַרץ, כּדי אים צו געבן אין
דיין האַנט, אַזוי ווי הײַנטיקן טאָג.
[31]און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: זע, איך האָב אָנגעהויבן
איבערגעבן צו דיר סיחוֹנען און זיין לאַנד; הייב אָן אײַנצונעמען
כּדי צו אַרבן זיין לאַנד. [32]איז סיחוֹן אַרויסגעגאַנגען אַקעגן
אונדז, ער מיט זיין גאַנצן פֿאָלק, אויף מלחמה קיין יַהַץ. [33]און גאָט
אונדזער האַר האָט אים איבערגעגעבן צו אונדז, און מיר האָבן
געשלאָגן אים, און זיינע זין, און זיין גאַנץ פֿאָלק. [34]און מיר
האָבן אין יענער צייט באַצוווּנגען זיינע שטעט, און פֿאַרוויסט
איטלאַכע שטאָט, מענער און ווײַבער און קליינע קינדער; מיר
האָבן ניט געלאָזט אָן איבערבלייב. [35]נאָר די בהמות האָבן
מיר גערויבט פֿאַר זיך, און דעם זאַקרויב פֿון די שטעט וואָס
מיר האָבן באַצוווּנגען. [36]פֿון עֲרוֹעֵר וואָס ביים ברעג טאָל
אַרנוֹן, און דער שטאָט וואָס אין טאָל, און ביז גִלעָד, איז ניט
געווען אַ שטאָט וואָס איז געווען שטאַרקער פֿון אונדז; אַלץ האָט
גאָט אונדזער האַר איבערגעגעבן צו אונדז. [37]נאָר צו דעם לאַנד
פֿון די קינדער פֿון עַמוֹן האָסטו ניט גענענט: צו דעם גאַנצן ברעג
פֿון טייך יַבּוֹק, און די שטעט פֿון באַרג, און אומעטום ווו גאָט
אונדזער האַר האָט פֿאַרווערט.

ג 1 און מיר האָבן זיך פאַרקערט, און זיינען אַרויפגעגאַנגען
מיטן וועג פון בָשָן; און עוג דער מלך פון בָשָן איז אַרויס־
געגאַנגען אַקעגן אונדז, ער מיט זיין גאַנצן פאָלק, אויף מלחמה
קיין אֶדרֶעִי. 2 און גאָט האָט געזאָגט צו מיר: זאָלסט ניט מורא
האָבן פאַר אים, וואָרום איך האָב אים, מיט זיין גאַנצן פאָלק
און זיין לאַנד, געגעבן אין דיין האַנט, און וועסט טאָן צו אים
אַזוי ווי דו האָסט געטאָן צו סיחון דעם מלך פון אֶמוֹרִי, וואָס
איז געזעסן אין חֶשבּוֹן. 3 און גאָט אונדזער האַר האָט אויך
געגעבן אין אונדזער האַנט עוג דעם מלך פון בָשָן, מיט זיין גאַנצן
פאָלק, און מיר האָבן אים געשלאָגן ביז אים ניט צו לאָזן אַן
איבערבלייב. 4 און מיר האָבן באַצוווּנגען אין יענער צייט אַלע
זיינע שטעט; ניט געווען אַ שטאָט וואָס מיר האָבן ניט צוגענומען
פון זיי; זעכציק שטעט, די גאַנצע געגנט פון אַרגוֹב, דאָס
קיניגרייך פון עוג אין בָשָן. 5 אַלע דידאָזיקע זיינען געווען
באַפעסטיקטע שטעט מיט הויכע מויערן, מיט טויערן און
ריגלען, אַחוץ אָפענע שטעט זייער פיל. 6 און מיר האָבן זיי
פאַרוויסט, אַזוי ווי מיר האָבן געטאָן צו סיחון דעם מלך פון
חֶשבּוֹן—פאַרוויסט איטלאַכע שטאָט, מענער, ווייבער, און
קליינע קינדער. 7 נאָר אַלע בהמות, און דעם זאַקרויב פון די
שטעט, האָבן מיר גערויבט פאַר זיך.

8 און מיר האָבן אַוועקגענומען אין יענער צייט דאָס לאַנד
פון דער האַנט פון די צוויי מלכים פון אֶמוֹרִי וואָס אויף דער
זייט יַרדן, פון טאָל אַרנוֹן ביז באַרג חֶרמוֹן— 9 די צידוֹנים רופן
דעם חֶרמוֹן, שִׂריוֹן, און די אֶמוֹרים רופן אים שׂניר— 10 אַלע שטעט
פון דעם פלאַכלאַנד, און גאַנץ גִלעָד, און גאַנץ בָשָן, ביז סַלכָה
און אֶדרֶעִי, שטעט פון עוגס קיניגרייך אין בָשָן. 11 וואָרום נאָר
עוג דער מלך פון בָשָן איז געבליבן פון דעם רעשט פון די
רפָאִים; אָט זיין בעט, אַן אייזערן בעט, איז דאָך אין רַבָּה פון

די קינדער פֿון עַמון. ניין איילן איז איר לענג, און פֿיר איילן
איר ברייט, אויף דער אייל פֿון אַ מאַן.

12 און דאָסדאָזיקע לאַנד האָבן מיר געאַרבֿט אין יענער
צייט. פֿון עֲרוער וואָס ביים טאָל אַרנון, און אַ העלפֿט פֿון
דעם געבערג פֿון גִלעָד, מיט אירע שטעט, האָב איך געגעבֿן
צו די ראובֵנים און צו די גָדים. 13 און דעם רעשט פֿון גִלעָד,
און גאַנץ בָשָן, דאָס קיניגרייך פֿון עוג, האָב איך געגעבֿן צום
האַלבן שבט מנשה; די גאַנצע געגנט פֿון אַרגוב—יענער גאַנצער
בָשָן ווערט גערופֿן דאָס לאַנד פֿון די רפָאִים. 14 יָאִיר דער זון
פֿון מנשה האָט גענומען די גאַנצע געגנט פֿון אַרגוב ביז דעם
געמאַרק פֿון דעם גשורי, און דעם מַעֲכָתי, און האָט זיי—בָשָן—
גערופֿן אויף זיין נאָמען חַוות־יָאִיר[א], ווי ביז אויף היינטיקן
טאָג. 15 און צו מָכִירן האָב איך געגעבֿן גִלעָד. 16 און צו די
ראובֵנים און צו די גָדים האָב איך געגעבֿן פֿון גִלעָד און ביזן
טאָל אַרנון, דעם מיטן טאָל און דעם ברעג, און ביזן טייך יַבוק,
דעם געמאַרק פֿון די קינדער פֿון עַמון; 17 און דעם פּלוין מיטן
יַרדן און דעם ברעג, פֿון כִּנֶרת און ביז דעם ים פֿון פּלוין, דעם
יַם־הַמֶלַח, אונטער די אַראָפּגאַנגען פֿון פִּסגָה, צו מזרח.

18 און איך האָב אײַך באַפֿוילן אין יענער צייט, אַזוי צו זאָגן:
גאָט אײַער האַר האָט אײַך געגעבֿן דאָסדאָזיקע לאַנד עס צו
אַרבן; זאָלט איר, אַלע העלדישע יונגען, אַריבערגיין געוואָפֿנט
פֿאַרויס פֿאַר אײַערע ברידער, די קינדער פֿון ישׂראל.
19 בלויז אײַערע ווייבער און אײַערע קליינע קינדער און אײַער
פֿי—איך ווייס, אַז איר האָט פֿיל פֿי—זאָלן בלייבן אין אײַערע
שטעט, וואָס איך האָב אײַך געגעבֿן; 20 ביז וואַנען גאָט וועט
באַרוען אײַערע ברידער אַזוי ווי אײַך, און זיי אויך וועלן אַרבן
דאָס לאַנד וואָס גאָט אײַער האַר גיט זיי אויף יענער זייט יַרדן;
דענסמאָל וועט איר זיך אומקערן איטלאַכער צו זיין אַרב, וואָס

[א] יָאִירס דערפֿער.

איך האָב אײַך געגעבן. [21]און יהושוען האָב איך באַפֿוילן אין
יענער צײַט, אַזוי צו זאָגן: דײַנע אויגן האָבן געזען אַלץ וואָס גאָט
דײַן האַר האָט געטאָן צו די דאָזיקע צוויי מלכים; אַזוי וועט גאָט
טאָן צו אַלע קיניגרײַכן וואָס דו גײסט אַהין אַריבער. [22]איר
זאָלט ניט מורא האָבן פֿאַר זײ, וואָרום גאָט אײַער האַר איז דער
וואָס האַלט מלחמה פֿאַר אײַך.

וָאֶתְחַנַּן

[23]און איך האָב געבעטן צו גאָט אין יענער צײַט, אַזוי צו
זאָגן: [24]גאָט דו האַר, דו האָסט אָנגעהויבן ווײַזן דײַן קנעכט דײַן
גרויסקייט און דײַן שטאַרקע האַנט; וואָרום ווער איז דער גאָט
אין הימל אָדער אויף דער ערד וואָס זאָל טאָן אַזוי ווי דײַנע
טואונגען און אַזוי ווי דײַנע גבורות? [25]לאָמיך אַריבערגײן, איך
בעט דיך, און לאָמיך זען דאָס גוטע לאַנד וואָס אויף יענער זײַט
יַרדן, דאָסדאָזיקע שײנע געבערג, און דעם לְבָנוֹן. [26]אָבער
גאָט האָט געצערנט אויף מיר פֿון וועגן אײַך, און האָט ניט
צוגעהערט צו מיר; און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: גענוג דיר!
זאָלסט מער ניט רעדן צו מיר וועגן דערדאָזיקער זאַך. [27]גײ
אַרויף צום שפּיץ פּסגָה, און הייב אויף דײַנע אויגן צו מערב,
און צו צפֿון, און צו דָרום, און צו מזרח, און קוק אָן מיט דײַנע
אויגן, וואָרום וועסט ניט אַריבערגײן דעמדאָזיקן יַרדן. [28]און
גיב איבער דײַן צַוָאָה צו יהושוען, און שטאַרק אים, און פֿעסטיק
אים, וואָרום ער וועט אַריבערגײן פֿאַרויס פֿאַר דעמדאָזיקן
פֿאָלק, און ער וועט זײ מאַכן אַרבן דאָס לאַנד וואָס דו
וועסט זען.

[29]און מיר זײַנען געבליבן אין טאָל אַקעגן בֵית־פְּעוֹר.

ד [1]און אַצונד, ישׂראל, הער צו די חוקים און די געזעצן וואָס
איך לערן דיך צו טאָן, כּדי איר זאָלט לעבן, און קומען

און אַרבן דאָס לאַנד וואָס גאָט דער האַר פֿון אײַערע עלטערן גיט אײַך. [2]איר זאָלט ניט צולייגן צו דעם וואָרט וואָס איך געביט אײַך, און איר זאָלט ניט מינערן דערפֿון, כּדי צו היטן די געבאָט פֿון גאָט אײַער האַר, וואָס איך געביט אײַך. [3]אײַערע אויגן האָבן געזען וואָס גאָט האָט געטאָן אין בַּעַל־פְּעוֹר, אַז יעטוועדער מאַן וואָס איז געגאַנגען נאָך דעם בַּעַל פֿון פְּעוֹר, האָט אים גאָט דײַן האַר פֿאַרטיליגט פֿון צווישן דיר. [4]און איר, וואָס זײַט באַהעפֿט אָן יהוה אײַער גאָט, לעבט הײַנט אַלע. [5]זע, איך האָב אײַך געלערנט חוקים און געזעצן, אַזוי ווי גאָט מײַן האַר האָט מיר באַפֿוילן, אויף צו טאָן אַזוי אין דעם לאַנד וואָס איר קומט אַהין, עס צו אַרבן. [6]זאָלט איר זיי היטן און טאָן, וואָרום דאָס איז אײַער קלוגשאַפֿט און אײַער פֿאַרשטאַנדיקייט אין די אויגן פֿון די אומות, וואָס אַז זיי וועלן הערן אַלע דידאָזיקע געזעצן, וועלן זיי זאָגן: פֿאַרוואָר, אַ קלוגע און פֿאַרשטאַנדיקע אומה איז דאָסדאָזיקע גרויסע פֿאָלק. [7]וואָרום וואָסער גרויס פֿאָלק איז פֿאַראַן, וואָס האָט אַ גאָט נאָענט צו אים אַזוי ווי יהוה אונדזער גאָט, ווען נאָר מיר רופֿן צו אים? [8]און וואָסער גרויס פֿאָלק איז פֿאַראַן, וואָס האָט חוקים און געזעצן גערעכטע אַזוי ווי דידאָזיקע גאַנצע תּורה, וואָס איך לייג פֿאַר אײַך הײַנטיקן טאָג? [9]נאָר זײַ דיר אָפּגעהיט און היט זייער דײַן זעל, זאָלסט ניט פֿאַרגעסן די זאַכן וואָס דײַנע אויגן האָבן געזען, און זיי זאָלן ניט אָפּגעטאָן ווערן פֿון דײַן האַרצן אַלע טעג פֿון דײַן לעבן, און זאָלסט זיי מאַכן וויסן דײַנע קינדער און דײַנע קינדסקינדער; [10]דעם טאָג וואָס דו ביסט געשטאַנען פֿאַר גאָט דײַן האַר אין חוֹרֵב, ווען גאָט האָט צו מיר געזאָגט: זאַמל אײַן צו מיר דאָס פֿאָלק, און איך וועל זיי לאָזן הערן מײַנע ווערטער, כּדי זיי זאָלן לערנען מורא צו האָבן פֿאַר מיר אַלע טעג וואָס זיי לעבן אויף דער ערד, און אויך זייערע קינדער

זאָלן זיי לערנען. 11און איר האָט גענענט, און האָט זיך געשטעלט
אונטערן באַרג, און דער באַרג האָט געברענט מיט פייער ביזן
האַרצן פון הימל, מיט פינצטערניש, וואָלקן, און נעבל. 12און
גאָט האָט צו אײַך גערעדט פון מיטן פייער; אַ קָול פון
ווערטער האָט איר געהערט, אָבער אַ געשטאַלט האָט איר ניט
געזען; בלויז אַ קָול. 13און ער האָט אײַך אָנגעזאָגט זיין בונד וואָס
ער האָט אײַך באַפוילן צו טאָן—די צען געבאָט; און ער האָט
זיי אויפגעשריבן אויף צוויי שטיינערנע לוחות. 14און מיר האָט
גאָט באַפוילן אין יענער צייט אײַך צו לערנען חוקים און
געזעצן, כּדי איר זאָלט זיי טאָן אין דעם לאַנד וואָס איר גייט
אַריבער אַהין, עס צו אַרבן. 15דרום זאָלט איר זייער היטן אײַער
זעל—וואָרום איר האָט ניט געזען קיין געשטאַלט אין דעם טאָג
וואָס גאָט האָט גערעדט צו אײַך אין חוֹרֵב פון מיטן פייער—
16אַז איר זאָלט ניט פאַרדאָרבן ווערן און אײַך מאַכן אַ געשניץ,
די גלײַכעניש פון אַ שום בילד, די געשטאַלט פון אַ זָכר אָדער
אַ נקבה, 17די געשטאַלט פון אַ שום בהמה וואָס אויף דער ערד,
די געשטאַלט פון אַ שום געפליגלטן פויגל וואָס פליט אין הימל,
18די געשטאַלט פון וואָס נאָר עס קריכט אויף דער ערד, די
געשטאַלט פון אַ שום פיש וואָס אין וואַסער אונטער דער ערד.
19און אַז דו וועסט אויפהייבן דײַנע אויגן צום הימל, און זען די
זון און די לבנה און די שטערן, דעם גאַנצן חיל פון הימל,
זאָלסטו ניט אַראָפּגעפירט ווערן, און זיך בוקן צו זיי, און דינען
זיי, וואָס גאָט דײַן האַר האָט זיי צוגעטיילט צו אַלע פעלקער
אונטערן גאַנצן הימל. 20אָבער אײַך האָט גאָט גענומען, און אײַך
אַרויסגעצויגן פון דעם אײַזנשמעלצאויוון, פון מִצרַיִם, אים
צו זיין פאַר אַן אַרבפאָלק, אַזוי ווי היינטיקן טאָג. 21און גאָט
האָט געצערנט אויף מיר פון אײַערטוועגן, און ער האָט
געשוואָרן אַז איך זאָל ניט אַריבערגיין דעם יַרדן, און ניט קומען

אין דעם גוטן לאַנד וואָס גאָט דײַן האַר גיט דיר פאַר אַ נחלה.
22 וואָרום איך שטאַרב אין דעם היגן לאַנד; איך גיי ניט אַריבער
דעם יַרדן, אָבער איר וועט אַריבערגיין, און וועט אַרבן דאָס־
דאָזיקע גוטע לאַנד. 23 היט אײַך, איר זאָלט ניט פאַרגעסן דעם
בונד פון גאָט אײַער האַר, וואָס ער האָט געשלאָסן מיט אײַך,
און אײַך מאַכן אַ געשניץ, די געשטאַלט פון וואָס עס איז, וואָס
גאָט דײַן האַר האָט דיר פאַרווערט. 24 וואָרום יהוה דײַן גאָט
איז אַ פײַער וואָס פאַרצערט, אַ צערנדיקער גאָט.
25 אַז דו וועסט געבערן קינדער און קינדסקינדער, און איר
וועט זיך עלטערן אין לאַנד, און איר וועט פאַרדאָרבן ווערן,
און וועט מאַכן אַ געשניץ, אַ געשטאַלט פון וואָס עס איז, און
איר וועט טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט דײַן האַר,
אים צו דערצערענען, 26 מאַך איך הײַנט הימל און ערד עדות
קעגן אײַך, אַז אונטערגיין וועט איר גיך אונטערגיין פון דעם
לאַנד וואָס איר גייט אַריבער דעם יַרדן אַהין, עס צו אַרבן; איר
וועט ניט מַאֲריך־יָמים זײַן דרינען, נײַערט פאַרטיליגט וועט איר
פאַרטיליגט ווערן. 27 און גאָט וועט אײַך צעשפּרייטן צווישן די
אומות, און איר וועט בלײַבן געציילטע מענטשן צווישן די
פעלקער, וואָס גאָט וועט אײַך אַהין אַוועקפירן. 28 און איר וועט
דאָרטן דינען געטער געמאַכט פון אַ מענטשנס הענט, האָלץ
און שטיין, וואָס ניט זיי זעען, און ניט זיי הערן, און ניט זיי עסן,
און ניט זיי שמעקן. 29 און איר וועט זוכן פון דאָרטן יהוה
אײַער גאָט; און וועסט אים געפינען, אַז דו וועסט אים זוכן מיט
דײַן גאַנצן האַרצן, און מיט דײַן גאַנצער זעל. 30 אַז דיר וועט
צודריקן, און דיך וועלן טרעפן אַלע דידאָזיקע זאַכן, אין סוף
פון די טעג, וועסטו זיך אומקערן צו יהוה דײַן גאָט, און
וועסט צוהערן צו זײַן קָול. 31 וואָרום יהוה דײַן גאָט איז אַ
דערבאַרימדיקער גאָט; ער וועט דיך ניט פאַרלאָזן און דיך ניט

אומברענגען, און ער וועט ניט פאַרגעסן דעם בונד מיט דיינע
עלטערן, וואָס ער האָט זיי געשוואָרן.
[32]וואָרום פרעג אַקאָרשט נאָך אויף די פריערדיקע טעג
וואָס זיינען געווען פאַר דיר, פון זינט דעם טאָג וואָס גאָט האָט
באַשאַפן אַ מענטשן אויף דער ערד, און פון עק הימל ביז עק
הימל, אויב עס איז ווען געשען אַזוי ווי דידאָזיקע גרויסע זאַך,
אָדער אויב אַזוי־וואָס איז געהערט געוואָרן; [33]אויב אַ פאָלק
האָט געהערט דעם קָול פון גאָט רעדן פון מיטן פייער, אַזוי
ווי דו האָסט געהערט, און איז געבליבן לעבן; [34]אָדער אויב
אַ גאָט האָט געפּרוּווט אַרויסנעמען פאַר זיך אַ פאָלק פון צווישן
אַן [אַנדער] פאָלק, מיט פּרוּוונגען, מיט צייכנס, און מיט
וווּנדער, און מיט מלחמה, און מיט אַ שטאַרקער האַנט, און מיט
אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם, און מיט גרויסע שרעקן, אַזוי ווי
אַלץ וואָס יהוה אײַער גאָט האָט געטאָן פון אײַערטוועגן אין
מִצרַיִם פאַר דיינע אויגן. [35]דיר איז עס באַוויזן געוואָרן, כּדי
זאָלסט וויסן אַז יהוה, ער איז גאָט; מער חוץ אים איז ניטאָ.
[36]פון הימל האָט ער דיך געלאָזט הערן זיין קָול, כּדי דיך צו
לערנען, און אויף דער ערד האָט ער דיר באַוויזן זיין גרויס
פייער, און זיינע ווערטער האָסטו געהערט פון מיטן פייער.
[37]און דערפאַר וואָס ער האָט ליב געהאַט דיינע עלטערן, האָט
ער אויסדערוויילט זייער זאָמען נאָך זיי, און האָט דיך אַרויס־
געצויגן מיט זיין אָנגעזיכט, מיט זיין גרויס שטאַרקייט, פון
מִצרַיִם, [38]צו פאַרטרייבן פון פאַר דיר פעלקער גרעסער און
מאַכטיקער פון דיר, דיך צו ברענגען כּדי דיר צו געבן זייער
לאַנד פאַר אַ נחלה, אַזוי ווי היינטיקן טאָג. [39]און זאָלסט וויסן
היינט, און אַרײַנעמען אין דיין האַרצן, אַז יהוה, ער איז גאָט
אין הימל אויבן, און אויף דער ערד אונטן; מער איז ניטאָ.
[40]און זאָלסט היטן זיינע געזעצן און זיינע געבאָט, וואָס איך

געביט דיר היינט, כּדי עס זאָל גוט זיין דיר און דיינע קינדער נאָך דיר, און כּדי זאָלסט מַאֲרִיך־יָמים זיין אויף דער ערד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, שטענדיק.

[41]דענסמאָל האָט משה אָפּגעשיידט דריי שטעט אויף יענער זייט יַרדן צו זונאויפגאַנג, [42]אויף צו אַנטלויפן אַהין, פאַר דעם טויטשלעגער וואָס הרגעט זיין חבר אָן אַ כּיוון, און ער איז אים ניט געווען אַ שׂונא פון נעכטן־אייערנעכטן; אַז ווען ער וועט אַנטלויפן אין איינער פון די דאָזיקע שטעט, זאָל ער בלייבן לעבן: [43]בֶּצֶר אין מדבר, אין דעם פלאַכלאַנד, פאַר די ראובֵנים, און ראָמוֹת אין גלעד, פאַר די גָדים, און גוֹלָן אין בָּשָן, פאַר די מנשים.

[44]און דאָס איז די תּורה וואָס משה האָט געלייגט פאַר די קינדער פון ישׂראל; [45]דאָס זיינען די אָנזאָגן און די חוקים און די געזעצן וואָס משה האָט גערעדט צו די קינדער פון ישׂראל, ווען זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען פון מצרים; [46]אויף יענער זייט יַרדן, אין טאָל אַקעגן בֵּית־פְּעוֹר, אין לאַנד פון סיחוֹן דעם מלך פון אֶמוֹרי, וואָס איז געזעסן אין חֶשבּוֹן, דעם וואָס משה און די קינדער פון ישׂראל האָבן געשלאָגן, ווען זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען פון מִצרַיִם; [47]און זיי האָבן געאַרבט זיין לאַנד, און דאָס לאַנד פון עוֹג דעם מלך פון בָּשָן—די צוויי מלכים פון אֶמוֹרי וואָס אויף יענער זייט יַרדן צו זונאויפגאַנג; [48]פון עֲרוֹעֵר וואָס ביים ברעג טאָל אַרנוֹן, און ביזן באַרג שׂיאוֹן—דאָס איז חֶרמוֹן—[49]און דעם גאַנצן פּלוין פון יענער זייט יַרדן צו מזרח, און ביז דעם ים פון פּלוין, אונטער די אַראָפּגאַנגען פון פִּסגָה.

ה [1]און משה האָט צונויפגערופן גאַנץ ישׂראל, און האָט צו זיי געזאָגט: הער, ישׂראל, די חוקים און די געזעצן וואָס איך רעד היינט אין דיינע אויערן, און איר זאָלט זיי לערנען, און היטן זיי צו טאָן. [2]גאָט אונדזער האַר האָט געשלאָסן אַ בונד

מיט אונדז אין חוֹרֵב. [3]ניט מיט אונדזערע עלטערן האָט גאָט געשלאָסן דעמדאָזיקן בונד, נייערט מיט אונדז, מיר, אָט די וואָס זיינען דאָ היינט אַלע לעבעדיקע. [4]פָּנים אֶל פָּנים האָט גאָט גערעדט מיט אַייך אויפן באַרג, פון מיטן פייער. [5]איך בין געשטאַנען צווישן גאָט און צווישן אַייך אין יענער שעה, אַייך איבערצוגעבן דאָס וואָרט פון גאָט;—וואָרום איר האָט מוֹרא געהאַט פאַרן פייער, און איר זייט ניט אַרויפגעגאַנגען אויפן באַרג-אַזוי צו זאָגן:

[6]איך בין יהוה דיין גאָט, וואָס האָב דיך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, פון דעם הויז פון קנעכטשאַפט.

[7]זאָלסט ניט האָבן אַנדערע געטער פאַר מיין פנים. [8]זאָלסט דיר ניט מאַכן אַ געשניץ, אַ שום געשטאַלט, פון וואָס אין הימל אויבן, אָדער וואָס אויף דער ערד אונטן, אָדער וואָס אין וואַסער אונטער דער ערד. [9]זאָלסט זיך ניט בוקן צו זיי, און זאָלסט זיי ניט דינען, וואָרום איך יהוה דיין גאָט בין אַ צערנדיקער גאָט, וואָס רעכן זיך פאַר דער זינד פון די פאָטערס מיט די קינדער, און מיטן דריטן און מיטן פירטן דור פון די וואָס האָבן מיך פיינט, [10]און טו חסד מיטן טויזנטסטן גליד פון די וואָס האָבן מיך ליב, און פון די וואָס היטן מיינע געבאָט.

[11]זאָלסט ניט אַרויפברענגען דעם נאָמען פון יהוה דיין גאָט צום פאַלשן, וואָרום יהוה שענקט ניט דעם וואָס ברענגט אַרויף זיין נאָמען צום פאַלשן.

[12]היט דעם טאָג פון שבת אים צו האַלטן הייליק, אַזוי ווי גאָט דיין האַר האָט דיר באַפוילן. [13]זעקס טעג זאָלסטו אַרבעטן, און טאָן אַלע דיינע מלאָכות; [14]אָבער דער זיבעטער טאָג איז שבת צו גאָט דיין האַר, זאָלסטו ניט טאָן קיין מלאָכה, דו, און דיין זון, און דיין טאָכטער, און דיין קנעכט, און דיין דינסט, און דיין אָקס, און דיין אייזל, און אַלע דיינע בהמות,

און דער פרעמדער וואָס אין דיינע טויערן; כּדי דיין קנעכט
און דיין דינסט זאָלן רוען אַזוי ווי דו. [15]און זאָלסט געדענקען
אַז אַ קנעכט ביסטו געווען אין לאַנד מִצרַיִם, און גאָט דיין האַר
האָט דיך אַרויסגעצויגן פון דאָרטן מיט אַ שטאַרקער האַנט
און מיט אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם; דרום האָט גאָט דיין האַר
דיר באַפוילן צו מאַכן דעם טאָג פון שבת.

[16]האַלט אין כּבוד דיין פאָטער און דיין מוטער, אַזוי ווי
גאָט דיין האַר האָט דיר באַפוילן, כּדי דיינע טעג זאָלן זיך
לענגערן, און כּדי דיר זאָל גוט זיין, אויף דער ערד וואָס גאָט
דיין האַר גיט דיר.

[17]זאָלסט ניט הרגען.
און זאָלסט ניט מזנה זיין.
און זאָלסט ניט גנבען.
און זאָלסט ניט זאָגן אויף דיין חבר פאַלשע עדות.

[18]און זאָלסט ניט גלוסטן דיין חברס ווייב, און זאָלסט ניט
באַגערן דיין חברס הויז, זיין פעלד, אָדער זיין קנעכט, אָדער
זיין דינסט, זיין אָקס, אָדער זיין אייזל, אָדער וואָס נאָר עס איז
דיין חברס.

[19]די דאָזיקע ווערטער האָט גאָט גערעדט צו אַייער
גאַנצער איינזאַמלונג אויפן באַרג, פון מיטן פייער, וואָלקן, און
נעבל, אויף אַ הויכן קָול–און ניט מער; און ער האָט זיי אויפ־
געשריבן אויף צוויי שטיינערנע לוחות, און האָט זיי מיר געגעבן.

[20]און עס איז געווען, ווי איר האָט געהערט דעם קָול פון
מיטן דער פינצטערניש, און דער באַרג האָט געברענט אין פייער,
אַזוי האָט איר גענענט צו מיר, אַלע הויפּטלייט פון אַייערע
שבטים, און אַייערע עלטסטע, [21]און איר האָט צו מיר געזאָגט:
זע, גאָט אונדזער האַר האָט אונדז באַוויזן זיין פּראַכט און זיין
גרויסקייט, און מיר האָבן געהערט זיין קָול פון מיטן פייער.

הײַנטיקן טאָג האָבן מיר געזען, ווי גאָט רעדט מיט אַ מענטשן
און ער בלײַבט לעבן. 22און אַצונד, נאָך וואָס זאָלן מיר
שטאַרבן? ווארום דאָסדאָזיקע גרויסע פֿײַער וועט אונדז פֿאַר־
צערן; אויב מיר הערן נאָך ווײַטער דעם קָול פֿון גאָט אונדזער
האַר, וועלן מיר שטאַרבן. 23ווארום וואָסער גאָר באַשעפֿעניש
איז דאָ, וואָס האָט געהערט דעם קָול פֿון לעבעדיקן גאָט
רעדן פֿון מיטן פֿײַער, אַזוי ווי מיר, און איז געבליבן לעבן?
24גענען דו, און הער אַלץ וואָס גאָט אונדזער האַר וועט זאָגן, און
דו וועסט רעדן צו אונדז אַלץ וואָס גאָט אונדזער האַר וועט
רעדן צו דיר, און מיר וועלן הערן און טאָן.
25און גאָט האָט צוגעהערט דעם קָול פֿון אײַערע ווערטער,
ווען איר האָט גערעדט צו מיר, און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
איך האָב צוגעהערט דעם קָול פֿון די ווערטער פֿון דעמדאָזיקן
פֿאָלק, וואָס זיי האָבן צו דיר גערעדט; גוט איז אַלץ וואָס זיי
האָבן גערעדט. 26הלוואַי זאָל בײַ זיי זײַן דאָסדאָזיקע האַרץ
זייערס אַלע טעג, מורא צו האָבן פֿאַר מיר, און צו היטן אַלע
מײַנע געבאָט, כּדי עס זאָל גוט זײַן זיי און זייערע קינדער אויף
אייביק. 27גיי זאָג צו זיי: קערט אײַך אום צו אײַערע געצעלטן.
28און דו שטיי דאָ מיט מיר, און איך וועל דיר זאָגן אַלדאָס
געבאָט און די חוקים און די געזעצן וואָס דו זאָלסט זיי לערנען,
אַז זיי זאָלן טאָן אין דעם לאַנד וואָס איך גיב זיי, עס צו אַרבן.
29און איר זאָלט היטן צו טאָן אַזוי ווי גאָט אײַער האַר האָט אײַך
באַפֿוילן, איר זאָלט אײַך ניט אָפּקערן רעכטס אָדער לינקס.
30אויף אַלדעם וועג וואָס גאָט אײַער האַר האָט אײַך באַפֿוילן,
זאָלט איר גיין, כּדי איר זאָלט לעבן, און אײַך זאָל גוט זײַן, און
איר זאָלט מאַריך־ימים זײַן אין דעם לאַנד וואָס איר וועט אַרבן.

ו 1און דאָס איז דאָס געבאָט, די חוקים, און די געזעצן, וואָס
גאָט אײַער האַר האָט באַפֿוילן אײַך צו לערנען, אויף צו

טאָן אין דעם לאַנד וואָס איר גייט אַריבער אַהין, עס צו אַרבן;
[2]כּדי זאָלסט מורא האָבן פאַר גאָט דיין האַר, צו היטן אַלע
זיינע געזעצן און זיינע געבאָט וואָס איך געביט דיר, דו, און דיין
זון, און דיין זונס זון, אַלע טעג פון דיין לעבן, און כּדי דיינע
טעג זאָלן זיך לענגערן. [3]און זאָלסט הערן, ישׂראל, און היטן
צו טאָן, כּדי דיר זאָל גוט זיין, און כּדי איר זאָלט אַייך מערן
זייער, אַזוי ווי גאָט דער האַר פון דיינע עלטערן האָט דיר
צוגעזאָגט—אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך און האָניק.
[4]הער, ישׂראל: יהוה אונדזער גאָט, יהוה איז איינער. [5]און
זאָלסט ליב האָבן יהוה דיין גאָט מיט דיין גאַנצן האַרצן, און
מיט דיין גאַנצער זעל, און מיט דיין גאַנצן כּוח. [6]און דידאָזיקע
ווערטער וואָס איך באַפעל דיר היינט, זאָלן זיין אין דיין האַרצן;
[7]און זאָלסט זיי איינשאַרפן דיינע קינדער, און זאָלסט רעדן
פון זיי ווען דו זיצסט אין דיין הויז, און ווען דו גייסט אין וועג,
און ווען דו לייגסט זיך, און ווען דו שטייסט אויף. [8]און זאָלסט
זיי אָנבינדן פאַר אַ צייכן אויף דיין האַנט, און זיי זאָלן זיין פאַר
אַ שטערנבאַנד צווישן דיינע אויגן. [9]און זאָלסט זיי אויפשרייבן
אויף די בײשטידלאַך פון דיין הויז, און אויף דיינע טויערן.
[10]און עס וועט זיין, אַז גאָט דיין האַר וועט דיך ברענגען
אין דעם לאַנד וואָס ער האָט געשוואָרן צו דיינע עלטערן, צו
אַברהמען, צו יצחקן, און צו יעקבן, דיר צו געבן—גרויסע און
שיינע שטעט, וואָס דו האָסט ניט געבויט, [11]און הייזער פול מיט
כּל־טוב, וואָס דו האָסט ניט אָנגעפילט, און אויסגעהאַקטע
ברונעמער, וואָס דו האָסט ניט אויסגעהאַקט, וויינגערטנער און
אײלבערטגערטנער, וואָס דו האָסט ניט געפלאַנצט, און דו
וועסט עסן און זאַט זיין, [12]היט דיך, זאָלסט ניט פאַרגעסן אָן
יהוה, וואָס האָט דיך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, פון דעם
הויז פון קנעכטשאַפט. [13]פאַר יהוה דיין גאָט זאָלסטו מורא

האָבן, און אים זאָלסטו דינען, און בײַ זײַן נאָמען זאָלסטו שווערן.
[14]איר זאָלט ניט גײן נאָך פרעמדע געטער, פון די געטער פון
די פעלקער וואָס אַרום אײַך; [15]וואָרום אַ צערנדיקער גאָט
איז יהוה דײַן גאָט צווישן דיר; טאָמער וועט גרימען דער צאָרן
פון יהוה דײַן גאָט אויף דיר, און ער וועט דיך פאַרטיליגן פון
דעם געזיכט פון דער ערד.
[16]איר זאָלט ניט פּרוּוון גאָט אײַער האַר, אַזוי ווי איר האָט
אים געפּרוּווט אין מַסָה. [17]היטן זאָלט איר היטן די געבאָט
פון גאָט אײַער האַר, און זײַנע אָנזאָגן און זײַנע געזעצן, וואָס
ער האָט דיר באַפוילן. [18]און זאָלסט טאָן וואָס איז רעכט־
פאַרטיק און גוט אין די אויגן פון גאָט, כּדי דיר זאָל גוט זײַן,
און זאָלסט קומען און אַרבן דאָס גוטע לאַנד וואָס גאָט האָט
צוגעשוואָרן דײַנע עלטערן, [19]אַרויסשטויסנדיק אַלע דײַנע פײַנט
פון פאַר דיר, אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט.
[20]אַז דײַן זון וועט דיך שפּעטער אָהין פרעגן, אַזוי צו זאָגן:
וואָס זײַנען דאָס פאַר אָנזאָגן און חוקים און געזעצן, וואָס גאָט
אונדזער האַר האָט אײַך באַפוילן? [21]זאָלסטו זאָגן צו דײַן זון:
קנעכט זײַנען מיר געווען בײַ פּרעהן אין מִצרַיִם, און גאָט האָט
אונדז אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם מיט אַ שטאַרקער האַנט. [22]און
גאָט האָט געטאָן צייכנס און גרויסע און בייזע ווונדער אין
מִצרַיִם, אויף פּרעהן און אויף זײַן גאַנצן הויז, פאַר אונדזערע
אויגן. [23]און אונדז האָט ער אַרויסגעצויגן פון דאָרטן, כּדי אונדז
צו ברענגען, אונדז צו געבן דאָס לאַנד וואָס ער האָט צוגעשוואָרן
אונדזערע עלטערן. [24]און גאָט האָט אונדז באַפוילן צו טאָן אַלע
די־דאָזיקע געזעצן, מורא צו האָבן פאַר גאָט אונדזער האַר, כּדי
אונדז זאָל גוט זײַן אַלע טעג, כּדי אונדז צו לאָזן לעבן, אַזוי ווי
הײַנטיקן טאָג. [25]און אַ גערעכטיקייט וועט עס זײַן פון אונדז
פאַר גאָט אונדזער האַר, אויב מיר וועלן היטן צו טאָן אַלדאָס־
דאָזיקע געבאָט, אַזוי ווי ער האָט אונדז געבאָטן.

ז 1אַז גאָט דיין האַר וועט דיך ברענגען אין דעם לאַנד וואָס
דו קומסט אַהין, עס צו אַרבן, און וועט אַרויסוואַרפן פון
פאַר דיר פיל פעלקער, דעם חִתּי, און דעם גִרגָשי, און דעם
אֱמוֹרי, און דעם כּנַעֲני, און דעם פּרִזי, און דעם חִוי, און דעם
יבוּסי, זיבן פעלקער גרעסערע און שטאַרקערע פון דיר; 2און
גאָט דיין האַר וועט זיי איבערגעבן צו דיר, און וועסט זיי שלאָגן;
זאָלסטו פאַרוויסטן זיי פאַרוויסטן. זאָלסט זיי ניט שליסן אַ
בונד, און זאָלסט זיי ניט לייטזעליקן. 3און זאָלסט זיך ניט
מתחתן זיין מיט זיי; דיין טאָכטער זאָלסטו ניט געבן צו זיין זון,
און זיין טאָכטער זאָלסטו ניט נעמען פאַר דיין זון. 4וואָרום
ער וועט אָפּקערן דיין זון פון הינטער מיר, און זיי וועלן דינען
פרעמדע געטער, און דער צאָרן פון יהוה וועט גרימען אויף אײַך,
און ער וועט דיך גיך פאַרטיליקן. 5נייערט אַזוי זאָלט איר טאָן
צו זיי: זייערע מזבחות זאָלט איר איינוואַרפן, און זייערע זייל־
שטיינער זאָלט איר צעברעכן, און זייערע געצנבוימער זאָלט
איר אָפּהאַקן, און זייערע געשניצטע בילדער זאָלט איר פאַר־
ברענען אין פייער. 6וואָרום אַ הייליק פאָלק ביסטו ביי גאָט
דיין האַר; דיך האָט גאָט דיין האַר אויסדערוויילט אים צו זיין
פאַר אַן אייגן פאָלק, פון אַלע פעלקער וואָס אויפן געזיכט
פון דער ערד. 7ניט ווייל איר זייט מער פון אַלע פעלקער,
האָט גאָט געגלוסט צו אײַך און אײַך אויסדערוויילט; וואָרום
איר זייט דאָס ווינציקסטע פון אַלע פעלקער. 8נייערט ווייל
גאָט האָט אײַך ליב, און ווייל ער היט די שבועה וואָס ער האָט
געשוואָרן אײַערע עלטערן, האָט אײַך גאָט אַרויסגעצויגן מיט
אַ שטאַרקער האַנט, און האָט דיך אויסגעלייזט פון דעם הויז
פון קנעכטשאַפט, פון דער האַנט פון פּרעה דעם מלך פון
מִצרַיִם. 9דרום זאָלסטו וויסן זיין אַז יהוה דיין גאָט, ער איז
גאָט, דער געטרייער גאָט וואָס היט דעם בונד און די גענאָד

צו די וואָס האָבן אים ליב, און צו די וואָס היטן זיינע געבאָט,
ביז טויזנט דורות, 10און באַצאָלט זיינע פיינט אין זייער פנים,
זיי אונטערצוברענגען; ער לייגט ניט אָפּ זיין פיינט, אין זיין פנים
באַצאָלט ער אים. 11דרום זאָלסטו היטן דאָס געבאָט און די
חוקים און די געזעצן וואָס איך באַפעל דיר היינט זיי צו טאָן.

עֵקֶב

12און עס וועט זיין, דערפאַר וואָס איר וועט צוהערן די־
דאָזיקע געזעצן, און וועט היטן און זיי טאָן, וועט גאָט דיין האַר
דיר היטן דעם בונד און די גענאָד וואָס ער האָט געשוואָרן
דיינע עלטערן. 13און ער וועט דיך ליב האָבן, און וועט דיך
בענטשן, און דיך מערן, און ער וועט בענטשן די פרוכט פון
דיין לייב, און די פרוכט פון דיין ערד, דיין תבואה, און דיין
וויין, און דיין אייל, די געבורט פון דיינע רינדער, און די פרוכ־
פערונג פון דיינע שאָף, אויף דער ערד וואָס ער האָט געשוואָרן
דיינע עלטערן דיר צו געבן. 14וועסט זיין געבענטשטער פון
אַלע פעלקער; עס וועט ניט זיין אַן עקר אָדער אַן עקרה צווישן
דיר אָדער צווישן דיינע בהמות. 15און גאָט וועט אָפּטאָן פון
דיר יעטוועדער קראַנקשאַפט, און אַלע בייזע וויטאָקן פון
מִצרַיִם וואָס דו קענסט זיי, וועט ער ניט אַרויפטאָן אויף דיר,
נייערט ער וועט זיי געבן אויף אַלע דיינע שׂוֹנאים.
16און זאָלסט פאַרצערן אַלע אומות וואָס גאָט דיין האַר
גיט דיר; דיין אויג זאָל זיך ניט דערבאַרימען אויף זיי; און
זאָלסט ניט דינען זייערע געטער, וואָרום דאָס וועט דיר זיין
אַ שטרויכלונג. 17טאָמער וועסטו זאָגן אין דיין האַרצן: די־
דאָזיקע פעלקער זיינען מער פון מיר, ווי אַזוי וועל איך זיי קענען
פאַרטרייבן? 18זאָלסטו ניט מורא האָבן פאַר זיי; געדענקען
זאָלסטו געדענקען וואָס גאָט דיין האַר האָט געטאָן צו פַּרעהן און

צו גאַנץ מִצרַיִם; [19]די גרויסע פּרוּוונגען וואָס דיינע אויגן האָבן
געזען, און די צייכנס און די ווּנדער, און די שטאַרקע האַנט,
און דעם אויסגעשטרעקטן אָרעם, מיט וואָס גאָט דיין האַר האָט
דיך אַרויסגעצויגן; אַזוי וועט גאָט דיין האַר טאָן צו אַלע אומות
וואָס דו האָסט מורא פאַר זיי. [20]און אויך די האָרנבין וועט
גאָט דיין האַר אָנשיקן אויף זיי, ביז עס וועלן אונטערגיין די וואָס
זיינען געבליבן, און וואָס האָבן זיך באַהאַלטן פאַר דיר.
[21]זאָלסט זיך ניט שרעקן פאַר זיי, וואָרום יהוה דיין גאָט איז
צווישן דיר, אַ גרויסער און אַ פאָרכטיקער גאָט. [22]און גאָט
דיין האַר וועט אַרויסוואַרפן דידאָזיקע פעלקער פון פאַר דיר
ביסלאַכ־ביסלאַכווייז; טאָרסט זיי ניט פאַרטיליגן אויף גיך,
כדי די חיה פון פעלד זאָל זיך ניט מערן אויף דיר. [23]און גאָט
דיין האַר וועט זיי איבערגעבן צו דיר, און וועט זיי פאַרטומלען
אַ גרויס פאַרטומלעניש, ביז זיי וועלן פאַרטיליגט ווערן. [24]און
ער וועט געבן זייערע מלכים אין דיין האַנט, און וועסט אונטער־
ברענגען זייער נאָמען פון אונטערן הימל; קיינער וועט ניט
באַשטיין פאַר דיר, ביז דו וועסט זיי פאַרטיליגן. [25]זייערע
געשניצטע געטער זאָלט איר פאַרברענען אין פייער; זאָלסט ניט
גלוסטן דאָס זילבער און דאָס גאָלד אויף זיי, און צונעמען
פאַר זיך, כדי זאָלסט ניט געשטרויכלט ווערן דורך דעם;
וואָרום אַן אומווערדיקייט ביי גאָט דיין האַר איז דאָס. [26]און
זאָלסט ניט אַריינברענגען אַן אומווערדיקייט אין דיין הויז, און
ווערן חרם אַזוי ווי דאָס; מיאוסן זאָלסטו זיך מיאוסן מיט דעם,
און פאַראומווערדיקן זאָלסטו עס פאַראומווערדיקן, וואָרום
חרם איז דאָס.

ח [1]אַלדאָס געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט, זאָלט איר
היטן צו טאָן, כדי איר זאָלט לעבן, און זיך מערן, און
קומען און אַרבן דאָס לאַנד וואָס גאָט האָט צוגעשוואָרן אייערע

עלטערן. [2]און זאָלסט געדענקען דעם גאַנצן וועג וואָס גאָט
דיין האַר האָט דיך געפירט זינט פערציק יאָר דורכן מדבר,
כּדי דיך צו פּייניקן, דיך צו פּרוּוון, צו וויסן וואָס בײַ דיר אין
האַרצן, אויב דו וועסט היטן זיינע געבאָט אָדער ניט. [3]און ער
האָט דיך געפּייניקט, און דיך אויסגעהונגערט, און דיך
געשפּייזט מיט מָן, וואָס ניט דו האָסט דערפון געוווּסט, ניט דיינע
עלטערן האָבן געוווּסט; כּדי דיך צו לאָזן וויסן אַז ניט אויף
ברויט אַליין לעבט דער מענטש, נאָר אויף אַלץ וואָס קומט
אַרויס פון גאָטס מויל לעבט דער מענטש. [4]דיין קלייד איז
ניט אָפּגעטראָגן געוואָרן אויף דיר, און דיין פוס איז ניט אויפ-
געלאָפן, דורך די פערציק יאָר. [5]דרום זאָלסטו וויסן אין דיין
האַרצן, אַז אַזוי ווי אַ מאַן שטראָפט זיין קינד, שטראָפט דיך
גאָט דיין האַר. [6]און זאָלסט היטן די געבאָט פון גאָט דיין האַר,
צו גיין אין זיינע וועגן, און מורא צו האָבן פאַר אים. [7]וואָרום
גאָט דיין האַר ברענגט דיך אין אַ גוטן לאַנד, אַ לאַנד פון בעכן
וואַסער, קוואַלן, און טיפענישן, וואָס גייען אַרויס אויף באַרג
און טאָל; [8]אַ לאַנד פון ווייץ, און גערשט, און וויינשטאָקן,
און פייגן, און מילגרוימען; אַ לאַנד פון איילבערטן און
האָניק; [9]אַ לאַנד וואָס ניט אין אָרעמקייט וועסטו דרינען עסן
ברויט, וואָס דיר וועט גאָרנישט פעלן דרינען; אַ לאַנד וואָס
אירע שטיינער זיינען אייזן, און פון אירע בערג וועסטו האַקן
קופּער. [10]און וועסט עסן און וועסט זאַט זיין, און וועסט לויבן
גאָט דיין האַר, פאַר דעם גוטן לאַנד וואָס ער האָט דיר געגעבן.
[11]היט דיך, זאָלסט ניט פאַרגעסן אָן גאָט דיין האַר, ניט צו היטן
זיינע געבאָט און זיינע געזעצן און זיינע חוקים וואָס איך באַפעל
דיר היינט. [12]טאָמער, אַז דו וועסט עסן און וועסט זאַט זיין,
און וועסט בויען שיינע הייזער, און באַוווינען; [13]און דיינע
רינדער און דיינע שאָף וועלן זיך מערן, און זילבער און גאָלד

וועט זיך ביי דיר מערן, און אַלץ וואָס דו האָסט וועט זיך מערן;
[14]וועט זיך דערהייבן דיין האַרץ, און וועסט פֿאַרגעסן אָן
יהוה דיין גאָט וואָס האָט דיך אַרויסגעצויגן פֿון לאַנד מִצרַיִם,
פֿון דעם הויז פֿון קנעכטשאַפֿט; [15]וואָס האָט דיך געפֿירט דורך
דעם גרויסן און מוראדיקן מדבר, דורך פֿייערדיקע שלאַנגען און
שקאָרפּיאָנען, און אַ דאָרשטעניש וואָס אָן וואַסער; וואָס האָט
דיר אַרויסגעצויגן וואַסער פֿון קיזלשטיין; [16]וואָס האָט דיך
געשפּייזט אין דער מדבר מיט מָן, וואָס דיינע עלטערן האָבן
דערפֿון ניט געוווּסט; כּדי דיך צו פּייניקן, און כּדי דיך צו
פּרוּוון, דיך צו באַגוטיקן אין דיין לעצט; [17]און וועסט זאָגן
אין דיין האַרצן: מיין כּוח און די מאַכט פֿון מיין האַנט האָט מיר
פֿאַרשאַפֿט דעמדאָזיקן פֿאַרמעג; [18]זאָלסטו געדענקען גאָט
דיין האַר, וואָרום ער איז דער וואָס גיט דיר כּוח אָנצושאַפֿן
פֿאַרמעג, כּדי מקיים צו זיין זיין בונד וואָס ער האָט געשוואָרן
דיינע עלטערן, אַזוי ווי היינטיקן טאָג.
[19]און עס וועט זיין, אויב פֿאַרגעסן וועסטו פֿאַרגעסן אָן יהוה
דיין גאָט, און וועסט גיין נאָך פֿרעמדע געטער, און זיי דינען, און
זיך בוקן צו זיי, וואָרן איך אייך היינט, אַז אונטערגיין וועט איר
אונטערגיין. [20]אַזוי ווי די פֿעלקער וואָס גאָט מאַכט אונטער־
גיין פֿון פֿאַר אייך, אַזוי וועט איר אונטערגיין, דערפֿאַר וואָס
איר האָט ניט צוגעהערט צו דעם קָול פֿון גאָט אייער האַר.

ט [1]הער, ישׂראל, דו גייסט היינט אַריבער דעם יַרדן צו
קומען אַרבן אומות גרעסערע און שטאַרקערע פֿון דיר,
שטעט גרויסע און באַפֿעסטיקטע ביז אין הימל, [2]אַ פֿאָלק גרויס
און הויך, זין פֿון די עֲנָקים, וואָס דו ווייסט און וואָס דו האָסט
געהערט: ווער קען באַשטיין פֿאַר די זין פֿון עֲנָק? [3]זאָלסטו
וויסן זיין היינט אַז גאָט דיין האַר, ער איז דער וואָס גייט
אַריבער דיר פֿאַרויס, אַ פֿייער וואָס פֿאַרצערט; ער וועט זיי

פֿאַרטיליקן, און ער וועט זיי מאַכן אונטערטעניק פֿאַר דיר, און וועסט זיי פֿאַרטרײַבן, און וועסט זיי גיך אונטערברענגען, אַזוי ווי גאָט האָט דיר צוגעזאָגט. [4]זאָלסט ניט זאָגן אין דײַן האַרצן, ווען גאָט דײַן האַר וועט זיי אַרויסשטויסן פֿון פֿאַר דיר, אַזוי צו זאָגן: פֿאַר מײַן גערעכטיקייט האָט מיך גאָט געבראַכט צו אַרבן דאָסדאָזיקע לאַנד; ווען פֿאַר דער שלעכטיקייט פֿון די־דאָזיקע פֿעלקער פֿאַרטרײַבט זיי גאָט פֿון פֿאַר דיר. [5]ניט פֿאַר דײַן גערעכטיקייט, און פֿאַר דער רעכטפֿאַרטיקייט פֿון דײַן האַרצן, קומסטו אַרבן זייער לאַנד, נייערט פֿאַר דער שלעכטיקייט פֿון די־דאָזיקע פֿעלקער פֿאַרטרײַבט זיי גאָט דײַן האַר פֿון פֿאַר דיר; און כּדי מקיים צו זײַן דעם צוזאָג וואָס גאָט האָט געשוואָרן צו דײַנע עלטערן, צו אַברהמען, צו יצחקן, און צו יעקבן. [6]און זאָלסט וויסן זײַן, אַז ניט פֿאַר דײַן גערעכטיקייט גיט דיר גאָט דײַן האַר דאָסדאָזיקע גוטע לאַנד, עס צו אַרבן; וואָרום אַ האַרטנעקיק פֿאָלק ביסטו.

[7]געדענק, זאָלסט ניט פֿאַרגעסן, ווי דו האָסט דערצערנט גאָט דײַן האַר אין דער מדבר; פֿון דעם טאָג אָן וואָס דו ביסט אַרויסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצרַיִם, ביז אײַער קומען צו דעם־דאָזיקן אָרט, זײַט איר ווידערשפּעניקער געווען אַקעגן גאָט. [8]אויך אין חורֵב האָט איר דערצערנט גאָט, און גאָט איז געוואָרן אויפֿגעבראַכט אויף אײַך, אײַך צו פֿאַרטיליקן. [9]אַז איך בין אַרויפֿגעגאַנגען אויפֿן באַרג צו נעמען די שטיינערנע לוחות, די לוחות פֿון דעם בונד וואָס גאָט האָט מיט אײַך געשלאָסן, בין איך געבליבן אויפֿן באַרג פֿערציק טעג און פֿערציק נעכט; קיין ברויט האָב איך ניט געגעסן, און קיין וואַסער האָב איך ניט געטרונקען. [10]און גאָט האָט מיר געגעבן די צוויי שטיינערנע לוחות געשריבן מיט גאָטס פֿינגער, און אויף זיי איז געווען אַזוי ווי אַלע ווערטער וואָס גאָט האָט מיט אײַך גערעדט אויפֿן

בּאַרג פון מיטן פייער אין טאָג פון דער אײַנזאַמלונג. 11און עס
איז געווען צום סוף פון פערציק טעג און פערציק נעכט, האָט
מיר גאָט געגעבן די צוויי שטיינערנע לוחות, די לוחות פון בונד.
12און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: שטיי אויף, נידער אַראָפּ אויף
גיך פון דאַנען, וואָרום פאַרדאָרבן געוואָרן איז דיין פאָלק וואָס
דו האָסט אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם; זיי האָבן זיך גיך אָפּגעקערט
פון דעם וועג וואָס איך האָב זיי באַפוילן; זיי האָבן זיך געמאַכט
אַ געגאָסענעם געץ. 13און גאָט האָט צו מיר געזאָגט, אַזוי צו
זאָגן: איך האָב געזען דאָסדאָזיקע פאָלק, ערשט אַ האַרט־
נעקיק פאָלק איז עס. 14לאָז אָפּ פון מיר, און איך וועל זיי פאַר־
טיליגן, און וועל אָפּמעקן זייער נאָמען פון אונטערן הימל, און
איך וועל דיך מאַכן פאַר אַ פאָלק שטאַרקער און גרעסער פון
אים. 15האָב איך זיך אומגעקערט און האָב אַראָפּגענידערט
פון באַרג, און דער באַרג האָט געברענט אין פייער; און די
צוויי לוחות פון בונד זיינען געווען אויף מיינע ביידע הענט. 16און
איך האָב געזען, ערשט איר האָט געזינדיקט צו גאָט אייער האַר;
איר האָט אייך געמאַכט אַ געגאָסן קאַלב; איר האָט זיך גיך
אָפּגעקערט פון דעם וועג וואָס גאָט האָט אייך באַפוילן. 17האָב
איך אָנגענומען די צוויי לוחות, און האָב זיי אַראָפּגעוואָרפן
פון מיינע ביידע הענט, און האָב זיי צעבראָכן פאַר אייערע
אויגן. 18און איך האָב מיך אַנידערגעוואָרפן פאַר גאָט, אַזוי
ווי דאָס ערשטע מאָל, פערציק טעג און פערציק נעכט; קיין
ברויט האָב איך ניט געגעסן, און קיין וואַסער האָב איך ניט
געטרונקען; איבער אַל אייער זינד וואָס איר האָט געזינדיקט,
צו טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, אים צו דער־
צערענען; 19וואָרום איך האָב זיך געשראָקן פאַר דעם כּעס און
דעם גרימצאָרן וואָס גאָט האָט אויף אייך געצערנט, אייך צו
פאַרטיליגן. און גאָט האָט אויך דאָס מאָל צוגעהערט צו מיר.

[20]אויך אויף אַהרֹנען איז גאָט זייער אויפגעבראַכט געוואָרן,
אים צו פאַרטיליקן, און איך האָב מתפלל געווען אויך פאַר
אַהרֹנען אין יענער שעה. [21]און אײַער זינד, דאָס קאַלב וואָס איר
האָט געמאַכט, האָב איך גענומען, און האָב עס פאַרברענט אין
פײַער, און האָב עס צעשטויסן, גוט צעמאָלן, ביז וואַנען עס איז
געווען דין ווי שטויב; און איך האָב אַרײַנגעוואָרפן זײַן שטויב אין
דעם באַך וואָס נידערט אַראָפּ פון באַרג.—[22]אויך אין תַּבְעֵרָה,
און אין מַסָּה, און אין קִבְרוֹת־הַתַּאֲוָה, האָט איר דערצערנט
גאָט. [23]און אַז גאָט האָט אײַך געשיקט פון קָדֵש־בַּרְנֵעַ, אַזוי
צו זאָגן: גייט אַרויף און אַרבט דאָס לאַנד וואָס איך האָב אײַך
געגעבן, האָט איר ווידערשפעניקט דעם מויל פון גאָט אײַער
האַר, און איר האָט אים ניט געגלויבט, און ניט צוגעהערט צו
זײַן קָול. [24]ווידערשפעניקער זײַט איר געווען אַקעגן גאָט פון
דעם טאָג וואָס איך קען אײַך.—[25]אַזוי האָב איך מיך אַנידער־
געוואָרפן פאַר גאָט די פערציק טעג און די פערציק נעכט וואָס
איך האָב מיך אַנידערגעוואָרפן, וואָרום גאָט האָט גערעדט אײַך
צו פאַרטיליקן. [26]און איך האָב מתפלל געווען צו גאָט, און
האָב געזאָגט: גאָט דו האַר, זאָלסט ניט אומברענגען דײַן פאָלק
און דײַן אַרב, וואָס דו האָסט אויסגעלייזט מיט דײַן גרויסקייט,
וואָס דו האָסט אַרויסגעצויגן פון מִצְרַיִם מיט אַ שטאַרקער
האַנט. [27]געדענק דײַנע קנעכט, אַברהם, יצחק, און יעקב;
זאָלסט זיך ניט אומקוקן אויף דער האַרטקייט פון דעמדאָזיקן
פאָלק, און אויף זײַן שלעכטיקייט, און אויף זײַן זינד; [28]כדי
דאָס לאַנד וואָס דו האָסט אונדז אַרויסגעצויגן פון דאָרטן, זאָל
ניט זאָגן: ווײַל גאָט איז ניט ביכולת זיי צו ברענגען אין דעם
לאַנד וואָס ער האָט זיי צוגעזאָגט, און ווײַל ער האָט זיי פײַנט,
דרום האָט ער זיי אַרויסגעצויגן זיי צו טייטן אין דער מדבר.
[29]און זיי זײַנען דאָך דײַן פאָלק און דײַן אַרב, וואָס דו האָסט

אַרויסגעצויגן מיט דײַן גרויס שטאַרקייט און מיט דײַן אויס־
געשטרעקטן אָרעם.
י [1]אין יענער צײַט האָט גאָט צו מיר געזאָגט: האַק דיר אויס
צוויי שטײנערנע לוחות אַזוי ווי די ערשטע, און קום אַרויף
צו מיר אויפן באַרג; און זאָלסט דיר מאַכן אַ הילצערנעם אָרון.
[2]און איך וועל אויפשרײַבן אויף די לוחות די ווערטער וואָס
זײַנען געווען אויף די ערשטע לוחות וואָס דו האָסט צעבראָכן;
און וועסט זיי אַרײַנטאָן אין דעם אָרון. [3]האָב איך געמאַכט אַן
אָרון פון שִׁטים־האָלץ; און איך האָב אויסגעהאַקט צוויי
שטײנערנע לוחות אַזוי ווי די ערשטע, און איך בין אַרויפגעגאַנגען
אויפן באַרג מיט די צוויי לוחות אין מײַן האַנט. [4]און ער האָט
אויפגעשריבן אויף די לוחות אַזוי ווי דאָס פריערדיקע
געשריפט: די צען געבאָט וואָס גאָט האָט צו אײַך גערעדט אויפן
באַרג פון מיטן פײַער, אין טאָג פון דער אײַנזאַמלונג; און גאָט
האָט זיי מיר געגעבן. [5]און איך האָב זיך אומגעקערט און האָב
אַראָפּגענידערט פון באַרג, און איך האָב אַרײַנגעטאָן די לוחות
אין דעם אָרון וואָס איך האָב געמאַכט, און זיי זײַנען דאָרטן
געבליבן, אַזוי ווי גאָט האָט מיר באַפוילן.—[6]און די קינדער פון
ישׂראל האָבן געצויגן פון בְּאֵרֹות־בְּנֵי־יַעֲקָן קיין מוֹסֵרָה. דאָרטן
איז אַהרן געשטאָרבן, און איז דאָרטן באַגראָבן געוואָרן; און
זײַן זון אֶלְעָזָר איז געוואָרן כֹּהן אויף זײַן אָרט. [7]פון דאָרטן
האָבן זיי געצויגן קיין גודגוֹד, און פון גודגוֹד קיין יָטְבָה, אַ לאַנד
פון בעכן וואַסער.—[8]אין יענער צײַט האָט גאָט אָפּגעשיידט דעם
שבט לֵוִי צו טראָגן דעם אָרון פון גאָטס בונד, צו שטיין פאַר
גאָט, אים צו באַדינען, און צו בענטשן אין זײַן נאָמען, ביז אויף
הײַנטיקן טאָג. [9]דרום האָט דער לֵוִי ניט געקריגן קיין חלק
און קיין נחלה מיט זײַנע ברידער; גאָט איז זײַן נחלה, אַזוי ווי
גאָט דײַן האַר האָט אים צוגעזאָגט.—[10]און איך בין געבליבן אויפן

באַרג אַזוי ווי די פריערדיקע טעג, פערציק טעג און פערציק
נעכט, און גאָט האָט אויך דאָס מאָל צוגעהערט צו מיר; גאָט
האָט ניט געוואָלט דיך אומברענגען. [11]און גאָט האָט צו מיר
געזאָגט: שטיי אויף, גיי, צו ציען פאַרויס פאַרן פאָלק, כּדי
זיי זאָלן קומען און אַרבן דאָס לאַנד וואָס איך האָב געשוואָרן
זייערע עלטערן זיי צו געבן.

[12]און אַצונד, ישׂראל, וואָס פאַרלאַנגט גאָט דיין האַר פון דיר?
נאָר בלויז מורא צו האָבן פאַר גאָט דיין האַר, צו גיין אין אַלע
זיינע וועגן, און אים ליב צו האָבן, און צו דינען גאָט דיין האַר
מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער זעל; [13]צו היטן
די געבאָט פון גאָט און זיינע געזעצן, וואָס איך באַפעל דיר
היינט פון דיין טובה וועגן. [14]זע, צו גאָט דיין האַר געהערן
די הימלען, און די הימלען פון די הימלען, און די ערד און אַלץ
וואָס אויף איר. [15]נאָר צו דיינע עלטערן האָט גאָט געגלוסט,
זיי ליב צו האָבן, און ער האָט אויסדערוויילט זייער זאָמען
נאָך זיי—אײַך—פון אַלע פעלקער, אַזוי ווי היינטיקן טאָג.
[16]דרום זאָלט איר באַשניידן די פאָרהויט פון אײַער האַרצן,
און אײַער נאַקן זאָלט איר מער ניט האַרט מאַכן. [17]וואָרום
יהוה אײַער גאָט, ער איז דער גאָט פון געטער, און דער האַר
פון האַרן, דער גרויסער גאָט, דער שטאַרקער, און דער
פאָרכטיקער, וואָס שוינט ניט קיין פּנים, און נעמט ניט קיין שוחד.
[18]ער טוט גערעכטיקייט דעם יתום און דער אַלמנה, און האָט
ליב דעם פרעמדן, אים צו געבן ברויט און אַ קלייד. [19]און
איר זאָלט ליב האָבן דעם פרעמדן, וואָרום פרעמדע זייט איר
געווען אין לאַנד מִצרַיִם. [20]פאַר יהוה דיין גאָט זאָלסטו מורא
האָבן, אים זאָלסטו דינען, און אָן אים זאָלסטו זיך באַהעפטן,
און ביי זיין נאָמען זאָלסטו שווערן. [21]ער איז דיין לויב, און
ער איז דיין גאָט, וואָס האָט מיט דיר געטאָן די דאָזיקע גרויסע

און פּאָרכטיקע זאַכן, וואָס דיינע אויגן האָבן געזען. [22]מיט
זיבעציק נפשות האָבן דיינע עלטערן גענידערט קיין מִצרַיִם,
און אַצונד האָט גאָט דיין האַר דיך געמאַכט אַזוי ווי די שטערן
פון הימל אין פילקייט.
יא [1]דרום זאָלסטו ליב האָבן גאָט דיין האַר, און היטן זיין
היטונג, און זיינע חוקים און זיינע געזעצן און זיינע געבאָט,
אַלע טעג. [2]און איר דאַרפט וויסן היינט, אַז ניט מיט אייערע
קינדער [רעד איך], וואָס האָבן ניט געקענט און וואָס האָבן ניט
געזען די שטראָף פון גאָט אייער האַר, זיין גרויסקייט, און זיין
שטאַרקע האַנט, און זיין אויסגעשטרעקטן אָרעם, [3]און זיינע
צייכנס, און זיינע טואונגען וואָס ער האָט געטאָן אין מִצרַיִם
צו פַּרעה דעם מלך פון מִצרַיִם, און צו זיין גאַנצן לאַנד; [4]און
וואָס ער האָט געטאָן צו דעם חיל פון מִצרַיִם, צו זיינע פערד
און צו זיינע רייטוועגן, וואָס ער האָט געמאַכט פלייצן איבער
זיי די וואַסערן פון יַם־סוף, ווען זיי האָבן אייך נאָכגעיאָגט,
און גאָט האָט זיי אונטערגעבראַכט ביז אויף היינטיקן טאָג; [5]און
וואָס ער האָט געטאָן מיט אייך אין מדבר, ביז איר זייט געקומען
צו דעמדאָזיקן אָרט; [6]און וואָס ער האָט געטאָן צו דָתָן און
צו אֲבִירָם די זין פון אֱלִיאָב דעם זון פון ראובן, וואָס די ערד
האָט אויפגעמאַכט איר מויל, און האָט זיי איינגעשלונגען אין
מיטן פון גאַנץ ישׂראל, מיט זייערע הויזגעזינטן און זייערע
געצעלטן, און דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס הינטער זיי; [7]נייערט
אייערע אויגן האָבן געזען אַלדי גרויסע טואונג פון גאָט וואָס ער
האָט געטאָן. [8]דרום זאָלט איר היטן אַלדאָס געבאָט וואָס איך
געביט אייך היינט, כּדי איר זאָלט זיין שטאַרק, און קומען און
אַרבן דאָס לאַנד וואָס איר גייט אַריבער אַהין, עס צו אַרבן; [9]און
כּדי איר זאָלט מַאֲריך־יָמים זיין אויף דער ערד וואָס גאָט האָט
געשוואָרן אייערע עלטערן צו געבן זיי און זייער זאָמען—אַ לאַנד

וואָס פליסט מיט מילך און האָניק. 10וואָרום דאָס לאַנד וואָס
דו קומסט אַהין, עס צו אַרבן, איז ניט ווי דאָס לאַנד מִצרַיִם,
וואָס איר זייט פון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען, וואָס אַז דו האָסט
פאַרזייט דיין זאָמען, האָסטו באַוועסערט מיט דיין פוס, אַזוי ווי
אַ גאָרטן פון גרינס. 11נייערט דאָס לאַנד וואָס איר גייט
אַריבער אַהין, עס צו אַרבן, איז אַ לאַנד פון בערג און טאָלן;
פון רעגן פון הימל טרינקט עס וואַסער; 12אַ לאַנד וואָס גאָט
דיין האַר זאָרגט זיך אום דעם; תמיד זיינען די אויגן פון גאָט
דיין האַר דערויף פון אָנהייב יאָר ביז סָוף יאָר.
13און עס וועט זיין, אויב צוהערן וועט איר צוהערן צו מיינע
געבאָט וואָס איך געביט אַייך היינט, ליב צו האָבן גאָט אַייער
האַר, און אים צו דינען מיט אַייער גאַנצן האַרצן, און מיט אַייער
גאַנצער זעל, 14וועל איך געבן דעם רעגן פון אַייער לאַנד אין
זיין צייט, פרירעגן און שפעטרעגן, און וועסט איינזאַמלען
דיין תבואה, און דיין וויין, און דיין אייל. 15און איך וועל געבן
גראָז אין דיין פעלד פאַר דיין בהמה; און וועסט עסן און וועסט
זאַט זיין. 16היט אַייך, אַייער האַרץ זאָל ניט איבערגערעדט
ווערן, און איר וועט זיך אָפקערן, און דינען פרעמדע געטער,
און זיך בוקן צו זיי. 17וואָרום דער צאָרן פון גאָט וועט
גרימען אויף אַייך, און ער וועט פאַרשפאַרן די הימלען, אַז
קיין רעגן זאָל ניט זיין, און די ערד וועט ניט געבן איר פרוכט,
און איר וועט גיך אונטערגיין פון דעם גוטן לאַנד וואָס גאָט גיט
אַייך.
18און איר זאָלט אַריינטאָן מיינע דאָזיקע ווערטער אין
אַייער האַרצן, און אין אַייער זעל, און איר זאָלט זיי אָנבינדן פאַר
אַ צייכן אויף אַייער האַנט, און זיי זאָלן זיין פאַר אַ שטערנבאַנד
צווישן אַייערע אויגן. 19און איר זאָלט זיי לערנען אַייערע
קינדער, רעדנדיק דערפון ווען דו זיצסט אין דיין הויז, און ווען

דו גייסט אין וועג, און ווען דו לייגסט זיך, און ווען דו שטייסט
אויף. [20]און זאָלסט זיי אויפשרייבן אויף די ביישטידלאַך פון
דיין הויז, און אויף דיינע טויערן; [21]כדי אייערע טעג און די טעג
פון אייערע קינדער זאָלן זיך מערן אויף דער ערד וואָס גאָט
האָט געשוואָרן אייערע עלטערן זיי צו געבן, אַזוי ווי די טעג
פון די הימלען איבער דער ערד.
[22]וואָרום אויב היטן וועט איר היטן אַלדאָסדאָזיקע
געבאָט וואָס איך געביט אייך עס צו טאָן, ליב צו האָבן גאָט אייער
האַר, צו גיין אין אַלע זיינע וועגן, און זיך צו באַהעפטן אָן אים,
[23]וועט גאָט פאַרטרייבן אַלע דידאָזיקע פעלקער פון פאַר אייך,
און איר וועט אַרבן פעלקער גרעסערע און שטאַרקערע פון
אייך. [24]איטלאַכער אָרט וואָס אייער פוסטריט וועט דערויף
טרעטן, וועט געהערן צו אייך, פון דעם מדבר און דעם לבנון,
פון דעם טייך, דעם טייך פּרָת, און ביזן הינטערשטן ים, וועט
זיין אייער געמאַרק. [25]קיינער וועט ניט באַשטיין פאַר אייך;
גאָט אייער האַר וועט געבן אייער שרעק און אייער מורא אויף
אַלדעם לאַנד וואָס איר וועט טרעטן דערויף, אַזוי ווי ער האָט
אייך צוגעזאָגט.

רְאֵה

[26]זע, איך לייג פאַר אייך היינט אַ ברכה און אַ קללה;
[27]די ברכה, אויב איר וועט צוהערן צו די געבאָט פון גאָט
אייער האַר, וואָס איך געביט אייך היינט, [28]און די קללה, אויב
איר וועט ניט צוהערן צו די געבאָט פון גאָט אייער האַר, און
איר וועט זיך אָפּקערן פון דעם וועג וואָס איך באַפעל אייך
היינט, כדי צו גיין נאָך פרעמדע געטער, וואָס איר קענט ניט.
[29]און עס וועט זיין, אַז גאָט דיין האַר וועט דיך ברענגען אין
דעם לאַנד וואָס דו קומסט אַהין, עס צו אַרבן, זאָלסטו שטעלן

די ברכה אויפֿן באַרג גרזים, און די קללה אויפֿן באַרג עֵיבָל[א].
[30]יאָ, זיי זיינען אויף יענער זייט יַרדן הינטער דעם וועג צו זונ־
אונטערגאַנג צו, אין לאַנד פֿון דעם כּנַעֲני וואָס זיצט אין דעם
פּלוין, אַקעגן גִלגָל, לעבן די אייכנבוימער פֿון מוֹרֶה. [31]וואָרום
איר גייט אַריבער דעם יַרדן צו קומען אַרבן דאָס לאַנד
וואָס גאָט אייער האַר גיט אייך, און איר וועט עס אַרבן, און
זיך באַזעצן דרינען; [32]זאָלט איר היטן צו טאָן אַלע חוקים און
געזעצן וואָס איך לייג פֿאַר אייך היינט.

יב [1]דאָס זיינען די חוקים און די געזעצן וואָס איר זאָלט היטן צו
טאָן אין דעם לאַנד וואָס גאָט דער האַר פֿון דיינע עלטערן
האָט דיר געגעבן, עס צו אַרבן, אַלע טעג וואָס איר לעבט אויף
דער ערד. [2]אונטערברעגען זאָלט איר אונטערברעגען
אַלע ערטער וואָס די פֿעלקער וואָס איר ירשעט זיי האָבן
דאָרטן געדינט זייערע געטער, אויף די הויכע בערג, און אויף
די בערגלאַך, און אונטער יעטוועדער צווייגהאַפֿטיקן בוים.
[3]און איר זאָלט איינוואַרפֿן זייערע מזבחות, און צעברעכן
זייערע זיילשטיינער, און זייערע געצנבוימער זאָלט איר
פֿאַרברענען אין פֿייער, און זייערע געשניצטע געטער זאָלט
איר אָפּהאַקן, און איר זאָלט אונטערברעגען זייער נאָמען פֿון
יענעם אָרט. [4]איר זאָלט ניט טאָן אַזוי [ווי זיי], צו גאָט אייער האַר.
[5]נייערט צו דעם אָרט וואָס גאָט אייער האַר וועט אויסדער־
ווילן פֿון אַלע אייערע שבטים צו טאָן זיין נאָמען דאָרטן–צו
זיין רואונג זאָלט איר אייך ווענדן, און אַהין זאָלט איר גיין. [6]און
אַהין זאָלט איר ברענגען אייערע בראַנדאָפּפֿער און אייערע
שלאַכטאָפּפֿער, און אייערע מעשׂרס, און די אָפּשיידונג פֿון
אייער האַנט, און אייערע נדרים, און אייערע פֿרייוויליקע גאָבן,
און די ערשטלינגען פֿון אייערע רינדער און אייערע שאָף. [7]און

[א] זע כז, 11, א. וו.

איר זאָלט דאָרטן עסן פֿאַר גאָט אײַער האַר, און זיך פֿרייען
מיט דעם גאַנצן אויפֿטו פֿון אײַער האַנט, איר און אײַערע
הויזגעזינטן, לויט ווי גאָט דײַן האַר האָט דיך געבענטשט. [8]איר
זאָלט ניט טאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס מיר טוען דאָ הײַנט, איטלעכער
אַלץ וואָס איז רעכטפֿאַרטיק אין זײַנע אויגן; [9]וואָרום איר
זײַט ביז אַצונד ניט געקומען צו דער רו און צו דער אַרבונג וואָס
גאָט דײַן האַר גיט דיר. [10]אָבער אַז איר וועט אַריבערגיין דעם
יַרדן, און איר וועט זיך באַזעצן אין דעם לאַנד וואָס גאָט אײַער
האַר מאַכט אײַך אַרבן, און ער וועט אײַך באַרוען פֿון אַלע
אײַערע פֿײַנט פֿון רונד אַרום, און איר וועט זיצן אין זיכערקייט,
[11]זאָל זײַן: דער אָרט וואָס גאָט אײַער האַר וועט אים
אויסדערוויילן צו מאַכן רוען זײַן נאָמען דאָרטן, אַהין זאָלט
איר ברענגען אַלץ וואָס איך באַפֿעל אײַך: אײַערע בראַנד-
אָפּפֿער און אײַערע שלאַכטאָפּפֿער, אײַערע מעשׂרס, און די
אָפּשיידונג פֿון אײַער האַנט, און אַלע אײַערע געקליבענע
נדרים וואָס איר וועט מנדר זײַן צו גאָט. [12]און איר זאָלט זיך
פֿרייען פֿאַר גאָט אײַער האַר, איר, און אײַערע זין און אײַערע
טעכטער, און אײַערע קנעכט און אײַערע דינסטן, און דער לוי
וואָס אין אײַערע טויערן; וואָרום ער האָט ניט קיין חלק און
קיין נחלה בײַ אײַך. [13]היט דיך, זאָלסט ניט אויפֿברענגען דײַנע
בראַנדאָפּפֿער אין איטלעכן אָרט וואָס דו וועסט זען; [14]נײַערט
אין דעם אָרט וואָס גאָט וועט אויסדערוויילן אין איינעם פֿון
דײַנע שבֿטים, דאָרטן זאָלסטו אויפֿברענגען דײַנע בראַנד-
אָפּפֿער, און דאָרטן זאָלסטו טאָן אַלץ וואָס איך באַפֿעל דיר.
[15]אָבער מעגסט וויפֿיל דײַן האַרץ געלוסט שלאַכטן און
עסן פֿלייש אין אַלע דײַנע טויערן, ווי נאָך דער מזל-ברכה פֿון
גאָט דײַן האַר וואָס ער האָט דיר געגעבן; דער אומרייִנער אַזוי
ווי דער רייִנער מעג עס עסן, אַזוי ווי אַ הירש און ווי אַ הינד.

16 נאָר דאָס בלוט זאָלט איר ניט עסן; אויף דער ערד זאָלסטו
עס אויסגיסן אַזוי ווי וואַסער.
17 טאָרסט ניט עסן אין דיינע טויערן דעם מעשׂר פון דיין
תבואה און דיין וויין און דיין אייל, און די ערשטלינגען פון דיינע
רינדער און דיינע שאָף, און אַלע נדרים וואָס דו וועסט מנדר
זיין, און דיינע פרייוויליקע גאָבן, און די אָפּשיידונג פון דיין
האַנט; 18 נייערט פאַר גאָט דיין האַר זאָלסטו עס עסן, אין דעם
אָרט וואָס גאָט דיין האַר וועט אים אויסדערוויילן, דו, און דיין
זון און דיין טאָכטער, און דיין קנעכט און דיין דינסט, און דער
לֵוִי וואָס אין דיינע טויערן. און זאָלסט זיך פרייען פאַר גאָט
דיין האַר מיט דעם גאַנצן אויפטו פון דיין האַנט. 19 היט דיך,
זאָלסט ניט פאַרלאָזן דעם לֵוִי, אַלע טעג אויף דיין לאַנד.
20 אַז גאָט דיין האַר וועט דערברייטערן דיין געמאַרק, אַזוי
ווי ער האָט דיר צוגעזאָגט, און וועסט זאָגן: „לאָמיך עסן פלייש",
ווייל דיין האַרץ וועט געלוסטן צו עסן פלייש, מעגסטו עסן
פלייש וויפיל דיין האַרץ געלוסט. 21 אויב עס וועט זיין וויט פון
דיר דער אָרט וואָס גאָט דיין האַר וועט אויסדערוויילן צו טאָן
זיין נאָמען דאָרטן, זאָלסטו שלאַכטן פון דיינע רינדער און פון
דיינע שאָף וואָס גאָט האָט דיר געגעבן, אַזוי ווי איך האָב דיר
באַפוילן, און עסן אין דיינע טויערן וויפיל דיין האַרץ געלוסט.
22 אָבער ווי מע עסט אַ הירש און אַ הינד, אַזוי זאָלסטו עס עסן;
דער אומריינער אין איינעם מיטן ריינעם מעג עס עסן. 23 נאָר
זיי פעסט ניט צו עסן דאָס בלוט, וואָרום דאָס בלוט איז דאָס
לעבן, און טאָרסט ניט עסן דאָס לעבן מיטן פלייש. 24 זאָלסט
עס ניט עסן; אויף דער ערד זאָלסטו עס אויסגיסן אַזוי ווי
וואַסער. 25 זאָלסט עס ניט עסן, כדי עס זאָל גוט זיין דיר און
דיינע קינדער נאָך דיר, אַז דו וועסט טאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק
אין די אויגן פון גאָט.

26 נאָר דיינע געהייליקטע זאַכן וואָס וועלן זיין ביי דיר,
און דיינע נדרים, זאָלסטו נעמען און גיין צו דעם אָרט וואָס
גאָט וועט אויסדערוויילן; 27 און זאָלסט מאַכן דיינע בראַנד־
אָפּפער, דאָס פלייש און דאָס בלוט, אויף דעם מזבח פון גאָט
דיין האַר; און דאָס בלוט פון דיינע שלאַכטאָפּפער זאָל אויס־
געגאָסן ווערן אויף דעם מזבח פון גאָט דיין האַר, און דאָס
פלייש זאָלסטו עסן. 28 היט און זאָלסט געהאָרכן אַלע דידאָזיקע
ווערטער וואָס איך באַפעל דיר, כּדי עס זאָל גוט זיין דיר און
דיינע קינדער נאָך דיר ביז אייביק, אַז דו וועסט טאָן וואָס איז
גוט און רעכטפאַרטיק אין די אויגן פון גאָט דיין האַר.

29 אַז גאָט דיין האַר וועט פאַרשניידן די פעלקער וואָס דו
קומסט אַהין, זיי צו פאַרטרייבן פון פאַר דיר, און וועסט זיי
ירשענען, און זיך באַזעצן אין זייער לאַנד, 30 היט דיך, זאָלסט
ניט געשטרויכלט ווערן זיי נאָכצוטאָן, נאָכדעם ווי זיי וועלן
פאַרטיליגט ווערן פון פאַר דיר, און זאָלסט ניט נאָכפרעגן נאָך
זייערע געטער, אַזוי צו זאָגן: ווי פלעגן דידאָזיקע פעלקער
דינען זייערע געטער? טאָ לאָמיך אויך אַזוי טאָן. 31 זאָלסט ניט
טאָן אַזוי צו יהוה דיין גאָט; וואָרום יעטוועדער אומווערדיקייט
פון יהוה, וואָס ער האָט פיינט, האָבן זיי געטאָן צו זייערע געטער;
וואָרום אַפילו זייערע זין און זייערע טעכטער פאַרברענען
זיי אין פייער צו זייערע געטער.

יג 1 אַלדאָס וואָרט וואָס איך באַפעל אייך, דאָס זאָלט איר
היטן צו טאָן; זאָלסט ניט צולייגן דערצו, און זאָלסט ניט
מינערן דערפון.

2 אַז צווישן דיר וועט אויפשטיין אַ נביא, אָדער אַ חלומער
פון חלומות, און ער וועט דיר געבן אַ צייכן אָדער אַ וווּנדער–
3 און דער צייכן און דאָס וווּנדער וואָס ער האָט דיר פאַרויס־
געזאָגט, וועט אָנקומען–אַזוי צו זאָגן: לאָמיר גיין נאָך פרעמדע

געטער—וואָס דו קענסט ניט—און לאָמיר זיי דינען; [4]זאָלסטו
ניט צוהערן צו די ווערטער פון יענעם נביא, אָדער יענעם
חלומער פון חלומות, וואָרום דאָס פּרוווט אײַך יהוה אײַער גאָט,
כּדי צו וויסן אויב איר האָט ליב יהוה אײַער גאָט מיט אײַער
גאַנצן האַרצן און מיט אײַער גאַנצער זעל. [5]נאָך יהוה אײַער
גאָט זאָלט איר גיין, און פאַר אים זאָלט איר מורא האָבן,
און זײַנע געבאָט זאָלט איר היטן, און צו זײַן קָול זאָלט איר
צוהערן, און אים זאָלט איר דינען, און אָן אים זאָלט איר זיך
באַהעפטן. [6]און יענער נביא אָדער יענער חלומער פון חלומות
זאָל געטייט ווערן, ווײַל ער האָט גערעדט אָפּקערונג קעגן
יהוה אײַער גאָט, וואָס האָט אײַך אַרויסגעצויגן פון לאַנד
מִצרַיִם, און וואָס האָט דיך אויסגעלייזט פון דעם הויז פון
קנעכטשאַפט—כּדי דיך אַראָפּצופירן פון דעם וועג וואָס יהוה
דײַן גאָט האָט דיר באַפוילן צו גיין אין אים. און זאָלסט אויס־
ראַמען דאָס בייז פון צווישן דיר.
[7]אַז דײַן ברודער, דער זון פון דײַן מוטער, אָדער דײַן
זון, אָדער דײַן טאָכטער, אָדער די ווײַב פון דײַן בוזעם, אָדער
דײַן חבר, וואָס איז אַזוי ווי דײַן אייגן זעל, וועט דיך אָנרעדן
אין פאַרבאָרגעניש, אַזוי צו זאָגן: לאָמיר גיין און דינען פרעמדע
געטער—וואָס ניט דו האָסט געקענט, ניט דײַנע עלטערן;
[8]פון די געטער פון די פעלקער וואָס אַרום אײַך, פון די וואָס
זײַנען נאָענט צו דיר, אָדער פון די וואָס זײַנען ווייט פון דיר, פון
עק ערד ביז עק ערד—[9]זאָלסטו ניט אײַנוויליקן צו אים, און
ניט צוהערן צו אים, און דײַן אויג זאָל אים ניט שוינען, און זאָלסט
זיך ניט דערבאַרימען, און אים ניט פאַרדעקן. [10]נייערט הרגען
זאָלסטו אים הרגען; דײַן האַנט זאָל זײַן אויף אים די ערשטע
אים צו טייטן, און דערנאָך די האַנט פון גאַנצן פאָלק. [11]און
זאָלסט אים פאַרוואַרפן מיט שטיינער, און ער זאָל שטאַרבן,

דערפאַר וואָס ער האָט דיך געזוכט אַראָפּצופירן פון גאָט דיין
האַר, וואָס האָט דיך אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, פון דעם
הויז פון קנעכטשאַפט. 12 און גאַנץ ישׂראל וועלן הערן און
וועלן מורא האָבן, און וועלן מער ניט טאָן אַזוי ווי דידאָזיקע
שלעכטע זאַך צווישן דיר.

13 אַז דו וועסט הערן אין איינער פון דיינע שטעט וואָס גאָט
דיין האַר גיט דיר, צו וווינען דאָרטן, אַזוי צו זאָגן: 14 עס זיינען
אַרויסגעטרעטן נידערטרעכטיקע לייט פון צווישן דיר, און
האָבן אַראָפּגעפירט די באַוווינער פון זייער שטאָט, אַזוי צו זאָגן:
לאָמיר גיין און דינען פרעמדע געטער—וואָס איר קענט ניט;
15 און וועסט נאָכזוכן און אויספאָרשן און גוט נאָכפרעגן, ערשט
די זאַך איז אמת ריכטיק, דידאָזיקע אומווערדיקייט איז געטאָן
געוואָרן צווישן דיר, 16 זאָלסטו שלאָגן דערשלאָגן די באַוווינער
פון דערדאָזיקער שטאָט מיטן שאַרף פון שווערד; פאַרוויסט
זי–אַלע וואָס אין איר, און אירע בהמות, מיטן שאַרף פון
שווערד. 17 און איר גאַנצן זאַקרויב זאָלסטו צונויפקלייבן אין
מיטן פון איר מאַרק, און פאַרברענען אין פייער די שטאָט מיט
איר גאַנצן זאַקרויב, אין גאַנצן צו גאָט דיין האַר, און זי זאָל זיין
אַן אייביקער חורבה־הויפן; זי זאָל מער ניט אָפּגעבויט ווערן.
18 און קיין שום זאַך פון דעם חרם זאָל זיך ניט אָנקלעפּן אין דיין
האַנט, כּדי גאָט זאָל זיך אָפּקערן פון זיין גרימצאָרן, און דיר
שענקען דערבאַרימונג, און זיך דערבאַרימען אויף דיר, און
דיך מערן, אַזוי ווי ער האָט געשוואָרן צו דיינע עלטערן; 19 אַז
דו וועסט צוהערן צו דעם קָול פון גאָט דיין האַר, צו היטן אַלע
זיינע געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט, צו טאָן וואָס איז
רעכטפאַרטיק אין די אויגן פון גאָט דיין האַר.

יד 1 קינדער זייט איר צו גאָט אייער האַר; איר זאָלט אייך
ניט איינשניידן, און ניט מאַכן אַ פליך צווישן אייערע אויגן,

נאָך אַ טויטן. [2]וואָרום אַ הייליק פֿאָלק ביסטו בײַ גאָט דײַן האַר, און דיך האָט גאָט אויסדערוויילט אים צו זײַן פֿאַר אַן אייגן פֿאָלק, פֿון אַלע פֿעלקער וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד.

[3]זאָלסט ניט עסן קיין אומווערדיקייט. [4]דאָס זײַנען די בהמות וואָס איר מעגט עסן: אַן אָקס, אַ שעפּס, און אַ ציג, [5]אַ הינד, און אַ הירש, און אַ דאַמהירש, און אַ שטיינבאָק, און אַ גאַזעל, און אַ ווילדציג, און אַ באַרגשעפּס. [6]און איטלאַכע בהמה וואָס איז באַקלויט מיט קלויען, און זי זײַנען בײַ איר צעשפּאָלטן אויף צוויי קלויען, וואָס איז מַעֲלֶה־גֵרָה צווישן בהמות, זי מעגט איר עסן. [7]אָבער דיזאָזיקע טאָרט איר ניט עסן פֿון די וואָס זײַנען מַעֲלֵה־גֵרָה, און פֿון די וואָס זײַנען באַקלויט מיט צעשפּאָלטענע קלויען: דעם קעמל, און דעם האָז, און דעם קיניגל, ווײַל מַעֲלֵה־גֵרָה זײַנען זיי, אָבער מיט קלויען זײַנען זיי ניט באַקלויט; זיי זײַנען אומריין פֿאַר אײַך. [8]און דעם חזיר, ווײַל באַקלויט מיט קלויען איז ער, אָבער ניט מַעֲלֵה־גֵרָה; ער איז אומריין פֿאַר אײַך. פֿון זייער פֿלייש טאָרט איר ניט עסן, און אָן זייער נבֵלה טאָרט איר זיך ניט אָנרירן.

[9]דיזאָזיקע מעגט איר עסן פֿון אַלץ וואָס אין וואַסער: אַלץ וואָס האָט פֿלוספֿעדערן און שופּן מעגט איר עסן; [10]און אַלץ וואָס האָט ניט פֿלוספֿעדערן און שופּן טאָרט איר ניט עסן; דאָס איז אומריין פֿאַר אײַך.

[11]יעטוועדער ריינעם עוֹף מעגט איר עסן. [12]און דאָס זײַנען די וואָס איר טאָרט פֿון זיי ניט עסן: דער אָדלער, און דער ביינברעכער, און דער שוואַרצאָדלער; [13]און די ווײַ, און דער פֿאַלקפֿויגל, און דער האַביך לויט זײַנע מינים; [14]און יעטוועדער ראָב לויט זײַנע מינים; [15]און דער שטרויספֿויגל, און דער נאַכטשפּאַרבער, און דער ים־פֿויגל, און דער שפּאַרבער לויט

זײַנע מינים; 16די אַייל, און די שטאָקאַייל, און דער אוהו; 17און
דער פעליקאַן, און דער גַייער, און דער פישפרעסער; 18און
דער שטאָרך, און דער בושל לויט זײַנע מינים, און דער
אויערהאָן, און די פלעדערמויז. 19און יעטוועדער געפליגלטע
ווידמענונג איז אומריין פאַר אײַך; זיי טאָרן ניט געגעסן ווערן.
20יעטוועדער ריינעם עוף מעגט איר עסן.
21איר זאָלט ניט עסן קיין נבֵלה; דעם אײַנגעוואַנדערטן
וואָס אין דײַנע טויערן מעגסטו עס אַוועקגעבן, ער זאָל עס
עסן; אָדער פאַרקויפן צו אַ פרעמדן; וואָרום אַ הייליק פאָלק
ביסטו ביי גאָט דײַן האַר.
זאָלסט ניט קאָכן אַ ציקעלע אין זײַן מוטערס מילך.

22מעשׂרן זאָלסטו מעשׂרן דעם גאַנצן אײַנטראָג פון דײַן
זריעה, וואָס קומט אַרויס פון דײַן פעלד יאָריערלאַך. 23און
זאָלסט עסן פאַר גאָט דײַן האַר, אין דעם אָרט וואָס ער וועט
אויסדערוויילן צו מאַכן רוען זײַן נאָמען דאָרטן, דעם מעשׂר פון
דײַן תבואה, פון דײַן ווײַן, און פון דײַן אייל, און די ערשטלינגען
פון דײַנע רינדער און דײַנע שאָף, כּדי זאָלסט לערנען מורא
צו האָבן פאַר גאָט דײַן האַר אַלע טעג. 24און אויב דער וועג
וועט זײַן צו פיל פאַר דיר, אויב דו וועסט עס ניט קענען
אַוועקטראָגן, ווײַל דער אָרט וואָס גאָט דײַן האַר וועט אים אויס־
דערוויילן צו טאָן זײַן נאָמען דאָרטן, וועט זײַן צו ווײַט פאַר
דיר, אַז גאָט דײַן האַר וועט דיך בענטשן, 25זאָלסטו עס מאַכן
צו געלט, און נעמען דאָס געלט אײַנגעבונדן אין דײַן האַנט,
און גיין צו דעם אָרט וואָס גאָט דײַן האַר וועט אים אויס־
דערוויילן; 26און זאָלסט אויסגעבן דאָס געלט אויף אַלץ וואָס דײַן
האַרץ וועט געלוסטן, אויף רינדער און אויף שאָף און אויף ווײַן
און אויף געטראַנק, און אויף אַלץ וואָס דײַן האַרץ פאַרלאַנגט
דיר; און זאָלסט דאָרטן עסן פאַר גאָט דײַן האַר, און זיך פרייען,

דו און דיין הויגעזינט. [27]און דעם לֵוִי וואָס אין דיינע טויערן,
אים זאָלסטו ניט פאַרלאָזן, וואָרום ער האָט ניט קיין חלק און
קיין נחלה ביי דיר.

[28]צום סוף פון אַלע דריי יאָר–אין יענעם יאָר זאָלסטו
אַרויסטראָגן דעם גאַנצן מעשׂר פון דיין תבואה, און אַוועק
לייגן אין דיינע טויערן. [29]און עס זאָל קומען דער לֵוִי, ווייל
ער האָט ניט קיין חלק און קיין נחלה ביי דיר, און דער
פרעמדער, און דער יתום, און די אַלמנה, וואָס אין דיינע
טויערן, און זיי זאָלן עסן און זאַט זיין, כּדי גאָט דיין האַר זאָל
דיך בענטשן אין יעטוועדער טואונג פון דיין האַנט וואָס דו
וועסט טאָן.

טו [1]צום סוף פון אַלע זיבן יאָר זאָלסטו מאַכן שמיטה. [2]און
דאָס איז דער דין פון שמיטה: יעטוועדער בעל־חוב זאָל
אָפּלאָזן וואָס ער האָט געליען זיין חבר; ער זאָל ניט מאָנען פון
זיין חבר און זיין ברודער, ווען מע האָט אויסגערופן שמיטה צו
גאָט. [3]פון דעם פרעמדן מעגסטו מאָנען, אָבער פון וואָס דיר
קומט ביי דיין חבר זאָלסטו אָפּלאָזן דיין האַנט. [4]פון דעסטוועגן
וועט ניט זיין ביי דיר אַן אביון, וואָרום בענטשן וועט דיך
גאָט בענטשן אין דעם לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר פאַר
אַ נחלה, עס צו אַרבן; [5]אויב נאָר צוהערן וועסטו צוהערן צו
דעם קול פון גאָט דיין האַר, צו היטן צו טאָן אַלדאָסדאָזיקע
געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט. [6]וואָרום גאָט דיין האַר
וועט דיך בענטשן אַזוי ווי ער האָט דיר צוגעזאָגט, און וועסט
אַנטלייען צו פיל פעלקער, און דו אַליין וועסט ניט לייען, און
וועסט געוועלטיקן איבער פיל פעלקער, און איבער דיר וועט
מען ניט געוועלטיקן.

[7]אַז ביי דיר וועט זיין אַן אביון, איינער פון דיינע ברידער,
אין איינעם פון דיינע טויערן, אין דיין לאַנד וואָס גאָט דיין האַר

גיט דיר, זאָלסטו ניט האַרט מאַכן דיין האַרץ, און ניט צודריקן
דיין האַנט פאַר דיין ברודער דעם אביון. [8]נייערט עפענען
זאָלסטו אים עפענען דיין האַנט, און אַנטלייען זאָלסטו אים
אַנטלייען גענוג פאַר זיין באַדערפעניש וואָס ער באַדאַרף. [9]היט
דיך, עס זאָל ניט זיין אין דיין האַרצן אַ בייזער געדאַנקען, אַזוי
צו זאָגן: דאָס זיבעטע יאָר, דאָס יאָר פון שמיטה, דערנעענטערט
זיך; און דיין אויג וועט זיין שלעכט צו דיין ברודער דעם אביון,
און וועסט אים ניט געבן, און ער וועט רופן איבער דיר צו גאָט,
און אויף דיר וועט זיין אַ זינד. [10]געבן זאָלסטו אים געבן, און
דיין האַרץ זאָל ניט פאַרדריסן ווען דו גיסט אים, וואָרום
פון וועגן דערדאָזיקער זאַך וועט דיך גאָט דיין האַר בענטשן
אין אַלץ וואָס דו טוסט, און אין אַלץ צו וואָס דיין האַנט נעמט
זיך. [11]וואָרום עס וועט ניט אויסגיין אַן אביון פון לאַנד; דרום
באַפעל איך דיר, אַזוי צו זאָגן: עפענען זאָלסטו עפענען דיין
האַנט צו דיין ברודער, צו דיין אָרעמאַן און צו דיין אביון אין
דיין לאַנד.

[12]אַז דיין ברודער, אַ איד, אָדער אַ אידישע פרוי, וועט
זיך פאַרקויפן צו דיר, זאָל ער דיר דינען זעקס יאָר, און אויפן
זיבעטן זאָלסטו אים אַרויסלאָזן פריי פון דיר. [13]און אַז דו
לאָזט אים אַרויס פריי פון דיר, זאָלסטו אים ניט אַרויסלאָזן
מיט ליידיקן; [14]באַשענקען זאָלסטו אים באַשענקען פון דיינע
שאָף, און פון דיין שייער, און פון דיין קעלטער; מיט וואָס גאָט
דיין האַר האָט דיך געבענטשט, דערפון זאָלסטו אים געבן.
[15]און זאָלסט געדענקען אַז אַ קנעכט ביסטו געווען אין לאַנד
מִצרַיִם, און גאָט דיין האַר האָט דיך אויסגעלייזט; דרום באַפעל
איך דיר היינט דידאָזיקע זאַך. [16]און עס וועט זיין, אַז ער
וועט זאָגן צו דיר: איך וויל ניט אַוועקגיין פון דיר; ווייל ער
האָט ליב דיך און דיין הויזגעזינט, וואָרום אים איז גוט ביי דיר,

17 זאָלסטו נעמען אַן אָל, און דורכשטעכן זיין אויער ביז אין
טיר, און ער זאָל דיר זיין אַן אייביקער קנעכט; און אויך צו
דיין דינסט זאָלסטו טאָן אַזוי. 18 עס זאָל ניט שווער זיין אין
דיינע אויגן, ווען דו לאָזט אים אַרויס פריי פון דיר, וואָרום
טאָפּל ווי פאַר דעם לוין פון אַ לוינאַרבעטער האָט ער דיר
געדינט זעקס יאָר; און גאָט דיין האַר וועט דיך בענטשן אין
אַלץ וואָס דו וועסט טאָן.

19 יעטוועדער ערשטלינג אַ זָכר וואָס וועט געבאָרן ווערן
צווישן דיינע רינדער און צווישן דיינע שאָף, זאָלסטו הייליקן צו
גאָט דיין האַר; זאָלסט ניט אַרבעטן מיט דעם בכור פון דיינע
אָקסן, און ניט שערן דעם בכור פון דיינע שאָף. 20 פאַר גאָט דיין
האַר זאָלסטו אים עסן יאָר אין יאָר, אין דעם אָרט וואָס גאָט וועט
אויסדערוויילן, דו און דיין הויזגעזינט. 21 און אויב ער וועט
זיין מיט אַ מום, אַ הינקעדיקער, אָדער אַ בלינדער—מיט
וואָסער עס איז בייזן מום, זאָלסטו אים ניט שלאַכטן צו גאָט דיין
האַר. 22 אין דיינע טויערן זאָלסטו אים עסן, דער אומריינער
אין איינעם מיט דעם ריינעם, אַזוי ווי אַ הירש און ווי אַ הינד.
23 נאָר זיין בלוט זאָלסטו ניט עסן; אויף דער ערד זאָלסטו עס
אויסגיסן אַזוי ווי וואַסער.

טז 1 היט אָפּ דעם חודש אָביב, און זאָלסט מאַכן דעם קרבן
פּסח צו גאָט דיין האַר, וואָרום אין חודש אָביב האָט דיך
גאָט דיין האַר אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, ביי נאַכט. 2 און
זאָלסט שלאַכטן דעם קרבן־פּסח צו גאָט דיין האַר, פון שאָף
אָדער פון רינדער, אין דעם אָרט וואָס גאָט וועט אויסדערוויילן
צו מאַכן רוען זיין נאָמען דאָרטן. 3 זאָלסט ניט עסן דערביי
חמץ; זיבן טעג זאָלסטו עסן דערביי מצות, ברויט פון נויט,
וואָרום אין געאײַל ביסטו אַרויסגעגאַנגען פון לאַנד מִצרַיִם;
כדי זאָלסט געדענקען דעם טאָג פון דיין אַרויסגיין פון לאַנד

מִצרַיִם, אַלע טעג פון דיין לעבן. [4]און עס זאָל ניט געזען ווערן
בײַ דיר זויערטייג אין דיין גאַנצן גבול זיבן טעג; און עס זאָל
ניט איבערנעכטיקן ביז אין דער פרי פון דעם פלייש וואָס דו
וועסט שלאַכטן אין אָוונט פון ערשטן טאָג. [5]טאָרסט ניט
שלאַכטן דעם קָרבן־פֶּסַח אין איינעם פון דיינע טויערן וואָס גאָט
דיין האַר גיט דיר. [6]נייערט אין דעם אָרט וואָס גאָט דיין האַר
וועט אויסדערוויילן אויף צו מאַכן רוען זיין נאָמען, דאָרטן
זאָלסטו שלאַכטן דעם קָרבן־פֶּסַח, אין אָוונט ווי די זון גייט
אונטער, אין דער צייט פון דיין אַרויסגיין פון מִצרַיִם. [7]און
זאָלסט אים בראָטן און עסן אין דעם אָרט וואָס גאָט דיין האַר
וועט אים אויסדערוויילן; און אין דער פרי זאָלסטו זיך אומקערן,
און גיין צו דיינע געצעלטן. [8]זעקס טעג זאָלסטו עסן מצות, און
אויפן זיבעטן טאָג זאָל זיין אַ הייליקע אײַנזאַמלונג צו גאָט דיין
האַר; זאָלסט ניט טאָן קיין אַרבעט.

[9]זיבן וואָכן זאָלסטו דיר ציילן; פון ווען מע לאָזט אַראָפּ
אַ שניידמעסער אויף דער תבואה זאָלסטו אָנהייבן ציילן זיבן
וואָכן. [10]און זאָלסט מאַכן דעם יָום־טוב פון שבועות[א] צו גאָט
דיין האַר, ווי נאָך דער פרייער גאָב פון דיין האַנט, וואָס דו
וועסט געבן, לויט ווי גאָט דיין האַר וועט דיך בענטשן. [11]און
זאָלסט זיך פרייען פאַר גאָט דיין האַר, דו, און דיין זון און דיין
טאָכטער, און דיין קנעכט און דיין דינסט, און דער לֵוִי וואָס
אין דיינע טויערן, און דער פרעמדער, און דער יָתום, און די
אַלמנה, וואָס צווישן דיר—אין דעם אָרט וואָס גאָט דיין האַר
וועט אויסדערוויילן צו מאַכן רוען זיין נאָמען דאָרטן. [12]און
זאָלסט געדענקען אַז אַ קנעכט ביסטו געווען אין מִצרַיִם, און
זאָלסט אָפּהיטן און טאָן די דאָזיקע געזעצן.

[13]דעם יָום־טוב פון סוכות זאָלסטו דיר מאַכן זיבן טעג, ווען
דו זאַמלסט איין פון דיין שייער און פון דיין קעלטער. [14]און

[א] וואָכן.

זאָלסט זיך פרייען אין דיין יום־טוב, דו, און דיין זון און דיין טאָכטער, און דיין קנעכט און דיין דינסט, און דער לֵוִי, און דער פרעמדער, און דער יתום, און די אַלמנה, וואָס אין דיינע טויערן. [15]זיבן טעג זאָלסטו האַלטן יום־טוב צו גאָט דיין האַר אין דעם אָרט וואָס גאָט וועט אויסדערוויילן; וואָרום גאָט דיין האַר וועט דיך בענטשן אין דיין גאַנצן אַיינקום, און אין יעטוועדער טואונג פון דיינע הענט, און וועסט זיין לויטער פריילאַך.

[16]דריי מאָל אין יאָר זאָלן אַלע דיינע מאַנספאַרשוינען זיך ווייזן פאַר גאָט דיין האַר, אין דעם אָרט וואָס ער וועט אויס־דערוויילן: אין דעם יום־טוב פון מצות, און אין דעם יום־טוב פון שבועות, און אין דעם יום־טוב פון סוכות; און מע זאָל זיך ניט ווייזן פאַר גאָט מיט ליידיקן; [17]איטלאַכער לויט דער גאָב פון זיין האַנט, ווי נאָך דער מזל־ברכה פון גאָט דיין האַר, וואָס ער האָט דיר געגעבן.

שׁוֹפְטִים

[18]ריכטער און אויפזעער זאָלסטו דיר מאַכן אין אַלע דיינע טויערן, וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, לויט דיינע שבטים; און זיי זאָלן משפטן דאָס פאָלק מיט אַ גערעכטן משפט. [19]זאָלסט ניט פאַרדרייען אַ משפט; זאָלסט ניט דערקענען קיין פנים, און ניט נעמען שוחד, וואָרום שוחד מאַכט בלינד די אויגן פון קלוגע, און פאַרקרימט די ווערטער פון גערעכטע. [20]נאָך גערעכטיקייט, נאָך גערעכטיקייט זאָלסטו זיך יאָגן, כדי זאָלסט לעבן און אַרבן דאָס לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר.

[21]זאָלסט דיר ניט פלאַנצן אַ געצנבוים פון אַ שום האָלץ לעבן דעם מזבח פון גאָט דיין האַר, וואָס דו וועסט דיר מאַכן.

[22]און זאָלסט דיר ניט אויפשטעלן אַ זיילשטיין, וואָס גאָט דיין
האַר האָט פיינט.
יז [1]זאָלסט ניט שלאַכטן צו גאָט דיין האַר אַן אָקס אָדער אַ
שעפּס וואָס אין אים איז דאָ אַ מום, עפּעס אַ שלעכטע
זאַך; וואָרום אַן אומווערדיקייט ביי גאָט דיין האַר איז דאָס.
[2]אַז עס וועט געפונען ווערן צווישן דיר, אין איינעם פון
דיינע טויערן וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, אַ מאַן אָדער אַ פרוי
וואָס וועט טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט דיין האַר,
איבערצוטרעטן זיין בונד; [3]און ער וועט גיין און דינען פרעמדע
געטער, און זיך בוקן צו זיי, אָדער צו דער זון, אָדער צו דער
לבנה, אָדער צו דעם גאַנצן חיל פון הימל, וואָס איך האָב ניט
געהייסן; [4]און עס וועט דיר דערציילט ווערן, און וועסט הערן,
און וועסט גוט אויספאָרשן, ערשט די זאַך איז אמת ריכטיק,
דידאָזיקע אומווערדיקייט איז געטאָן געוואָרן אין ישראל,
[5]זאָלסטו אַרויספירן יענעם מאַן אָדער יענע פרוי, וואָס האָבן
געטאָן דידאָזיקע שלעכטע זאַך, צו דיינע טויערן–דעם מאַן
אָדער די פרוי–און זאָלסט זיי פאַרוואַרפן מיט שטיינער, און
זיי זאָלן שטאַרבן. [6]לויט דעם מויל פון צוויי עדות אָדער דריי
עדות זאָל געטייט ווערן דער וואָס ווערט געטייט; ער זאָל ניט
געטייט ווערן לויט דעם מויל פון איין עדות. [7]די האַנט פון
די עדות זאָל זיין אויף אים די ערשטע אים צו טייטן, און
דערנאָך די האַנט פון גאַנצן פאָלק; און זאָלסט אויסראַמען
דאָס בייז פון צווישן דיר.
[8]אַז אַ זאַך וועט זיין פאַרהוילן פון דיר אין אַ משפט, צווישן
בלוט און בלוט, צווישן אַ טענה און אַ טענה, אָדער צווישן אַ
שעדיקונג און אַ שעדיקונג, אין שטרייטזאַכן אין דיינע טויערן,
זאָלסטו אויפשטיין און אַרויפגיין צו דעם אָרט וואָס גאָט דיין
האַר וועט אים אויסדערוויילן. [9]און זאָלסט קומען צו די

כֹּהנים פון שבט לֵוִי, און צו דעם ריכטער וואָס וועט זיין אין יענע טעג, און זאָלסט פרעגן, און זיי וועלן דיר זאָגן דאָס וואָרט פון דעם משפּט. [10]און זאָלסט טאָן לויט דעם וואָרט וואָס זיי וועלן דיר זאָגן פון יענעם אָרט וואָס גאָט וועט אויסדערוויילן; און זאָלסט היטן צו טאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס זיי וועלן דיך לערנען. [11]לויט דער לערנונג וואָס זיי וועלן דיך לערנען, און לויט דעם משפּט וואָס זיי וועלן דיר זאָגן, זאָלסטו טאָן; זאָלסט זיך ניט אָפּקערן פון דעם וואָרט וואָס זיי וועלן דיר זאָגן, רעכטס אָדער לינקס. [12]און דער מאַן וואָס וועט טאָן מיט מוטוויליקייט, ניט צו געהאָרכן דעם כֹּהן וואָס שטייט צו דינען דאָרטן גאָט דיין האַר, אָדער דעם ריכטער, יענער מאַן זאָל שטאַרבן; און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פון ישׂראל. [13]און דאָס גאַנצע פאָלק וועט הערן און וועט מורא האָבן, און זיי וועלן מער ניט מוטוויליקן.

[14]אַז דו וועסט קומען אין דעם לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, און וועסט עס אַרבן, און וועסט זיך באַזעצן דרינען, און וועסט זאָגן: איך וויל מאַכן אַ מלך איבער מיר, אַזוי ווי אַלע פעלקער וואָס אַרום מיר, [15]מאַכן זאָלסטו מאַכן אַ מלך איבער דיר דעם וואָס גאָט דיין האַר וועט אים אויסדערוויילן; פון צווישן דיינע ברידער זאָלסטו מאַכן איבער דיר אַ מלך; טאָרסט ניט אויפזעצן איבער דיר אַ פרעמדן מאַן, וואָס איז ניט דיינער אַ ברודער. [16]אָבער ער זאָל זיך ניט מערן פערד, און ניט אומקערן דאָס פאָלק קיין מִצרַיִם, כּדי צו מערן פערד; וואָס גאָט האָט אײַך אָנגעזאָגט: איר זאָלט זיך מער ניט אומקערן אויף דעמדאָזיקן וועג. [17]און ער זאָל זיך ניט מערן ווייבער, כּדי זיין האַרץ זאָל זיך ניט אָפּקערן; אויך זילבער און גאָלד זאָל ער זיך ניט מערן אַ סך. [18]און עס וועט זיין, אַז ער זעצט זיך אויף דעם טראָן פון זיין מלוכה, זאָל ער זיך

אויפשרייבן אַן איבערחזרונג פון דערדאָזיקער תּורה אויף אַ
בוך, פון דער וואָס פאַר די כּהנים פון שבט לֵוִי. 19 און דאָס
זאָל זיין ביי אים, און ער זאָל לייענען דערין אַלע טעג פון זיין
לעבן, כּדי ער זאָל לערנען מורא צו האָבן פאַר גאָט זיין האַר,
צו היטן אַלע ווערטער פון דערדאָזיקער תּורה, און דידאָזיקע
געזעצן, זיי צו טאָן; 20 אַז זיין האַרץ זאָל זיך ניט דערהייבן
איבער זיינע ברידער, און ער זאָל זיך ניט אָפּקערן פון די
געבאָט רעכטס אָדער לינקס, כּדי ער זאָל מַאֲרִיך־יָמִים זיין
אויף זיין מלוכה, ער און זיינע קינדער, צווישן ישׂראל.

יח 1 די כּהנים פון לֵוִי, דער גאַנצער שבט לֵוִי, זאָלן ניט
האָבן קיין חלק און קיין נחלה אין ישׂראל; די פייער־
אָפּפער פון גאָט און זיין נחלה זאָלן זיי עסן. 2 און זיי זאָלן ניט
האָבן קיין נחלה צווישן זייערע ברידער; גאָט איז זייער נחלה,
אַזוי ווי ער האָט צו זיי גערעדט.

3 און דאָס זאָל זיין דאָס רעכט פון די כּהנים, פון דעם
פאָלק, פון די וואָס שלאַכטן אַ שלאַכטאָפּפער; סיי אַן אָקס,
סיי אַ שעפּס, זאָל מען געבן דעם כּהן די שולטער, און די
קינבאַקן, און דעם מאָגן. 4 דאָס ערשטע פון דיין תּבואה, פון
דיין וויין, און פון דיין אייל, און דאָס ערשטע פון דער שערונג
פון דיינע שאָף, זאָלסטו אים געבן. 5 וואָרום אים האָט גאָט
דיין האַר אויסדערוויילט פון אַלע דיינע שבטים, צו שטיין צו
דינען אין נאָמען פון גאָט, ער און זיינע קינדער אַלע טעג.

6 און אַז אַ לֵוִי וויל קומען פון איינעם פון דיינע טויערן
פון גאַנץ ישׂראל, וואָס ער וווינט דאָרטן, זאָל ער קומען
וויפיל זיין האַרץ געלוסט, צו דעם אָרט וואָס גאָט וועט אויס־
דערוויילן. 7 און ער זאָל דינען אין נאָמען פון גאָט זיין האַר
אַזוי ווי אַלע זיינע ברידער די לְוִיִם וואָס שטייען דאָרטן פאַר

גאָט. [8]גלײכע חלקים זאָלן זײ עסן, אַחוץ װאָס אים װערט
געגעבן לױט די פּאָטערהײזער.

[9]אַז דו קומסט אין דעם לאַנד װאָס גאָט דײן האַר גיט דיר,
זאָלסטו זיך ניט אָפּלערנען צו טאָן אַזױ װי די אומװערדיקײטן
פֿון יענע פֿעלקער. [10]עס זאָל זיך ניט געפֿינען בײ דיר
אײנער װאָס מאַכט דורכגײן זײן זון אָדער זײן טאָכטער דורכן
פֿײער[א], אַ װאָרזאָגער פֿון װאָרזאָגענישן, אַ צײכנזעער, אָדער
אַ טרעפֿער, אָדער אַ מכשף, [11]אָדער אַ צױבערשפּרעכער,
אָדער אײנער װאָס פֿרעגט בײ אַ גײסט אָדער אַ רוח, אָדער
אַ פֿאָרשער בײ טױטע. [12]װאָרום אַן אומװערדיקײט בײ גאָט
איז יעטװעדער װאָס טוט דאָס, און פֿון װעגן די דאָזיקע
אומװערדיקײטן פֿאַרטרײבט זי גאָט דײן האַר פֿון פֿאַר דיר.
[13]גאַנץ זאָלסטו זײן מיט גאָט דײן האַר. [14]װאָרום די דאָזיקע
פֿעלקער װאָס דו ירשעסט זײ, הערן זיך צו צו צײכנזעערס,
און צו װאָרזאָגערס, אָבער דו—ניט אַזױ־װאָס האָט דיר געגעבן
גאָט דײן האַר. [15]אַ נביא פֿון צװישן דיר, פֿון דײנע ברידער,
אַזאַ װי איך, װעט דיר אױפֿשטעלן גאָט דײן האַר; צו אים זאָלט
איר זיך צוהערן. [16]גענױ אַזױ װי דו האָסט פֿאַרלאַנגט פֿון גאָט
דײן האַר אין חורב, אין טאָג פֿון דער אײַנזאַמלונג, אַזױ צו זאָגן:
לאָמיך ניט הערן װידער דעם קול פֿון גאָט מײן האַר, לאָמיך
ניט זען מער דאָס דאָזיקע גרױסע פֿײער, כּדי איך זאָל ניט
שטאַרבן. [17]און גאָט האָט געזאָגט צו מיר: גוט איז װאָס זײ
האָבן גערעדט. [18]אַ נביא װעל איך זײ אױפֿשטעלן פֿון צװישן
זײערע ברידער, אַזאַ װי דו, און איך װעל אַרײנגעבן מײנע
װערטער אין זײן מױל, און ער װעט רעדן צו זײ אַלץ װאָס איך
װעל אים באַפֿעלן. [19]און עס װעט זײן, דער מאַן װאָס װעט
ניט צוהערן צו מײנע װערטער װאָס ער װעט רעדן אין מײן
נאָמען, װעל איך אױפֿמאָנען פֿון אים. [20]אָבער דער נביא װאָס

[א] פֿאַרברענען צום גאָט מולך.

וועט מוטוויליקן צו רעדן אין מיין נאָמען אַ וואָרט וואָס איך
האָב אים ניט באַפוילן צו רעדן, אָדער דער וואָס וועט רעדן
אין נאָמען פון פרעמדע געטער, יענער נביא זאָל שטאַרבן.
21און אויב דו וועסט זאָגן אין דיין האַרצן: ווי אַזוי וועלן מיר
דערקענען דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט עס ניט גערעדט? 22אַז
דער נביא וועט רעדן אין נאָמען פון גאָט, און דאָס וואָרט וועט
ניט געשען און ניט אָנקומען, איז דאָס אַ וואָרט וואָס גאָט האָט
עס ניט גערעדט; מיט מוטוויליקייט האָט עס דער נביא
גערעדט; זאָלסט זיך ניט שרעקן פאַר אים.

יט 1אַז גאָט דיין האַר וועט פאַרשניידן די פעלקער וואָס
גאָט דיין האַר גיט דיר זייער לאַנד, און וועסט זיי
ירשען, און זיך באַזעצן אין זייערע שטעט, און אין זייערע
הייזער, 2זאָלסטו דיר אָפּשיידן דריי שטעט אין מיטן פון דיין
לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, עס צו אַרבן. 3זאָלסט דיר
אָפּמאַרקירן דעם וועג, און אײַנטיילן אין דרייען דאָס געמאַרק
פון דיין לאַנד וואָס גאָט דיין האַר וועט דיך מאַכן אַרבן, און
עס זאָל זיין אויף צו אַנטלויפן אַהין פאַר איטלאַכן טויטשלעגער.
4און דאָס איז דער פאַל פון דעם טויטשלעגער וואָס קען
אַהין אַנטלויפן און בלייבן לעבן: דער וואָס וועט דערשלאָגן
זיין חבר אָן אַ כּיוון, און ער איז אים ניט געווען אַ שׂונא פון
נעכטן־אייערנעכטן; 5ווי אַז איינער וועט קומען מיט זיין חבר
אין וואַלד האַקן בוימער, און זיין האַנט וועט זיך פאַרמעסטן
מיט דער האַק אָפּצוהאַקן דעם בוים, און דער אַייזן וועט
אָפּשפּרינגען פון שטיל, און וועט טרעפן זיין חבר, און ער וועט
שטאַרבן; ער זאָל אַנטלויפן אין איינער פון די דאָזיקע שטעט,
און בלייבן לעבן; 6כּדי דער בלוטמאָנער זאָל ניט נאָכיאָגן
דעם טויטשלעגער ווען זיין האַרץ איז הייס, און אים כאַפּן,
ווייל דער וועג איז אַ ווייטער, און אים דערשלאָגן צום טויט,

ווען אים קומט ניט טויטשטראָף, ווייל ער איז אים ניט געווען אַ שׂונא פֿון נעכטדאַייערנעכטן. [7]דרום באַפֿעל איך דיר, אַזוי צו זאָגן: דריי שטעט זאָלסטו דיר אָפּשיידן. [8]און אויב גאָט דיין האַר וועט דערברייטערן דיין געמאַרק, אַזוי ווי ער האָט געשוואָרן דיינע עלטערן, און וועט דיר געבן דאָס גאַנצע לאַנד וואָס ער האָט צוגעזאָגט דיינע עלטערן צו געבן–[9]אַז דו וועסט היטן אַלדאָסדאָזיקע געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט עס צו טאָן, ליב צו האָבן גאָט דיין האַר, און צו גיין אין זיינע וועגן אַלע טעג–זאָלסטו דיר צולייגן נאָך דריי שטעט צו דידאָזיקע דריי; [10]כּדי עס זאָל ניט פֿאַרגאָסן ווערן אומשולדיק בלוט אין דיין לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר פֿאַר אַ נחלה, און עס זאָל ניט זיין אויף דיר קיין בלוט.

[11]אָבער אַז אַ מאַן וועט זיין אַ שׂונא זיין חבֿר, און ער וועט לויערן אויף אים, און וועט אויפֿשטיין אויף אים, און וועט אים שלאָגן צום טויט, און ער וועט שטאַרבן; און ער וועט אַנטלויפֿן אין איינער פֿון דידאָזיקע שטעט, [12]זאָלן שיקן די עלטסטע פֿון זיין שטאָט, און אים נעמען פֿון דאָרטן, און אים איבערגעבן אין האַנט פֿון דעם בלוטמאָנער, און ער זאָל שטאַרבן. [13]דיין אויג זאָל זיך ניט דערבאַרימען אויף אים, און זאָלסט אויסראַמען אומשולדיק [פֿאַרגאָסן] בלוט פֿון ישׂראל, כּדי דיר זאָל גוט זיין.

[14]זאָלסט ניט פֿאַררוקן דעם גרענעץ פֿון דיין חבֿר, וואָס די פֿריערדיקע האָבן אָפּגעגרענעצט, אין דיין נחלה וואָס דו וועסט ירשענען, אין דעם לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, עס צו אַרבן.

[15]עס זאָל ניט אויפֿשטיין איין עדות קעגן אַ מאַן וועגן אַ שום פֿאַרברעך אָדער אַ שום פֿאַרזינדיקונג–אין אַ שום זינד וואָס ער האָט געזינדיקט; דורך דעם מויל פֿון צוויי עדות,

אָדער דורך דעם מויל פֿון דריי עדות, זאָל אַ זאַך באַשטיין.
16אַז עס וועט אויפֿשטיין אַן אומגערעכטער עדות אַקעגן אַ מאַן,
צו זאָגן אויף אים פֿאַרקערטע עדות, 17זאָלן די צוויי מענטשן
וואָס האָבן דעם שטרייט, זיך שטעלן פֿאַר גאָט, פֿאַר די כּהנים
און די ריכטער וואָס וועלן זיין אין יענע טעג. 18און אויב
די ריכטער וועלן גוט אויספֿאָרשן, ערשט דער עדות איז
אַ פֿאַלשער עדות, ליגן האָט ער געזאָגט אויף זיין ברודער,
19זאָלט איר טאָן צו אים, אַזוי ווי ער האָט געטראַכט צו טאָן
צו זיין ברודער; און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פֿון צווישן
דיר. 20און די איבעריקע וועלן הערן און וועלן מורא האָבן,
און וועלן מער ניט טאָן אַזוי ווי דידאָזיקע שלעכטע זאַך צווישן
דיר. 21און דיין אויג זאָל זיך ניט דערבאַרימען: אַ נפֿש פֿאַר
אַ נפֿש, אַן אויג פֿאַר אַן אויג, אַ צאָן פֿאַר אַ צאָן, אַ האַנט פֿאַר
אַ האַנט, אַ פֿוס פֿאַר אַ פֿוס.

כ 1אַז דו וועסט אַרויסגיין אויף מלחמה אַקעגן דיין פֿיינט,
און וועסט זען פֿערד און רייטוועגן, פֿאָלק מער פֿון דיר,
זאָלסטו ניט מורא האָבן פֿאַר זיי, וואָרום גאָט דיין האַר איז
מיט דיר, דער וואָס האָט דיך אויפֿגעבראַכט פֿון לאַנד מִצרַיִם.
2און עס וועט זיין, ווי איר דערנענטערט זיך צו דער מלחמה,
אַזוי זאָל גענענען דער כּהן, און זאָל רעדן צום פֿאָלק, 3און
זאָגן צו זיי: הער, ישׂראל, איר גענענט היינט אויף מלחמה אַקעגן
אַייערע פֿיינט, זאָל ניט שלאַף ווערן אַייער האַרץ; איר זאָלט
ניט מורא האָבן און ניט אַיילן און זיך ניט שרעקן פֿאַר זיי; 4וואָרום
גאָט אַייער האַר איז דער וואָס גייט מיט אַייך, מלחמה צו
האַלטן פֿאַר אַייך אַקעגן אַייערע פֿיינט, אַייך צו העלפֿן. 5און די
אויפֿזעער זאָלן רעדן צום פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: איז ווער עמיצער
דאָ וואָס האָט געבויט אַ ניי הויז, און האָט עס ניט באַנייט?
זאָל ער גיין און זיך אומקערן צו זיין היים, טאָמער שטאַרבט

ער אין מלחמה, און אַן אַנדער מאַן וועט עס באַנייען. [6]אָדער
איז ווער עמיצער דאָ וואָס האָט געפּלאַנצט אַ ווייַנגאָרטן, און
האָט אים ניט אָנגעהויבן? זאָל ער גיין און זיך אומקערן צו זייַן
היים, טאָמער שטאַרבט ער אין מלחמה, און אַן אַנדער מאַן
וועט עס אָנהייבן. [7]אָדער איז ווער עמיצער דאָ וואָס האָט
פאַרקנסט אַ ווייַב, און האָט זי ניט גענומען? זאָל ער גיין און
זיך אומקערן צו זייַן היים, טאָמער שטאַרבט ער אין מלחמה,
און אַן אַנדער מאַן וועט זי נעמען. [8]און די אויפזעער זאָלן
ווייטער רעדן צום פאָלק, און זאָגן: איז ווער עמיצער דאָ וואָס
איז שרעקעדיק און ווייכהאַרציק? זאָל ער גיין און זיך
אומקערן צו זייַן היים, כּדי דאָס האַרץ פון זייַנע ברידער
זאָל ניט צעגיין אַזוי ווי זייַן האַרץ. [9]און עס וועט זייַן,
ווי די אויפזעער ענדיקן רעדן צום פאָלק, אַזוי זאָלן זיי
אויפזעצן חיל־פירער איבערן פאָלק.

[10]אַז דו וועסט גענענען צו אַ שטאָט, צו האַלטן מלחמה
אויף איר, זאָלסטו איר צורופן שלום. [11]און עס וועט זייַן, אויב
זי וועט דיר ענטפערן שלום, און וועט דיר עפענען, איז, דאָס
גאַנצע פאָלק, וואָס געפינט זיך אין איר, זאָל דיר ווערן צו צינז
און דיר דינען. [12]אויב אָבער זי וועט ניט אייַנגיין אויף שלום
מיט דיר, און וועט מאַכן מלחמה מיט דיר, זאָלסטו לעגערן
אויף איר; [13]און אַז גאָט דייַן האַר וועט זי געבן אין דייַן האַנט,
זאָלסטו טייטן אַלע אירע מאַנספאַרשוינען מיטן שאַרף פון
שווערד. [14]נאָר די ווייבער און די קליינע קינדער, און די
בהמות, און אַלץ וואָס וועט זייַן אין דער שטאָט, איר גאַנצן
רויב, זאָלסטו רויבן פאַר דיר; און זאָלסט עסן דעם רויב פון
דייַנע פייַנט, וואָס גאָט דייַן האַר האָט דיר געגעבן. [15]אַזוי
זאָלסטו טאָן צו אַלע שטעט וואָס זייַנען זייער ווייט פון דיר,
וואָס זיי זייַנען ניט פון די שטעט פון די היגע פעלקער. [16]אָבער

פון די שטעט פון די היגע אומות, וואָס גאָט דײַן האַר גיט דיר
פאַר אַ נחלה, זאָלסטו ניט לאָזן לעבן קיין אָטעם. [17]נײַערט
פאַרוויסטן זאָלסטו זיי פאַרוויסטן: דעם חִתּי, און דעם אֶמוֹרי,
דעם כּנַעֲני, און דעם פְּרִזי, דעם חִוִי, און דעם יבוּסי, אַזוי ווי
גאָט דײַן האַר האָט דיר באַפוילן; [18]כּדי זיי זאָלן אײַך ניט
לערנען צו טאָן אַזוי ווי אַלע זייערע אומווערדיקייטן וואָס זיי
האָבן געטאָן צו זייערע געטער, און איר וועט זינדיקן צו יהוה
אײַער גאָט.

[19]אַז דו וועסט לעגערן אויף אַ שטאָט פיל טעג צו האַלטן
מלחמה אויף איר, כּדי זי אײַנצונעמען, זאָלסטו ניט צעשטערן
אירע בוימער דורך אויפהייבן דערויף אַ האַק; ווײַל עסן פון זיי
מעגסטו, אָבער זיי אָפּהאַקן טאָרסטו ניט; וואָרום איז דער בוים
פון פעלד אַ מענטש, צו זײַן אין באַלעגערונג פון דיר? [20]בלויז
אַ בוים וואָס דו ווייסט, אַז ער איז ניט אַ בוים צו עסן, אים
מעגסטו צעשטערן און אָפּהאַקן, און בויען באַלאַגערווערק אַרום
דער שטאָט וואָס האַלט מיט דיר מלחמה, ביז איר נידערונג.

כא [1]אַז אַ געהרגעטער וועט געפונען ווערן ליגנדיק אין
פעלד, אין דעם לאַנד וואָס גאָט דײַן האַר גיט דיר עס
צו אַרבן, און עס איז ניט באַוווּסט ווער עס האָט אים דער־
שלאָגן, [2]זאָלן אַרויסגיין דײַנע עלטסטע און דײַנע ריכטער,
און זיי זאָלן אָפּמעסטן ביז די שטעט וואָס אַרום דעם
געהרגעטן. [3]און עס זאָל זײַן: די שטאָט וואָס איז די נעענטסטע
צום געהרגעטן, זאָלן די עלטסטע פון יענער שטאָט נעמען אַ
יונגע קו, וואָס מיט איר איז נאָך ניט געאַרבעט געוואָרן, וואָס
האָט נאָך ניט געצויגן אַ יאָך. [4]און די עלטסטע פון יענער שטאָט
זאָלן אַראָפּנידערן די יונגע קו צו אַ האַרטן טאָל, וואָס ווערט
ניט באַאַרבעט און ניט באַזייט; און זיי זאָלן אָפּהאַקן דער
יונגער קו דאָס געניק דאָרטן אין טאָל. [5]און די כּהנים, די קינדער

פון לֵוִי, זאָלן גענענען; וואָרום זיי האָט גאָט דיין האַר אויס־
דערוויילט אים צו טאָן דינסט, און צו בענטשן אין נאָמען פון
גאָט, און לויט זייער מויל זאָל זיין ביי יעטוועדער שטרייט און
יעטוועדער שעדיקונג. 6און אַלע עלטסטע פון יענער שטאָט, די
נענטסטע צום געהרגעטן, זאָלן וואַשן זייערע הענט איבער
דער יונגער קו וואָס מע האָט איר אָפּגעהאַקט דאָס געניק אין
טאָל. 7און זיי זאָלן אויסרופן און זאָגן: אונדזערע הענט האָבן
ניט פאַרגאָסן דאָסדאָזיקע בלוט, און אונדזערע אויגן האָבן ניט
געזען. 8פאַרגיב דיין פאָלק ישראל, וואָס דו, גאָט, האָסט אויס־
געלייזט, און לאָז ניט אומשולדיק [פאַרגאָסן] בלוט צווישן דיין
פאָלק ישראל, און זיי זאָל פאַרגעבן ווערן דאָס בלוט. 9אַזוי
זאָלסטו אויסראַמען אומשולדיק [פאַרגאָסן] בלוט פון צווישן
דיר; אויב דו ווילסט טאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק אין די אויגן
פון גאָט.

כִּי תֵצֵא

10אַז דו וועסט אַרויסגיין אין מלחמה אַקעגן דיינע פיינט,
און גאָט דיין האַר וועט זיי געבן אין דיין האַנט, און וועסט
פאַנגען פון זיי געפאַנגענע, 11און וועסט זען צווישן די געפאַנגענע
אַ פרוי שיין אין געשטאַלט, און וועסט זי גלוסטן, און וועסט זי
דיר וועלן נעמען פאַר אַ ווייב, 12זאָלסטו זי ברענגען אין דיין הויז,
און זי זאָל אָפּגאָלן איר קאָפּ, און אָפּשניידן אירע נעגל; 13און
זי זאָל אויסטאָן פון זיך די קליידונג פון איר געפאַנגענשאַפט,
און זיצן אין דיין הויז, און באַוויינען איר פאָטער און איר
מוטער אַ חודש צייט, און דערנאָך זאָלסטו קומען צו איר, און זי
באַמאַנען, און זי זאָל דיר ווערן פאַר אַ ווייב. 14און עס וועט
זיין, אויב זי וועט דיר ניט געפעלן, זאָלסטו זי לאָזן גיין וווהין
זי וויל, אָבער פאַרקויפן פאַר געלט זאָלסטו זי ניט פאַרקויפן;

טאָרסט ניט באַלעבאַטעווען איבער איר; דערפאַר וואָס דו האָסט זי געפייניקט.

[15]אַז אַ מאַן וועט האָבן צוויי ווייבער, איינע אַ באַליבטע און איינע אַ פאַרהאַסטע, און זיי וועלן אים געבערן זין, אי די באַליבטע אי די פאַרהאַסטע, און דער זון דער בכור וועט זיין פון דער פאַרהאַסטער, [16]איז, אין דעם טאָג וואָס ער גיט ירושה זיינע זין דאָס וואָס ער האָט, קען ער ניט מאַכן פאַר דעם בכור דעם זון פון דער באַליבטער איבער דעם זון פון דער פאַרהאַסטער, וואָס איז דער בכור. [17]נייערט דעם בכור דעם זון פון דער פאַרהאַסטער מוז ער אָנדערקענען, אים צו געבן צוויי חלקים פון אַלץ וואָס ער פאַרמאָגט; וואָרום ער איז דער ערשטלינג פון זיין קראַפט, צו אים געהערט דאָס רעכט פון דער בכורה.

[18]אַז אַ מאַן וועט האָבן אַ זון אַן אָפּקערער און אַ ווידערשפעניקער, וואָס הערט ניט צו דעם קול פון זיין פאָטער, און צו דעם קול פון זיין מוטער, און זיי וועלן אים שטראָפן, און ער וועט ניט צוהערן צו זיי, [19]זאָל זיין פאָטער און זיין מוטער אים אָננעמען, און אים אַרויספירן צו די עלטסטע פון זיין שטאָט, און צו דעם טויער פון זיין אָרט. [20]און זיי זאָלן זאָגן צו די עלטסטע פון זיין שטאָט: דערדאָזיקער זון אונדזערער איז אַן אָפּקערער און אַ ווידערשפעניקער, ער הערט ניט צו אונדזער קול; ער איז אַ פרעסער און אַ זויפער. [21]און אַלע מענטשן פון זיין שטאָט זאָלן אים פאַרוואַרפן מיט שטיינער, און ער זאָל שטאַרבן. און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פון צווישן דיר; און גאַנץ ישׂראל וועלן הערן, און וועלן מורא האָבן.

[22]און אַז אויף אַ מאַן וועט זיין אַ זינד פון טויטשטראָף, און ער וועט געטייט ווערן, און וועסט אים אויפהענגען אויף אַ בוים, [23]זאָלסטו ניט לאָזן איבערנעכטיקן זיין טויטן לייב אויפן בוים; נאָר באַגראָבן זאָלסטו אים באַגראָבן אין דעם אייגענעם טאָג;

וואָרום אַ שענדונג פון גאָט איז אַ געהאַנגענער; און זאָלסט ניט
פאַראומרייניקן דיין לאַנד, וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר פאַר
אַ נחלה.

כב 1 זאָלסט ניט זען דיין ברודערס אָקס אָדער זיין שעפּס
פאַרבלאָנדזשעטע, און זיך פאַרהוילן פון זיי; אומקערן
זאָלסטו זיי אומקערן צו דיין ברודער. 2 און אויב דיין ברודער
איז ניט נאָנט פון דיר, אָדער דו קענסט אים ניט, זאָלסטו
עס אַריינעמען אין דיין הויז, און עס זאָל זיין ביי דיר, ביז דיין
ברודער פרעגט זיך נאָך אויף דעם, און ווענסט עס אים
אומקערן. 3 און אַזוי זאָלסטו טאָן מיט זיין אייזל, און אַזוי
זאָלסטו טאָן מיט זיין קלייד, און אַזוי זאָלסטו טאָן מיט אַלעם
פאַרלאָרענעם פון דיין ברודער, וואָס וועט פאַרלאָרן ווערן
ביי אים, און דו וועסט עס געפינען; טאָרסט זיך ניט פאַרהוילן.
4 זאָלסט ניט זען דיין ברודערס אייזל אָדער זיין אָקס
געפאַלן אין וועג, און זיך פאַרהוילן פון זיי; אויפשטעלן זאָלסטו
זיי אויפשטעלן אין איינעם מיט אים.
5 אויף אַ פרוי זאָל ניט זיין אַ בגד פון אַ מאַנספאַרשוין, און
אַ מאַנספאַרשוין זאָל ניט אָנטאָן אַ קלייד פון אַ פרוי; וואָרום
אַן אומווערדיקייט ביי גאָט דיין האַר איז איטלאַכער וואָס טוט
דאָס.
6 אַז פאַר דיר וועט זיך טרעפן אין וועג אַ נעסט פון אַ פויגל
אויף ערגעץ אַ בוים, אָדער אויף דער ערד, מיט פייגעלאַך
אָדער אייער, און די מוטער זיצט אויף די פייגעלאַך אָדער
אויף די אייער, זאָלסטו ניט נעמען די מוטער אין איינעם מיט
די קינדער. 7 אַוועקלאָזן זאָלסטו אַוועקלאָזן די מוטער, און
די קינדער זאָלסטו נעמען צו דיר; כדי דיר זאָל גוט זיין, און
זאָלסט מאַריך־יָמים זיין.
8 אַז דו וועסט בויען אַ ניי הויז, זאָלסטו מאַכן אַ געלענדער

צו דיין דאַך, כּדי זאָלסט ניט ברענגען בלוט אויף דיין הויז, אַז עמיצער וועט אַראָפּפאַלן פון אים.
[9]זאָלסט ניט פאַרזייען דיין ווײַנגאָרטן געמישט, כּדי עס זאָל ניט הייליק ווערן[א] אי די שֶׁפע פון דעם זאָמען וואָס דו וועסט זייען, אי דער אַיינטראָג פון דעם ווײַנגאָרטן.
[10]זאָלסט ניט אַקערן מיט אַן אָקס און אַן אייזל אין איינעם.
[11]זאָלסט ניט אָנטאָן שַׁעַטנֵז, וואָל מיט פלאַקס אין איינעם.
[12]פרענדז זאָלסטו דיר מאַכן אויף די פיר עקן פון דיין צודעק וואָס דו דעקסט זיך דערמיט צו.
[13]אַז אַ מאַן וועט נעמען אַ ווײַב, און וועט קומען צו איר, און וועט זי פיינט קריגן, [14]און ער וועט מאַכן אויף איר אַ בלבול, און אַרויסלאָזן אויף איר אַ שֵׁם־רַע, און זאָגן: איך האָב גענומען דידאָזיקע ווײַב, און איך האָב צו איר גענענט, און האָב ביי איר ניט געפונען קיין בתולים; [15]זאָל דער פאָטער פון דער מיידל, און איר מוטער, נעמען און אַרויסברענגען די בתולים פון דער מיידל צו די עלטסטע פון שטאָט, אין טויער. [16]און דער פאָטער פון דער מיידל זאָל זאָגן צו די עלטסטע: איך האָב געגעבן מיין טאָכטער צו דעמדאָזיקן מאַן פאַר אַ ווײַב, און ער האָט זי פיינט געקריגן; [17]און אָט מאַכט ער אַ בלבול, אַזוי צו זאָגן: איך האָב ניט געפונען ביי דיין טאָכטער קיין בתולים; און דאָס זיינען די בתולים פון מיין טאָכטער. און זיי זאָלן פאַנאַנדערשפּרייטן די דעקע פאַר די עלטסטע פון שטאָט.
[18]און די עלטסטע פון יענער שטאָט זאָלן נעמען דעם מאַן און אים שטראָפן. [19]און זיי זאָלן אים קָנסען הונדערט זילבערשטיק, און געבן דעם פאָטער פון דער מיידל; ווייל ער האָט אַרויסגעלאָזן אַ שֵׁם־רַע אויף אַ יונגפרוי פון ישׂראל. און זי זאָל אים בלייבן פאַר אַ ווײַב; ער קען זי ניט אַוועקשיקן אַלע זיינע טעג.

[א] ד׳ ה׳ פאַרווערט פאַרן געברויך׳

[20]אויב אָבער דידאָזיקע זאַך איז אמת, עס זיינען ניט געפונען געוואָרן קיין בתולים ביי דער מיידל, [21]זאָל מען אַרויספירן די מיידל צום אײַנגאַנג פון איר פאָטערס הויז, און די מענטשן פון איר שטאָט זאָלן זי פאַרוואַרפן מיט שטיינער, און זי זאָל שטאַרבן; ווייל זי האָט געטאָן אַ נבלה אין ישׂראל, מזנה צו זיין אין איר פאָטערס הויז. און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פון צווישן דיר.

[22]אַז אַ מאַן וועט געפונען ווערן ליגנדיק מיט אַ פרוי אַן אֵשת־איש, זאָלן זיי ביידע שטאַרבן, אי דער מאַן וואָס איז געלעגן מיט דער פרוי, אי די פרוי. און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פון ישׂראל.

[23]אַז אַ מיידל אַ יונגפרוי וועט זיין פאַרקנסט צו אַ מאַן, און אַ מאַן וועט זי טרעפן אין שטאָט, און וועט ליגן מיט איר, [24]זאָלט איר זיי ביידן אַרויספירן צום טויער פון יענער שטאָט, און איר זאָלט זיי פאַרוואַרפן מיט שטיינער, און זיי זאָלן שטאַרבן: די מיידל דערפאַר וואָס זי האָט ניט געשריען אין שטאָט, און דער מאַן, דערפאַר וואָס ער האָט געפייניקט זיין חברס ווייב. און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פון צווישן דיר.

[25]אויב אָבער דער מאַן וועט טרעפן די פאַרקנסטע מיידל אין פעלד, און דער מאַן וועט זי אָנכאַפן, און וועט ליגן מיט איר, זאָל בלויז שטאַרבן דער מאַן וואָס איז מיט איר געווען; [26]און דער מיידל זאָלסטו קיין זאַך ניט טאָן; ניטאָ אויף דער מיידל קיין טויטזינד; וואָרום אַזוי ווי אַ מאַן שטייט אויף קעגן זיין חבר, און דערהרגעט אים אויף טויט, אַזוי איז דידאָזיקע זאַך. [27]וואָרום אין פעלד האָט ער זי געטראָפן; די פאַרקנסטע מיידל האָט געשריען, און ניט געווען ווער זאָל איר העלפן.

[28]אַז אַ מאַן וועט טרעפן אַ מיידל, אַ יונגפרוי וואָס איז ניט פאַרקנסט, און ער וועט זי אָנכאַפן, און וועט ליגן מיט איר,

אין זיי וועלן געפונען ווערן, 29 זאָל דער מאַן וואָס איז געלעגן
מיט איר, געבן דעם פאָטער פון דער מיידל פופציק זילבער־
שטיק, און זי זאָל אים ווערן פאַר אַ ווייב, דערפאַר וואָס ער
האָט זי געפייניקט; ער קען זי ניט אַוועקשיקן אַלע זיינע טעג.

כג 1 קיינער זאָל ניט נעמען זיין פאָטערס ווייב, און ניט
אַנטפּלעקן זיין פאָטערס צודעק[א].
2 אַ צעדריקטער אָדער אַ פאַרשניטענער אין די שאַנד־
גלידער זאָל ניט קומען אין דער עדה פון גאָט.
3 אַ ממזר זאָל ניט קומען אין דער עדה פון גאָט; צומאָל
דער צענטער דור פון אים זאָל ניט קומען אין דער עדה פון
גאָט.
4 אַן עמוני און אַ מואָבי זאָל ניט קומען אין דער עדה פון
גאָט; צומאָל דער צענטער דור זאָל ניט קומען פון זיי אין דער
עדה פון גאָט, ביז אייביק; 5 דערפאַר וואָס זיי זיינען אַייך ניט
אַקעגנגעקומען מיט ברויט און מיט וואַסער אונטערוועגנס,
ווען איר זייט אַרויסגעגאַנגען פון מִצרַיִם, און וואָס ער האָט
געדונגען אויף דיר בִלעָם דעם זון פון בְעוֹרן פון פתור אין אַרַם־
נַהֲרַיִם, דיך צו שילטן; 6 נאָר גאָט דיין האַר האָט ניט געוואָלט
צוהערן צו בִלעָמען, און גאָט דיין האַר האָט דיר פאַרקערט
די קללה אין אַ ברכה; ווייל גאָט דיין האַר האָט דיך ליב.
7 זאָלסט ניט זוכן זייער פריד און זייער וווילזיין, אַלע דיינע
טעג אויף אייביק.
8 זאָלסט ניט פאַראומווערדיקן אַן אַדומי, וואָרום ער איז
דיין ברודער; זאָלסט ניט פאַראומווערדיקן אַ מִצרי, וואָרום
דו ביסט געווען אַ פרעמדער אין זיין לאַנד. 9 די קינדער וואָס
ווערן געבאָרן פון זיי, דער דריטער דור, מעגן קומען פון זיי
אין דער עדה פון גאָט.

[א] אין טעקסט: כנף, עק קלייד.

10אַז דו װעסט אַרױסגײן אין לאַגער אַקעגן דײַנע פֿײַנט,
זאָלסטו זײַן אָפּגעהיט פֿון איטלאַכער שלעכטער זאַך. 11אַז
צװישן דיר װעט זײַן אַ מאַן װאָס װעט ניט זײַן רײן, דורך אַ
נאַכטיקער סיבה, זאָל ער אַרױסגײן אױסן לאַגער; ער טאָר ניט
אַרײַנקומען אין לאַגער. 12און עס זאָל זײַן: אַקעגן אָװנט זאָל
ער זיך באָדן אין װאַסער, און װי די זון גײט אונטער, זאָל ער
אַרײַנקומען אין לאַגער.

13און אַן אָרט זאָלסטו האָבן אױסן לאַגער, און אַהין זאָלסטו
גײן אַרױס. 14און אַ פֿלעקל זאָלסטו האָבן בײַ דײַן װאָפֿן;
און עס װעט זײַן, אַז דו זעצסט זיך דרױסן, זאָלסטו
דערמיט אױפֿגראָבן, און זיך אומקערן און פֿאַרדעקן דײַן קױט.
15װאָרום גאָט דײַן האַר גײט אום אין מיטן פֿון דײַן לאַגער, דיך
צו באַשירעמען, און איבערצוגעבן דײַנע פֿײַנט צו דיר; דרום
זאָל דײַן לאַגער זײַן הײליק, כּדי ער זאָל ניט זען בײַ דיר אַ
מיאוסע זאַך, און זיך אָפּקערן פֿון דיר.

16זאָלסט ניט איבערענטפֿערן אַ קנעכט צו זײַן האַר, אַז ער
װעט זיך ראַטעװען צו דיר פֿון זײַן האַר. 17בײַ דיר זאָל ער
זיצן, אין דײַן מיט, אין דעם אָרט װאָס ער װעט אױסדערװײלן,
אין אײנעם פֿון דײַנע טױערן, װוּ אים איז בעסער; זאָלסט אים
ניט קריװדען.

18עס זאָל ניט זײַן אַ שאַנדפֿרױ פֿון די טעכטער פֿון ישׂראל,
און עס זאָל ניט זײַן אַ שאַנדיונג פֿון די זין פֿון ישׂראל.

19זאָלסט ניט ברענגען דעם לױן פֿון אַ זונה, און דאָס
געצאָלט פֿון אַ הונט, אין דעם הױז פֿון גאָט דײַן האַר, פֿאַר אַ שום
נדר, װאָרום אַן אומװערדיקײט בײַ גאָט דײַן האַר זײַנען זײ
בײדע.

20זאָלסט ניט לײַען דײַן ברודער אױף צינזן; צינזן פֿון געלט,
צינזן פֿון עסנװאַרג, צינזן פֿון יעטװעדער זאַך װאָס טראָגט צינזן.

[21]דעם פרעמדן מעגסטו לייען אויף צינזן, אָבער דיין ברודער
טאָרסטו ניט לייען אויף צינזן; כּדי גאָט דיין האַר זאָל דיך
בענטשן אין אַלץ צו וואָס דיין האַנט נעמט זיך, אין דעם לאַנד
וואָס דו קומסט אַהין, עס צו אַרבן.
[22]אַז דו וועסט מנדר זיין אַ נדר צו גאָט דיין האַר, זאָלסטו
זיך ניט שפּעטיקן אים צו באַצאָלן; וואָרום מאָנען וועט אים
מאָנען גאָט דיין האַר פון דיר, און אויף דיר וועט זיין אַ זינד.
[23]אויב אָבער דו וועסט זיך פאַרמיידן פון מנדר זיין, וועט אויף
דיר ניט זיין קיין זינד. [24]וואָס גייט אַרויס פון דיין מויל זאָלסטו
אָפּהיטן, און זאָלסט טאָן אַזוי ווי דו האָסט פרייוויליק מנדר
געווען צו גאָט דיין האַר—וואָס דו האָסט אַרויסגערעדט מיט
דיין מויל.
[25]אַז דו קומסט אין דיין חברס וויינגאָרטן, מעגסטו עסן
וויינטרויבן צו זאַט וויפיל דו ווילסט, אָבער אין דיין כּלי
זאָלסטו ניט אַריינטאָן.
[26]אַז דו קומסט אין דיין חברס תּבֿואה, מעגסטו אָפּרייסן
זאַנגען מיט דיין האַנט, אָבער אַ שניידמעסער טאָרסטו ניט
אויפהייבן אויף דיין חברס תּבֿואה.
כד [1]אַז אַ מאַן וועט נעמען אַ ווייב און זי באַמאַנען, איז,
אויב זי וועט געפינען אַן אומחן אין זיינע אויגן, ווייל
ער האָט אויסגעפונען אין איר אַ מיאוסע זאַך, און ער וועט איר
שרייבן אַ גט, און געבן אין איר האַנט, און וועט זי אַוועקשיקן
פון זיין הויז, [2]און זי וועט אַוועק פון זיין הויז, און גיין און ווערן
אַן אַנדער מאַנס, [3]און דער לעצטער מאַן וועט זי פיינט קריגן,
און וועט איר שרייבן אַ גט, און געבן אין איר האַנט, און וועט
זי אַוועקשיקן פון זיין הויז, אָדער דער לעצטער מאַן וואָס האָט
זי גענומען פאַר אַ ווייב צו אים, וועט שטאַרבן, [4]טאָר ניט איר
ערשטער מאַן, וואָס האָט זי אַוועקגעשיקט, זי צוריקנעמען צו

ווערן פֿאַר אַ ווײַב צו אים, נאָכדעם אַז זי איז פֿאַראומרייניקט
געוואָרן; וואָרום אַן אומווערדיקייט איז דאָס פֿאַר גאָט;
און זאָלסט ניט זינדיק מאַכן דאָס לאַנד וואָס גאָט דײַן האַר גיט
דיר פֿאַר אַ נחלה.
[5]אַז אַ מאַן וועט נעמען אַ נײַע ווײַב, זאָל ער ניט אַרויס־
גיין אין חיל, און אויף אים זאָל ניט אַרויפֿגעלייגט ווערן קיין
זאַך; פֿרײַ זאָל ער זײַן פֿאַר זײַן היים איין יאָר, און דערפֿרייען
זײַן ווײַב וואָס ער האָט גענומען.
[6]מע זאָל ניט נעמען אין משכּון אַ האַנטמיל אָדער אַן
אויבערשטן מילשטיין; וואָרום אַ נפֿש נעמט מען אין משכּון.
[7]אַז עמיצער וועט געפֿונען ווערן גנבֿענדיק אַ נפֿש פֿון
זײַנע ברידער, פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, און ער וועט
באַלעבאַטעווען איבער אים, און וועט אים פֿאַרקויפֿן, זאָל
שטאַרבן יענער גנבֿ. און זאָלסט אויסראַמען דאָס בייז פֿון
צווישן דיר.
[8]זײַ אָפּגעהיט מיט דער פּלאָג פֿון צרעת, צו היטן זייער
און צו טאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס די כֹּהנים פֿון שבט לֵוִי וועלן אײַך
לערנען; אַזוי ווי איך האָב זיי באַפֿוילן, זאָלט איר היטן צו טאָן.
[9]געדענק וואָס גאָט דײַן האַר האָט געטאָן צו מרימען אונטער־
וועגנס[א], ווען איר זײַט אַרויסגעגאַנגען פֿון מִצרַיִם.
[10]אַז דו וועסט אַנטלײַען דײַן חבֿר וואָסער עס איז הלוואה,
זאָלסטו ניט אַרײַנגיין צו אים אין הויז צו נעמען זײַן משכּון.
[11]דרויסן זאָלסטו שטיין, און דער מאַן וואָס דו אַנטלײַסט אים,
זאָל דיר אַרויסטראָגן דעם משכּון דרויסן. [12]און אויב ער איז
אַן אָרעמאַן, זאָלסטו זיך ניט לייגן מיט זײַן משכּון. [13]אומקערן
זאָלסטו אים אומקערן דעם משכּון, ווי די זון גייט אונטער; כּדי
ער זאָל זיך לייגן אין זײַן צודעק, און דיך בענטשן; און פֿון דיר
וועט עס זײַן אַ גערעכטיקייט פֿאַר גאָט דײַן האַר.

[א] זע בְּמִדְבַּר יב, 9.

[14]זאָלסט ניט דריקן אַן אָרעמען און נויטבאַדערפטיקן לוינאַרבעטער פון דײַנע ברידער, אָדער פון דײַן פרעמדן וואָס אין דײַן לאַנד, אין דײַנע טויערן. [15]אין דעם אייגענעם טאָג זאָלסטו אָפּגעבן זײַן לוין, און די זון זאָל ניט אונטערגיין דערויף; וואָרום ער איז אַן אָרעמאַן, און ער קוקט אויס דערויף; כּדי ער זאָל ניט רופן אויף דיר צו גאָט, און אויף דיר וועט זײַן אַ זינד.

[16]פאָטערס זאָלן ניט געטייט ווערן פאַר קינדער, און קינדער זאָלן ניט געטייט ווערן פאַר פאָטערס; יעטוועדער פאַר זײַן זינד זאָל געטייט ווערן.

[17]זאָלסט ניט פאַרדרייען דעם משפּט פון אַ פרעמדן, פון אַ יתום; און זאָלסט ניט נעמען אין משכּון דעם בגד פון אַן אַלמנה. [18]און זאָלסט געדענקען אַז אַ קנעכט ביסטו געווען אין מִצרַיִם, און גאָט דײַן האַר האָט דיך אויסגעלייזט פון דאָרטן; דרום באַפעל איך דיר צו טאָן די דאָזיקע זאַך.

[19]אַז דו וועסט שניידן דײַן שניט אין פעלד, און וועסט פאַרגעסן אַ גאַרב אין פעלד, זאָלסטו זיך ניט אומקערן זי צו נעמען; פאַרן פרעמדן, פאַרן יתום, און פאַר דער אַלמנה, זאָל עס זײַן; כּדי גאָט דײַן האַר זאָל דיך בענטשן אין יעטוועדער טואונג פון דײַנע הענט. [20]אַז דו וועסט אָפּקלאַפּן דײַן אייל־בערטבוים, זאָלסטו ניט נאָכזוכן די צווייגן הינטער דיר; פאַרן פרעמדן, פאַרן יתום, און פאַר דער אַלמנה, זאָל עס זײַן. [21]אַז דו וועסט האַרבסטן דײַן ווײַנגאָרטן, זאָלסטו ניט נאָכקלייבן הינטער דיר; פאַרן פרעמדן, פאַרן יתום, און פאַר דער אַלמנה, זאָל עס זײַן. [22]און זאָלסט געדענקען אַז אַ קנעכט ביסטו געווען אין לאַנד מִצרַיִם; דרום באַפעל איך דיר צו טאָן די דאָזיקע זאַך.

כה [1]אַז צווישן מענטשן וועט זײַן אַ קריג, און זיי וועלן גענענען צום משפּט, און מע וועט זיי משפּטן, און גערעכט

מאַכן דעם גערעכטן, און שולדיק מאַכן דעם שולדיקן, 2איז,
אויב דעם שולדיקן קומט שלאָגן, זאָל דער ריכטער אים לאָזן
אַנידערלייגן און שלאָגן פאַר זיין געזיכט, וועדליק זיין שולד,
מיט אַ צאָל. 3פערציק שלעג זאָל מען אים געבן, ניט מער;
טאָמער שלאָגט מען אים מער ווי דאָס, צו פיל שלעג, וועט דיין
ברודער געשענדט ווערן פאַר דיינע אויגן.

4זאָלסט ניט פאַרבינדן אַן אָקס דאָס מויל ווען ער דרעשט.

5אַז ברידער וועלן וווינען אין איינעם, און איינער פון זיי וועט
שטאַרבן, און קיין קינד האָט ער ניט, זאָל דעם געשטאָרבענעמס
ווייב ניט ווערן אַ פרעמדן מאַנס פון דרויסן; איר שוואָגער
זאָל קומען צו איר, און זי נעמען פאַר אַ ווייב צו אים, און זי
באַשווערן. 6און עס זאָל זיין: דער ערשטלינג וואָס זי
וועט געבערן, זאָל זיין אויפן נאָמען פון זיין געשטאָרבענעם
ברודער, כדי זיין נאָמען זאָל ניט אויסגעמעקט ווערן פון ישׂראל.
7און אויב דער מאַן וועט ניט וועלן נעמען זיין שוועגערין,
זאָל זיין שוועגערין אַרויפגיין אין טויער צו די עלטסטע, און
זאָגן: מיין שוואָגער וויל ניט אויפשטעלן זיין ברודער אַ נאָמען
אין ישׂראל; ער וויל מיך ניט באַשווערן. 8און די עלטסטע
פון זיין שטאָט זאָלן אים רופן, און רעדן צו אים. און אַז
ער וועט זיך שטעלן און זאָגן: איך וויל זי ניט נעמען, 9זאָל זיין
שוועגערין גענענען צו אים פאַר די אויגן פון די עלטסטע, און
אַראָפּציִען זיין שוך פון זיין פוס, און אַ שפּיי טאָן אין זיין פּנים,
און אויסרופן און זאָגן: אַזוי זאָל געטאָן ווערן צו דעם מאַן וואָס
וויל ניט בויען זיין ברודערס הויז. 10און זיין נאָמען זאָל גערופן
ווערן אין ישׂראל: דאָס הויז פון דעם וואָס מיטן אַראָפּ־
געצויגענעם שוך.

11אַז צוויי מענער וועלן זיך ראַנגלען צווישן זיך, איינער

מיטן אַנדערן, און איינעמס ווייב וועט גענענען אַרויסצו־
ראַטעווען איר מאַן פון זיין שלעגערס האַנט, און זי וועט אויס־
שטרעקן איר האַנט, און אים אָננעמען פאַר די ענגע ערטער,
[12]זאָלסטו אָפּהאַקן איר האַנט; דיין אויג זאָל זיך ניט דער־
באַרימען.

[13]זאָלסט ניט האָבן אין דיין בײטל צווייערליי וואָגשטיינער,
אַ גרעסערן און אַ קלענערן. [14]זאָלסט ניט האָבן אין דיין
הויז צווייערליי אֵיפָהס, אַ גרעסערע און אַ קלענערע. [15]אַ
פול און ריכטיק געוויכט זאָל זיין ביי דיר; אַ פולע און
ריכטיקע אֵיפָה זאָל זיין ביי דיר; כּדי דיינע טעג זאָלן זיך
לענגערן אויף דער ערד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר. [16]וואָרום
אַן אומווערדיקייט ביי גאָט דיין האַר איז איטלאַכער וואָס טוט
דאָס–איטלאַכער וואָס טוט אַן עוולה.

[17]געדענק וואָס עֲמָלֵק האָט דיר געטאָן אונטערוועגנס, ווען
איר זייט אַרויסגעגאַנגען פון מִצְרַיִם; [18]ווי ער האָט דיך
געטראָפן אונטערוועגנס, און האָט געשלאָגן דיינע הינטערשטע,
אַלע אָפּגעשלאַפטע הינטער דיר, בעת דו ביסט געווען פאַר־
שמאַכט און מיד; און ער האָט ניט מורא געהאַט פאַר גאָט.
[19]דרום זאָל זיין, אַז גאָט דיין האַר באַרוט דיך פון אַלע דיינע
פיינט פון רונד אַרום, אין דעם לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר
פאַר אַ נחלה, עס צו אַרבן, זאָלסטו אויסמעקן דעם זֵכֶר פון
עֲמָלֵק פון אונטערן הימל; זאָלסט ניט פאַרגעסן.

כִּי תָבוֹא

כו [1]און עס וועט זיין, אַז דו וועסט קומען אין דעם לאַנד וואָס
גאָט דיין האַר גיט דיר פאַר אַ נחלה, און וועסט עס אַרבן,
און זיך באַזעצן דרינען, [2]זאָלסטו נעמען פונעם ערשטן פון
יעטוועדער פרוכט פון דער ערד, וואָס דו וועסט אַריינעמען פון
דיין לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר, און זאָלסט אַריינטאָן

אין אַ קאָרב, און גיין צו דעם אָרט וואָס גאָט דיין האַר וועט
אויסדערוויילן צו מאַכן רוען זיין נאָמען דאָרטן. 3און זאָלסט
קומען צו דעם כּהן וואָס וועט זיין אין יענע טעג, און זאָגן צו
אים: איך זאָג היינט פאַר גאָט דיין האַר, אַז איך בין געקומען
אין דעם לאַנד וואָס גאָט האָט געשוואָרן אונדזערע עלטערן אונדז
צו געבן. 4און דער כּהן זאָל נעמען דעם קאָרב פון דיין האַנט,
און אים אַוועקשטעלן פאַר דעם מזבח פון גאָט דיין האַר. 5און
זאָלסט אויסרופן און זאָגן פאַר גאָט דיין האַר: אַ בלודנער
אַרַמי איז געווען מיין פאָטער, און ער האָט גענידערט קיין
מִצרַיִם, און האָט זיך דאָרטן אויפגעהאַלטן מיט אַ הייפל
מענטשן, און ער איז דאָרטן געוואָרן אַ פאָלק, גרויס, מאַכטיק,
און פיל. 6און די מִצרים האָבן אונדז שלעכטס געטאָן, און האָבן
אונדז געפּייניקט, און אַרויפגעלייגט אויף אונדז שווערע אַרבעט.
7און מיר האָבן געשריען צו גאָט דעם האַר פון אונדזערע עלטערן,
און גאָט האָט צוגעהערט אונדזער קָול, און געזען אונדזער פּיין,
און אונדזער מאַטערניש, און אונדזער געדריקטקייט. 8און גאָט
האָט אונדז אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם מיט אַ שטאַרקער האַנט,
און מיט אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם, און מיט גרויס פאָרכטיקייט,
און מיט צייכנס און מיט וווּנדער. 9און ער האָט אונדז
געבראַכט צו דעמדאָזיקן אָרט, און אונדז געגעבן דאָסדאָזיקע
לאַנד, אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך און האָניק. 10און אַצונד
זע, איך האָב געבראַכט דאָס ערשטע פון דער פרוכט פון דער
ערד וואָס דו, גאָט, האָסט מיר געגעבן. און זאָלסט עס אַוועק־
לייגן פאַר גאָט דיין האַר, און זיך בוקן פאַר גאָט דיין האַר.
11און זאָלסט זיך פרייען מיט אַלעם גוטן וואָס גאָט דיין האַר
האָט געגעבן דיר און דיין הויזגעזינט–דו, און דער לֵוִי, און דער
פרעמדער וואָס צווישן דיר.

12אַז דו וועסט ענדיקן מעשׂרן דעם גאַנצן מעשׂר פון דיין

תבואה אין דעם דריטן יאָר, דעם יאָר פון מעשׂר, זאָלסטו עס
געבן דעם לֵוִי, דעם פרעמדן, דעם יתום, און דער אַלמנה,
כּדי זיי זאָלן עסן אין דיינע טויערן, און זאַט זיין. 13און זאָלסט
זאָגן פאַר גאָט דיין האַר: איך האָב אַרויסגעראַמט דאָס הייליקע
פון הויז, און האָב עס אויך אַוועקגעגעבן דעם לֵוִי, און דעם
פרעמדן, דעם יתום, און דער אַלמנה, אַזוי ווי אַל דיין געבאָט
וואָס דו האָסט מיר געבאָטן; איך בין ניט אַוועקגעגאַנגען פון
דיינע געבאָט, און האָב ניט פאַרגעסן. 14איך האָב ניט געגעסן
אין מיין אֲבלות דערפון, און איך האָב ניט אַרויסגעטראָגן
דערפון אומריינערהייט, און ניט געגעבן דערפון פאַר אַ טויטן;
איך האָב צוגעהערט צו דעם קָול פון גאָט מיין האַר; איך האָב
געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס דו האָסט מיר באַפוילן. 15לוג פון דיין
הייליקער וווינונג, פון הימל, און בענטש דיין פאָלק ישׂראל,
און די ערד וואָס דו האָסט אונדז געגעבן, אַזוי ווי דו האָסט
געשוואָרן אונדזערע עלטערן–אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך
און האָניק.
16היינטיקן טאָג באַפעלט דיר גאָט דיין האַר צו טאָן
דידאָזיקע חוקים און די געזעצן; און זאָלסט זיי אָפּהיטן און טאָן
מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער זעל. 17דו האָסט
היינט אויסדערוויילט יהוה אים צו האָבן פאַר דיין גאָט, און
צו גיין אין זיינע וועגן, און צו היטן זיינע חוקים און זיינע געבאָט
און זיינע געזעצן, און צוצוהערן צו זיין קָול. 18און גאָט האָט
דיך היינט אויסדערוויילט אים צו זיין פאַר אַן אייגן פאָלק,
אַזוי ווי ער האָט דיר צוגעזאָגט, און צו היטן אַלע זיינע געבאָט;
19און דיך צו שטעלן העכער איבער אַלע פעלקער וואָס ער
האָט געמאַכט, פאַר אַ לויב, און פאַר אַ נאָמען, און פאַר אַ
שיינקייט, און כּדי זאָלסט זיין אַ הייליק פאָלק צו גאָט דיין
האַר, אַזוי ווי ער האָט גערעדט.

כז 1און משה און די עלטסטע פון ישׂראל האָבן באַפוילן
דעם פאָלק, אַזוי צו זאָגן: היט אַלע געבאָט וואָס איך
געביט אײַך הײַנט. 2און עס וועט זײַן, אין דעם טאָג וואָס איר
וועט אַריבערגיין דעם ירדן צו דעם לאַנד וואָס גאָט דײַן האַר
גיט דיר, זאָלסטו דיר אויפשטעלן גרויסע שטיינער, און זיי
באַקאַלכן מיט קאַלך. 3און זאָלסט אויפשרײַבן אויף זיי אַלע
ווערטער פון דערדאָזיקער תּורה, אַז דו וועסט אַריבערגיין;
כּדי זאָלסט קומען אין דעם לאַנד וואָס גאָט דײַן האַר גיט דיר,
אַ לאַנד וואָס פליסט מיט מילך און האָניק, אַזוי ווי גאָט דער
האַר פון דײַנע עלטערן האָט דיר צוגעזאָגט. 4און עס וועט זײַן,
ווי איר גייט אַריבער דעם ירדן, זאָלט איר אויפשטעלן
דידאָזיקע שטיינער וואָס איך באַפעל אײַך הײַנט, אויף דעם
באַרג עיבל, און זאָלסט זיי באַקאַלכן מיט קאַלך. 5און זאָלסט
דאָרטן בויען אַ מזבח צו גאָט דײַן האַר, אַ מזבח פון שטיינער;
זאָלסט ניט אויפהייבן אויף זיי אַן אײַזן. 6פון גאַנצע שטיינער
זאָלסטו בויען דעם מזבח פון גאָט דײַן האַר; און זאָלסט
אויפברענגען אויף אים בראַנדאָפּפער צו גאָט דײַן האַר. 7און
זאָלסט שלאַכטן פרידאָפּפער און עסן דאָרטן, און זיך פרייען
פאַר גאָט דײַן האַר. 8און זאָלסט אויפשרײַבן אויף די שטיינער
אַלע ווערטער פון דערדאָזיקער תּורה זייער קלאָר.
9און משה און די כּהנים פון שבט לוי האָבן גערעדט צו
גאַנץ ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: זיי שטיל און הער, ישׂראל: הײַנטיקן
טאָג ביסטו געוואָרן פאַר אַ פאָלק צו גאָט דײַן האַר. 10דרום
זאָלסטו צוהערן צו דעם קול פון גאָט דײַן האַר, און טאָן
זײַנע געבאָט און זײַנע געזעצן וואָס איך געביט דיר הײַנט.
11און משה האָט באַפוילן דעם פאָלק אין יענעם טאָג, אַזוי
צו זאָגן: 12דידאָזיקע זאָלן שטיין אויפן באַרג גריזים צו בענטשן
דאָס פאָלק, ווען איר גייט אַריבער דעם ירדן: שמעון, און לוי,

און יהודה, און יִששָׂכָר, און יוסף, און בנימין. [13]און דידאָזיקע
זאָלן שטיין אויפן באַרג עֵיבָל פאַר דער קללה: ראובן, גָד,
און אָשר, און זבולון, דָן, און נפתלי. [14]און די לוִיִים זאָלן אויס־
רופן און זאָגן צו אַלע מענער פון ישׂראל אויף אַ הויכן קָול:

[15]פאַרשאָלטן דער מאַן, וואָס וועט מאַכן אַ געשניצט אָדער
געגאָסן בילד, אַן אומווערדיקייט צו גאָט, דאָס ווערק פון אַ
מיינסטערס הענט, און אויפשטעלן אין פאַרבאָרגעניש!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זיך אָפּרופן און זאָגן: אָמן!

[16]פאַרשאָלטן דער וואָס איז מבזה זיין פאָטער אָדער זיין
מוטער!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[17]פאַרשאָלטן דער וואָס פאַררוקט דעם גרענעץ פון זיין
חבר!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[18]פאַרשאָלטן דער וואָס פאַרפירט אַ בלינדן אין וועג!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[19]פאַרשאָלטן דער וואָס פאַרדרייט דעם משפט פון אַ
פרעמדן, אַ יתום, און אַן אַלמנה!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[20]פאַרשאָלטן דער וואָס ליגט מיט זיין פאָטערס ווייב,
וואָרום ער האָט אַנטפּלעקט זיין פאָטערס צודעק!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[21]פאַרשאָלטן דער וואָס ליגט מיט וואָסער עס איז בהמה!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

[22]פאַרשאָלטן דער וואָס ליגט מיט זיין שוועסטער, זיין
פאָטערס טאָכטער, אָדער זיין מוטערס טאָכטער!

און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

23 פאַרשאָלטן דער וואָס ליגט מיט זיין שוויגער!
און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!
24 פאַרשאָלטן דער וואָס שלאָגט זיין חבר אין פאַרבאָרגעניש!
און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!
25 פאַרשאָלטן דער וואָס נעמט שוחד צו דערשלאָגן אַ נפש,
אומשולדיק בלוט!
און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!
26 פאַרשאָלטן דער וואָס וועט ניט מקיים זיין די ווערטער
פון דערדאָזיקער תורה, זיי צו טאָן!
און דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זאָגן: אָמן!

כח 1 און עס וועט זיין, אויב צוהערן וועסטו צוהערן צו דעם
קול פון גאָט דיין האַר, צו היטן צו טאָן אַלע זיינע
געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט, וועט גאָט דיין האַר דיך
שטעלן העכער איבער אַלע פעלקער פון דער ערד. 2 און
אַלע דידאָזיקע ברכות וועלן קומען אויף דיר, און דיך
דערגרייכן, אַז דו וועסט צוהערן צו דעם קול פון גאָט דיין האַר.
3 געבענטשט וועסטו זיין אין שטאָט, און געבענטשט וועסטו
זיין אין פעלד.
4 געבענטשט די פרוכט פון דיין לייב, און די פרוכט פון
דיין ערד, און די פרוכט פון דיין בהמה, די געבורט פון דיינע
רינדער, און די פרוכפערונג פון דיינע שאָף.
5 געבענטשט דיין קאָרב, און דיין טייגמולטער.
6 געבענטשט וועסטו זיין ביי דיין אַריינגיין, און געבענטשט
וועסטו זיין ביי דיין אַרויסגיין.
7 גאָט וועט געבן דיינע פיינט וואָס שטייען אויף אַקעגן דיר,
געשלאָגענע פאַר דיר; אויף איין וועג וועלן זיי אַרויסגיין אַקעגן
דיר, און אויף זיבן וועגן וועלן זיי אַנטלויפן פאַר דיר.
8 גאָט וועט באַפעלן אַ ברכה ביי דיר אין דיינע שפייכלערס,

און אין אַלץ צו וואָס דיין האַנט נעמט זיך, און ער וועט דיך
בענטשן אין דעם לאַנד וואָס גאָט דיין האַר גיט דיר. [9]גאָט
וועט דיך אויפשטעלן פאַר אַ הייליקן פאָלק צו זיך, אַזוי ווי
ער האָט דיר געשוואָרן, אויב דו וועסט היטן די געבאָט פון גאָט
דיין האַר, און וועסט גיין אין זיינע וועגן. [10]און אַלע פעלקער
פון דער ערד וועלן זען, אַז גאָטס נאָמען ווערט גערופן אויף
דיר, און זיי וועלן מורא האָבן פאַר דיר. [11]און גאָט וועט דיר
געבן אַ שֶפע פון גוטס אין דער פרוכט פון דיין לייב, און אין
דער פרוכט פון דיין בהמה, און אין דער פרוכט פון דיין ערד,
אויף דער ערד וואָס גאָט האָט געשוואָרן דיינע עלטערן דיר
צו געבן. [12]גאָט וועט דיר עפענען זיין גוטן אוצר, דעם הימל,
צו געבן דעם רעגן פון דיין לאַנד אין זיין צייט, און צו בענטשן
יעטוועדער טואונג פון דיין האַנט; און וועסט אַנטלייען פיל
פעלקער, און דו אַליין וועסט ניט לייען. [13]און גאָט וועט דיך
מאַכן פאַר דעם קאָפּ און ניט פאַר דעם עק, און וועסט רק זיין
אויבן, און ניט זיין אונטן, אויב דו וועסט צוהערן צו די געבאָט
פון גאָט דיין האַר, וואָס איך געביט דיר היינט צו היטן און צו
טאָן, [14]און וועסט זיך ניט אָפּקערן פון אַלע ווערטער וואָס
איך געביט דיר היינט, רעכטס אָדער לינקס, כדי צו גיין
נאָך פרעמדע געטער, זיי צו דינען.

[15]און עס וועט זיין, אַז דו וועסט ניט צוהערן צו דעם קָול
פון גאָט דיין האַר, צו היטן צו טאָן אַלע זיינע געבאָט און
זיינע געזעצן וואָס איך געביט דיר היינט, וועלן קומען אויף
דיר אַלע דידאָזיקע קללות, און וועלן דיך דערגרייכן.

[16]פאַרשאָלטן וועסטו זיין אין שטאָט, און פאַרשאָלטן
וועסטו זיין אין פעלד.

[17]פאַרשאָלטן דיין קאָרב, און דיין טייגמולטער.

[18]פאַרשאָלטן די פרוכט פון דיין לייב, און די פרוכט פון

דיין ערד, די געבוירט פון דיינע רינדער, און די פּרוכפּערונג
פון דיינע שאָף.
[19]פאַרשאָלטן וועסטו זיין בײַ דיין אַריינגיין, און פאַרשאָלטן
וועסטו זיין בײַ דיין אַרויסגיין.
[20]גאָט וועט אָנשיקן אויף דיר אַ קללה, אַ מהומה, און אַן
אָנגעשריי, אויף יעטוועדער אונטערנעם פון דיין האַנט וואָס
דו וועסט טאָן, ביז דו וועסט פאַרטיליגט ווערן, און ביז דו
וועסט גיך אונטערגיין פון וועגן דיינע שלעכטע מעשׂים, וואָס
דו האָסט מיך פאַרלאָזן. [21]גאָט וועט באַהעפטן אָן דיר די
פּעסט, ביז ער וועט דיך פאַרלענדן פון דער ערד וואָס דו
גייסט אַהין, זי צו אַרבן. [22]גאָט וועט דיך פּלאָגן מיט דער, און
מיט קדחת, און מיט היץ, און מיט ברענונג, און מיט טריקעניש[א],
און מיט קאָרנבראַנד, און מיט וועלקעניש; און זיי וועלן דיך
נאָכיאָגן ביז דו וועסט אונטערגיין. [23]און דער הימל וואָס
איבער דיין קאָפּ וועט זיין קופּער, און די ערד וואָס אונטער דיר
אַייזן. [24]גאָט וועט מאַכן דעם רעגן פון דיין לאַנד שטויב און
ערד; עס וועט נידערן אויף דיר פון הימל, ביז דו וועסט פאַר־
טיליגט ווערן.

[25]גאָט וועט דיך געבן אַ געשלאָגענעם פאַר דיינע פיינט;
אויף איין וועג וועסטו אַרויסגיין אַקעגן זיי, און אויף זיבן וועגן
וועסטו אַנטלויפן פאַר זיי, און וועסט זיין צו שוידער בײַ
אַלע קיניגרייכן פון דער ערד. [26]און דיינע טויטע לייבער
וועלן זיין צו שפּייז פאַר יעטוועדער פויגל פון הימל, און פאַר
דער חיה פון דער ערד, און קיינער וועט ניט אַוועקטרייבן.
[27]גאָט וועט דיך פּלאָגן מיט דעם אויסשלאָג פון מִצרַיִם, און מיט
בלאָטערן, און מיט קרעץ, און מיט בײַסעניש, אַז דו וועסט
ניט קענען געהײלט ווערן. [28]גאָט וועט דיך פּלאָגן מיט משוגעת,
און מיט בלינדקייט, און מיט צעדולטקייט פון האַרצן. [29]און

[א] וואָרטשפּיל: וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב.

וועסט טאַפּן אין מיטן טאָג אַזוי ווי אַ בלינדער טאַפּט אין דער
פינצטער, און וועסט ניט באַגליקן אין דיינע וועגן, און וועסט
רק זיין באַרויבט און באַגזלט אַלע טעג, און קיינער וועט ניט
העלפן. 30 אַ ווייב וועסטו פאַרקנסן, און אַן אַנדערער וועט
מיט איר זיין; אַ הויז וועסטו בויען, און וועסט ניט וווינען דערין;
אַ וויינגאָרטן וועסטו פלאַנצן, און וועסט אים ניט אָנהייבן.
31 דיין אָקס וועט געשאָכטן ווערן פאַר דיינע אויגן, און וועסט
פון אים ניט עסן; דיין אייזל וועט אַוועקגעגזלט ווערן פון פאַר
דיין פּנים, און וועט דיר ניט אומגעקערט ווערן; דיינע שאָף
וועלן אַוועקגעגעבן ווערן צו דיינע פיינט, און וועסט ניט האָבן
ווער זאָל העלפן. 32 דיינע זין און דיינע טעכטער וועלן אַוועק־
געגעבן ווערן צו אַן אַנדער פאָלק, און דיינע אויגן וועלן זען,
און אויסגיין נאָך זיי אַ גאַנצן טאָג, און דיין האַנט וועט זיין אָן
מאַכט. 33 די פּרוכט פון דיין ערד, און דיין גאַנצע מי, וועט
אויפעסן אַ פאָלק וואָס דו קענסט ניט, און וועסט רק זיין
באַרויבט און געדריקט אַלע טעג. 34 און וועסט ווערן משוגע פון
דער זעאונג פון דיינע אויגן וואָס דו וועסט זען. 35 גאָט וועט דיך
פּלאָגן מיט אַ בייזן אויסשלאָג אויף די קני און אויף די שענקלען,
אַז דו וועסט ניט קענען געהיילט ווערן; פון דיין פוסטריט
ביז דיין שפּיץ קאָפּ. 36 גאָט וועט אַוועקפירן דיך, און דיין מלך
וואָס דו וועסט אויפשטעלן איבער דיר, צו אַ פאָלק וואָס דו
און דיינע עלטערן האָבן ניט געקענט; און וועסט דאָרטן דינען
פרעמדע געטער, האָלץ און שטיין. 37 און וועסט זיין פאַר אַ
שרעק, פאַר אַ שפּריכוואָרט, און פאַר אַ שפּאָט, צווישן אַלע
פעלקער וואָס גאָט וועט דיך אַהין אַוועקפירן.
38 פיל זריעה וועסטו אַרויסטראָגן אין פעלד, און ווינציק
וועסטו איינזאַמלען, וואָרום דער היישעריק וועט עס פאַרצערן.
39 וויינגערטנער וועסטו פלאַנצן און באַאַרבעטן, אָבער וויין

וועסטו ניט טרינקען און ניט אַריינגעמען, וואָרום דער וואָרעם וועט עס אויפֿעסן. [40]איילבערטבוימער וועסטו האָבן אין דיין גאַנצן געמאַרק, אָבער מיט אייל וועסטו זיך ניט זאַלבן, וואָרום דיינע איילבערטן וועלן אַראָפּפֿאַלן. [41]זין און טעכטער וועסטו האָבן, אָבער זיי וועלן ניט בלייבן ביי דיר, וואָרום זיי וועלן אַוועקגיין אין געפֿאַנגענשאַפֿט. [42]אַלע דיינע בוימער און די פּרוכט פֿון דיין ערד וועט ירשען דער גריל.

[43]דער פֿרעמדער וואָס צווישן דיר וועט שטייגן העכער און העכער איבער דיר, און דו וועסט נידערן אַראָפּ און אַראָפּ. [44]ער וועט דיר אַנטלייען, און דו וועסט אים ניט אַנטלייען; ער וועט זיין דער קאָפּ, און דו וועסט זיין דער עק.

[45]און אַלע דידאָזיקע קללות וועלן קומען אויף דיר, און וועלן דיך נאָכיאָגן און דיך דערגרייכן, ביז דו וועסט פֿאַרטיליגט ווערן, ווייל דו האָסט ניט צוגעהערט צו דעם קול פֿון גאָט דיין האַר, צו היטן זיינע געבאָט און זיינע געזעצן וואָס ער האָט דיר געבאָטן. [46]און זיי וועלן זיין פֿאַר אַ צייכן און פֿאַר אַ וווּנדער אויף דיר און אויף דיין זאָמען ביז אייביק. [47]דערפֿאַר וואָס דו האָסט ניט געדינט גאָט דיין האַר מיט שׂמחה, און מיט אַ פֿריילאַכן האַרצן, אין אַ שֶפֿע פֿון אַלץ, [48]וועסטו דינען דיין פֿיינט, וואָס גאָט וועט אים אָנשיקן אויף דיר, אין הונגער, און אין דאָרשטיקייט, און אין נאַקעטקייט, און אין מינערוונג פֿון אַלץ; און ער וועט אַרויפֿטאָן אַן אייזערנעם יאָך אויף דיין האַלדז, ביז ער וועט דיך פֿאַרטיליגן.

[49]גאָט וועט אָנטראָגן אויף דיר אַ פֿאָלק פֿון דער ווייטן, פֿון עק ערד, אַזוי ווי עס קומט צו שוועבן אַן אָדלער, אַ פֿאָלק וואָס דו וועסט ניט פֿאַרשטיין זיין לשון; [50]אַ פֿאָלק מיט אַ פֿאַר־שייטן פּנים, וואָס וועט ניט שוינען דעם פּנים פֿון אַ זקן, און אַ יונגן וועט ער ניט לייטזעליקן. [51]און ער וועט אויפֿעסן די פּרוכט

פון דיין בהמה, און די פרוכט פון דיין ערד, ביז דו וועסט פאַר־
טיליגט ווערן; וואָס וועט דיר ניט איבערלאָזן קיין תבואה, קיין
וויין, און קיין אייל, קיין געבורט פון דיינע רינדער, און קיין
פרוכפּערונג פון דיינע שאָף, ביז ער וועט דיך אונטערברענגען.
[52]און ער וועט דיך באַלעגערן אין אַלע דיינע טויערן, ביז עס
וועלן נידערן דיינע הויכע און פעסטע מויערן, וואָס דו האָסט
זיך אויף זיי פאַרזיכערט, אין דיין גאַנצן לאַנד; יאָ, ער וועט דיך
באַלעגערן אין אַלע דיינע טויערן, אין דיין גאַנצן לאַנד וואָס
גאָט דיין האַר האָט דיר געגעבן. [53]און וועסט עסן די פרוכט
פון דיין לייב, דאָס פליש פון דיינע זין און דיינע טעכטער
וואָס גאָט דיין האַר האָט דיר געגעבן, אין דער באַלעגערונג,
און אין דער דריקונג וואָס דיין פיינט וועט דיך דריקן.
[54]דער איידעלער מענטש צווישן דיר און דער זייער פאַר־
צערטלטער, זיין אויג וועט זיין שלעכט צו זיין ברודער, און
צו דער ווייב פון זיין בוזעם, און צו די איבעריקע קינדער וואָס
ער וועט איבערלאָזן, [55]צו געבן איינעם פון זיי פון דעם פליש
פון זיינע קינדער וואָס ער וועט עסן, ווייל גאָרנישט וועט אים זיין
געבליבן אין דער באַלעגערונג, און אין דער דריקונג וואָס
דיין פיינט וועט דיך דריקן אין אַלע דיינע טויערן. [56]די
איידעלע צווישן דיר און די פאַרצערטלטע, וואָס האָט קיינמאָל
ניט געפּרוווט שטעלן איר פוסטריט אויף דער ערד, פון פאַר־
צערטלטקייט און פון איידלקייט, איר אויג וועט זיין שלעכט
צו דעם מאַן פון איר בוזעם, און צו איר זון, און צו איר
טאָכטער, [57]און צו איר נאָכגעבורט וואָס קומט אַרויס פון צווישן
אירע פיס, און צו אירע קינדער וואָס זי וועט געבערן, וואָרום
זי וועט זיי אויפעסן אין פאַרבאָרגעניש, אין מינערונג פון אַלץ,
אין דער באַלעגערונג, און אין דער דריקונג וואָס דיין פיינט
וועט דיך דריקן אין דיינע טויערן.

58 אויב דו וועסט ניט היטן צו טאָן אַלע ווערטער פון דער־
דאָזיקער תּורה, וואָס שטייען געשריבן אין דעמדאָזיקן בוך,
מורא צו האָבן פאַר דעמדאָזיקן געאַכפּערטן און פאַרכטיקן
נאָמען, פאַר יהוה דיין גאָט, 59 וועט גאָט מאַכן וווּנדערלאַך
דיינע פּלאָגן, און די פּלאָגן פון דיינע קינדער–גרויסע און
אָנגעהאַלטענע פּלאָגן, און בייזע און אָנגעהאַלטענע קרענק.
60 און ער וועט ווידער ברענגען אויף דיר אַלע ווייטאָקן פון מִצרַיִם,
וואָס דו האָסט זיך געשראָקן פאַר זיי, און זיי וועלן זיך באַהעפטן
אָן דיר. 61 אויך יעטוועדער קרענק און יעטוועדער פּלאָג וואָס
שטייט ניט געשריבן אין דעם בוך פון דערדאָזיקער תּורה, וועט
זיי גאָט אַרויפברענגען אויף דיר ביז דו וועסט פאַרטיליגט ווערן.
62 און איר וועט בלייבן מיט אַ הייפל מענטשן, אָנשטאָט וואָס
איר זייט געווען אַזוי ווי די שטערן פון הימל אין פילקייט; ווייל
דו האָסט ניט צוגעהערט צו דעם קָול פון גאָט דיין האַר. 63 און
עס וועט זיין, אַזוי ווי גאָט האָט זיך געפרייט איבער אייך, אייך
צו באַגיטיקן, און אייך צו מערן, אַזוי וועט גאָט זיך פרייען
איבער אייך, אייך אונטערצוברענגען און אייך צו פאַרטיליגן;
און איר וועט אָוועקגעריסן ווערן פון דער ערד וואָס דו קומסט
אַהין, זי צו אַרבן. 64 און גאָט וועט דיך צעשפּרייטן צווישן אַלע
אומות, פון עק ערד ביז עק ערד, און וועסט דאָרטן דינען
פרעמדע געטער, וואָס דו און דיינע עלטערן האָבן ניט
געקענט, האָלץ און שטיין. 65 און צווישן דידאָזיקע פעלקער
וועסטו קיין רו ניט האָבן, און קיין מנוחה וועט ניט זיין פאַר דיין
פוסטריט; און גאָט וועט דיר געבן דאָרטן אַן אומרואיק האַרץ,
און אויסגייעניש פון די אויגן, און פאַרשמאַכטונג פון דער זעל.
66 און דיין לעבן וועט דיר הענגען אַנטקעגן, און וועסט אַנגסטן
טאָג און נאַכט, און ניט זיין זיכער מיט דיין לעבן. 67 אין פרי־
מאָרגן וועסטו זאָגן: הלוואַי ווערט אָוונט! און אין אָוונט וועסטו

זאָגן: הלוואַי ווערט פרימאָרגן! פון וועגן דער אַנגסט פון דײַן
האַרצן וואָס דו וועסט אַנגסטן, און פון וועגן דער זעאונג פון
דײַנע אויגן וואָס דו וועסט זען. 68און גאָט וועט דיך אומקערן
אויף שיפן קיין מִצרַיִם, אויף דעם וועג וואָס איך האָב דיר
געזאָגט, וועסט אים מער ניט אָנזען. און איר וועט זיך דאָרטן
אָנבאָטן צו אײַערע פײַנט פאַר קנעכט און פאַר דינסטן, און
קיין קויפער וועט ניט זײַן.
69דאָס זײַנען די ווערטער פון דעם בונד וואָס גאָט האָט
באַפוילן משהן צו שליסן מיט די קינדער פון ישׂראל אין לאַנד
מואָב, אַחוץ דעם בונד וואָס ער האָט געשלאָסן מיט זיי אין
חורֵב.

כט 1און משה האָט צונויפגערופן גאַנץ ישׂראל, און האָט
צו זיי געזאָגט:
איר האָט געזען אַלץ וואָס גאָט האָט געטאָן פאַר אײַערע
אויגן אין לאַנד מִצרַיִם צו פַּרעהן, און צו אַלע זײַנע קנעכט, און
צו זײַן גאַנצן לאַנד; 2די גרויסע פּרוּוונגען וואָס דײַנע אויגן האָבן
געזען, יענע גרויסע צייכנס און וואונדער. 3אָבער גאָט האָט
אײַך ניט געגעבן אַ האַרץ צו פאַרשטיין, און אויגן צו זען, און
אויערן צו הערן, ביז אויף הײַנטיקן טאָג. 4און איך האָב אײַך
געפירט פערציק יאָר דורכן מדבר; אײַערע קליידער זײַנען
ניט אָפּגעטראָגן געוואָרן אויף אײַך, און דײַן שוך איז ניט
אָפּגעטראָגן געוואָרן אויף דײַן פוס. 5ברויט האָט איר ניט געגעסן,
און ווײַן און געטראַנק האָט איר ניט געטרונקען; כּדי איר זאָלט
וויסן אַז איך בין יהוה אײַער גאָט. 6און אַז איר זײַט געקומען
צו דעם דאָזיקן אָרט, איז אַרויסגעגאַנגען סיחון דער מלך פון
חֶשבּון, און עוֹג דער מלך פון בָּשָן, אַקעגן אונדז אויף מלחמה,
און מיר האָבן זיי געשלאָגן. 7און מיר האָבן צוגענומען זייער
לאַנד, און האָבן עס געגעבן פאַר אַ נחלה צו די ראובֵנים, און

צו די גָדים, און צו דעם האַלבן שבט מנשה. [8]דרום זאָלט איר
היטן די ווערטער פון דעמדאָזיקן בונד, און זיי טאָן, כּדי איר
זאָלט באַגליקן אין אַלץ וואָס איר וועט טאָן.

נִצָּבִים

[9]איר שטייט היינט אַלע פאַר גאָט אײַער האַר, אײַערע
הויפּטלייט, אײַערע שבטים, אײַערע עלטסטע, און אײַערע
אויפזעערס, אַלע מענער פון ישׂראל, [10]אײַערע קליינע
קינדער, אײַערע ווײַבער, און דײַן פרעמדער וואָס אין דײַן
לאַגער, פון דײַן האָלצהעקער ביז דײַן וואַסערשעפּער; [11]אַז דו
זאָלסט אַרײַנטרעטן אין דעם בונד פון יהוה דײַן גאָט און אין
זײַן שבועה וואָס יהוה דײַן גאָט שליסט מיט דיר היינט; [12]כּדי
דיך אויפצושטעלן היינט פאַר אַ פאָלק צו אים, און ער זאָל
דיר זײַן צום גאָט, אַזוי ווי ער האָט דיר צוגעזאָגט, און אַזוי ווי
ער האָט געשוואָרן צו דײַנע עלטערן, צו אַברהמען, צו יצחקן,
און צו יעקבן. [13]און ניט מיט אײַך אַליין שליס איך דעם־
דאָזיקן בונד און דידאָזיקע שבועה, [14]נייערט אי מיט דעם וואָס
שטייט דאָ מיט אונדז היינט פאַר גאָט אונדזער האַר, אי מיט דעם
וואָס איז דאָ ניט פאַראַן מיט אונדז היינט. [15]וואָרום איר ווייסט
ווי מיר זײַנען געזעסן אין לאַנד מִצרַיִם, און ווי מיר זײַנען דורכ־
געגאַנגען צווישן די פעלקער וואָס איר זייט דורכגעגאַנגען.
[16]און איר האָט געזען זייערע אומווערדיקייטן, און זייערע
אָפּגעטער, האָלץ און שטיין, זילבער און גאָלד, וואָס בײַ זיי.
[17]טאָמער איז דאָ צווישן אײַך אַ מאַן, אָדער אַ פרוי, אָדער אַ
משפּחה, אָדער אַ שבט, וואָס זײַן האַרץ קערט זיך אָפּ היינט
פון יהוה אונדזער גאָט, צו גיין דינען די געטער פון יענע פעלקער;
טאָמער איז פאַראַן צווישן אײַך אַ וואָרצל וואָס פרוכפּערט
ביטערקרויט און ווערמוט; [18]און עס וועט זײַן, אַז ער וועט הערן

די ווערטער פון דערדאָזיקער שבועה, וועט ער זיך רימען אין
זיין האַרצן, אַזוי צו זאָגן: פריד וועט זיין צו מיר, ווען איך וועל
גיין אין דער איינגעשפּאַרטקייט פון מיין האַרצן—כּדי אונטער־
צוברענגען דאָס באַוועסערטע אין איינעם מיטן דאָרשטיקן[א]—
19 וועט אים גאָט ניט וועלן פאַרגעבן, נייערט דער צאָרן פון גאָט
און זיין פאַרדראָס וועט דענסמאָל ברענען אויף יענעם מאַן,
און אויף אים וועט הויערן די גאַנצע קללה וואָס שטייט געשריבן
אין דעמדאָזיקן בוך, און גאָט וועט אויסמעקן זיין נאָמען פון
אונטערן הימל. 20 און גאָט וועט אים אָפּשיידן צום בייזן פון
אַלע שבטים פון ישׂראל, אַזוי ווי אַלע קללות פון דעם בונד
וואָס שטייט געשריבן אין דעמדאָזיקן בוך פון דער תּורה.
21 און דער שפּעטערדיקער דור, אייערע קינדער וואָס וועלן
אויפשטיין נאָך אייך, און דער פרעמדער וואָס וועט קומען פון
אַ ווייטן לאַנד, וועלן זאָגן:—ווען זיי וועלן זען די פּלאָגן פון
דעמדאָזיקן לאַנד, און אירע קרענק מיט וואָס גאָט האָט עס
קראַנק געמאַכט; 22 אַז שוועבל און זאַלץ, פאַרברענט, איז איר
גאַנצע ערד; ניט זי ווערט געזייט, און ניט זי לאָזט אַרויס אַ
שפּראָצונג, און ניט עס וואַקסט אויף איר אַ שום גראָז, אַזוי ווי
די איבערקערעניש פון סדום, און עמורה, אַדמה, און צבויִים,
וואָס גאָט האָט איבערגעקערט אין זיין כּעס און אין זיין גרימ־
צאָרן—23 וועלן אַלע פעלקער זאָגן: פאַרוואָס האָט גאָט געטאָן
אַזוי צו דעמדאָזיקן לאַנד? וואָס איז דערדאָזיקער גרויסער
גרימצאָרן? 24 און מע וועט זאָגן: פאַרוואָס זיי האָבן פאַרלאָזן
דעם בונד פון יהוה דעם גאָט פון זייערע עלטערן, וואָס ער
האָט מיט זיי געשלאָסן, ווען ער האָט זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד
מצרים; 25 און זיי זענען געגאַנגען און האָבן געדינט פרעמדע
געטער, און זיך געבוקט צו זיי, געטער וואָס זיי האָבן זיי ניט
געקענט, און וואָס ער האָט זיי ניט איינגעטיילט. 26 און דער

[א] ד׳ ה׳ אַלץ מיטאַנאַנדער.

צאָרן פון גאָט האָט געגרימט אויף דעמדאָזיקן לאַנד, צו ברענגען
דערויף די גאַנצע קללה וואָס שטייט געשריבן אין דעמדאָזיקן
בוך. 27און גאָט האָט זיי אַרויסגעריסן פון זייער ערד מיט
רוגזה, און מיט גרימצאָרן, און מיט גרויס כּעס, און האָט זיי
פאַרוואָרפן אין אַן אַנדער לאַנד, אַזוי ווי היינטיקן טאָג.
28דאָס פאַרבאָרגענע איז ביי גאָט אונדזער האַר, אָבער
דאָס אַנטפּלעקטע איז פאַר אונדז און פאַר אונדזערע קינדער
אויף אייביק–צו טאָן אַלע ווערטער פון דערדאָזיקער תּורה.
ל 1און עס וועט זיין, אַז עס וועלן קומען אויף דיר אַלע
דידאָזיקע זאַכן, די ברכה און די קללה, וואָס איך האָב
געלייגט פאַר דיר, און וועסט דיר נעמען צום האַרצן, צווישן די
אַלע פעלקער וואָס גאָט דיין האַר האָט דיך אַהין פאַרשטויסן,
2און וועסט זיך אומקערן צו גאָט דיין האַר, און וועסט צוהערן
צו זיין קול, אַזוי ווי אַלץ וואָס איך באַפעל דיר היינט, דו און
דיינע קינדער, מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער
זעל, 3וועט גאָט דיין האַר אומקערן דיין געפאַנגענשאַפט,
און ער וועט דיך דערבאַרימען, און וועט צוריק דיך אַיינ־
זאַמלען פון אַלע אומות וואָס גאָט דיין האַר האָט דיך אַהין
צעשפּרייט. 4אַז דיינע פאַרשטויסענע זאָלן זיין אין עק הימל,
וועט דיך גאָט דיין האַר פון דאָרטן אַיינזאַמלען, און וועט פון
דאָרטן דיך נעמען. 5און גאָט דיין האַר וועט דיך ברענגען אין
דעם לאַנד וואָס דיינע עלטערן האָבן געאַרבט, און וועסט עס
אַרבן, און ער וועט דיך באַגיטיקן, און דיך מערן מער פון
דיינע עלטערן. 6און גאָט דיין האַר וועט באַשניידן דיין האַרץ,
און דאָס האַרץ פון דיינע קינדער, ליב צו האָבן גאָט דיין האַר
מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער זעל, כּדי זאָלסט
לעבן. 7און גאָט דיין האַר וועט געבן אַלע דידאָזיקע קללות
אויף דיינע פיינט, און אויף דיינע שׂונאים וואָס האָבן דיך

געיאָגט. [8]און דו וועסט זיך אומקערן, און צוהערן צו דעם קָול פון גאָט, און טאָן אַלע זיינע געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט. [9]און גאָט דיין האַר וועט דיר געבן אַ שֶפע אין יעטוועדער טואונג פון דיין האַנט, אין דער פרוכט פון דיין לייב, אין דער פרוכט פון דיין בהמה, און אין דער פרוכט פון דיין ערד צום גוטן; וואָרום גאָט וועט זיך ווידער פרייען מיט דיר צום גוטן, אַזוי ווי ער האָט זיך געפרייט מיט דיינע עלטערן; [10]אַז דו וועסט צוהערן צו דעם קָול פון גאָט דיין האַר, צו היטן זיינע געבאָט און זיינע געזעצן וואָס שטייען געשריבן אין דעמדאָזיקן בוך פון דער תּורה; אַז דו וועסט זיך אומקערן צו גאָט דיין האַר מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער זעל. [11]וואָרום דאָסדאָזיקע געבאָט וואָס איך געביט דיר היינט, דאָס איז ניט פאַרהוילן פון דיר, און דאָס איז ניט צו וויט. [12]ניט אויפן הימל איז דאָס, אַז דו זאָלסט זאָגן: ווער וועט אונדז אַרויפגיין אויפן הימל און עס נעמען פאַר אונדז, און עס אונדז לאָזן הערן, כּדי מיר זאָלן עס טאָן? [13]און ניט פון יענער זייט ים איז דאָס, אַז דו זאָלסט זאָגן: ווער וועט אונדז אַריבערגיין אויף יענער זייט ים, און עס נעמען פאַר אונדז, און דאָס אונדז לאָזן הערן, כּדי מיר זאָלן עס טאָן? [14]נייערט זייער נאָענט איז דאָס וואָרט צו דיר, אין דיין מויל, און אין דיין האַרצן, עס צו טאָן.

[15]זע, איך האָב היינט געלייגט פאַר דיר לעבן און גוטס, און טויט און שלעכטס, [16]וואָס איך באַפעל דיר היינט ליב צו האָבן גאָט דיין האַר, צו גיין אין זיינע וועגן, און צו היטן זיינע געבאָט און זיינע חוקים און זיינע געזעצן, כּדי זאָלסט לעבן און זיך מערן, און גאָט דיין האַר זאָל דיך בענטשן אין דעם לאַנד וואָס דו קומסט אַהין, עס צו אַרבן. [17]אָבער אַז דיין האַרץ וועט זיך אָפּקערן, און וועסט ניט צוהערן, און וועסט אַראָפּגעפירט ווערן, און וועסט זיך בוקן צו פרעמדע געטער, און זיי דינען,

18זאָג איך אײַך הײַנט אָן, אַז אונטערגײן װעט איר אונטערגײן;
איר װעט ניט מַאֲריך־יָמים זײַן אויף דער ערד װאָס דו גײסט
אַריבער דעם יַרדן צו קומען אַהין, זי צו אַרבן. 19איך מאַך
הײַנט עדות אַקעגן אײַך הימל און ערד: לעבן און טויט האָב איך
געלײגט פֿאַר אײַך, אַ ברכה און אַ קללה, דרום זאָלסטו אויס־
װײלן דאָס לעבן, כּדי זאָלסט לעבן, דו און דײַן זאָמען; 20ליב
צו האָבן גאָט דײַן האַר, צוצוהערן צו זײַן קָול, און זיך צו
באַהעפטן אָן אים, װאָרום דאָס איז דײַן לעבן און דײַן אַריכת־
יָמים; כּדי צו זיצן אויף דער ערד װאָס גאָט האָט געשװאָרן
צו דײַנע עלטערן, צו אַבֿרהמען, צו יצחקן, און צו יעקבֿן, זי
צו געבן.

וַיֵּלֶך

לא 1און משה איז געגאַנגען, און האָט גערעדט די דאָזיקע
װערטער צו גאַנץ ישׂראל. 2און ער האָט צו זײ געזאָגט:
אַ מאַן פֿון הונדערט און צװאַנציק יאָר בין איך הײַנט; איך קען
ניט מער אַרויסגײן און אַרײַנגײן; און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
װעסט ניט אַריבערגײן דעם דאָזיקן יַרדן. 3גאָט דײַן האַר, ער
גײט אַריבער דיר פֿאַרויס; ער װעט פֿאַרטיליקן די דאָזיקע
פֿעלקער פֿון פֿאַר דיר, און װעסט זײ ירשען; יהושע, ער גײט
אַריבער דיר פֿאַרויס, אַזוי װי גאָט האָט גערעדט. 4און גאָט
װעט טאָן צו זײ אַזוי װי ער האָט געטאָן צו סיחון און צו עוג,
די מלכים פֿון אֶמורי, און צו זײער לאַנד, װאָס ער האָט זײ פֿאַר־
טיליגט. 5און גאָט װעט זײ איבערגעבן צו אײַך, און איר װעט
טאָן צו זײ אַזוי װי אַלדאָס געבאָט װאָס איך האָב אײַך געבאָטן.
6זײט שטאַרק און פֿעסט, איר זאָלט ניט מורא האָבן און זיך ניט
שרעקן פֿאַר זײ, װאָרום גאָט דײַן האַר, ער איז דער װאָס גײט
מיט דיר; ער װעט דיך ניט אָפּלאָזן און דיך ניט פֿאַרלאָזן.

7און משה האָט גערופן יהושוען, און ער האָט צו אים
געזאָגט פאַר די אויגן פון גאַנץ ישראל: זיי שטאַרק און פעסט,
וואָרום דו וועסט קומען מיט דעמדאָזיקן פאָלק אין דעם לאַנד
וואָס גאָט האָט געשוואָרן זייערע עלטערן זיי צו געבן, און דו
וועסט עס זיי מאַכן אַרבן. 8און גאָט, ער איז דער וואָס גייט
דיר פאַרויס; ער וועט זיין מיט דיר, ער וועט דיך ניט
אָפּלאָזן און דיך ניט פאַרלאָזן; זאָלסט ניט מורא האָבן און
ניט אַנגסטן.
9און משה האָט אויפגעשריבן דידאָזיקע תורה, און האָט
זי געגעבן צו די כהנים, די קינדער פון לוי, וואָס טראָגן דעם
אָרון פון גאָטס בונד, און צו אַלע עלטסטע פון ישראל. 10און
משה האָט זיי באַפוילן, אַזוי צו זאָגן: צום סוף פון אַלע זיבן יאָר,
אין דער צייט פון דעם יאָר פון שמיטה, אין דעם יום־טוב פון
סוכות, 11ווען גאַנץ ישראל קומט זיך וויזן פאַר גאָט דיין האַר,
אין דעם אָרט וואָס ער וועט אויסדערוויילן, זאָלסטו לייענען
דידאָזיקע תורה פאַר גאַנץ ישראל אין זייערע אויערן. 12זאַמל
איין דאָס פאָלק, די מענער און די ווייבער און די קליינע
קינדער, און דיין פרעמדן וואָס אין דיינע טויערן, כדי זיי זאָלן
הערן, און כדי זיי זאָלן לערנען, און מורא האָבן פאַר גאָט
אייער האַר, און היטן צו טאָן אַלע ווערטער פון דערדאָזיקער
תורה; 13און זייערע קינדער וואָס האָבן ניט געוווּסט, זאָלן
הערן, און לערנען מורא צו האָבן פאַר גאָט אייער האַר אַלע
טעג וואָס איר לעבט אויף דער ערד וואָס איר גייט אַריבער
דעם ירדן אַהין, זי צו אַרבן.
14און גאָט האָט געזאָגט צו משהן: זע, דיינע טעג גענענען
צום שטאַרבן, רוף יהושוען, און שטעלט אייך אין אוהל־מועד,
און איך וועל אים באַפעלן. זיינען געגאַנגען משה און יהושוע,
און האָבן זיך געשטעלט אין אוהל־מועד. 15און גאָט האָט זיך

באַוויזן אין געצעלט אין אַ וואָלקנזײַל, און דער וואָלקנזײַל
איז געשטאַנען בײַם אײַנגאַנג פון געצעלט. 16און גאָט האָט געזאָגט
צו משהן: זע, דו לייגסט זיך מיט דײַנע עלטערן, און דאָסדאָזיקע
פאָלק וועט אויפשטיין און זיך אָפּקערן נאָך די געטער פון
די פרעמדע פון דעם לאַנד וואָס ער קומט אַהין צווישן זיי,
און ער וועט מיך פאַרלאָזן, און פאַרשטערן מײַן בונד וואָס איך
האָב געשלאָסן מיט אים. 17און מײַן צאָרן וועט גרימען אויף
אים אין יענעם טאָג, און איך וועל זיי פאַרלאָזן, און פאַרבאָרגן
מײַן פּנים פון זיי, און ער וועט זײַן צום פאַרצערן, און אים וועלן
טרעפן בייזן פיל און צרות, און ער וועט זאָגן אין יענעם טאָג:
פאַרוואָר, ווײַל מײַן גאָט איז ניט צווישן מיר, האָבן מיך געטראָפן
די דאָזיקע בייזן. 18און פאַרבאָרגן וועל איך פאַרבאָרגן
מײַן פּנים אין יענעם טאָג, פאַר אַלעם בייזן וואָס ער האָט
געטאָן, אַז ער האָט זיך געקערט צו פרעמדע געטער. 19און
אַצונד שרײַבט אײַך אויף דאָסדאָזיקע געזאַנג, און לערן עס
אויס די קינדער פון ישׂראל; טו עס אַרײַן אין זייער מויל, כּדי
דאָסדאָזיקע געזאַנג זאָל מיר זײַן צום עדות קעגן די קינדער
פון ישׂראל. 20אַז איך וועל אים ברענגען אויף דער ערד וואָס
איך האָב צוגעשוואָרן זייערע עלטערן, וואָס פליסט מיט מילך
און האָניק, און ער וועט עסן און ווערן זאַט און פעט, און וועט
זיך קערן צו פרעמדע געטער, און זיי וועלן זיי דינען, און וועלן
מיך פאַראַכטן, און ער וועט פאַרשטערן מײַן בונד, 21איז, אַז
אים וועלן טרעפן בייזן פיל און צרות, וועט דאָסדאָזיקע
געזאַנג זיך אָפּרופן אים אין פּנים צום עדות, וואָרום עס וועט
ניט פאַרגעסן ווערן פון דעם מויל פון זײַן זאָמען; ווײַל איך
ווייס זײַן טבֿע, ווי ער באַגייט זיך הײַנט, נאָך איידער איך
האָב אים געבראַכט אין דעם לאַנד וואָס איך האָב צוגעשוואָרן.
22און משה האָט אויפגעשריבן דאָסדאָזיקע געזאַנג אין

יענעם טאָג, און האָט עס אויסגעלערנט די קינדער פֿון ישׂראל.
[23]און ער האָט באַפֿוילן יהושוען דעם זון פֿון נון, און האָט
געזאָגט: זײַ שטאַרק און פֿעסט, וואָרום דו וועסט ברענגען די
קינדער פֿון ישׂראל אין דעם לאַנד וואָס איך האָב זײ צוגעשוואָרן,
און איך וועל זײַן מיט דיר.

[24]און עס איז געווען, ווי משה האָט געענדיקט אויפֿשרײַבן
די ווערטער פֿון דער דאָזיקער תּורה אין אַ בוך, ביז זײער סוף,
[25]אַזוי האָט משה באַפֿוילן די לוִיִים וואָס טראָגן דעם אָרון פֿון
גאָטס בונד, אַזוי צו זאָגן: [26]נעמט דאָס דאָזיקע בוך פֿון דער
תּורה, און איר זאָלט עס אַוועקלײגן בײַ דער זײַט פֿון דעם אָרון
פֿון דעם בונד פֿון גאָט אײַער האַר, און עס זאָל דאָרטן זײַן צום
עדות קעגן דיר. [27]וואָרום איך קען דײַן ווידערשפּעניקײט
און דײַן האַרטן נאַקן; זע, הײַנט, אַז איך לעב נאָך מיט אײַך,
זײַט איר געווען ווידערשפּעניקער אַקעגן גאָט, און ווי שױן נאָך
מײַן טויט? [28]זאַמלט אײַן צו מיר אַלע עלטסטע פֿון אײַערע
שבֿטים, און אײַערע אויפֿזעער, און איך וועל רעדן אין זײערע
אויערן די דאָזיקע ווערטער, און וועל מאַכן הימל און ערד
עדות קעגן זײ. [29]וואָרום איך ווײס אַז פֿאַרדאָרבן וועט איר
פֿאַרדאָרבן ווערן נאָך מײַן טויט, און איר וועט זיך אָפּקערן
פֿון דעם וועג וואָס איך האָב אײַך באַפֿוילן, און אײַך וועט
געשען בײז אין סוף פֿון די טעג, ווײַל איר וועט טאָן וואָס איז
שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט, אים צו דערצערענען מיט דער
טואונג פֿון אײַערע הענט.

[30]און משה האָט גערעדט אין די אויערן פֿון דער גאַנצער
אײַנזאַמלונג פֿון ישׂראל די ווערטער פֿון דעם דאָזיקן געזאַנג
ביז זײער סוף.

הַאֲזִינוּ

לב

1 פאַרנעמט איר הימלען, און איך וועל רעדן,
און זאָל הערן די ערד די רייד פון מיין מויל.
2 זאָל טריפן ווי רעגן מיין לערנונג,
זאָל רינען ווי טוי מיין וואָרט;
ווי אַ גוסרעגן אויף גראָז
און ווי שפּריירעגן אויף קרייטאַכץ.
3 וואָרום דעם נאָמען פון יהוה וועל איך רופן;
גיט גרויסקייט צו אונדזער גאָט.

4 דער פעלז—זיין ווערק איז גאַנץ,
ווייל אַלע זיינע וועגן זיינען רעכט;
אַ גאָט פון געטריישאַפט, און אָן אומרעכט,
גערעכט און רעכטפאַרטיק איז ער.
5 איז פון אים די פאַרדאַרבונג? ניין!
זיינע קינדער, זייערס איז דער פעלער;
אַ קרומער און פאַרדרייטער דור.
6 ווילט איר אַזוי גאָט פאַרגעלטן,
געמיין און אומקלוג פאָלק?
איז ער ניט דיין פאָטער וואָס האָט דיך געשאַפן?
ער—וואָס האָט דיך געמאַכט און געפורעמט?

7 געדענק די טעג פון פאַרצייטן,
באַטראַכט פון דור־דורות די יאָרן,
פרעג דיין פאָטער, ער זאָל דיר דערציילן,
דיינע זקנים, זיי זאָלן דיר זאָגן.
8 ווען דער אויבערשטער האָט באַטיילט די אומות,
ווען ער האָט צעשיידט די קינדער פון מענטשן,
האָט ער געשטעלט די געמאַרקן פון פעלקער,

לויט דער צאָל פֿון די קינדער ישׂראלס.
9וואָרום דער חלק פֿון גאָט איז זײַן פֿאָלק,
יעקב דער טייל פֿון זײַן נחלה.
10ער האָט אים געפֿונען אין מדבר־לאַנד,
און אין וויסטן געוואָי פֿון דער ווילדערניש,
אים אַרומגערינגלט, אים אויפֿגעפּאַסט,
אים אָפּגעהיט ווי זײַן אויגאַפּל.
11ווי אַן אָדלער וועקט זײַן נעסט,
פֿלאַטערט איבער זײַנע יונגע,
שפּרייט זײַנע פֿלעדערן און נעמט זיי,
טראָגט זיי אויף זײַן פֿליגל—
12האָט יהוה אַליין אים געפֿירט,
און ניט געווען מיט אים אַ פֿרעמדער גאָט.
13ער האָט אים געזעצט אויף די הייכן פֿון דער ערד,
און ער האָט געגעסן די פּרוכטן פֿון פֿעלד;
און ער האָט אים געמאַכט זויגן האָניק פֿון פֿעלז,
און אייל פֿון קיזלשטיין;
14שמאַנט פֿון רינדער, און מילך פֿון שאָף,
מיט פֿעטס פֿון לעמער,
און ווידערס פֿון בשן און בעק,
מיט נירנפֿעטס פֿון ווייץ;
און פֿון טרויבנבלוט טרינקסטו שוימיקן ווײַן.

15און ישורון איז פֿעט געוואָרן און האָט געבריקעט—
ביסט פֿעט, ביסט דיק, ביסט גראָב געוואָרן;
און ער האָט פֿאַרלאָזט גאָט וואָס האָט אים באַשאַפֿן,
און געשענדט דעם פֿעלז פֿון זײַן הילף.
16זיי האָבן אים דערצערנט מיט פֿרעמדגעטער,
מיט אומווערדיקייטן אים דערבייזערט.

17זיי האָבן געשלאַכט צו שדים, אומגעטער,
געטער וואָס זיי האָבן זיי ניט געקענט,
נייע אָקאָרשט געקומענע,
וואָס אײַערע עלטערן האָבן זיך פאַר זיי ניט געפאָרכט.
18אָן דעם פעלז וואָס האָט דיך געבאָרן האָסטו ניט געדאַכט,
און פאַרגעסן דעם גאָט וואָס האָט דיך געהאַט.

19און יהוה האָט געזען און האָט פאַראַכט,
איבער דער דערצערענונג פון זיינע זין און זיינע טעכטער.
20און ער האָט געזאָגט: איך וועל פאַרבאָרגן מיין פנים פון זיי.
איך וועל זען וואָס וועט זיין זייער סוף;
וואָרום אַ פאַרקערטער דור זיינען זיי,
קינדער אָן טריישאַפט אין זיי.
21זיי האָבן מיך דערצערנט מיט אַן אומגאָט,
מיך דערבייזערט מיט זייערע נישטיקייטן,
און איך וועל זיי דערצערענען מיט אַן אומפאָלק,
מיט אַ געמיינער אומה וועל איך זיי דערבייזערן.
22וואָרום אַ פייער איז אָנגעצונדן אין מיין נאָז,
און עס ברענט ביז דער טיפער אונטערערד,
און פאַרצערט די ערד מיט איר געוועקס,
און צעפלאַמט די גרונטפעסטן פון די בערג.
23איך וועל אויסלאָזן אויף זיי בייזן,
איך וועל מיינע פיילן פאַרלענדן אויף זיי:
24דאַרונג פון הונגער, און צערונג פון היץ,
און ביטערע פעסט;
און דעם צאָן פון חיות וועל איך שיקן אויף זיי,
מיט גיפט פון די שטויבקריכערס.
25דרויסן וועט אַוועקנעמען די שווערד,
און אין די קאַמערן די אימה;

אי דעם בחור אי די מיידל,
דעם זויגעדיקן מיטן גרייזגראָען מאַן.

26איך וואָלט געזאָגט: איך וועל זיי פאַרלענדן,
איך וועל פאַרטיליגן פון מענטשן זייער זכֶר;
27ווען איך פאָרכט ניט דעם שׂונאס דערצערנונג,
זייערע פיינט זאָלן ניט אויסלייגן פאַלש;
ניט זאָגן: אונדזער האַנט איז דערהויבן,
און ניט יהוה האָט דאָס אַלצדינג געטאָן.

28וואָרום אַ פאָלק אָן באַראָט זיינען זיי,
און ניטאָ קיין פאַרשטאַנדיקייט אין זיי.
29אַז זיי וואָלטן קלוג געווען, וואָלטן זיי דאָס באַטראַכט,
זיי וואָלטן באַקלערט זייער סוף:
30ווי קען איינער יאָגן טויזנט,
און צוויי פאַרטרייבן צען טויזנט,
ווען ניט זייער פעלז האָט זיי איבערגעגעבן,
און יהוה האָט זיי איבערגעענטפערט?
31וואָרום ניט ווי אונדזער פעלז איז זייער פעלז;
און מעגן אונדזערע שׂונאים אַנטשיידן.
32וואָרום פון ווײַנשטאָק פון סדום איז זייער ווײַנשטאָק,
און פון די פעלדער פון עֲמוֹרָה;
זייערע טרויבן זיינען טרויבן פון גיפט,
ביטערע הענגלאַך זיינען ביי זיי.
33סם פון שלאַנגען איז זייער וויין,
און אומדערבאַרימדיק פּיפּערנאָטערגיפט.

34פאַרוואָר, דאָס איז באַהאַלטן ביי מיר,
פאַרחתמעט אין מיינע שאַצקאַמערן;
35איך האַלט נקמה און באַצאָלונג

פאַר דער צייט ווען זייער פוס וועט זיך אויסגליטשן;
וואָרום נאָנט איז דער טאָג פון זייער בראָך,
און אייליק קומט וואָס איז אָנגעברייט פאַר זיי.
36 וואָרום גאָט וועט זיך אָננעמען פאַר זיין פאָלק,
און אויף זיינע קנעכט זיך דערבאַרימען,
ווען ער זעט אַז אויסגעגאַנגען איז די קראַפט,
און קיין מוטערמענטש איז ניטאָ;
37 און מע זאָגט: ווו זיינען זייערע געטער,
דער פעלז וואָס זיי האָבן זיך געשיצט אין אים?
38 וואָס האָבן דאָס פעטס פון זייערע שלאַכטאָפּפער געגעסן,
געטרונקען דעם וויין פון זייער גיסאָפּפער?
זאָלן זיי אויפשטיין און אַייך העלפן;
זאָל ער זיין איבער אַייך אַ פאַרבאָרגעניש.

39 זעט אַצונד אַז איך, איך בין דאָס,
און ניטאָ קיין גאָט מיט מיר;
איך טייט און מאַך לעבעדיק,
איך פאַרוווּנד און איך הייל,
און פון מיין האַנט איז ניטאָ ווער זאָל מציל זיין.
40 וואָרום איך הייב צום הימל מיין האַנט,
און זאָג: אַזוי ווי איך לעב אייביק,
41 ווען איך שאַרף דעם בליץ פון מיין שווערד,
און מיין האַנט וועט צום משפּט זיך נעמען,
וועל איך אומקערן נקמה צו מיינע פיינט,
און מיינע שׂונאים וועל איך באַצאָלן.
42 איך וועל אָנשיכּורן מיינע פיילן מיט בלוט,
און מיין שווערד וועט זיך אָנעסן מיט פלייש—
מיט בלוט פון דערשלאָגענע און געפאַנגענע,
מיט די לאַנגהאָריקע קעפּ פון דעם פיינט.

43 באַזינגט, איר אומות, זיין פאָלק,
וואָרום פאַרן בלוט פון זיינע קנעכט וועט ער זיך נוקם זיין,
און נקמה וועט ער אומקערן צו זיינע פיינט,
און פאַרגיטיקן זיין לאַנד און זיין פאָלק.

44 און משה איז געקומען און האָט גערעדט אַלע ווערטער פון דעמדאָזיקן געזאַנג אין די אויערן פון פאָלק, ער און יהושע דער זון פון נון. 45 און ווי משה האָט געענדיקט רעדן אַלע דידאָזיקע ווערטער צו גאַנץ ישׂראל, 46 האָט ער צו זיי געזאָגט: לייגט צו אייער האַרץ צו אַלע ווערטער וואָס איך זאָג אייך היינט אָן, אַז איר זאָלט זיי באַפעלן צו אייערע קינדער, צו היטן צו טאָן אַלע ווערטער פון דערדאָזיקער תּורה. 47 וואָרום דאָס איז ניט אַ הויל גערייד פאַר אייך, נייערט דאָס איז אייער לעבן, און דורך דערדאָזיקער זאַך וועט איר מאַריך־ימים זיין אויף דער ערד וואָס איר גייט אַהין אַריבער דעם ירדן, זי צו אַרבן.

48 און גאָט האָט גערעדט אין דעמדאָזיקן אייגענעם טאָג צו משהן, אַזוי צו זאָגן: 49 גיי אַרויף צו דעמדאָזיקן באַרג עבֿרים, דעם באַרג נבֿו וואָס אין לאַנד מואָבֿ, וואָס אַקעגן יריחו, און קוק אָן דאָס לאַנד כּנַען וואָס איך גיב צו די קינדער פון ישׂראל פאַר אַן אייגנטום. 50 און שטאַרבֿ אויף דעם באַרג וואָס דו גייסט אַהין אַרויף, און ווער איינגעזאַמלט צו דיין פאָלק, אַזוי ווי דיין ברודער אַהרן איז געשטאָרבן אויפן באַרג הור, און איז איינגעזאַמלט געוואָרן צו זיין פאָלק. 51 פאַרוואָס איר האָט געפעלשט אָן מיר צווישן די קינדער פון ישׂראל, ביים וואַסער פון מריבֿת־קָדֵש, אין מדבר צִן, פאַרוואָס איר האָט מיך ניט געהייליקט צווישן די קינדער פון ישׂראל. 52 נאָר פון דער ווייטן וועסטו זען דאָס לאַנד, אָבער קומען אַהין וועסטו ניט, אין דעם לאַנד וואָס איך גיב צו די קינדער פון ישׂראל.

וְזֹאת הַבְּרָכָה

לג 1און דאָס איז די ברכה וואָס משה דער געטלאַכער מאַן
האָט געבענטשט די קינדער פון ישׂראל פאַר זיין טויט.
און ער האָט געזאָגט:

2גאָט איז פון סיני געקומען,
און אויפגעשיינט פון שׂעיר אויף זיי;
ער האָט אַרויסגעשטראַלט פון באַרג פּאָרן,
און געקומען פון די הייליקע צענטויזנטן,
אין זיין רעכטער האַנט אַ פייערדיק געזעץ פאַר זיי.
3יאָ, דו ליבהאָבער פון די שבטים,
אַלע זייערע הייליקע זיינען ביי דיין האַנט;
און זיי ליגן צו דיינע פיס,
זיי נעמען אויף דיינע רייד.
4„אַ תּורה האָט אונדז משה באַפוילן,
אַ ירושה פאַר דער איינזאַמלונג פון יעקבֿ".
5און אַ מלך איז געווען אין ישורון,
ווען די קעפּ פון פאָלק האָבן זיך פאַרזאַמלט,
אין איינעם אַלע שבטים פון ישׂראל.

6לעבן זאָל ראובן און ניט שטאַרבן,
און זיינע מענטשן זאָלן ניט זיין געציילטע.

7און דאָס אויף יהודה; און ער האָט געזאָגט:
הער צו, גאָט, דעם קָול פון יהודה,
און צו זיין פאָלק זאָלסטו אים ברענגען;
זיינע הענט זאָלן פאַר אים שטרייטן,
און אַ הילף פון זיינע פיינט זאָלסטו זיין.

8און אויף לֵוי האָט ער געזאָגט:
דיינע אורים־ותומים צו דיין פרומען מאַן,

וואָס דו האָסט אים אין מַסָה געפּרוווט,
אים געשטראָפט פאַרן וואַסער פון מריבָה;
9 וואָס האָט געזאָגט אויף זיין פאָטער און אויף זיין מוטער:
איך האָב זיי ניט געזען;
און האָט זיינע ברידער ניט דערקענט,
און זיינע קינדער ניט געוואָלט וויסן;
וואָרום זיי האָבן געהיט דיין וואָרט,
און דיין בונד האָבן זיי געהאַלטן.
10 זיי לערנען דיינע געזעצן יעקבן,
און דיין תּורה ישׂראלן;
זיי טוען וויירויך אין דיין נאָז,
און גאַנצאָפּפער אויף דיין מזבח.
11 בענטש, גאָט, זיין פאַרמעג,
און דאָס ווערק פון זיינע הענט זאָלסטו באַווילִיקן;
צעהאַק די לענדן פון זיינע פיינט,
אַז זיינע שׂונאים זאָלן ניט אויפשטיין.

12 אויף בנימין האָט ער געזאָגט:
דער באַליבטער פון גאָט
וועט רוען ביי אים אין זיכערקייט;
ער באַשירעמט אים אַ גאַנצן טאָג,
און צווישן זיינע אַקסלען טוט ער רוען.

13 און אויף יוסף האָט ער געזאָגט:
געבענטשט פון גאָט זאָל זיין לאַנד זיין,
מיטן טייערסטן פון הימל, מיט טוי,
און מיטן תּהום וואָס הויערט אונטן;
14 און מיט טייערסטע פרוכטן פון זון,
און מיט טייערסטן געוועקס פון לבנה;

15און מיטן בעסטן פון די אַלטע בערג,
און מיטן טייערסטן פון די אייביקע הייכן;
16און מיטן טייערסטן פון דער ערד און איר פולקייט,
און באַוויליקונג פון דעם וואָס האָט אין דאָרן גערוטא.
זאָל עס קומען אויפן קאָפּ פון יוסף,
און אויפן שפּיץ קאָפּ פון דעם פירשט פון זיינע ברידער.
17זיין ערשטגעבאָרענער אָקס, ער האָט פּראַכט,
און הערנער פון אַ ווילדטיר זיינען זיינע הערנער;
מיט זיי וועט ער שטויסן די פעלקער,
די עקן פון דער ערד מיטאַנאַנדער;
און דאָס זיינען די צענטויזנטן פון אפרים,
און דאָס זיינען די טויזנטן פון מנשה.

18און אויף זבולון האָט ער געזאָגט:
פריי זיך, זבולון, ביי דיין אַרויסגיין,
און יִשָׂשכָר, אין דיינע געצעלטן.
19פעלקער וועלן זיך טרעפן אויפן באַרג,
דאָרט וועלן זיי שלאַכטן שלאַכטאָפּפער פון גערעכטיקייט;
וואָרום די שֶפע פון ימען וועלן זיי זויגן,
און די פאַרבאָרגענע אוצרות פון זאַמד.

20און אויף גָד האָט ער געזאָגט:
געלויבט דער וואָס דערברייטערט גָד!
אַזוי ווי אַ לייבינטע רוט ער,
און פאַרצוקט דעם אָרעם און דעם שאַרבן.
21און ער האָט אויסגעקוקט דאָס ערשטע פאַר זיך,
ווייל דאָרט איז דער חלק פאַר אַ הערשער באַהאַלטן.
אָבער ער איז געקומען פאַרויס פאַרן פאָלק;
די גערעכטיקייט פון גאָט האָט ער געטאָן,

א זע שמות ג, 2—4.

און זיינע משפטים, אין אײנעם מיט ישׂראל.

22און אויף דָן האָט ער געזאָגט:
דָן איז אַ יונגער לײב,
ער שפּרינגט פון בָשָן אַרויס.

23און אויף נפתלי האָט ער געזאָגט:
נפתלי, זאַט מיט באַווילִיקונג,
און פול מיט דער ברכה פון גאָט,
דעם ים און דעם דָרום טו אַרבן!

24און אויף אָשר האָט ער געזאָגט:
געבענטשטער פון אַלע זין זאָל זיין אָשר,
באַליבט זאָל ער זיין בײַ זיינע ברידער,
און באָדן אין אײל זיין פוס.
25אײַזן און קופּער דײַנע ריגלען,
און ווי דײַנע טעג דײַן שטאַרקײט.

26ניטאָ אַזאַ ווי גאָט, ישורון;
ער רײַט אויף די הימלען דיר צו הילף,
און אין זײַן גרויסקײט אויף די וואָלקן.
27אַ באַשיצונג איז דער אײביקער גאָט,
און אונטן איז ער שטענדיקע אָרעמס.
און ער האָט פאַרטריבן דעם פײַנט פון פאַר דיר,
און געהײסן: פאַרטיליק!
28און ישׂראל רוט אין זיכערקײט,
אָפּגעזונדערט—דער קוואַל פון יעקב,
אין אַ לאַנד פון תבואה און ווײַן;
און זײַנע הימלען טריפן טוי.
29ווויל דיר, ישׂראל, ווער איז דײַן גלײַכן?

אַ פאָלק געהאָלפן דורך גאָט–
דעם שילד פון דיין הילף,
און דעם וואָס איז די שווערד פון דיין גרויסקייט!
און דיינע פיינט וועלן אײַנגיין פאַר דיר,
און דו וועסט אויף זייערע הייכן טרעטן.

לד 1און מֹשה איז אַרויפגעגאַנגען פון די פּלוינען פון מואָב
צום באַרג נבו, אויפן שפּיץ פּסגה וואָס אַקעגן יריחו;
און גאָט האָט אים געוויזן דאָס גאַנצע לאַנד גִלעָד ביז דָן; 2און
גאַנץ נפתלי, און דאָס לאַנד אפרים און מנשה, און דאָס גאַנצע
לאַנד יהודה ביז דעם הינטערשטן ים. 3און דעם דָרום, און
די [יַרדן־] געגנט, דעם טאָל פון יריחו, דער שטאָט פון טייטל־
בוימער, ביז צוֹער. 4און גאָט האָט צו אים געזאָגט: דאָס איז
דאָס לאַנד וואָס איך האָב געשוואָרן צו אַברהמען, צו יצחקן,
און צו יעקבן, אַזוי צו זאָגן: צו דיין זאָמען וועל איך עס געבן.
איך האָב דיך געלאָזט זען מיט דיינע אויגן, אָבער אַהין אַריבער־
קומען וועסטו ניט.

5און מֹשה דער קנעכט פון גאָט איז דאָרטן געשטאָרבן,
אין לאַנד מואָב, לויט דעם מויל פון גאָט. 6און מע האָט אים
באַגראָבן אין טאָל, אין לאַנד מואָב, אַקעגן בֵית־פְּעוֹר; און קיין
מענטש ווייס ניט זיין קבר ביז אויפן היינטיקן טאָג.

7און מֹשה איז געווען הונדערט און צוואַנציק יאָר אַלט,
ווען ער איז געשטאָרבן; זיין אויג איז ניט געווען טונקל, און זיין
פרישקייט איז ניט אַוועק.

8און די קינדער פון ישׂראל האָבן באַווײנט מֹשהן אין די
פּלוינען פון מואָב דרײַסיק טעג, ביז די טעג פון טרויערגעוויין
נאָך מֹשהן האָבן זיך געענדיקט.

9און יהושע דער זון פון נון איז געווען פול מיט דעם גייסט
פון חכמה, ווייל מֹשה האָט אָנגעלעגט אויף אים זיינע הענט; און

די קינדער פון ישׂראל האָבן זיך צוגעהערט צו אים, און האָבן געטאָן אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן משהן.
[10]און עס איז ניט אויפגעשטאַנען אין ישׂראל נאָך אַזאַ נביא ווי משה, וואָס גאָט האָט זיך דערקענט צו אים פָּנים אֶל פָּנים; [11]אין אַלע צייכנס און וווּנדער וואָס גאָט האָט אים געשיקט טאָן אין לאַנד מִצרַיִם, צו פַּרעהן, און צו אַלע זיינע קנעכט, און צו זיין גאַנצן לאַנד; [12]און אין אַלדער שטאַרקער האַנט, און אין אַלדער גרויסער פּאָרכטיקייט, וואָס משה האָט באַוויזן פאַר די אויגן פון גאַנץ ישׂראל.